

Storebrand Livsforsikring AS Årsrapport

2021

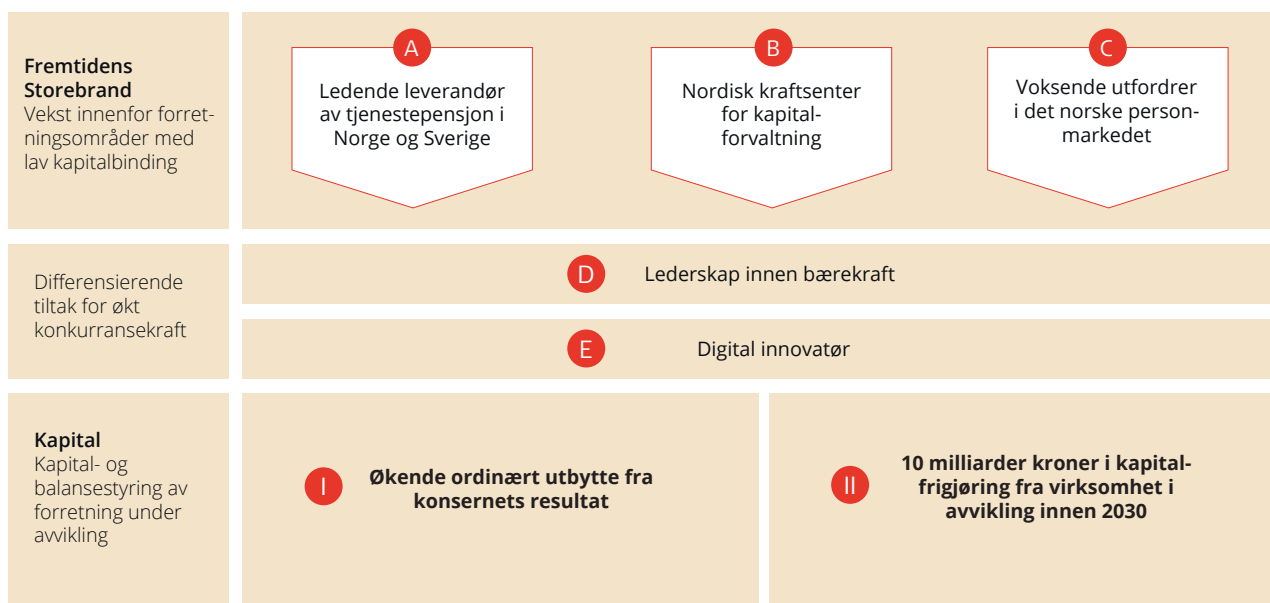
Viktig opplysning

Dette dokumentet kan inneholde uttalelser om fremtidige forhold. Forhold av denne art er forbundet med en rekke risiko- og usikkerhetsmomenter ettersom de relaterer seg til fremtidige hendelser og omstendigheter, som kan være utenfor Storebrand-konsernets kontroll. På bakgrunn av dette kan Storebrand-konsernets fremtidige finansielle posisjon, prestasjoner og resultater i vesentlig grad avvike fra de planer, mål og forventninger angitt i slike uttalelser om fremtidige forhold. Viktige faktorer som kan forårsake et slikt avvik for Storebrand-konsernet omfatter, men er ikke begrenset til: (i) makroøkonomisk utvikling, (ii) endring i konkurranseklima, (iii) endring i regulatoriske rammebetingelser og andre statlige reguleringer og (iv) markedsrelatert risiko som endringer i aksjemarkeder, renter, valutakurser og utviklingen i finansielle markeder generelt. Storebrand-konsernet tar ikke ansvar for å oppdatere noen av uttalelsene om fremtidige forhold i dette dokumentet eller uttalelser om fremtidige forhold som foretas i enhver annen form. Dette dokumentet inneholder alternative resultatmål (APM) som definert av European Securities and Market Authority (ESMA). En oversikt av APM finnes på www.storebrand.com/ir

Innhold

Innhold	Side
ÅRSBERETNING	4
STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN	
Totalresultat	40
Balanse	42
Oppstilling over endring i egenkapital	44
Kontantstrømoppstilling Storebrand Livsforsikring	45
STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS	
Totalresultat	46
Balanse	48
Oppstilling over endring i egenkapital	50
NOTER	51
Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør	152
Revisjonsberetning	153
Ord og uttrykk	160

Årsberetning

STRATEGI 2021-23: «VEIVISER INNEN BÆREKRAFTIG VERDISKAPING»

Storebrand konsernet skal hjelpe kundene våre med å oppnå økonomisk trygghet og frihet gjennom tilbud om langsiktige spare- og forsikringsløsninger. Vi har som mål å levere bærekraftige produkter og tjenester tilpasset kundenes individuelle behov. Slik skaper vi verdi for kunder, eiere og samfunn.

Storebrand konsernet følger en todelt strategi som gir en attraktiv kombinasjon av selvfinansiert vekst innenfor det vi kaller "fremtidens Storebrand", og kapitalfrigjøring fra garanterte pensjoner under avvikling.

Storebrand har som mål å:

- (A) være den ledende leverandøren av tjenestepensjon i både Norge og Sverige
- (B) utvikle et nordisk kraftsenter for kapitalforvaltning
- (C) sikre rask og lønnsom vekst som utfordrer i det norske personmarkedet for finansielle tjenester

Samspeillet mellom de ulike forretningsområdene gir synergier i form av blant annet kapital, volum og kostnadsdeling, og verdiskaping basert på kundeinnsikt.

Vi tror den eneste måten å sikre en bedre fremtid på, er å ta del i å skape den. Vi bruker posisjonen vår til å være en veiviser innen bærekraftig verdiskaping, en aktiv eier og pådriver for bærekraftig utvikling, og for å differensiere oss fra konkurrentene. Les mer om vårt arbeid med samfunnsansvar i kapitlene Kunderelasjoner, Mennesker, og Orden i eget hus i Storebrand Konsern sin årsrapport for 2021.

Storebrand tilbyr finansielle produkter, tjenester og kundeopplevelser. Basert på en stadig mer avansert teknologiplattform tilbyr vi en heldigital forretnings- og distribusjonsmodell. Vår posisjon som digital innovatør vil være en kritisk suksessfaktor for å styrke konkurransekraften framover.

Vi skal både øke ordinært utbytte fra vår inntjening og sikre kapitaleffektiv forvaltning av produkter med rentegarantier. Målet er å frigjøre anslagsvis 10 milliarder kroner i kapital frem mot 2030, samtidig som vi opprettholder en god soliditet og har en tilfredsstillende balanse tilpasset vår risiko og vår virksomhet.

STRATEGISKE HØYDEPUNKTER 2021

I 2021 satte vi inn et ekstra gir som sikret økt tempo og vekst. Med en sterk solvensgrad, et stabilt finansmarked i positiv utvikling, og en balanse hvor andelen innskuddsbaserte pensjoner i vekst passerte andelen garanterte pensjoner under avvikling, kunne vi forsterke oppmerksomheten om operasjonalisering av vår vekststrategi. Sterk vekst i kjernevirksomheten bidro til en større kundebase, et økt driftsresultat for konsernet, og stigende utbytter til våre aksjonærer.

Storebrand Livsforsikring AS utsteder for første gang ett grønt obligasjonslån. Låneutstedelsen er et tidsbegrenset ansvarlig obligasjonslån på EUR 300 millioner. Storebrand ønsker å bidra til et voksende marked for bærekraftige obligasjoner og stimulere markedet for bærekraftige investeringer og finansiering.

Sommeren 2021 markerte en gjenåpning av økonomien etter halvannet års nedstenging som følge av covid-19-pandemien, men ved utgangen av året bidro utbruddet av Omikron-varianten til fornyet usikkerhet i samfunnet med behov for nye smitteverntiltak. Storebrand har opprettholdt full virksomhet og vi har kunnet følge strategien vår gjennom hele perioden. Hovedvirkningen av covid-19 på Storebrand er økt risiko for lavere sysselsetting og stigende uførhet i samfunnet som kan føre til høyere erstatningsutbetalinger. Som et svar på dette har Storebrand gjort nødvendige justeringer i avsetninger og priser. Gjennom pandemien har vi på en tilfredsstillende måte håndtert volatile markeder og tilpasset våre porteføljer for å sikre god avkastning på både våre kunders midler og våre egne finansplasseringer.

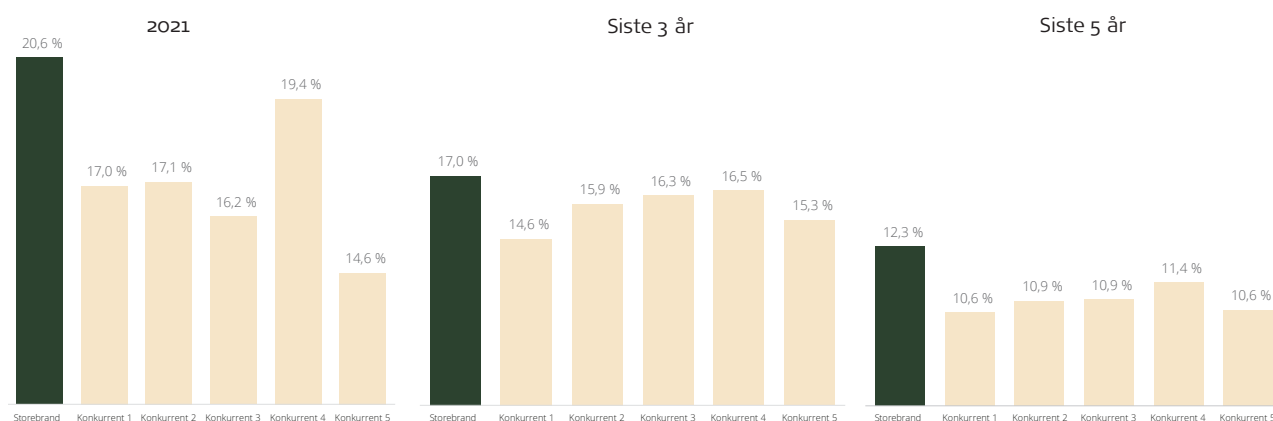
VEKST INNEN KAPITALLETTE FORRETNINGSOMRÅDER

Kjernen i Storebrands strategi er å samle og forvalte sparemidler fra pensjonskunder i Norge og Sverige, institusjonelle kunder, og norske privatpersoner. Forvaltningskapitalen er vår viktigste inntektsdriver. I tillegg skal vi bygge på eksisterende spare- og pensjonsrelasjoner gjennom å tilby beslektede produkter og løsninger innen forsikring i Norge.

LEDENDE LEVERANDØR AV TJENESTEPENSJON I NORGE OG SVERIGE

I 2021 leverte vi nok en gang markedets beste avkastning til innskuddspensjonskundene våre, sett opp mot sammenlignbare investeringsprofiler. Dette gjelder for begge våre største og vanligste investeringsprofiler Offensiv og Balansert Pensjon, som oppnådde en avkastning på henholdsvis 20,6 prosent og 13,4 prosent. Avkastningen til profilene er også markedets beste sett på tre og fem års sikt. Norske kunder fikk også egne pensjonskontoer i 2021. Arbeidstakeres midler fra tidligere pensjonskapitalbevis ble samlet på samme konto som den aktive innskuddsordningen hos nåværende arbeidsgivere. De aller fleste ansatte hos Storebrands bedriftskunder valgte å videreføre pensjonssparing gjennom arbeidsgiveres avtaler med oss. Kun 2,5 prosent valgte å flytte pensjonsforvaltning til en alternativ leverandør. Samlet engangseffekt fra den automatiske overføringen av pensjonskapitalbevis ble for Storebrand 6 milliarder kroner i netto fraflyttet kapital.

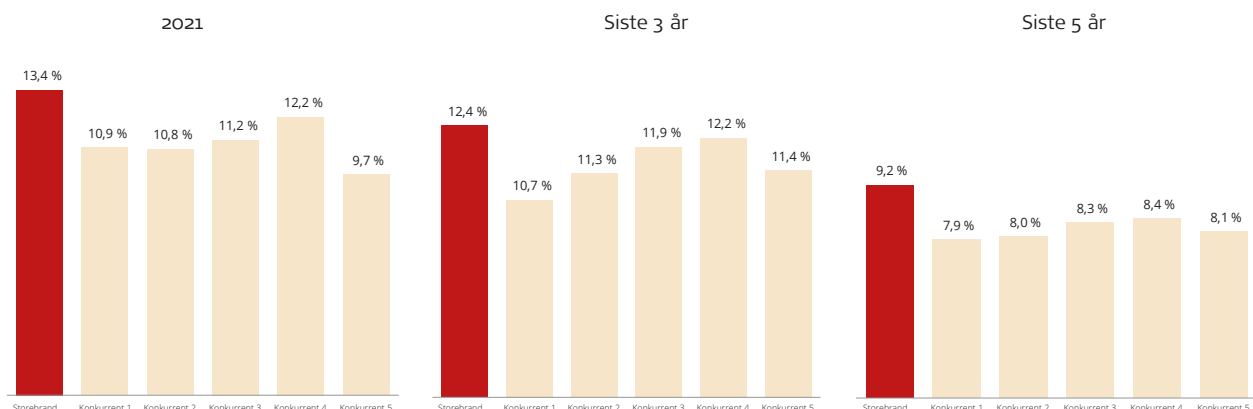
KONKURRANSEDYKTIG AVKASTNING - OFFENSIV PROFIL

Brutto avkastning per 31.12.2021

Kilde: Norsk Pensjon

KONKURRANSEDYKTIG AVKASTNING - BALANSERT PROFIL

Brutto avkastning per 31.12.2021

Kilde: Norsk Pensjon

Etter konsolidering i markedet og intensiv konkurranse i forkant av innføringen av egen pensjonskonto var Storebrand den nest største tilbyderer av innskuddspensjon ved utgangen av 2021, med en markedsandel på 27 prosent. I desember inngikk Storebrand en avtale om å kjøpe Danica, Norges sjette største tilbyder av innskuddspensjon med 5 prosent markedsandel. Gjennom Danica vil vi styrke vår tilstedeværelse i markedet for små og mellomstore bedrifter og få økt distribusjonskraft. Totalt forvaltet Storebrand 158 milliarder kroner innen Fondsforsikring (Unit Linked) i Norge ved utgangen av året.

Samtidig styrket vi vår posisjon i markedet for offentlig tjenestepensjon, hvor vi vant kontrakter med nye kunder som til sammen vil gi oss 5,5 milliarder kroner i tilflyttede reserver i begynnelsen av 2022. Vi overtok også forvaltningen av lukkede pensjonskasser som bidrar til resultatvekst innenfor området Garantert pensjon.

SPP fortsatte å vokse i det svenske pensjonsmarkedet, med utgangspunkt i plattformen som den bærekraftige og mest digitalt innovative tilbyderer. «Bærekraftskartet» ble lansert tidlig i 2021. Tjenesten gir bedrifter og deres ansatte informasjon om bærekraftsprofilen i deres pensjonssparing. Vi fortsatte også å tiltrekke oss kunder i flyttemarkedet, men intensiv konkurranse fra enkelte konkurrenter førte allikevel til en netto fraflytting av midler på 4 milliarder kroner. Dette til tross, leverte SPP sitt sterkeste resultat noensinne og totale Unit Linked midler vokste til 150 milliarder kroner. Den pågående kapitalfrigjøringen fra garanterte produkter under awikling resulterte i et utbytte som tilsvarte 1,37 ganger resultatet for 2021. Storebrand leverte også forsikringsdekninger til bedriftskunder tilsvarende 2 milliarder kroner i forsikringspremier i 2021.

VOKSENDE UTFORDRER I DET NORSKE PERSONMARKEDET

Gjennom tilbud av bedriftspensjon har vi både systemer og løsninger som sikrer gode rammer for å levere spare- og forsikringsprodukter i privatmarkedet.

Med 250 års historie står merkenavnet Storebrand sterkt. I Norge er 1,3 millioner mennesker kunder av Storebrand gjennom sin pensjonssparing. Disse er vår viktigste målgruppe for øvrige finansielle tjenester som kan gjøre kundene i stand til å oppnå økonomisk trygghet og frihet

LEDERSKAP INNEN BÆREKRAFT

De siste 25 årene har Storebrand vært en veiviser innen bærekraftige investeringer. Målet er å skape verdier for kundene våre og positive ringvirkninger for samfunnet (vi etterstreber å skape verdi utover finansiell avkastning). Våre bærekraftige investeringer og spissede bærekraftsfond vokste betydelig i 2021. Vi har forpliktet oss til å operere i tråd med Parisavtalen i hele vår verdikjede. Vi videreutvikler stadig vårt arbeid med å vurdere klima som en finansiell risiko. Vi har innlemmet vurderinger av klimarisiko i vår løpende risikoovervåking, forvaltning og rapportering til tilsynsmyndigheter. Storebrand er fast bestemt på å lede og utvikle bærekraftsagendaen innen finansnæringen også i årene som kommer.

Vår posisjon innenfor bærekraft ga høy anerkjennelse i 2021. Storebrand ble nok en gang inkludert i Dow Jones Sustainability Index som et av de 10 prosent mest bærekraftige selskapene i verden. Corporate Knights rangerte for tredje år på rad Storebrand som verdens mest bærekraftige forsikringsselskap. Våre medarbeiderundersøkelser viser at Storebrand-ansatte er stolte av å være en del av selskapet, og at vårt arbeid med bærekraft gir jobben deres ytterligere mening. Posisjonen vår på bærekraft gjør også at vi tiltrekker oss stadig flere internasjonale talenter.

DIGITAL INNOVATØR

Bruk av teknologi gjør det mulig å kombinere vekstinitiativ og tiltak for økt konkurransekraft, samtidig som vi realiserer kostnadsreduksjoner og effektivitetsgevinster. Smart bruk av data åpner for nye forretningsmuligheter og effektivitetsgevinster, både gjennom digitalisering og automatisering. Storebrand satser på bruk av moderne og sikre skyløsninger, noe som gir tilgang til ny funksjonalitet og redusert utviklingstid av nye og eksisterende digitale tjenester.

Automatiseringsgraden ved etablering av egen pensjonskonto og sammenslåing av kundenes pensjonsmidler var på over 99 prosent. I SPP har andelen individer som går i pensjon digitalt økt fra 15 prosent til 80 prosent i 2021. Gjennom bruk av maskinlæring har vi forbedret prismetoden for kollektiv uførepensjon med 15% og kunstig intelligens gjør at vi nå avdekker 10 prosent mer forsikringssvindel sammenlignet med tradisjonell metodikk. Arbeidet med maskinlæring og forsikringssvindel fikk 2. plass i Dataforeningens Innsiktspris for 2021.

DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER

Storebrand Livsforsikring AS eier 100 prosent av Storebrand Holding AB som igjen eier 100 prosent av SPP Pension & Försäkring AB, SPP Spar AB, SPP Konsult AB og Storebrand & SPP Business Services AB. Euroben Pension Ltd er i løpet av 2021 fusjonert med SPP Pension & Försäkring AB. SPP er en ledende svensk leverandør av livsforsikringer og tjenstepensjoner. SPP leverer både unit linked produkter, tradisjonelle forsikringer og ytelsesbaserte pensjonsprodukter, så vel som konsulenttjenester som dekker tjenstepensjoner og forsikrings- og administrasjonsløsninger for kommuner og andre organisasjoner. Samlet vil Storebrand og SPP skape den ledende livsforsikrings- og pensjonstilbyderen i Norden. SPP har sitt hovedkontor i Stockholm.

Storebrand Livsforsikring AS etablerte i 2005 filial i Sverige. Filialen forvalter pensjonsforsikringer og unit linked avtaler i det svenske markedet etter norsk forsikringslov. Det foregår ikke lenger nysalg i filialen. Filialen ble i 2008 driftsmessig integrert med SPP. Forsikringsvirksomheten er i 4. kvartal 2021 solgt til SPP Pension & Försäkring AB til markedsmessige vilkår. Etter salget av forsikringsvirksomheten er det ikke lenger drift i filialen og forventes avviklet i løpet av 1. halvår 2022.

Gjennom Storebrand Pensjonstjenester AS tilbyr Storebrand leveranser innen aktuatertjenester, systemløsninger og alle typer tjenester knyttet til drift av pensjonskasser. Selskapet er et heleid datterselskap av Storebrand Livsforsikring AS.

Storebrand Eiendom Trygg AS, Storebrand Eiendom Vekst AS og Storebrand Eiendom Utvikling AS er holdingselskaper for den norske eiendomsvirksomheten. Selskapene er 100 prosent eid av Storebrand Livsforsikring AS. I tillegg eier Storebrand Livsforsikring 31 prosent i Storebrand Eiendomsfond Norge KS ved direkte eierandeler, samt gjennom sitt heleide datterselskap Storebrand Eiendomsfond Invest AS.

RESULTAT

Storebrand Livsforsikring AS er et heleid datterselskap av det børsnoterte selskapet Storebrand ASA. For informasjon om Storebrandkonsernets resultat per 31.12.2021 vises det til Storebrand konserns årsrapport per 31.12.2021.

Konsernregnskapet til Storebrand Livsforsikring Konsern er avlagt i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) som fastsatt av EU, mens selskapsregnskapet til Storebrand Livsforsikring AS er satt opp i samsvar med årsregnskapsforskriften for livsforsikringsselskaper.

Styret bekrefter at regnskapet er avgitt under forutsetning om fortsatt drift. Styret er ikke kjent med at det har inntruffet hendelser etter balansedagen som har vesentlig betydning for det avlagte årsregnskapet og konsernregnskap.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

(NOK mill.)	2021	2020
Fee og administrasjonsinntekter	3 792	3 476
Forsikringsresultat	599	454
Administrasjonskostnader	-2 523	-2 427
Driftsresultat	1 868	1 503
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	1 223	204
Resultat før amortisering	3 091	1 707
Amortisering	-366	-372
Resultat før skatt	2 725	1 336
Skatt	-563	344
Resultat etter skatt	2 162	1 679

(Tallene i parentes viser tilsvarende tall for fjoråret).

Storebrand Livsforsikring oppnådde et konsernresultat før amortisering på 3 091 millioner kroner i 2021, mot 1 707 millioner kroner i 2020. Resultat før skatt ble 2 725 millioner kroner i 2021, mot 1 336 millioner kroner i 2020. Resultat etter skatt ble 2 162 millioner kroner sammenlignet med 1 679 millioner kroner året før.

Fee- og administrasjonsinntekter økte med 9,1 prosent til 3 792 millioner kroner (3 476 millioner kroner), drevet hovedsakelig av sterk underliggende vekst i forvaltningskapitalen. Justert for en svekket svensk krone var inntektsveksten 10,1 prosent.

Forsikringsresultatet ble 599 millioner kroner (454 millioner kroner) og resulterte i en «combined ratio» på 93 prosent (98 prosent). Dette er noe svakere enn målsatt "combined ratio" på 90-92 prosent. Årets forbedring skyldes svake resultater i produkter med uføredekninger som følge av covid-19-pandemien i 2020.

Driftskostnader utgjorde 2 523 millioner kroner (2 427 kroner). Storebrand har en ambisiøs plan for å digitalisere og effektivisere virksomheten.

Samlet utgjorde driftsresultatet 1 868 millioner kroner (1 503 millioner kroner).

Finans- og risikoresultat liv ble 1 223 millioner kroner (204 millioner kroner). Årets resultat inkluderer en positiv resultateffekt på 409 millioner kroner fra salget av AS Værdalsbruket. I tillegg har økt netto overskuddsdeling for garanterte produkter og et bedret risikoresultat etter en periode med svake resultater under covid-19-pandemien bidratt positivt.

Amortisering av immaterielle eiendeler utgjorde -366 millioner kroner (-372 millioner kroner).

Storebrand Livsforsikring konsernet hadde en regnskapsmessig skattekostnad på 563 millioner kroner for 2021 (inntekt på 344 millioner). Skatteinntekten i 2020 var et resultat av ny informasjon og tolkning av overgangsreglene for 2018.

Den estimerte normale skattesatsen for Storebrand Livsforsikring er 21-23 prosent, avhengig av hver juridiske enhets bidrag til konsernresultatet. For mer informasjon om skatt og usikre skatteposisjoner, se note 28. Storebrand har også en policy for ansvarlig beskatning og publiserer en egen rapport om skatt på hjemmesidene.

RESULTATER ETTER VIRKSOMHETSOMRÅDE

Storebrands virksomhet er delt inn i segmentene Sparing, Forsikring, Garantert Pensjon og Øvrig.

Presentasjon av segmentene vises eksklusive interne transaksjoner.

(NOK mill.)	2021	2020
Sparing	1 001	782
Forsikring	261	89
Garantert pensjon	1 432	805
Øvrig	397	32
Resultat før amortisering	3 091	1 707

I segmentet Sparing økte fee- og administrasjonsinntekter økte med 10,2 prosent som følge av sterk underliggende volumvekst innen fondsforsikring (Unit Linked).

I segmentet Forsikring ble Samlet «combined ratio» ble 93 prosent (98 prosent) og samlet driftsresultat ble 195 millioner kroner (56 millioner kroner) for året.

Innenfor Garantert pensjon ble det et sterkt Risikoresultat liv & pensjon på 187 millioner kroner (19 millioner kroner) og i tillegg økende overskuddsdelingsresultat.

Segmentet Øvrig består i hovedsak av finansiering og investering av selskapets midler. I tillegg rapporteres enkelte mindre datterselskap i dette segmentet samt gevinst ved salget av AS Værdalsbruket på 409 millioner kroner.

SPARING

Sparing består av produkter som omfatter sparing til pensjon, uten eksplisitte rentegarantier. I området inngår innskuddspensjon og tilsvarende fondsbaserte produkter i Norge og Sverige.

RESULTAT

(NOK mill.)	2021	2020
Fee og administrasjonsinntekter	2 161	1 961
Administrasjonskostnader	-1 177	-1 138
Driftsresultat	984	824
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	17	-41
Resultat før amortisering	1 001	782

Resultatet før amortisering i Sparing utgjør 1 001 millioner kroner i 2021 sammenlignet med 782 millioner kroner året før.

Fee- og administrasjonsinntekter økte med 10,2 prosent til 2 161 millioner kroner (1 961 millioner kroner), som følge av sterk underliggende volumvekst innen fondsforsikring (Unit Linked). Inntektsveksten innen innskuddspensjon i Norge var 5 prosent, til tross for at innføringen av Egen Pensjonskonto i 2021 bidrar til reduserte inntektsmarginer.

Driftskostnader utgjorde -1 177 millioner kroner (-1 138 millioner kroner). Sparing er et område i kraftig vekst men samtidig er det sterk kostnadskontroll.

BALANSE OG MARKEDSUTVIKLING

Forvaltningskapitalen hadde fortsatt god utvikling i 2021.

Unit Linked-reservene vokste med 15 prosent til 308 milliarder kroner. God markedsutvikling og vekst i innbetalt premie bidro positivt, mens netto overføringer av forvaltningskapital bidro negativt med -13,6 milliarder kroner (5,4 milliarder kroner). Årsaken til negativ netto overføringer av kapital er i hovedsak en engangseffekt i 2021 knyttet til sammenslåingen av pensjonskapital ved innføringen av Egen Pensjonskonto i det norske markedet. Hard konkurranse i det svenske markedet førte også til negative overføringer i den svenske virksomheten.

NØKKELTALL SPARING

(NOK mill.)	2021	2020
Unit Linked-reserver	308 351	268 331
Unit Linked-premier	21 212	14 143

FORSIKRING

I Forsikring inngår personrisikoprodukter til det norske og svenske privatmarkedet og personalforsikring og pensjonsrelaterte forsikringer i det norske og svenske bedriftsmarkedet.

RESULTAT

(NOK mill.)	2021	2020
Forsikringsresultat	599	454
- Premier for egen regning	2 988	2 938
- Erstatninger for egen regning	-2 389	-2 484
Administrasjonskostnader	-404	-399
Driftsresultat	195	56
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	65	33
Resultat før amortisering	261	89

Resultatet før amortisering i Forsikring utgjør 261 millioner kroner i 2021 sammenlignet med 89 millioner kroner året før.

Forsikringspremier (for egen regning) vokste med 1,7 prosent til 2 988 millioner kroner i 2021 (2 938 millioner kroner). Bakgrunn for moderat samlet vekst er bortfall av en stor gruppelivskontrakt med effekt fra 1. januar 2021.

Forsikringserstatninger utgjorde 2 389 millioner kroner (2 484 millioner kroner), med skadeprosenten på 80% som er noe bedre enn 85% året før. Den høye skadeprosenten i 2020 var i hovedsak et resultat av covid-19-pandemien som førte til reservestyrkinger for alle produkter med uføredekning. Skadeprosenten i 2021 var mer normalisert, men fortsatt preget av høye erstatningsnivåer knyttet til uføredekninger innenfor gruppelivsproduktet.

Totale driftskostnader for året ble -404 millioner kroner (-399 millioner kroner) som resulterte i en flat utvikling i kostnadsprosenten på 14 prosent (14 prosent).

Samlet «combined ratio» ble 93 prosent (98 prosent) og samlet driftsresultat ble 195 millioner kroner (56 millioner kroner) for året. Det er noe svakere en målsatt «combined ratio» på 90-92 prosent. Vekstproduktet personforsikring oppnådde en sterk «combined ratio» på 70 prosent (74 prosent) mens gruppeliv og kollektiv uførepensjon oppnådde svakere «combined ratios» på henholdsvis 110 prosent (123 prosent) og 96 prosent (91 prosent).

Finansresultat ble 65 millioner kroner (33 millioner kroner). Investeringsporteføljen til forsikring utgjorde 7,1 milliarder kroner ved utgangen av 2021 (7,0 milliarder kroner) og oppnådde en avkastning på 4,0 prosent. Investeringene er primært i rentepapirer bokført til amortisert kost eller med kort løpetid.

NØKKELTALL FORSIKRING

(NOK mill.)	2021	2020
Skadeprocent	80 %	85 %
Kostnadsprocent	14 %	14 %
Combined ratio	93 %	98 %

BALANSE OG MARKEDSUTVIKLING

Samlet vekst i årlig bestandspremie utgjorde minus 1 prosent i 2021. Det var vekst innenfor personforsikringer på 9 prosent. Kollektiv uførepensjon vokste 7 prosent mens gruppeliv minket 18 prosent, sistnevne drevet av bortfall stor kontrakt med premievolum på 275 millioner kroner med effekt fra 1. januar 2021. Bestandspremien ved utgangen av året var på 3,0 milliarder kroner, hvorav 0,8 milliarder kroner er i personmarkedet og 2,2 milliarder kroner i bedriftsmarkedet.

FORSIKRINGSPREMIER (ÅRLIG)

(NOK mill.)	2021	2020
Person liv *	784	721
Gruppeliv **	828	1 005
Pensjonsrelatert uføreforsikring ***	1 369	1 274
Bestandspremie	2 981	2 999

* Individuell livs- og ulykkesforsikring

** Gruppe ulykkes-, yrkesskadeforsikring

*** ITP risikopremie Norge og uførerisiko Sverige

GARANTERT PENSJON

Garantert pensjon består av produkter som omfatter langsiktig sparing til pensjon, hvor kundene har en garantert avkastning eller ytelse på sparemidlene. I området inngår ytelsespensjon i Norge og Sverige, fripoliser og individuell kapital- og pensjonsforsikring.

RESULTAT

(NOK mill.)	2021	2020
Fee og administrasjonsinntekter	1 631	1 511
Administrasjonskostnader	-890	-861
Driftsresultat	741	650
Risikoresultat liv og pensjon	187	187
Netto overskuddsdeling	504	-32
Resultat før amortisering	1 432	805

Resultatet før amortisering i Garantert utgjør 1 432 millioner kroner i 2021 sammenlignet med 805 millioner kroner året før.

Fee- og administrasjonsinntekter utgjorde 1 631 millioner kroner (1 511 millioner kroner). Vekst innenfor offentlig tjenstepensjon og overtagelse av lukkede pensjonskasser bidro til økte inntekter. Over tid forventes inntektene gradvis å synke fordi produktene hovedsakelig er i langsiktig avvikling.

Driftskostnadene utgjorde -890 millioner kroner (-861 millioner kroner).

Risikoresultat liv & pensjon var 187 millioner kroner (19 millioner kroner).

Resultatforbedringen skyldes en bedring i risikoresultatet knyttet til ytelsespensjon hvor det for 2021 blant annet ble innført prisjusteringer etter svake resultater i 2020. Netto overskuddsdeling, etter videre styrking av bufferkapitalen, ble 504 millioner kroner (136 millioner kroner), drevet av god avkastning både i norske og svenske produkter.

BALANSE OG MARKEDSUTVIKLING

Ved utgangen av året utgjorde garanterte reserver 291 milliarder kroner. Dette er en økning på 3 milliarder kroner i 2021, men 10 milliarder kroner justert for valutaeffekter. Økningen skyldes veksten innenfor offentlig tjenestepensjon, overtagelse av lukkede pensjonskasser og god avkastning. Netto inn- og utbetalinger, eksklusive overføringer, utgjorde -10,2 milliarder kroner (-10,1 milliarder kroner) som følge av større pensjonsutbetalinger enn premieinnbetalinger. Som andel av totalbalansen tilsvarer reservene 48,5 prosent (51,7 prosent) ved utgangen av året, en reduksjon på 3,2 prosentpoeng siden i fjor.

Storebrand har som strategi å styrke bufferkapitalen for å sikre kunders avkastning og skjerme egenkapitalen under turbulente markedsforhold. Bufferkapital for garanterte pensjoner økte til 11,2 prosent (11,0 prosent) av reservene i Norge og til 17,8 prosent (11,4 prosent) i Sverige, en samlet økning på 4,4 milliarder kroner siden i fjor.

(NOK mill.)	2021	2020
Garanterte reserver	290 862	287 614
Garanterte reserver i % of totale reserver	48,5 %	51,7 %
Netto overføring av garanterte reserver	6 610	-103
Bufferkapital i % av kundefond Storebrand	11,2 %	11,0 %
Bufferkapital i % av kundefond SPP	17,8 %	11,9 %

Premieinntektene for garantert pensjon (eksklusiv flytting) var 5,3 milliarder kroner i 2021 (4,2 milliarder). De fleste produktene er lukket for nysalg, og kundenes valg om overgang fra garanterte til ikke-garanterte produkter er i tråd med konsernets strategi. Kollektiv pensjon offentlig virksomhet er åpent for nysalg og et statsningsområdet for Storebrand.

PREMIEINNTEKTER (EKSKLUSIVE TILFLYTTING AV RESERVER)

(NOK mill.)	2021	2020
Kollektiv pensjon privat virksomhet	2 216	1 979
Kollektiv pensjon offentlig virksomhet	889	279
Fripoliser	247	104
Individual liv- og pensjonsforsikring	215	227
Garanterte produkter SPP	1 689	1 564
Sum	5 256	4 152

ØVRIG

Under kategorien Øvrig rapporteres resultatet i selskapsporteføljene for Storebrand Livsforsikring og SPP

RESULTAT

(NOK mill.)	2021	2020
Fee og administrasjonsinntekter	0	4
Administrasjonskostnader	-53	-30
Driftsresultat	-53	-26
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	450	57
Resultat før amortisering	397	32

Resultatet før amortisering for segmentet Øvrig virksomhet ble 397 millioner kroner i 2021, mot 32 millioner kroner i 2020.

Driftsresultatet ble -53 millioner kroner (-26 millioner kroner). Transaksjonskostnader på 25 millioner kroner knyttet prosessen med Danica oppkjøpet bidrar til økte kostnader. Finans- og risikoresultat liv ble 450 millioner kroner, en styrking fra fjorårets 57 millioner kroner. Det sterke finansresultatet forklares av en positiv resultateffekt på 409 millioner kroner fra salget av AS Værdalsbruket.

Storebrand Livsforsikring Konsern er finansiert av en kombinasjon av egenkapital og ansvarlige lån. Forutsatt gjeldende rente ved utgangen av 2021, forventes renteutgiftene å være cirka 100 millioner kroner kvartalsvis.

KAPITALFORHOLD

Storebrand tilpasser nivået på egenkapital og lån i konsernet fortløpende og planmessig. Nivået er tilpasset virksomhetens finansielle risiko og kapitalkrav. Vekst og sammensetning av forretningsområder er viktige drivere for kapitalbehovet. Kapitalstyringen skal sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål og regulatoriske krav. Balansen skal danne et sunt fundament og understøtte konsernets vekststrategi samtidig som frigjort kapital tilbakebetales til eierne.

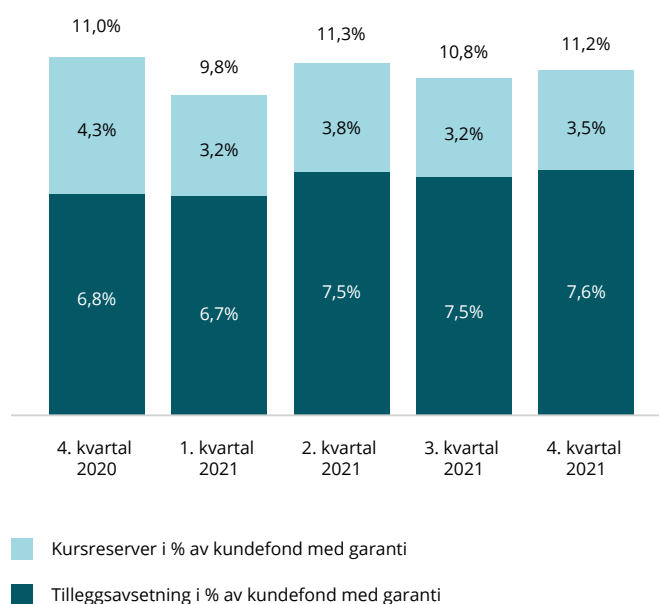
Vi har en målsetting om en solvensgrad etter Solvens II på minimum 150 prosent, inkludert bruk av overgangsregler. Solvensmarginen for Storebrand konsernet, inklusive overgangsregler, var 175 prosent ved utgangen av 2021 – en svekkelse på 3 prosentpoeng sammenlignet med solvensmarginen inklusive overgangsregler ved utgangen av 2020. Uten overgangsregler styrket vi solvensmarginen med 9 prosentpoeng fra 166 prosent i 2020. Regulatoriske beregningsmekanismer, modellendringer og vekst i virksomheten svekket solvensen, mens et høyere rentenivå kombinert med god meravkastning fra positive finansmarkeder bidro til å øke solvensen. Som første nordiske forsikringsselskap uestedte Storebrand Livsforsikring i første kvartal 2021 et grønt ansvarlig lån. Samlet bidro nye ansvarlige lån med 6 prosentpoeng. Vi solgte også AS Værdalsbruket som ga en positiv resultateffekt for Storebrand Konsernet på 546 millioner kroner og styrket solvensen med 2 prosentpoeng. Resultatet i 2021 bidro til å styrke solvensmarginen med om lag 12 prosentpoeng. Storebrand bruker standardmodellen for beregning av Solvens II. God risikostyring og positiv effekt av regulatoriske justeringsmekanismer i solvensregelverket mer enn kompenserer for tidvis krevende finansmarkeder.

Storebrand Livsforsikring AS har en solvensmargin på 214 prosent per 31.12.21 mot 215 prosent etter overgangsregler i 2020. Pr 31.12.2021 kommer ikke overgangsregelen til anvendelse. Storebrand Livsforsikring Konsern har ikke krav om å rapportere solvensmargin, kravet på konsolidert nivå gjelder Storebrand Konsern.

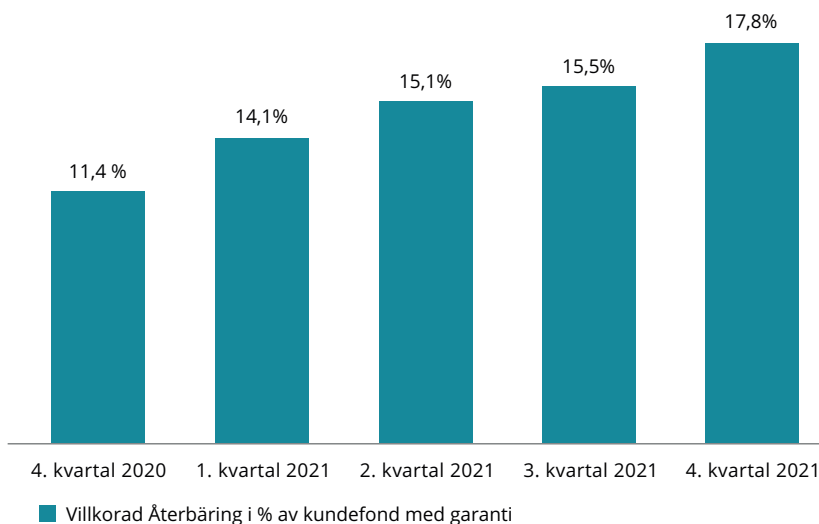
Storebrand Livsforsikring konserns soliditetskapital består av egenkapital, ansvarlig lånekapital, kursreguleringsfond, tilleggsavsetninger, «villkorad återbäring» og risikoutjevningssfond. Soliditetskapitalen ble styrket med 1,3 milliarder kroner i 2021 til 74,1 milliarder kroner. Utstedelser av nye lån og innfrielse samt valutakursendringer gav en nettoøkning på 2,0 milliarder kroner i ansvarlig lån i 2021. Kursreguleringsfond er redusert med 0,9 milliarder kroner som følge av stigende renter, og utgjør 6,3 milliarder kroner ved årsslutt. Villkorad återbäring er styrket med 3,0 milliarder kroner og utgjør 13,8 milliarder kroner. Bokført avkastning har bidratt til å øke tilleggsavsetningene. Tilleggsavsetningene utgjorde 13,6 milliarder kroner ved utgangen av året, en økning på 2,2 milliarder kroner for året. Oververdi på obligasjoner og utlån som vurderes til amortisert kost er på grunn av stigende renter redusert med 5,5 milliarder kroner i år, og utgjør 3,4 milliarder kroner ved utgangen av året. Oververdi på obligasjoner og utlån til amortisert kost er ikke innregnet i regnskapet.

(NOK mill.)	2017	2018	2019	2020	2021
Egenkapital	25 735	26 965	24 966	25 173	25 458
Ansvarlig lånekapital	8 426	7 788	8 488	9 004	11 013
Risikoutjevningssfond	143	234	466	438	547
Kursreguleringsfond	3 707	2 245	5 500	7 170	6 309
Tilleggsavsetning (TA)	8 254	8 494	9 023	11 380	13 602
Villkorad återbäring (VÅ)	9 176	8 243	9 302	10 769	13 781
Oververdi obligasjoner til amortisert kost	8 531	5 009	4 697	8 832	3 363
Sum	63 972	58 978	62 442	72 766	74 074

KUNDEBUFFERE STOREBRAND LIVSFORSIKRING

KUNDEBUFFERE SPP PENSION & FÖRÄKRING

RATING

Storebrand er kredittvurdert av kredittratingbyrået S&P Global. Storebrand Livsforsikring AS, som utgjør den operasjonelle hovedvirksomheten, har mål om å ligge på et A-nivå. I juni 2021 ble ratingen til Storebrand Livsforsikring AS bekreftet til A- med stabile fremtidsutsikter.

FREMTIDSUTSIKTER

MARKEDSUTVIKLING

Finansmarkedenes utvikling påvirker både konsernets solvensgrad og finansielle resultater. Høyere renter øker solvensgraden og gjør det lettere å få avkastning over garantinivået. Innskuddspensjon og kapitalforvaltning er i stor grad eksponert mot aksjemarkedet. Markedsbevegelser vil derfor påvirke inntekter opptjent på basis av forvaltningskapitalen. Valutabevegelser mellom norsk og svensk krone påvirker rapportert balanse og resultat i SPP på et konsolidert nivå.

Ved inngangen til 2022 var det fremdeles usikkerhet knyttet til konsekvensene av covid-19 fremover og hvordan disse vil påvirke finansmarkedene fremover. Med en solid solvensmargin på 175 prosent for Storebrand konsern og mer enn 13 prosent bufferkapital i garanterte produkter, har Storebrand gode forutsetninger for å manøvrere trygt i krevende markeder. Selskapet har et robust rammeverk for risikostyring, som beskrevet i eget avsnitt nedenfor.

FINANSIELLE RESULTATER

Det norske markedet for innskuddspensjon har hatt kraftig strukturell vekst de siste årene. Fremover forventes fortsatt årlig høy ensifret vekst i premier og tosfifret vekst i forvaltningskapital. Med innføring av egen pensjonskonto ble avgiftene redusert i hele markedet. Dette vil slå negativt ut for inntjeningen i 2022, men etter det forventes det at vekst og egne lønnsomhetstiltak vil bringe resultat tilbake til tidligere nivåer i 2023. Vårt mål er at Storebrand skal forbli markedsleder innen pensjon i privat sektor ved å tilby attraktive og konkurransekræftige kundeløsninger, samtidig som vi skal drive en kostnadseffektiv virksomhet. Kjøpet av Danica befestet vår ambisjon i pensjonsmarkedet. Fra juli 2022 vil det være økte krav til hvilken inntekt som er pensjonsberettiget, noe som vil øke premievolumet i det norske markedet med ca. 3 milliarder kroner årlig. Vi har også som ambisjon å ta 1 prosent markedsandel årlig, tilsvarende 5 milliarder kroner i årlig netto tilflytting av forvaltningskapital, i markedet for offentlig tjenestepensjon. Storebrand ønsker å oppnå ytterligere synergier på tvers av kunder, produkter og kapital ved å utvide vårt skadeforsikringstilbud til bedriftskunder.

I Sverige har SPP blitt en betydelig resultatbidragsyter til Storebrand-konsernet, drevet av inntjeningsvekst og pågående kapitalfrigjøring. Veksten forventes å fortsette, drevet av våre konkurransefortrinn innen digitale, bærekraftige løsninger, og en sterk markedsposisjon. Markedet forventes å vokse med om lag 8 prosent årlig, støttet av økende flyttevolumer. SPP har som ambisjon å vokse mellom 14 og 16 prosent årlig, dobbelt så mye som den samlede markedsveksten, ved å være den ledende aktøren i flyttemarkedet.

Samlede reserver for garanterte pensjoner forventes å synke de neste årene. Garanterte reserver representerer en fallende andel av konsernets totale pensjonsreserver. Disse utgjorde 48,5 prosent ved utgangen av 2021, 3 prosentpoeng lavere enn i fjor. Storebrands strategi er å sikre kundenes avkastning og skjerme egenkapitalen under turbulente markedsforhold, gjennom å bygge kundebuffer. Kundebuffer utgjør mer enn 13 prosent av reservene i både Norge og Sverige. Nivåene vil vokse med en forventet positiv meravkastning over den garanterte renten.

Privatmarkedet har utviklet seg til å utgjøre en viktig del av Storebrands virksomhet. Etterspørselen etter privat sparing og forsikringsprodukter forventes å øke og bidra til resultatvekst i konsernet.

KAPITALSTYRING

Storebrand konsern har som målsetting at solvensmarginen skal være på minst 150 prosent. Ved utgangen av 2021 var den 175 prosent for Storebrand Konsern. På årlig basis forventes en nettoøkning i solvensmarginen på om lag 6-7 prosentpoeng de neste årene, hvorav ca. 10 prosentpoeng skapes i forretningen, 3 prosentpoeng kommer av at den garanterte virksomheten er i avløp, og ca. 5-6 prosentpoeng forventes utbetalt som utbytte fra løpende resultatskapning. Volatilitet i finansmarkedet, særlig utviklingen i lange renter og regulatoriske endringer, kan gi kortsiktige svingninger i solvensgraden.

Realisering av konsernets ambisjoner forventes å føre til en stigende egenkapitalavkastning over tid.

REGULATORISKE ENDRINGER

Regelverk som fastsettes av myndighetene har stor betydning for Storebrand. Under redegjør vi for de viktigste endringene og hvilken betydning de har for Storebrand.

INTERNASJONALE REGELVERK

Solvens II-revisjonen

I september 2021 kunngjorde EU Kommisjonen sitt forslag til endringer i standardmodellen i Solvens II. Kommisjonens forslag inneholdt vesentlige forskjeller fra EIOPA's anbefaling fra desember 2020.

Hovedformålet bak revisjonen er å sikre at forsikringsforetak fortsetter å investere i samsvar med de politiske prioriteringene i EU, spesielt med hensyn til å finansiere gjenopprettingen etter covid-19, ved å legge til rette for langsiktige investeringer og økt kapasitet til å investere i europeisk næringsliv. Kommisjonen understreker også forsikringssektorens viktige rolle når det gjelder finansieringen av den grønne omstillingen og for å hjelpe samfunnet til å tilpasse seg klimaendringer. Gjennomgangen skal også rette opp mangler i gjeldende regelverk og bidra til å gjøre forsikringssektoren mer robust.

Storebrand benytter i dag standardmodellen. Endringer i regelverket for renterisikomodule vil kunne øke solvenskapitalkravet for norske og svenske forsikringsselskaper. Kommisjonens forslag fremstår som mer representative for norske renter enn det tidligere forslaget fra EIOPA. Kommisjonen har også foreslått endringer som vil kunne bidra til lavere kapitalkrav gjennom blant annet redusert risikomargin. Det foreslås også flere endringer i beregningen av blant annet volatilitetsjusteringen og en økning av utfallsrommet for den symmetriske justeringsmekanismen for aksjerisiko. Samlet sett forventes ikke kommisjonens forslag som foreligger nå å gi vesentlig utslag for Storebrands solvens.

Kommisjonen har ikke skissert en tidslinje for videre prosess. Vi forventer at endelige konklusjoner trekkes av Kommisjonen, Parlamentet og Rådet i 2022. Deretter vil arbeidet med delegerte forordninger og retningslinjer starte. Endringer forventes ikke å tre i kraft før 2024-2025. Kommisjonen vil også vurdere en innfasingsperiode på fem år for nye regler knyttet til beregningen av renterisiko. Ny ekstrapoleringsmetode for renter skal fases inn gradvis frem mot slutten av 2031.

Bærekraftig finans

EUs mål om at Europa skal være klimanøytralt innen 2050 krever store investeringer. EUs handlingsplan for bærekraftig finans skal øke andelen bærekraftige investeringer, fremme langsiktighet og gjøre det tydeligere hvilke finansielle produkter som faktisk er bærekraftige.

EUs taksonomi for bærekraftig finans

En sentral del av EUs handlingsplan for finansiering av bærekraftig finans er taksonomien for bærekraftig finans. Taksonomien trådte i kraft den 12. juli 2020 i EU, men kravene vil først gjelde fra 2022 for de to første bærekraftsmålene (begrensning av klimaendringer og tilpasning til klimaendringer), og fra 2023 for de fire øvrige (bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og havressurser, omstilling til en sirkulær økonomi, forebygging og bekjempelse av forurensning, og beskyttelse og gjenoppretning av biologisk mangfold og økosystemer). Loven som innfører taksonomien og krav til offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i norsk rett ble vedtatt av Stortinget i desember 2021.

Selskaper må kartlegge konsekvensene for sine produkter og tjenester. Store børsnoterte selskaper vil bli pålagt å rapportere på hvor stor andel av sin omsetning, investeringer og operasjonelle kostnader som er omfattet av taksonomien. I 2023 må selskapene rapportere på andelen av omsetning, investeringer og operasjonelle kostnader som er miljømessige bærekraftige aktiviteter i henhold til de definerte tekniske kriteriene som EU har utarbeidet for hver økonomisk aktivitet.

De nye reglene for bærekraftig finans vil etablere standarder for bærekraftig kapitalforvaltning og tydeliggjøre krav til rapportering og kundeinformasjon. Vi ser positivt på dette. Det vil gi høyere kvalitet på finansiell og ikke-finansiell rapportering, bedre informasjon til viktige interessenter, og gjøre det lettere å sammenlikne data på tvers av finanssektoren. Utfordringen med å iverksette de nye reglene for bærekraftig finans er å få riktig og nødvendig data. Taksonomiens rapporteringskrav øker trinnvis og i årene som kommer vil vi rapportere på hvor stor andel som klassifiseres som bærekraftige basert på disse kravene.

MiFID II / IDD – Integrering av bærekraft i finansiell rådgivning

I april 2021 vedtok EU kommisjonen en regelendring i eksisterende MiFID II og IDD-regelverk om at bærekraft skal kartlegges på likeverdig måte som finansiell risiko. Selskaper som yter investeringsrådgivning må innhente informasjon om kunders preferanser knyttet til bærekraft, i tillegg til å kartlegge deres erfaring og kunnskap om investeringer. Kartlegging av bærekraft skal dermed bli en integrert del av egnethetsvurderingen selskapene gjør ved tilbud av finansielle produkter. Regelverket er allerede integrert i norsk rett gjennom verdipapirhandeloven og verdipapirforskriften. Disse regelverksendringene vil tre i kraft i EU andre halvdel av 2022.

Direktiv for rapportering om bærekraft (CSRD)

EU kommisjonen vedtok i april 2021 også et forslag om å utarbeide et nytt rapporteringsdirektiv for bærekraft, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) som skal erstatte det tidligere Non-Financial Reporting Directive (NFRD). CSRD har som mål å løfte bærekraftsinformasjon til samme nivå som finansiell informasjon. Forslaget tar sikte på å forbedre flyten av informasjon om bærekraft i selskapsstyring. Det vil gjøre bærekraftsrapportering fra selskaper mer konsistent, slik at finansaktører, investorer og den bredere offentligheten kan bruke sammenlignbar og pålitelig bærekraftsinformasjon. Storebrands årsrapport vil være i tråd med denne reguleringen når den trer i kraft.

Offentliggjøringsforordningen (SFDR)

En annen viktig del av EUs handlingsplan for finansiering av bærekraftig finans, er EUs Offentliggjøringsforordning (Sustainable Finance Disclosure Regulation, SFDR).¹ Offentliggjøringsforordningen skal hjelpe kunder å ta velinformerte valg om sine investeringer. Den krever at Storebrand som finansaktør er åpen om hvordan vi håndterer bærekraftsrisiko, potensielle negative konsekvenser av investeringene våre, og hvor bærekraftige produktene våre er.

Offentliggjøringsforordningen deler finansielle produkter inn i tre kategorier, som påvirker hvor mye bærekraftsinformasjon du må oppgi. De tre kategoriene er:

- Finansielle produkter som har bærekraft som mål (et artikkel 9 finansielt produkt): Investeringer i selskaper eller prosjekter som bidrar til et miljømessig eller et sosialt bærekraftsmål. Det kan være selskaper som produserer fornybar energi eller har tjenester som bidrar til økt likestilling. Bedriftene et slikt fond investerer i må heller ikke skade noen andre bærekraftsmål.
- Finansielle produkter som fremmer miljømessige eller sosiale aspekter, men som ikke har det som hovedmål med investeringen (et artikkel 8 finansielt produkt): Det kan for eksempel være et fond som unngår investeringer i selskaper som benytter fossile brenslers, men hvor investeringen ikke kun fokuserer på bærekraft.

¹) EU Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

- Alle andre finansielle produkter (et artikkel 6 finansielt produkt): Dette er en bred "annen" kategori som inkluderer alt fra fond som fullstendig ignorerer bærekraft til fond som analyserer bærekraft og tar hensyn til bærekraftsrisiko uten å markedsføre seg som bærekraftig eller ta hensyn til bærekraft på en materiell måte.

Vi ser positivt på den nye reguleringen som vi gi økt transparens på finansielle spareprodukter og gjøre det lettere å sammenlikne data på tvers av finanssektoren.

Endringer i IFRS

En ny regnskapsstandard for forsikringskontrakter, IFRS 17, er vedtatt implementert i 2023. Hensikten er å innføre felles regnskapsregler for forsikringskontrakter og bedre sammenlignbarheten for forsikringsregnskap. IFRS 17 medfører blant annet markedsvurdering av forpliktelsene, skille mellom forsikringsårganger i regnskapet, inntektsføring over kontraktperioden fremfor ved innbetaling og endret resultatoppstilling. Storebrand vil implementere IFRS 9 for finansielle instrumenter samtidig. De nye standardene vil for Storebrands konsernregnskap føre til endringer i verdsettelsen av forsikringskontrakter, klassifikasjon av renteinvesteringer og hvordan fortjeneste regnskapsføres. Estimerte effekter for Storebrand vil bli presentert nærmere implementering. Hvorvidt IFRS 17 omfatter selskapsregnskapene bestemmes av nasjonale forskrifter og regler. For Storebrands livsforsikringsvirksomhet forventes det at selskapsregnskapet vil følge regnskapsregler tilsvarende dagens regelverk. Effektene fra IFRS 17 forventes derfor ikke å påvirke Solvens beregningene eller utbyttekapasitet i vesentlig grad.

Under COP26 kunngjorde IFRS Foundation at de vil opprette et International Sustainability Standards Board (ISSB) med formål om å utvikle standarder innen bærekraftsrapportering. Storebrand ser positivt på dette og mener det er et viktig tiltak for å møte økende krav til bærekraftsinformasjon.

NORSK REGELVERK

Sparing fra første krone

Stortinget vedtok i desember 2021 lovregler som innfører rett til sparing fra første krone i innskuddspensjonsordningene. Samtidig bortfaller kravet om minst 20 prosents stilling og ansettelse fra fylte 20 år. Reglene trådte i kraft 1. januar 2022, men bedriftene har fått frist ut juni 2022 for å kunne tilpasse pensjonsordningene. Det er anslått at endringene vil øke samlet sparing i innskuddspensjonsmarkedet med om lag tre milliarder kroner per år.

Individuell pensjonssparing

Sparegrensen i IPS-ordningen for individuell, skattefavisert pensjonssparing er redusert fra 40 000 kroner til 15 000 kroner per år, med virkning fra og med skatteåret 2022. Skattereglene videreføres uendret. Slik sett er dette fortsatt en gunstig ordning, som likevel svekkes av en kraftig reduksjon i hvor mye det er lov å spare.

Endringer som er varslet i regjeringsplattformen:

Regjeringspartiene har i Hurdalsplattformen varslet at det vil bli innført en omsetningsavgift på helseforsikring, for å redusere bruken av slike.

Regjeringspartiene har også varslet en provenynøytral omlegging av finansskatten hvor forhøyet arbeidsgiveravgift for finansforetak fjernes.

Kommunale pensjonsordninger

Stortinget vedtok i forbindelse med behandlingen av Prop. 223 L i desember 2021 å innføre nye bufferkapitalregler for kommunale pensjonsordninger.

Finansdepartementet har gjennomført en høring på Finanstilsynets forslag til nye bufferregler, men foreslo ikke slike regler da proposisjonen ble fremmet for Stortinget. Finanskomiteen foreslo likevel i sin innstilling slike regler, men bare for kommunale pensjonsordninger.

De nye reglene innebærer at kursreguleringsfondet og tilleggsavsetningene slås sammen til et kundefordelt bufferfond, som kan dekke negativ avkastning. Mens det var en maksimal grense for tilleggsavsetninger på 12 prosent av premiereserven, er det ikke noe tak for det nye bufferfondet. Selskapet kan tildele bufferfond som overskudd til kundens premiefond.

Regelverket bidrar til konkurranse om kommunal tjenestepensjon, ved å sikre at bufferen er nøytral ved flytting. Med de gamle reglene ble bufferkapitalen redusert på grunn av maksgrensen for tilleggsavsetninger, og svekket ved at kursreguleringsfondet ble konvertert til tilleggsavsetninger som ikke kunne dekke negativ avkastning. Samtidig legger regelverket til rette for at leverandørene kan konkurrere på krav til bufferkapital for en gitt kontrakt, opp mot sammensetning av investeringsporteføljen og pris på rentegarantien.

Det nye regelverket vil være positivt for Storebrands satsing i det kommunale pensjonsmarkedet.

Fripoliser

Stortinget vedtok i desember 2021 enkelte endringer i regelverket for fripoliser.

Det gis mulighet til å bygge tilleggsavsetninger individuelt på de enkelte kontraktene. Det gir rom for overskuddsdeling og oppregulering av pensjonsytelsene for kontrakter som har tilstrekkelige tilleggsavsetninger.

Kundene gis mulighet til å velge raskere utbetaling av små fripoliser. Leverandørene kan sette ned utbetalingstiden slik at den årlige ytelsen blir 0,3 G (folketrygdens grunnbeløp, 106 399 kr pr 1. mai 2021). Kunden kan kreve at utbetalingstiden settes ned slik at den årlige ytelsen blir 0,5 G. Kunden og leverandøren kan avtale at utbetalingstiden settes ned slik at den årlige ytelsen blir 1 G.

Det blir tillatt for leverandørene å kompensere kunder som konverterer garanterte fripoliser til investeringsvalg. Det vil fortsatt være mulig å tilby konvertering uten kompensasjon. Hvis kompensasjon tilbys, skal den reflektere verdien av den garanterte avkastningen kunden gir fra seg.

Finanstilsynets forslag om et fleksibelt bufferfond, hvor kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger slås sammen i et nytt kundefordelt bufferfond som kan dekke negativ avkastning, er så langt bare innført for kommunale pensjonsordninger som vist over. Dette skjedde gjennom Stortingets behandling av Prop. 223 L. Finansdepartementet varslet der at man ville vurdere behovet for ytterligere regelverksendringer senere.

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven er vedtatt av Stortinget, og trer i kraft 1. juli 2022. Forbrukertilsynet er tildelt oppgaven med å veilede og føre tilsyn med åpenhetsloven. Loven pålegger større næringsdrivende en rekke plikter knyttet til menneskerettigheter og arbeidsforhold, og gir både forbrukere og andre rett til informasjon om selskapenes håndtering av disse.

Plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger

Alle omfattede virksomheter plikter å utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Kravet til omfang av aktsomhetsvurderingene skal være forholdsmessig i forhold til virksomhetens størrelse, og må gjennomføres regelmessig.

Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger

Det skal offentliggjøres en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene hvert år. Redegjørelsen må oppfylle minstekravene etter åpenhetsloven, men kan også være mer utfyllende. Redegjørelsen kan gjerne offentliggjøres flere steder, men må som et minimum ligge lett tilgjengelig på virksomhetens nettsider.

Plikt til å gi ut informasjon

Med åpenhetsloven kan enhver kreve å få informasjon fra virksomhetene om hvordan de håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser som er vurdert i aktsomhetsvurderingene. Retten til informasjon omfatter både generell informasjon om hvordan virksomheten håndterer negative konsekvenser, og spesifikk informasjon knyttet til varer og tjenester.

Arbeidet med tilpasninger til nye regulatoriske krav er iverksatt både i avdelinger som har ansvar for prosesser som treffes direkte av nye forpliktelser og på konsernnivå for å identifisere behov for tilpasninger i konsernfelles prosesser blant annet knyttet til rapportering og innsyn.

SVENSK REGELVERK

Flytteregele

For å fremme flytting av pensjonsrettigheter ble ytterligere gebyrrestriksjoner innført 1. april 2021 ved tilbakekjøp og flytting av fonds- og depotforsikringer. Forsikringsforetak kan bare kreve et administrasjonsgebyr som tilsvarer direkte kostnader for handlingen, og beløpet kan ikke overstige 0,0127 grunnbeløp (tilsvarende ca. 600 svenske kroner i 2021).

I spørsmålet om flytterett for avtaler inngått før 1. juli 2007 har den svenske regjeringen foreslått i en proposisjon at retten skal gjelde uavhengig av når en fonds- og depotforsikringsavtale er inngått. Den svenske regjeringen har foreslått at gebyrrestriksjonene for flytting og tilbakekjøp også skal gjelde for disse kontraktene. De nye lovendringene foreslås tre i kraft 1. juli 2022. Sveriges Riksdag forventes å behandle forslagene våren 2022.

SPP støtter et mer åpent flyttemarked. Tidligere har dette vært frivillig for forsikringsselskaper, og noe SPP tillater.

Premiepensionen (PPM)

Et fremforhandlet fondstorg implementeres som et 2. steg i reformen av PPM, og et nytt regelverk ble presentert av regjeringen 22. desember 2021. Fondstorget vil fortsette gi pensjonssparere frihet til å velge hvordan midlene skal investeres. En ny myndighet – Fondstorgsnemnda – som skal fremforhandle fond og forvalte fondstorget er også foreslått. Det vill stilles økte krav til fond på fondstorget; de skal være egnet for pensjonssparing, kostnadseffektive, bærekraftige, kontrollerbare og av høy kvalitet. Regjeringen planlegger å legge frem en proposisjon for riksdagen den 22 mars 2022 og lovendringene foreslås tre i kraft 1. juni 2022.

PPM-fondsplattform er en stor distribusjonskanal for SPPs fond. Vi ser for oss at den nye fondsplattformen vil tilby færre fond til en lavere pris, men det er for tidlig å si noe om konsekvensene av dette.

RISIKO

Vårt rammeverk for risikohåndtering er utformet for å ta riktig risiko for å levere avkastning til kunder og eiere. Rammeverket skal samtidig sikre at vi beskytter våre kunder, eiere, ansatte og andre interessenter fra uønskede hendelser og tap. Rammeverket dekker alle risikoer Storebrand kan bli eksponert for.

Styret i Storebrand Livsforsikring vedtar risikoappetitt og risikostrategi minst en gang per år. Risikotakingen skal bidra til oppnåelse av våre strategiske og kommersielle mål, at våre kunder får en konkurransedyktig avkastning på sine pensjonsmidler, og at Storebrand får tilstrekkelig betaling for å påta seg risiko. Samlet risikotaking begrenses ved å sette rammer for risikonivået og for hva slags typer risikoer som er akseptable. Basert på dette blir det utarbeidet mer detaljerte strategier for forskjellige risikokategorier. Storebrand publiserer en årlig solvens- og økonomisk tilstandsrapport (SFCR) som hjelper kunder og andre interessenter å forstå risikoen i virksomheten og hvordan disse håndteres.

Styret vurderer risikoen i prosessen for egenvurdering av risiko og solvens (ORSA). Finansmarkedsrisiko er Storebrands største risiko. På kort sikt kan urolige finansmarkeder, spesielt fallende aksje-, kreditt- og eiendomsmarkeder gi investeringstap eller fallende renter kan øke forsikringsforpliktelsen. På lenger sikt er vedvarende lave renter en risiko fordi det blir vanskeligere å oppnå den garanterte investeringsavkastningen. Andre risikoområder inkluderer forretningsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko, operasjonell risiko, klimarisiko og likviditetsrisiko.

På overordnet nivå så vi en stabil utvikling i antall rapporterte hendelser i 2021. Antall kunde- og prosessrelaterte hendelser var på samme nivå som i 2020. Antallet "høy-risikohendelser" var dog noe høyere, hvor vi blant annet har meldt flere saker til Datatilsynet i 2021.

Utviklingen i finansmarkeder har vært positiv for Storebrand gjennom året, med stigende aksjemarkeder og renter samtidig som kredittpåslagene holdt seg stabile. Covid-19 har hatt begrenset påvirkning på Storebrands drift. Omleggingen av arbeidsrutiner under pandemien skjedde uten vesentlige negative hendelser og kundebetjening og leveranser ble påvirket i liten grad. Økt bruk av digitale tjenester i den normale arbeidsdagen har imidlertid forsterket behovet for å ivareta og videreutvikle IT-sikkerhetsløsninger. En av de største finansielle risikoene knyttet til covid-19 har vært risikoen knyttet til økende arbeidsledighet som følge av en svak økonomi. Det har historisk sett ført til en økning i uførhet og relaterte erstatningskrav. Storebrand har styrket avsetningene for å møte den økte usikkerheten. Høsten 2021 markerte en gjenåpning av det norske samfunnet etter nedstigningen under pandemien, men økt smittetrykk mot slutten av året gjør at risikoen fortsatt er høyere enn vanlig.

Risikobildet varierer mellom forretningsområder. Hovedrisikoene er beskrevet per forretningsområde under.

Forsikring

Forsikring består av risikoprodukter. Prisene justeres vanligvis på årlig basis dersom risikobildet endres. Den største risikoen er knyttet til uførhet, enten ved at flere personer enn forventet kan bli uføre eller at færre uføre personer enn forventet har mulighet til å arbeide igjen. Vi tilbyr også dekninger som gir utbetaling ved død, men Storebrands risiko fra dette er begrenset.

Sparing

Sparing består av fondsforsikring og andre ikke-garanterte pensjoner.

For fondsforsikring bærer kunden den finansielle markedsrisikoen. Utbetalingene er i hovedsak tidsbegrenset, og Storebrand har en lav risiko knyttet til økt levealder. For Storebrand er risikoen innen fondsforsikring derfor primært knyttet til endringer i fremtidige inntekter og kostnader. Forvaltning av kundenes midler på en profesjonell og bærekraftig måte som samtidig sikrer en god risikojustert avkastning, er likevel viktig for å tiltrekke nye kunder og skape vekst.

Garantert pensjon

Garantert pensjon omfatter spare- og pensjonsprodukter med garantert avkastning. De største risikoene er finansmarkedsrisiko og levetidsrisiko.

Felles for produktene er at Storebrand garanterer en minimumavkastning. I Norge må avkastningen være over garantert nivå hvert enkelt år, mens det i Sverige i større grad er tilstrekkelig å oppnå garantert gjennomsnittlig avkastning over tid.

Lavere renter vil øke verdien på de garanterte forpliktelsene og gjøre det vanskeligere å oppnå den garanterte satsen. Vi forsøker å kontrollere risikoen gjennom investeringene, men det er en gjenværende risiko knyttet til lavere renter.

De tradisjonelle garanterte produktene for privat sektor er lukket for nye kunder, men det gjenstår vesentlige reserver på balansen. Nye premier kommer først og fremst i innskuddspensjons- (fondsforsikring) eller hybrid-ordninger med null prosent garanti.

Storebrand ønsker å vokse i markedet for offentlig garantert tjenstepensjon og fikk nye kunder i 2021. Offentlig pensjon skiller seg fra garantert pensjon i privat sektor ved at arbeidsgiver betaler premie for rentegarantien, også for fratrådte medarbeidere og pensjonister.

Øvrig

Øvrig omfatter selskapsporteføljen til Storebrand Livsforsikring og SPP Pension & Försäkring. Selskapets porteføljer er investert med lav risiko, i hovedsak i korte rentebærende papirer med høy kredittverdighet.

Skatt

Det har over flere år blitt innført endringer i norsk skattelovgivning for forsikringssselskap. Noen av lovendringene med tilhørende overgangsregler tolker Storebrand og Skatteetaten forskjellig. Storebrand har derfor tre vesentlige usikre skatteposisjoner med hensyn til skattekostnader. Disse er nærmere beskrevet i note 28. Hvis Storebrands tolkning aksepteres i alle tre tilfellene kan det bli regnskapsført et positivt skatteresultat på inntil 2,8 milliarder kroner. Hvis alle Skatteetatens foreløpige tolkninger blir endelige, kan Storebrand bli nødt til å regnskapsføre en skattekostnad på inntil 1,8 milliarder kroner. Prosessen kan imidlertid ta flere år før den blir endelig avklart. Om nødvendig vil Storebrand søke rettslig avklaring i sakene.

KLIMARISIKOER OG -MULIGHETER

Klimarisiko som begrep deles ofte i fysisk klimarisiko (konsekvenser av endringer i klima og miljø) og overgangsrisiko (som skyldes konsekvenser av overgangen til et lavutslippssamfunn).

Den fysiske klimarisikoen påvirkes av hvor mye, og hvor raskt, klimaet endres. En vanlig referanse for samlet fysisk klimarisiko er økning i global gjennomsnittstemperatur siden førindustriell tid. FN anslår at den globale temperaturøkningen allerede er 1,1 grader. Utviklingen det neste tiåret forventes å bli en konsekvens av tidligere tiders utslipp. Valgene de nærmeste årene vil ha vesentlig påvirkning på risikoen på lengre sikt.

Overgangsrisikoen vil bli påvirket av i hvilken grad, og hvor raskt, vi evner å gjennomføre overgangen til et lavutslippssamfunn. Overgangen vil bli påvirket av politikk, myndighetskrav, teknologiutvikling, næringslivsprioriteringer og forbrukerpreferanser.

Hvorfor

Både klimaendringer og overgangen til et lavutslippssamfunn gir risikoer og muligheter for Storebrand. Storebrand gjennomfører årlig en vurdering av hvordan klimarisiko kan påvirke konsernets drift, finansielle posisjon, rammebetingelser og omdømme. Vurderingen gir grunnlag for å analysere hvilke tiltak som bør iverksettes for å redusere risikoen eller realisere muligheter.

Klimaendringer og overgangen til et lavutslippssamfunn kan ha vesentlig innvirkning på vår virksomhet. Konsekvensene kan bli ytterligere forsterket av endringer i bl.a. oljepris og aktivitet i olje- og gassindustrien.

Storebrand utviklet i 2020 en klimastrategi som skal bidra til at den globale oppvarmingen begrenses til ca. 1,5 grader. Et sentralt virkemiddel er at investeringene skal være karbonnøytrale senest 2050, med konkrete delmål underveis. Tiltak for å redusere risiko og utnytte muligheter, er beskrevet i kapitlet En pådriver for bærekraftige investeringer i Storebrand konsern sin årsrapport for 2021.

Effektene på investeringer og forpliktelser kan være plutselige i form av markedsuro, eller de kan utvikle seg gradvis gjennom lavere gjennomsnittlig avkastning og vedvarende lave renter. Også politiske vedtak eller myndighetskrav kan innebære risiko dersom disse er vanskelig å møte på grunn av begrensninger i teknologi eller investeringsmuligheter. Eksempler kan være en brå endring av Norges politikk for å nå målene i Parisavtalen, rentefall, eller lavere oljepris og redusert aktivitet i norsk olje- og gassvirksomhet. Som ledd i vårt arbeid med å redusere risiko, kartla vi i 2021 Storebrands eksponering mot fossil sektor i form av inntekter fra pensjonspremier, og uføredækning knyttet til sektoren og underliggende næringer.

Vi har brukt anbefalingene fra Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD) som rammeverk for vår rapportering av klimarelaterte finansielle risikoer. Rapporteringen om hvilken påvirkning vår virksomhet har på klimaet er beskrevet i Storebrand konsern sin årsrapport for 2021, hovedsakelig i kapitlet Orden i eget hus og En pådriver for bærekraftige investeringer.

Vi har etablert en TCFD-indeks, som oppsummerer hvor informasjonen som anbefales gjennom TCFD rammeverket er presentert og er presentert i Storebrand sin årsrapport for 2021.

Vår tilnærming

Storebrand vurderer klimarisiko i samme rammeverk som andre forretningsrisikoer. Den samlede risikoen, inkludert klimarisiko, oppsummeres i en risikoanalyse som behandles i konsernledelsen og styret to ganger årlig. Risikoanalysen omfatter vurderinger av forretnings- og omdømmemessige konsekvenser knyttet til Storebrands strategi om å ha en ledende posisjon på bærekraft. Klimarisiko vurderes også i den årlige ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) -rapporten som vedtas av styret og sendes Finanstilsynet. Klimarisiko er også en del av risikogjennomgangen for alle konsernselskapene i Storebrandkonsernet. Klimarisiko, spesielt den fysiske risikoen, er svært langsiktig. Risikoen vurderes derfor i et lengre tidsperspektiv enn annen risiko.

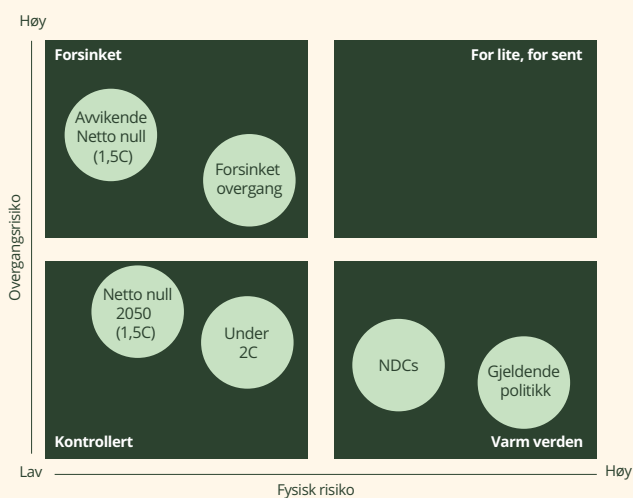
Bruk av Scenarier for vurdering av klimarisiko

For klimarisiko har historiske hendelser begrenset relevans, og det er derfor nødvendig å vurdere risiko knyttet til ulike scenarier. Storebrand benytter tre ulike scenarier i vår årlig gjennomgang:

- Overgang til lavutslipp er rask slik at målet om å begrense oppvarmingen til 1,5 grader nås
- Overgangen kommer senere, men oppvarmingen likevel begrenses til ca. 2 grader
- Utslippene fortsetter å være høye og oppvarmingen blir 3 grader eller mer

Storebrand har tatt utgangspunkt i scenarier utviklet av Network for Greening the Financial System (NGFS). Nettverket er etablert av sentralbanker og tilsynsmyndigheter. Formålet er å utvikle et rammeverk for vurdering og håndtering av klimarisiko og oppmuntre finanssektoren til å støtte overgangen til en lavutslippøkonomi. Scenariene vil bli videreutviklet, inkludert kvantitative stresstester, som grunnlag for tilsynsprosessen og analyser av økonomisk stabilitet.

Scenarioanalyse

Posisjonering av scenarier er omtrentlig, basert på en vurdering av fysiske risikoer og overgangsrisiko ut til 2100

Figur: Klimarisikoscenarier fra NGFS

NGSF har definert seks scenarier, der risikoen varierer i to dimensjoner.

- Hvor alvorlig blir konsekvensen av global oppvarming? (fysisk risiko)
- Blir overgangen kontrollert eller uryddig? (overgangsrisiko)

NGFS har to scenarier som gir nullutslipp i 2050. I scenariet "Net Zero 2050" forventes en rask overgang, med høy grad av koordinering mellom land og sektorer. Overgangsrisikoen i dette scenarioet anses derfor som begrenset, tross et raskt skifte. I scenariet "Divergent Net Zero" vurderes overgangsrisikoen som vesentlig større. I dette scenarioet kan bruk av olje til transport fases ut svært raskt, mens nedgangen i bruk av fossil energi til forsyning av industri har langsommere nedgang. Den fysiske risikoen er omtrent lik i begge scenarioene fordi oppvarmingen begrenses til 1,5 grader.

Storebrand har valgt å legge «Divergent Net Zero» til grunn for scenarioet "Rask overgang". Norge kan være særlig utsatt for overgangsrisiko på grunn av rask utfasing av olje og gass som energikilder. I tillegg vil ambisjonsnivå og prefererte virkemidler trolig variere betydelig mellom ulike interessenter.

Scenarioet "Forsinket overgang" er basert på NGFS-scenarioet "Delayed Transition". I dette scenarioet fortsetter utslippene å vokse fram til 2030. Deretter skjerpes politikken kraftig. Dette forventes å gi rask nedgang i utslipp etter 2030, mot null i 2050, slik at global oppvarming holder seg under 2 grader. I dette scenarioet blir overgangsrisikoen omtrent like stor som i «Rask overgang», men den utsettes til etter 2030. Den fysiske klimarisikoen i dette scenarioet forventes å bli noe høyere enn i «Rask overgang».

Det siste scenarioet er "Dagens politikk" som er basert på NGFS-scenarioet "Current Policies". I dette scenarioet blir det ikke innstramminger utover det som allerede er vedtatt. Overgangsrisikoen anses derfor som lav. Utslippene fortsetter å vokse fram til 2080. Global oppvarming forventes å bli omtrent 3 grader, med vesentlig risiko for enda større økning. Dette gir irreversible klimaendringer og stor fysisk klimarisiko.

A: Rask overgang	B: Forsinket overgang	C: Dagens politikk
Scenarioet er basert på "Divergent Net Zero"-scenarioet fra NGFS. Klimapolitikken legges kraftfullt om og teknologi utviklingen blir rask. Målet om nullutslipp 2050 nås. Global oppvarming begrenses til under 1,5 grader. Kostnadene knyttet til overgangen blir betydelige, forsterket av begrenset koordinering mellom land og sektorer. Bruk av olje til transport fases ut svært raskt, mens nedgang i fossil-andelen for energiforsyning og industri er mer variabel. Forutsetter beskjedne bruk av CO2-gjennvinning og lagring.	Scenarioet er basert på "Delayed Transition"-scenarioet fra NGFS. Mangel på nye innstramminger gjør av vekst fra overstått Covid-krise blir fossildrevet. CO2-utslippene vokser fram til 2030. Deretter strammes politikken kraftig til, inkludert stor økning i CO2-priser. Dette gir rask nedgang i utslipp etter 2030 ned mot null i 2050. Nedgang i utslipp blir samlet sett stor nok til at global oppvarming holder seg under 2 grader.	Scenarioet er basert på "Current Policies"-scenarioet fra NGFS. Begrenset kriseforståelse og kortsiktige politiske prioriteringer gjør at framtidige innstramminger i liten grad blir gjennomført. Men gjennomførte utslippsbegrensende tiltak videreføres. Utslippene vokser fram til 2080. Global oppvarming forventes å bli omtrent 3 grader, men med vesentlig risiko for enda større økning. Dette gir store fysiske klimaendringer som er irreversible.

Figur: Storebrands klimarisikoscenarier

Det er nyttig å forstå hva de ulike scenarioene betyr for forhold som påvirker Storebrands risiko. For fysisk risiko er global temperaturøkning en sentral indikator. For overgangsrisiko er karbonprisutvikling en sentral indikator. I Norge blir etterspørsel og prisutvikling for olje og gass viktige indikatorer for overgangsrisikoen. Både overgangen og fysiske klimaendringer kan påvirke den økonomiske veksten og finansmarkedene. Utviklingen i norsk økonomi vil påvirke våre kunder, som igjen påvirker Storebrands fremtidige inntjening. Samtidig vil de globale effektene på verdens finansmarkeder påvirke Storebrand som fondsforvalter.

Områder der klimarisiko kan påvirke Storebrand

Klimarisiko påvirker flere deler av vår virksomhet. Samtidig er det viktig å forstå at både kilden til risiko, og måten risikoen påvirker virksomheten, kan være forskjellig. Derfor er det viktig at det gjøres separate vurderinger for hvert av områdene listet opp nedenfor.

- Storebrands investeringer, både verdipapirer og eiendom
- Storebrands livsforsikringsforpliktelser
- Risiko fra at Storebrands kunder kan rammes av klimarisiko
- Omdømmerisiko, spesielt koblet til Storebrands strategivalg om å være ledende på bærekraft
- Regulatorisk risiko fra manglende etterlevelse av nye krav til klimatilpasning eller rapportering

Videre i rapporten vil vi fokusere på de områdene som har størst betydning på ulike deler av vår virksomhet. For hvert område beskrives gjennomførte og planlagte tiltak som påvirker risikoen, i tillegg til vurderinger av eventuelle nye tiltak som kan bidra til å redusere risikoer eller realisere muligheter.

Klimarisiko for investeringer

Storebrands største klimarelaterte finansielle risikoer og muligheter antas å ligge i overgangen til et lavutslippssamfunn. Investeringene våre kan påvirkes av klimapolitikk og -reguleringer, skjerpede utslippskrav, en endret kostnadsstruktur og markedspreferanser. De viktigste tiltakene våre for å redusere disse risikoene og utnytte potensielle muligheter er beskrevet i kapittelet en pådriver for bærekraftige investeringer.

Klimarisiko kan påvirke Storebrands avkastning gjennom to mekanismer:

- Effekt av at klimarelaterte forhold påvirker avkastningen fra finansmarkedet som helhet, for eksempel fordi den økonomiske veksten rammes av fysiske klimaendringer eller en lite heldig politikk for å få til nullutslipp (absolutt klimarisiko).
- Effekt av at Storebrand investerer ulikt det brede markedet, f.eks. ved å unnlate å investere i noen bransjer eller selskaper og investere mer i løsningsselskaper (relativ klimarisiko).

Absolutt klimarisiko

Overgangsrisikoen kan ha både positive og negative konsekvenser for ulike aktører, noe som gjør det krevende å ta investeringsbeslutninger i gitte sektorer og selskaper. Det kan være vanskelig å si om overgangen samlet sett vil ha positive eller negative konsekvenser for kapitalmarkedet. For langsiktig pensjonssparing er det derfor gunstig å investere bredt i globale finansmarkeder for å spre risiko og møte eventuelle nye risikoer.

Den største forskjellen mellom de ovennevnte scenarioene er den langsiktige, negative effekten av fysisk klimarisiko. Risikoen er størst i scenarioet "Dagens politikk", mens den er minst i "Rask overgang". En utfordring er at negative effekter av klimaendringer er lite synlig for den enkelte bedrift og forbruker, spesielt på kort sikt. Det er derfor viktig at myndigheter og andre aktører endrer rammebetingelser og preferanser slik bedrifter og privatpersoner kan tilpasse både holdninger og atferd til samfunnets interesser.

Storebrands viktigste bidrag er å sikre at konsernets investeringer skal være karbonnøytrale senest i 2050. Gjennom aktivt eierskap arbeider vi systematisk for at selskapene Storebrand har investert i gjør sitt for å bidra til utslippsreduksjoner. Aktivt eierskap er dermed et sentralt element i arbeidet med Storebrands risikohåndtering. Påvirkningsarbeidet vårt utføres i direkte dialog med enkeltsselskaper, og gjennom en rekke strategiske samarbeid, som for eksempel i Net Zero Asset Owner Alliance, Net Zero Asset Manager Alliance og Climate Action 100+. Vårt arbeid med aktivt eierskap for å påvirke selskaper er dermed et sentralt element av vår klimarisikohåndtering.

Relativ klimarisiko

Storebrands investeringsstrategi innebærer at våre investeringer har bevisste avvik fra den globale markedsindeksen. Dette er dels en konsekvens av Storebrand Asset Management (SAM) sin bærekraftstrategi som gjelder for alle investeringer, og dels en konsekvens av at Storebrand Livsforsikring og SPP Pension & Försäkring har egne krav som en del av investeringsstrategien. Vi gjør en rekke tilpassinger for å redusere den relative klimarisikoen som investeringene våre er eksponert mot, blant annet:

- Utelukker selskaper som bidrar til alvorlig miljøskade, herunder kull og oljesand
- Utelukker selskaper som aktivt motarbeider målene i Paris-avtalen
- Utelukker fossile selskaper for deler av porteføljen
- Stiller krav til minimum gjennomsnittlig bærekraftskår, som også inkluderer klimarelaterte forhold
- Minimum 15 prosent av porteføljen skal være investert i løsningsselskaper innen 2025

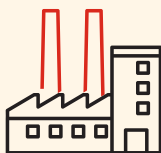
I 2020 lanserte vi en ny klimastrategi for investeringene våre, med mål om å inngå investeringer som i stor grad bidrar til klimaendringer. Vi investerer ikke lenger i selskaper som mottar mer enn 5 prosent av inntektene fra kull, oljesandbasert virksomhet, er involvert i alvorlig og/eller systematisk uholdbar produksjon av palmeolje, soya, storfe og tømmer. Storebrand vil heller ikke investere i selskaper som bevisst og systematisk arbeider mot målene som er nedfelt i Parisavtalen. Vi forventer at selskaper støtter effektive politiske tiltak som tar sikte på å redusere klimarisikoen og begrense temperaturstigningen til 1,5 grader. Denne støtten bør gjelde for alt engasjement som utføres av selskapet i alle geografiske regioner, og for politisk engasjement utført indirekte, via tredjepartsorganisasjoner som handler på selskapets vegne eller med selskapets økonomiske støtte.

Med utgangspunkt i målene om karbonnøytrale investeringer innen 2050 og delmål for utslippsreduksjoner, etablerte vi i 2021 et rammeverk med følgende mål for 2025:

- Utslippsmål for aksje-, selskapsobligasjoner-, og eiendomsinvesteringer: Vi har en målsetting om å redusere karbonavtrykket i Storebrand-gruppens totale investeringer i aksjer, selskapsobligasjoner og eiendom med minst 32 prosent innen 2025 (basisår i 2018).
- Vri kapitalen mot løsningsselskaper: Storebrand har et mål om at 15 prosent av våre totale investeringer skal være investert i det vi definerer som løsninger innen 2025. Det inkluderer aksjeinvesteringer i løsningsselskaper, grønne obligasjoner, sertifisert grønn eiendom og investeringer i grønn infrastruktur.
- Være en aktiv eier og pådriver: I 2021 hadde vi størst fokus på de 20 selskapene med de største utslippene. Påvirkningsarbeidet skjedde i hovedsak i samarbeid med andre investorer, blant annet Climate Action 100+. I tillegg gjennomførte vi møter med ledelsen i de 20 selskapene hvor vi hadde eierinteresser og som representerte de største utslippene:

Industri & Materialer

- Norsk Hydro ASA
- Yara International ASA
- Elkem ASA
- Angang Steel Co Ltd.
- Waste Management Inc
- Nippon Steel Corp
- LafargeHolcim Ltd
- SSAB Svenskt Stål
- Jiangxi Copper
- JFE Holdings Inc
- Hacı Omer Sabancı Holding AS
- O-I Glass Inc

Shipping

- Wallenius Wilhelmsen ASA
- Odjell SE
- Wilh Wilhelmsen Holding ASA
- DFDS A/S

Olje og Gass

- Gazprom PJSC
- Equinor ASA
- SFL Corp Ltd
- LUKOIL PJSC

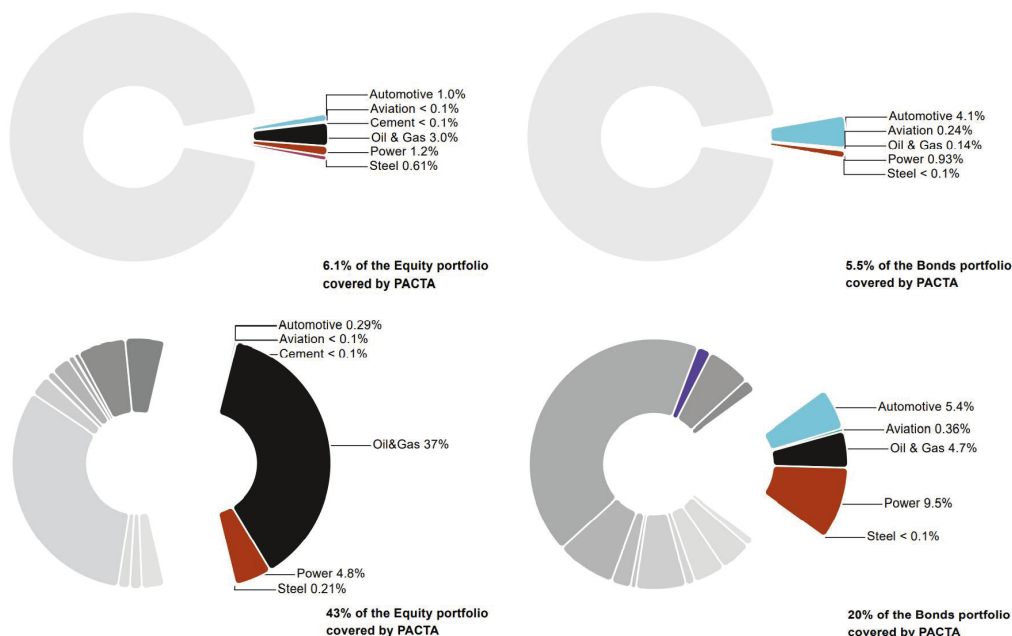
Aksjer og obligasjoner verdsettes løpende basert på all tilgjengelig informasjon, inkludert klimarelaterte risikoer og muligheter. Verdsettingen reflekterer i noen grad at myndighetenes mål om nullutslipp i 2050 kan få konsekvenser for olje og gass etterspørselen, og inntjeningen for olje og gass aksjer og at prisen for karbonutslipp kan bli høyere i framtiden. Tilsvarende har finansmarkedet priset inn at selskaper som satser på fornybar energi, eller som på andre måter kan utnytte muligheter i det grønne skiftet, kan oppnå økt inntjening i framtiden (Høy verdsettelse i forhold til dagens resultater er et mål på dette.)

Lavere framtidig avkastning for fossile selskaper enn løsningsselskaper, skyldes at effektene blir større eller kommer raskere enn dagens forventning. Det er derfor sannsynlig at Storebrand vil ha en noe lavere klimarisiko enn markedet i scenarioet "Rask overgang". I scenarioene "Forsinket overgang" eller "Dagens politikk" er det sannsynlig at Storebrand har en noe høyere klimarisiko enn markedet fordi vi har vært tidlig ute med å utvikle en strategi for å realisere målet om nullutslipp. Risikoen må ses i sammenheng med at Storebrands samlede investeringer er bredt diversifisert, noe som medfører at avvikrisikoen i porteføljene er begrenset, inkludert effektene av klimarisiko.

Eksposering for ulike teknologier

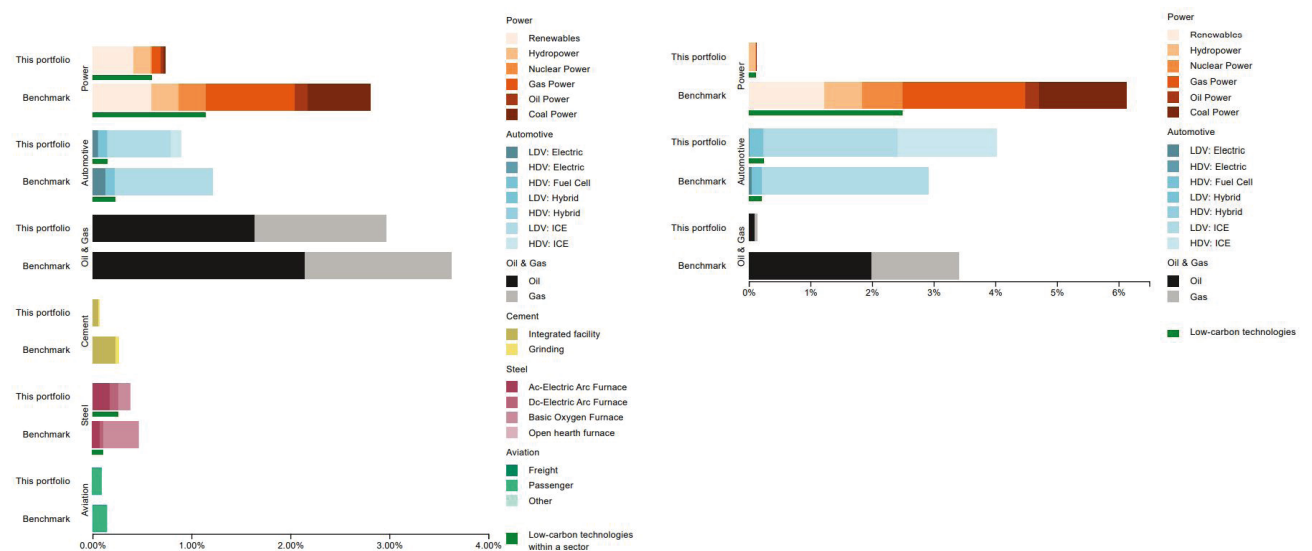
Oversikten ovenfor er basert på at hvert enkelt selskap er vurdert som en helhet, basert på egen hovedvirksomhet. Et olje- og gasselskap defineres i oversikten som 100 prosent fossilt selv om det har aktiviteter innen grønn energi eller teknologi.

Storebrand har utført en mer granulær analyse for utvalgte investeringsporteføljer basert på verktøy fra PACTA. Som et eksempel benyttes PACTA-analysen for Storebrand Balansert Pensjon, som er den største investeringsprofilen for innskuddspensjon i Storebrand Livsforsikring.

Figur: Storebrand Balansert Pensjon, andel av investeringer/utslipp for aksjer/obligasjoner som er omfattet

PACTA analyserer de bransjene som har størst klimautslipp. Samlet sett står de analyserte bransjene for ca. 75 prosent av klimautslippet globalt. Målt som andel av investeringene, utgjorde de analyserte bransjene ca. 6 prosent av aksje- og obligasjonsinvesteringene for Storebrand Balansert Pensjon, mens de utgjorde 43 prosent av utslipp fra aksjeinvesteringene og 20 prosent av utslipp fra obligasjonsinvesteringene. Andelen utslipp dekket av analysen var vesentlig lavere enn 75 prosent. Dette skyldtes at Storebrand hadde lavere eksponering enn markedet for øvrig mot de analyserte sektorene. Ikke-analyserte sektorer anses som relativt sett større bidragsytere til utslipp.

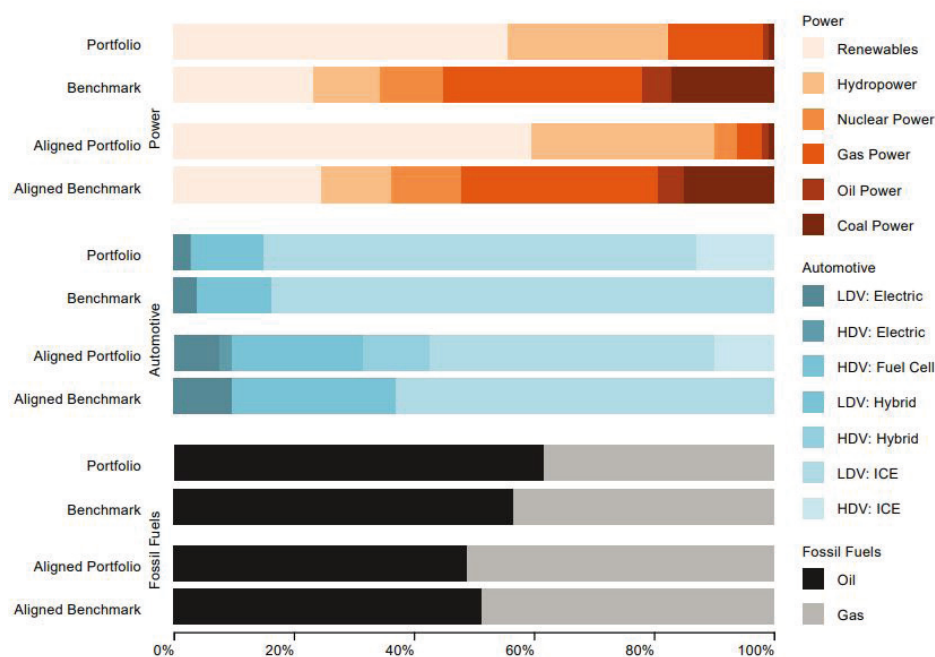
Figur: Storebrand Balansert Pensjon, eksponering mot ulike teknologier for utvalgte bransjer sammenlignet med indeks.

Storebrand hadde lavere eksponering enn indeks mot de mest eksponerte bransjene. Som en konsekvens var Storebrand derfor undereksponert mot en del av de grønne teknologiene. Det gjaldt spesielt innen kraftproduksjon, der Storebrand hadde lavere eksponering enn markedet mot fornybar energi. Mange av selskapene benytter fossile energikilder inkludert kull samtidig som de er involvert i fornybar energi. Andre selskaper med eksponering mot fornybar energi ekskluderes for andre bærekraftskriterier, f.eks. brudd på grunnleggende menneskerettigheter (det illustrerer at en god strategi for klima- og annen bærekraftstilpasning krever mange aspekter).

Framoverskuende risikovurdering

Både karbonavtrykk og eksponering mot bransjer eller teknologier gir et øyeblikksbilde av risikoer. Vi mener det er viktigere å se på hvordan selskaper jobber mot å redusere avtrykket i tråd med nullutslippsmålet. Storebrand vurderer bl.a. om selskaper vi planlegger å investere i har forpliktet seg til utslippsmål basert på vitenskapelige fakta. Vi følger også nøye med på andelen selskaper i porteføljene våre som har satt vitenskapsbaserte mål.

PACTA-verktøyet gir mulighet for å vurdere hvordan selskapenes planer vil påvirke sammensetningen av teknologier over tid. Figuren under viser hvordan eksponering for en av våre porteføljer (Storebrand Balansert Pensjon) og verdensmarkedsindeks ser ut om fem år, basert på selskapenes planer. Dette sammenlignes med det som kreves for å være i tråd med en plan mot under to grader (Aligned portfolio/benchmark)

Figur: Storebrand Balansert Pensjon, eksponering om fem år basert på selskapenes planer

Analysen over forutsetter at Storebrand eier de samme selskapene om fem år. Porteføljens eksponering over tid kan påvirkes gjennom dynamiske mål for investeringsstrategien. Eksempler kan være å ikke investere i obligasjoner utstedt av fossile selskap med forfall etter 2030 eller sette gradvis økende mål for andel løsningselskap. Ved å investere fossilfritt kan vi også redusere vår risiko, men dette vil ikke bidra til at verden når utslippsmålene i dag. Derfor kan investeringer i selskaper som beveger seg i riktig retning være hensiktsmessig, selv om de har store utslipp på kort sikt.

Måleparametere

- Karbonavtrykk i aksjeinvesteringer: 12 tonn CO₂-ekvivalenter per NOK 1 mill. i salgsinntekt (mot 18 indeks)
- Karbonavtrykk i obligasjonsinvesteringer: 6 tonn CO₂-ekvivalenter per NOK 1 mill. i salgsinntekt (mot 10 indeks)
- Karbonintensitet i eiendomsinvesteringer: 5,9 tonn CO₂-ekvivalenter per m²
- Eksponering mot høyutslippssektorer 42,5 mrd NOK / 9 prosent av total forvaltningskapital
- Antall aktive selskapsengasjementer knyttet til klima- og miljørelaterte risikoer og muligheter: 318
- Antall selskaper som har blitt utelukket på grunn av alvorlig klima- og miljøskade: 176
- Aksjeinvesteringer i fossil energi, NOK mrd. / andel av aksjeinvesteringene: NOK 9,1 mrd. / 1,8 prosent

SEKTORSPEISIFISERT EKSPONERING MOT HØYUTSLIPPSSEKTORER

Sektor	2018 (Mrd NOK)	2019 (Mrd NOK)	2020 (Mrd NOK)	2021 (Mrd NOK)	Endring 2018-2021 (Mrd NOK)
Aluminium	1,2	1,2	1,5	2,3	1,1
Aviation	3,1	3,6	3,3	3,6	0,5
Cement	0,3	0,4	0,6	0,9	0,6
Chemicals	6,8	8,0	9,8	12,4	5,6
Energy	15,8	12,2	7,0	9,1	-6,7
Heavy duty automobiles	0,6	0,9	1,1	2,3	1,7
Light duty automobiles	3,7	3,8	4,3	5,8	2,1
Shipping	0,9	0,6	0,7	1,2	0,3
Steel	0,8	1,1	1,4	1,8	1,0
Utilities	4,6	2,9	2,5	3,3	-1,3
Grand Total	37,7	34,6	32,2	42,5	4,8

Eiendomsinvesteringer

Storebrand forvalter direkte eiendomsinvesteringer tilsvarende 74,6 milliarder kroner hvorav 35 milliarder kroner på Storebrands balanse, som utgjør 6,8 prosent av kapital under forvaltning. Fysisk risiko er i stor grad knyttet til virkninger av ekstremvær på fysiske eiendeler.

Klimarisiko kan påvirke verdiutvikling, likviditet og absolutt avkastning innen eiendom ved at eiendomsinvesteringer generelt får høyere kostnader og reduserte utviklingsmuligheter, og relativ avkastning ved at forvaltningens håndtering av forebygging og utnyttelse av mulighetene som ligger i overgangen til lavutslippssamfunnet avviker fra markedet generelt.

Akutt fysisk klimarisiko treffer eiendom allerede, også i Skandinavia, selv om risikoen er langt lavere enn i de mest utsatte delene av verden. Risikoen øker frem i tid, spesielt under "Dagens politikk"-scenariet. Ekstremnedbør og flom peker seg ut som de viktigste enkeltfaktorene. Mikro-beliggenhet og eiendommers robusthet påvirker utsatthet for skader, økte forsikringskostnader og andre kostnader. Kronisk fysisk risiko som kraftige hetebølger og havnivåstigning er mer langsiktig, men kan gi både direkte og indirekte finansielle virkninger. I verste fall kan eiendom bli ubrukkelig og uomsettelig.

Overgangsrisiko i form av økte offentlige krav og avgifter og klimaorienterte markedskrav, samt omdømmerisiko ved å ha for lave klimaambisjoner eller ikke å nå egne ambisjoner, gjelder først under "Rask overgang" og siden "Forsinket overgang". Under scenariene "Dagens politikk" og "Forsinket overgang", er det risiko for svekket avkastning på kort eller mellomlang sikt som følge av overinvestering eller for tidlig investering i forhold til hva markedet verdsetter. Timing er kritisk i det risikoreducerende arbeidet. Det vil ha betydning både på kostnads- og inntektssiden, og vil dermed kunne gi en dobbel virkning. Den generelle langsiktigheten i eiendomsinvesteringene kan dempe betydningen noe ved at man får igjen for investeringene noe senere ved Forsinket overgang.

Hovedstrategien for reduksjon av risiko er aktivt eierskap. Proaktiv analyse og gjennomføring av tiltak skal optimalisere tilpasning til kommende klimaendringer og 1,5-graders utslippsbane, både på portefølje og enkelteierdommer. Dette er bedre for samfunnet, enn å overlate eiendom med lavere klimaeffektivitet til aktører som ikke har en aktiv strategi. Seleksjon er derfor en sekundær strategi. Bærekrafts-sertifisering (BRE-EAM-systemet eller tilsvarende) gir eiendommene både en kvalitetskarakter og et viktig grunnlag for forbedringsplaner. Benchmarking gjennomGRESB (Global Real Asset Sustainability Benchmark) gir tilsvarende en bærekrafts-karakter på portefølje- og forvaltningsnivå, og støtter utvikling mot en høy global standard som reduserer risiko. +klimagassutslipp

Indikatorer og målsettinger for klimarisiko i eiendom:

- **Forpliktelse mht. energieffektivitet og klimagassutslipp:** tiltak for blant annet å bedre energieffektiviteten og avfallshåndteringen vurderes og gjennomføres fortløpende på eiendommene, og gir reduserte klimagassutslipp fra drift.
- **Langsiktig mål om 100 prosent miljøsertifisert eiendom.**
- **Bærekraftsrangering av eiendom:** Forvaltningen av våre direkte eiendomsinvesteringer rangeres av GRESB i fire forskjellige porteføljer, og porteføljene er blant de beste i Nord-Europa med tilsvarende sammensetning. I 2021 er tre av fire porteføljer rangert blant de 20 % beste globalt, og tildelt de maksimale 5 stjerner.

	2018	2019	2020	2021	Mål 2025
Karbonutslipp kgCO ₂ e/m ² år	9,96	9,12	7,9	5,9	Redusere
Sertifisert grønn eiendom, %-andel AuM	30 %	41 %	43 %	68%	74%
GRESB-skår	76,4 %	81,7 %	84,8 %	88,6%	Øke

Risiko fra at kunder påvirkes av klimarisiko

Hvis klimarisiko påvirker Storebrands kunder negativt, kan det føre til at vi får et redusert forretningsvolum og dermed lavere inntekter. Konsekvensene av dette er spesielt store for innskuddsbasert pensjon. Årlig sparepremie (2021) var 20 milliarder NOK. 13 milliarder av disse var i Norge. Gitt at Storebrand Livsforsikring opprettholder en markedsandel på ca. 30 prosent for innskuddspensjon i Norge, vil vekst i premier følge antall ansatte i norske bedrifter pluss lønnsvekst pluss/minus effekten av potensielle endringer i sparesatser. Et scenario med negative økonomiske effekter fra overgangen til et lavutslippssamfunn kan påvirke alle disse forholdene negativt. Alt annet like vil 1 prosent lavere vekst i antall ansatte eller 1 prosent lavere lønnsvekst gi 130 mill lavere premie første år. Effekten vil vokse og akkumuleres over tid hvis endringen blir langvarig.

Risikoen for negative effekter fra overgangsrisiko kan være særlig stor for kunder i fossil sektor. En gjennomgang av kundemassen viser at Storebrand har en vesentlig eksponering mot fossil sektor.

Det er utarbeidet en TCFD-tabell som finnes i Storebrand konsern sin årsrapport for 2021. Denne gir et overblikk over hvordan vi svarer ut de ulike anbefalingene til rapportering, samt på hvilke sider av rapporten informasjonen kan finnes. Indeksen sikrer transparens, og gjør det enklere å finne relevant informasjon.

MENNESKER

«People first, digital always» er tittelen på Storebrands People-strategi. Strategien skal gjøre organisasjonen vår i stand til å tilpasse seg kontinuerlige endringer i en stadig mer digitalisert verden, og levere på ambisiøse forretningsmål.

Også 2021 ble preget av pandemien og nye måter å jobbe på, blant annet med utstrakt bruk av fleksible arbeidsordninger og hybride arbeidsmodeller. Storebrand bruker erfaringene i arbeidet med å skape fremtidens arbeidsplass, til det beste for medarbeidere, selskapet og samfunnet. Gjennom initiativet Future Storebrand inviterte vi i 2021 ledere og medarbeidere til selv å definere den beste måten å jobbe på. Erfaringen er at digitale løsninger og fleksible arbeidsmønstre gir både effektivitet og frihet, men vi tror fremdeles på verdien av fysiske møter og samlinger for å styrke meningsmangfold, relasjoner og tilhørighet.

Nye måter å jobbe på bidro til å øke medarbeiderengasjementet i konsernet til rekordhøye 8,4 av 10 i vår medarbeiderundersøkelse. Fremgangen, kombinert med selskapets solide finansielle resultater, gir motivasjon og energi til å fortsette arbeidet med å videreutvikle Storebrand som fremtidsrettet arbeidsplass.

En kultur for læring

Storebrand er opptatt av at alle medarbeidere skal ha mulighet til å videreutvikle egen kompetanse. Kompetansebygging er viktig for å sikre personlig utvikling og mestring, og for at Storebrand til enhver tid skal ha den kompetansen vi trenger for å levere verdier til kundene våre. Medarbeidere skal gis mulighet til læring gjennom hele arbeidsforholdet, og på denne måten blir de også attraktive på arbeidsmarkedet hvis de søker stillinger i andre selskaper.

Vi tilbyr kurs og opplæringsprogrammer og stimulerer til læring og erfaringsutveksling gjennom jobben som gjøres hver eneste dag. Som arbeidsgiver må vi legge til rette for spennende oppgaver, nye utfordringer og samhandling på tvers av organisasjonsenheter. Medarbeidere oppfordres til å ta initiativ for å tilegne seg ny innsikt og nye erfaringer. Ledere og medarbeidere har et felles ansvar for å bidra til evaluering og tilbakemeldinger som kan gi kontinuerlige forbedringer.

Vår ambisjon er å bygge en læringskultur med høy grad av psykologisk trygghet. Vi skal ha en læringskultur der man kan eksperimentere, feile, være åpen om hva man behersker, og hvor det oppleves trygt å komme med innspill, ulike perspektiver og tilbakemeldinger. En slik kultur er nøkkelen til å utvikle en mangfoldig innovasjonskultur i en hybrid arbeidsmodell. Vår læringskultur skal også kjennetegnes av at hver enkelt opplever og tar ansvar for både egen- og andres læring. Vi ønsker at lagånd skal trumfe ønsket om individuell suksess.

Engasjerte, kompetente og modige veivisere

Storebrands medarbeidere er vår viktigste kilde til innovasjon, utvikling og vekst. Vi trenger medarbeidere som er modige veivisere ved å utfordre og tenke nytt for å skape en fremtid å glede seg til for kundene våre.

Vår ambisjon er å styrke medarbeidertilfredshet, arbeidsglede og engasjement gjennom meningsfylt arbeid, god ledelse, et motiverende arbeidsmiljø, utviklingsmuligheter og tillit til ledelsen. Lederne våre skal sette tydelig retning og oppmuntre medarbeiderne til å samarbeide om å nå felles og individuelle mål.

Åpenhet er en forutsetning for motivasjon, tillit og trygghet. Alle medarbeidere skal oppleve at de kan ta opp saker med ledelsen og andre i konsernet. Storebrand har egne retningslinjer for etikk.

MANGFOLD OG LIKESTILLING

Det er viktig at Storebrands organisasjon og forretningsvirksomhet gjenspeiler kundene og markedet vi opererer i. Storebrand har som mål å være en god arbeidsplass for alle, uavhengig av bakgrunn. Vi har stor tro på å bygge en smidig organisasjon og en kultur preget av tillit, inkludering og tilhørighet. Uavhengige bærekraftsanalyser viser at selskaper som fokuserer på mangfold er mer innovative og lønnsomme. Vi er avhengige av å tiltrekke oss de beste talentene for å kunne skape en fremtid å glede seg til for våre kunder, medarbeidere og samfunnet.

Vi etterstreber alltid å være en organisasjon preget av inkludering og tilhørighet. Alle medarbeidere i Storebrand skal behandles likeverdig, uavhengig av alder, kjønn, funksjonshemming, kulturell bakgrunn, religiøs tro eller seksuell orientering, både i rekrutteringsprosesser og gjennom hele arbeidsforholdet. Vi har nulltoleranse for trakassering og diskriminering.

Vårt mål er større mangfold og et større kjønns mangfold i ledende stillinger i alle deler av konsernet. Dette styrkes blant annet ved å nominere økt andel kvinner til lederutviklingsprogrammer og i rekrutteringsprosesser for lederstillinger. For styret i Storebrand ASA er kravet at både kvinner og menn skal være representert med minst 40 prosent.

Vi skal bidra til FNs bærekraftsmål 5 'Likestilling mellom kjønnene', gjennom å fremme likestilling på arbeidsplassen.

Andelen kvinnelige ledere i konsernet ved utgangen av 2020 var 37 prosent på ledernivåer 1 til 4, under målet om minst 40 prosent kvinnelige ledere på disse nivåene. Vi satte i gang en rekke tiltak for å bli en mer inkluderende og likestilt organisasjon i 2021 og har nådd målet om 40 prosent andelen kvinnelige ledere. Andelen kvinnelige styremedlemmene i Storebrand Livsforsikring er i 2021 29 prosent, uendret fra forrige år. I konsernledelsen er kvinneandelen 33 prosent.

ORDEN I EGGET HUS

Virksomhetsstyring og etterlevelse: Personvern, Informasjonssikkerhet, Korrupsjon, anti-hvitvasking og terrorfinansiering

Etiske retningslinjer og etisk praksis på alle nivåer i organisasjonen er forutsetninger for tillit blant kunder, myndigheter, aksjonærer og i samfunnet generelt. Tilliten er bygget på både hvordan vi driver virksomheten vår, og hvordan hver enkelt medarbeider opptrer.

PERSONVERN OG DIGITAL TILLIT

Vi lever i en digital verden med økende risiko for at personopplysninger kommer på aweie, blir stjålet eller delt med uvedkommende. Kundene må kunne stole på at vi forvalter personopplysninger deres på en ansvarlig måte. Derfor må vi ha gode sikringstiltak, etablerte rutiner og prosesser for personvern. I tillegg må medarbeiderne våre ha god kunnskap om hvordan personopplysninger skal håndteres på forsvarlig vis.

Ny teknologi og smart bruk av informasjon og personopplysninger gjør oss bedre i stand til å forstå våre kunder og deres behov. Så lenge kundene har høy tillit til oss, kan vi bruke teknologien til å utvikle bedre og mer relevante produkter og tjenester.

Vår ambisjon er å engasjere kundene våre og bygge langsiktige relasjoner gjennom førsteklasses kundeopplevelser i alle kanaler. Dette krever at vi ivaretar kundenes rettigheter i tråd med Personopplysningsloven.

MOTARBEIDELSE AV KORRUPSJON

Korrupsjon er en av de største årsakene til fattigdom i mange deler av verden. Også i Skandinavia er det viktig å jobbe målrettet mot denne formen for kriminalitet. Korrupsjon er straffbart i alle land hvor Storebrand opererer. Korrupsjon er straffbart både for den som tilbyr og den som mottar, og selskaper kan bli straffet om de ikke har gjort nok for å unngå korrupsjon.

Korrupsjon kan svekke tilliten til oss som selskap, og til finans- og forsikringsbransjen generelt. Korrupsjon er ødeleggende for en sunn konkurranse i alle bransjer.

I Storebrand har vi nulltoleranse for korrupsjon og andre økonomiske misligheter. Vi arbeider målrettet med å identifisere interne områder med økt risiko, og har iverksatt tiltak for å forebygge misligheter. Videre arbeider vi systematisk med våre leverandører og samarbeidspartnere.

Alle ansatte og styremedlemmer skal gjennomføre konsernets antikorrupsjonsprogram. Unntak gjøres for ansatte i permisjon eller som er langtidssykmeldte. Målet er at 90 prosent av alle ansatte skal gjennomføre det årlige programmet. Konsulenter som har oppdrag i mer enn seks måneder skal også gjennomføre programmet, men inngår ikke i resultatene for årets måling.

INFORMASJONSSIKKERHET

Storebrand er en aktør med stor påvirkning på samfunnet vi lever i. Som en finansinstitusjon er vår digitale infrastruktur samfunnskritisk. Vi er et attraktivt mål for en rekke trusselaktører på grunn av kundene, samarbeidspartnere og medarbeiderne våre, og markedsposisjonen vår. Digitale angrep blir stadig mer sofistikerte. I kombinasjon med en hybrid arbeidshverdag, øker dette risikoen for ikke å oppdage uønsket aktivitet. Denne utfordringen gjelder både oss i Storebrand, våre samarbeidspartnere og leverandører. Rammes vi av et dataangrep kan det utfordre kundenes tillit til at vi ivaretar deres verdier på en god måte.

Informasjonssikkerhet handler om å sikre at informasjon er riktig og tilgjengelig, kun for de personer som skal ha tilgang til informasjonen, når de trenger det. Vår tilnærming til arbeidet med informasjonssikkerhet er gjennom mennesker, prosesser og teknologi. Forretningsdriften til Storebrand handler i stor grad om bruk, kommunikasjon og lagring av ulik type informasjon – både elektronisk og fysisk. Derfor er det svært viktig for Storebrand å jobbe systematisk og kontinuerlig med informasjonssikkerhet. God informasjonssikkerhet er en forutsetning for å bevare kundenes tillit, konsernets omdømme og vår konkurranseevne.

For å engasjere kundene, samtidig som vi utvikler og bygger langsiktige relasjoner med dem, jobber vi kontinuerlig for å levere førsteklasses kundeopplevelser. Dette krever at vi har stabile og sikre IT-løsninger.

Stabile og sikre IT-løsninger er også en forutsetning for at Storebrand kan drive finansvirksomhet og øke vår innovasjonskraft. Vårt kontinuerlige arbeid med informasjonssikkerhet hjelper oss å håndtere cyberrisiko og å holde et akseptabelt trusselnivå.

MOTARBEIDELSE AV HVITVASKING OG TERRORFINANSIERING

Vi er en sentral aktør i det nordiske finansmarkedet og har derfor et særskilt ansvar for å unngå at vi blir misbrukt i forbindelse med finansiering av terrorisme, hvitvasking av penger eller andre former for økonomisk kriminalitet. Interessentene våre forventer at vi ivaretar dette ansvaret på en god måte. Rutiner og håndtering er viktig for å opprettholde omdømmet vårt.

Storebrand skal handle konsekvent og i samsvar med relevant lovgivning i saker som gjelder hvitvasking, terrorfinansiering og økonomisk kriminalitet generelt.

Vi jobber systematisk for å sikre at våre selskaper ikke brukes til hvitvasking av penger, terrorfinansiering eller andre former for økonomisk kriminalitet. Alle ansatte skal gjennomføre obligatorisk opplæring hvert år.

ANSVARLIG RESSURSBRUK

I Storebrand er bærekraft en integrert del av vår forretningsstrategi. Vi stiller krav til selskapene vi investerer i, og til leverandører og samarbeidspartnere. Samtidig ønsker vi å gå foran med et godt eksempel. Derfor jobber vi for at driften av vår virksomhet skal være så bærekraftig som mulig.

Vi har forpliktet oss til å sette vitenskapsbaserte mål for våre utslipp, i tråd med Parisavtalen. Planen er å sette vitenskapsbaserte mål i tråd med 1,5-gradersmålet² for hele virksomheten, inkludert egen drift, i løpet av 2021. For egen drift har vi mål om å redusere klimagassutslipp med 7,6 prosent per år fra nivået i 2019, i tråd med 1,5-gradersmålet og funnene i FNs Emissions Gap report 2019.³

Vi jobber kontinuerlig med å bli mer energieffektive, redusere avfallsproduksjonen, øke andelen avfall som sorteres, og redusere vårt karbonavtrykk i forbindelse med flyreiser og pendling.

EN BÆREKRAFTIG VERDIKJEDE

Innkjøp er et område hvor vi kan ha stor påvirkning ved å påvirke leverandørene våre i en mer bærekraftig retning. For å gjøre virksomheten vår mer effektiv har vi økt bruken av utkontraktering. Dette krever strengere prosedyrer for oppfølging av arbeidsforhold, ivaretagelse av menneskerettigheter og håndtering av miljøbelastninger i verdikjeden.

En sentral målsetting er å unngå avtaler med leverandører der produksjonsprosesser eller produkter bryter med internasjonale avtaler, nasjonal lovgivning eller interne retningslinjer. Vi skal gjennom vår egen virksomhet og innkjøpsvirksomheten bidra til en bærekraftig utvikling, og til at menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter ikke krenkes.

Vår ambisjon for 2021 var å opprettholde andelen miljøsertifiserte⁴ innkjøp på 60 prosent, etter vi overoppfylte målet på dette området for 2020. Selv om vi i 2020 overoppfylte målsettingen, gjør dynamikken i vår leverandørkjede og markedsforholdene likevel at målet på 60 prosent er utfordrende. Vi jobber derfor for å opprettholde andelen innkjøp fra miljøsertifiserte leverandører på over 60%.

Vi har definert tre konkrete klimamål for leverandører og samarbeidspartnere:

- Våre leverandører skal ha satt mål for utslippskutt på kort og lang sikt innen 2025.
- Alle leverandørene skal være karbonnøytral innen 2025.⁵
- Hele verdikjeden for våre leveranser skal være karbonnøytral innen 2030.

2) Slik at målet om å begrense den gjennomsnittlige globale oppvarmingen til 1,5 °C innen 2050 nås, i samsvar med Parisavtalen.

3) <https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/30797/EGR2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

4) Eco-Lighthouse, EMAS, ISO14001 og Svanemerket

5) Denne målsettingen åpner for at leverandørene kan kompensere utslipp de ikke klarer å kutte på kort sikt gjennom kjøp av klimakvoter

8.7 Gjennom vår innkjøpspraksis etterstreber vi å bidra til effektive tiltak for å få slutt på moderne slaveri og eliminere barnearbeid i verdikjeden vår.

8.8 Vi har som mål å beskytte arbeiderrettigheter og fremme et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle ansatte, oppdragstakere og leverandører.

12.5 Vi tar sikte på å redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, resirkulering og gjenbruk i leverandørkjeden. 12.6 Vi stimulerer selskaper til å innføre bærekraftig arbeidsmetoder og integrere informasjon om bærekraft i sine rapporteringsrutiner.

12.7 Vi fremmer en bærekraftig innkjøpspraksis.

13.2 Vi innarbeider tiltak mot klimaendringer i våre policyer, strategier og planer.

ARBEIDSMILJØ OG HMS

Ledere må hvert år bekrefte skriftlig at de har diskutert etikk og etiske dilemmaer, informasjonssikkerhet, økonomisk kriminalitet og HMS i avdelingsmøter.

Sykefraværet i Storebrand har vært på et stabilt lavt nivå over flere år. Sykefravær blant medarbeidere var 2,3 prosent i den norske virksomheten og 1,7 prosent i den svenske virksomheten i 2021. Vi har vært en del av IA-samarbeidet (inkluderende arbeidsliv) siden 2002, og konsernets ledere har gjennom årene bygget opp rutiner for oppfølging av ansatte med sykdom. Alle ledere med norske ansatte må gjennomføre et obligatorisk HMS-kurs, der oppfølging av sykefravær er en del av opplæringen.

Vi opplevde 0 personskader i 2021. Det ble heller ikke meldt om ulykker eller materielle skader.

Storebrands arbeid med likestilling, personalhåndtering, arbeidsmiljø og etisk regelverk er nærmere beskrevet i kapitlene Mennesker og Orden i eget hus i Storebrand sin årsrapport samt egen rapport om Likestilling og Diskriminering.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Storebrand Livsforsikrings systemer for internkontroll og risikostyring tilknyttet regnskapsprosessen følger Storebrand konsernets retningslinjer. Retningslinjene besluttet i styret årlig.

Ledelsen og styret i Storebrand ASA vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse. Storebrand ASA etablerte prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i 1998. Storebrand avlegger i samsvar med regnskapsloven § 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse (som senest ble revidert 14. oktober 2021) en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse. For en nærmere redegjørelse om Storebrands eierstyring og selskapsledelse samt om foretaksstyring etter regnskapsloven § 3-3b, vises til egen artikkel i årsrapporten til Storebrand konsern for 2021.

Storebrand Livsforsikring konsernet offentliggjør fire kvartalsregnskaper i tillegg til ordinært årsregnskap. Regnskapene skal tilfredsstillere krav i lover og forskrifter og skal avlegges i henhold til vedtatte regnskapsprinsipper samt følge tidsfrister fastsatt av styret i Storebrand ASA. Storebrand Livsforsikrings regnskap utarbeides av avdelingen Konsernregnskap som sorterer under Storebrand konsernets CFO. Sentrale ledere i Konsernregnskap har fast årlig kompensasjon som ikke er påvirket av konsernets regnskapsmessige resultater. Det er etablert en rekke risikovurderings- og kontrolltiltak i forbindelse med regnskapsavleggelsene. Det avholdes interne møter, samt møter hvor eksternrevisor deltar, for å identifisere risikoforhold og tiltak knyttet til vesentlige regnskapsposter eller andre forhold. Det avholdes også tilsvarende kvartalsvise møter med ulike fagmiljøer i konsernet som blant annet er sentrale i forbindelse med vurdering og verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendom, fastsettelse av forsikringsforpliktelser og andre vurderingsposter. I disse møtene er det særlig fokus på eventuelle markedsendringer, spesifikke forhold knyttet til forsikringsvirksomheten, transaksjoner samt operasjonelle forhold. Vurderinger knyttet til vesentlige regnskapsposter samt eventuelle prinsippendringer mv, beskrives i et eget dokument (Vurderingspostnotat). Eksternrevisor deltar i styremøter ved behandling av kvartalsregnskap og årsregnskap, og i møter i revisjonsutvalg i Storebrand ASA. Det utarbeides månedlige og kvartalsvise driftsrapporter hvor resultater per forretningsområde og produktområde analyseres og vurderes mot fastsatte budsjetter. Driftsrapporteringen avstemmes mot øvrig regnskapsrapportering. For øvrig foretas det løpende avstemminger av fagsystemer mv mot regnskapssystemet.

Styrets arbeidsform reguleres i egen styreinstruks. Styret i Storebrand ASA har i tillegg etablert et overordnet "Styringsdokument styring og kontroll i Storebrand konsernet" samt en instruks for datterselskapsstyrer. Disse dokumentene beskriver hvordan retningslinjer, planer og strategier vedtatt av konsernstyret forventes å bli fulgt samt hvordan risikostyring og kontroll skal gjennomføres i konsernet. Styret i Storebrand ASA har tre rådgivende underutvalg, felles for Storebrand konsernet: Kompensasjonsutvalget, Revisjonsutvalget og Risikoutvalget.

Storebrand Livsforsikring har vedtektsført at selskapet skal ha samme valgkomité som Storebrand ASA og følger således Storebrand konsernets prosesser for oppnevning og utskiftning av styremedlemmer.

Storebrand Livsforsikring har ingen vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis.

I 2021 ble det avholdt 16 styremøter hvorav en var strategisamling.

ENDRING I STYRET

Ansattvalgt representanter Hanne Seim Grave og Jørn Hilstad er erstattet med Mari Tårnesvik Grøtting og Trond Thire.

Styret takker fratrådte medlemmer av styret for verdifull innsats for selskapet.

FORSIKRING FOR STYRETS MEDLEMMER OG SELSKAPETS LEDELSE

Styret og ledende ansatte er omfattet av selskapets løpende styreansvarsforsikring. Denne er plassert hos forsikringsgivere med solid rating. Forsikringsgiver vil, innenfor rammene av forsikringsdekningen, erstatte formuestap som følge av krav fremsatt mot sikrede for personlig ledelsesansvar i forsikringsperioden.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Resultat før skatt ble på 3 149 millioner kroner (1 390 millioner). Omtale av resultater er omtalt under det enkelte segment. Følgende forhold har hatt en effekt i selskapsregnskapet, men har ikke effekt i konsernregnskapet. Det er mottatt utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper på 1 205 millioner kroner (976 millioner) i 2021. Salg og avvikling av datterselskap har gitt en netto gevinst i selskapsregnskapet på 564 millioner (68 millioner) i 2021. Effekt i konsernregnskapet for disse transaksjonene er 388 millioner (0 millioner).

ANVENDELSE AV ÅRETS RESULTAT

Styret foreslår overfor generalforsamlingen følgende disponering av årets resultat:

Annen egenkapital	minus 605 millioner kroner
Avsatt konsernbidrag	3 210 millioner kroner
Totalt disponert	2 605 millioner kroner

Lysaker, 8. februar 2022
Styret i Storebrand Livsforsikring AS

Odd Arild Grefstad (sign.)
styrets leder

Martin Skancke (sign.)

Vibeke Hammer Madsen (sign.)

Mari Tårnesvik Grøtting (sign.)

Trond Thire (sign.)

Hans Henrik Klouman (sign.)

Jan Otto Risebrobakken (sign.)

Geir Holmgren (sign.)
administrerende direktør

Regnskap og noter

Innhold	Side
VIRKSOMHETS- OG RISIKONOTER	BALANSENOTER
Totalresultat Storebrand Livsforsikring konsern	Note 29: Immaterielle eiendeler, goodwill og merverdi kjøpte forsikringsforpliktelser
Balanse Storebrand Livsforsikring konsern	Note 30: Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser
Oppstilling av endring av egenkapital	Note 31: Eiendom
Kontantstrømoppstilling Storebrand Livsforsikring konsern og AS	Note 32: Investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper
Totalregnskap Storebrand Livsforsikring AS	Note 33: Obligasjoner til amortisert kost
Balanse Storebrand Livsforsikring AS	Note 34: Aksjer og andeler
Oppstilling av endring av egenkapital Storebrand Livsforsikring AS	Note 35: Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi
Note 1: Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper	Note 36: Derivater
Note 2: Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger	Note 37: Varige driftsmidler og leieavtaler
Note 3: Oppkjøp av virksomhet	Note 38: Andre fordringer
Note 4: Resultat per segment	Note 39: Forsikringsforpliktelser fordelt på bransjer
Note 5: Risikostyring og internkontroll	Note 40: Endring forsikringsforpliktelser
Note 6: Operasjonell risiko	Note 41: Andre forpliktelser
Note 7: Forsikringsrisiko	ØVRIGE NOTER
Note 8: Finansiell markedsrisiko	Note 42: Sikringsbokføring
Note 9: Likvidetsrisiko	Note 43: Sikkerhetsstillelser
Note 10: Kredittrisiko	Note 44: Betingede forpliktelser
Note 11: Risikokonsentrasjoner	Note 45: Utlån av verdipapirer og gjenkjøpsavtaler
Note 12: Klimarisiko	Note 46: Transaksjoner med nærstående parter
Note 13: Verdssettelse av finansielle instrumenter og eiendommer	Note 47: Solvens II
RESULTATNOTER	Note 48: Kapitalavkastning
Note 14: Bransjenote resultatregnskap	Note 49: Antall ansatte
Note 15: Resultatanalyse fordelt per bransje	Note 50: Solgt/awiklet virksomhet
Note 16: Salg av forsikringer (nytegning)	
Note 17: Flytting av forsikringsforpliktelser	
Note 18: Netto finansinntekter	
Note 19: Netto inntekter fra eiendommer	
Note 20: Andre forsikringsrelaterte inntekter	
Note 21: Andre inntekter	
Note 22: Salgskostnader	
Note 23: Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser	
Note 24: Godtgjørelse og forpliktelser for ledende ansatte og tillitsvalgte	
Note 25: Revisjonshonorar	
Note 26: Andre forsikringsrelaterte kostnader	
Note 27: Andre kostnader	
Note 28: Skatt	

Storebrand Livsforsikring konsern

Totalresultat

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	Note	2021	2020
TEKNISK REGNSKAP FOR LIVSFORSIKRING			
Forfalte premier, brutto		29 467	27 379
Avgitte gjenforsikringspremier		-19	-11
Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper/pensjonskasser		22 064	15 437
Premieinntekter for egen regning	14	51 512	42 805
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	32	654	473
Renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	18	6 787	6 992
Netto driftsinntekt fra eiendom	19	1 053	1 018
Verdiendringer på investeringer	18	-1 577	3 028
Realisert gevinst og tap på investeringer	18	3 939	2 918
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	13	10 856	14 429
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	32	136	96
Renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	18	1 835	919
Netto driftsinntekt fra eiendom	17	178	168
Verdiendringer på investeringer	18	37 659	10 396
Realisert gevinst og tap på investeringer	18	7 875	4 838
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	13	47 682	16 418
Andre forsikringsrelaterte inntekter	14,20	1 573	1 426
Utbetalte erstatninger brutto		-21 176	-20 372
Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger		9	15
Overført premiereserve med videre til andre selskaper		-29 777	-8 152
Erstatninger for egen regning	14	-50 945	-28 509
Til/fra premiereserve, brutto		373	-353
Endring i tilleggsavsetninger		-2 290	-2 460
Endring i kursreguleringsfond		861	-1 670
Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		-9	-3
Til/fra tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten		30	-106
Endring villkorad återbäring		-4 122	-223
Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre selskaper		724	27
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	14	-4 433	-4 788
Endring i pensjonskapital		-49 599	-36 761
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	14	-49 599	-36 761
Overskudd på avkastningsresultatet		-1 211	-508
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		-100	-113
Annen tilordning av overskudd		-84	-84
Midler tilordnet forsikringskontraktene	14	-1 395	-705

(NOK mill.)	Note	2021	2020
Forvaltningskostnader		-235	-211
Salgskostnader	22	-765	-782
Endring i forskuddsbetalte direkte salgskostnader	22	29	68
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader (inklusive provisjoner for mottatt gjenforsikring)		-1 488	-1 468
Forsikringsrelaterte driftskostnader	14	-2 459	-2 393
Andre forsikringsrelaterte kostnader	14,26	-164	-279
Resultat av teknisk regnskap		2 628	1 643
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	32	13	19
Renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	18	370	454
Verdiendringer på investeringer	18	-43	30
Realisert gevinst og tap på investeringer	18	150	-114
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		490	388
Andre inntekter	21	565	198
Forvaltningskostnader		-20	-19
Andre kostnader	27	-939	-875
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-959	-894
Resultat av ikke-teknisk regnskap		96	-307
Resultat før skattekostnad		2 725	1 336
Skattekostnad	28	-563	344
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER		2 162	1 679
Endringer / Estimatavik pensjoner egne ansatte	23	124	-88
Verdireguleringer - eiendom, egne bygg	31	139	83
Justering av forsikringsforpliktelsene		-139	-83
Skatt på andre inntekter og kostnader		10	10
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet		134	-78
Effektiv andel av gevinster og tap på sikringsinstrumenter i kontantstrømssikring	42	-56	-32
Valutakursdifferanser fra utenlandsk virksomhet		-137	282
Sum andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet		-193	250
Sum andre inntekter og kostnader		-59	172
TOTALRESULTAT		2 103	1 851
RESULTAT KAN HENFØRES TIL:			
Andel av resultat til aksjonær		2 162	1 672
Andel av resultat til minoritet			7
TOTALRESULTAT KAN HENFØRES TIL:			
Andel av totalresultatet til aksjonær		2 103	1 844
Andel av totalresultatet til minoritet			8

Storebrand Livsforsikring konsern

Balanse

31. desember

(NOK mill.)	Note	2021	2020
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
Goodwill	29	778	831
Andre immaterielle eiendeler	29	2 735	3 195
Sum immaterielle eiendeler		3 513	4 026
Investerings eiendommer	13,31		50
Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	32	215	133
Utlån til amortisert kost	10,13,30	1	2
Obligasjoner til amortisert kost	10,13,30,34	9 408	7 361
Bankinnskudd til amortisert kost	10,30	725	434
Aksjer og andeler til virkelig verdi	13,30,34	273,0	102
Rentebærende verdipapirer	10,13,30,35	17 723	17 350
Finansielle derivater til virkelig verdi	13,30,36	843	1 316
Sum investeringer		29 189	26 747
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger		499	263
Fordringer i forbindelse med gjenforsikringsforretninger			1
Fordringer med konsernselskaper		102	106
Andre fordringer	38	8 196	4 953
Sum fordringer		8 797	5 323
Anlegg og utstyr	37	641	700
Kasse, bank	10,30	1 971	1 785
Eiendeler ved skatt	28	1 058	1 723
Andre eiendeler betegnet etter sin art			67
Sum andre eiendeler		3 670	4 275
Aktiverte salgskostnader		699	717
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		185	160
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		884	877
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		46 053	41 249
Eiendeler i kundeporteføljene			
Investerings eiendommer	13,31	28 543	27 652
Eierbenyttet eiendom	13,31	1 659	1 609
Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	32	5 864	5 044
Obligasjoner holdt til forfall	10,13,30,33	8 441	13 026
Obligasjoner til amortisert kost	10,13,30,33	104 974	92 846
Utlån til amortisert kost	10,13,30	22 043	23 733
Bankinnskudd til amortisert kost	10,30	5 141	9 390
Aksjer og andeler til virkelig verdi	13,30,34	28 714	21 839
Rentebærende verdipapirer	10,13,30,35	90 011	97 223
Utlån til virkelig verdi	10,13,30	7 310	7 523
Finansielle derivater til virkelig verdi	13,30,36	2 358	6 535
Sum investeringer i kollektivporteføljen		305 059	306 419
Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser		13	24

(NOK mill.)	Note	2021	2020
Investeringseiendommer	13,31	4 833	4 415
Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	32	1 277	1 123
Utlån til amortisert kost	10,13,30	1 008	36
Bankinnskudd til amortisert kost	10,30	1 302	900
Aksjer og andeler til virkelig verdi	13,30,34	249 069	208 607
Rentebærende verdipapirer	10,13,30,35	50 800	50 939
Utlån og fordringer til virkelig verdi	10,13,30	133	142
Finansielle derivater til virkelig verdi	13,30,36	558	2 052
Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen		308 979	268 215
Sum eiendeler i kundeporteføljene		614 051	574 657
SUM EIENDELER		660 104	615 906
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
Aksjekapital		3 540	3 540
Overkurs		9 711	9 711
Annen innskutt egenkapital		1 110	599
Sum innskutt egenkapital		14 361	13 850
Risikoutjevsningsfond		547	438
Garantiordning for skadeforsikring		5	5
Annen opptjent egenkapital		11 097	11 323
Minoritetens andel av egenkapitalen			69
Sum opptjent egenkapital		11 649	11 835
Evigvarende ansvarlig lånekapital		1 976	1 100
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital		8 889	7 734
Sum ansvarlig lånekapital med videre	10,13,30	10 865	8 834
Premiereserve		261 044	263 383
Tilleggsavsetninger		13 602	11 380
Kursreguleringsfond		6 309	7 170
Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		3 501	2 266
Villkorad återbäring		13 781	10 769
Andre tekniske avsetninger		661	702
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – kontraktsfastsatte forpliktelser	39,40	298 900	295 671
Pensjonskapital		308 331	268 331
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – særskilt investeringsportefølje	39,40	308 331	268 331
Pensjonsforpliktelser	23	31	180
Forpliktelser ved skatt	28	622	647
Andre avsetninger for forpliktelser		48	115
Sum avsetninger for forpliktelser		702	942
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring		999	695
Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring		14	11
Finansielle derivater	13,30,36	1 997	886
Forpliktelser til konsernselskaper		24	29
Andre forpliktelser	41	11 751	14 276
Sum forpliktelser		14 785	15 897
Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		510	546
Sum påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		510	546
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		660 104	615 906

Lysaker, 8. februar 2022
Styret i Storebrand Livsforsikring AS

Odd Arild Grefstad (sign.)
styrets leder

Martin Skancke (sign.)

Vibeke Hammer Madsen (sign.)

Mari Tårnesvik Grøtting (sign.)

Trond Thire (sign.)

Hans Henrik Klouman (sign.)

Jan Otto Risebrobakken (sign.)

Geir Holmgren (sign.)
administrerende direktør

Oppstilling over endring i egenkapital for Storebrand Livsforsikring konsern

(NOK mill.)	Majoritetens andel av egenkapitalen						Annen opptjent egenkapital	Minoritet	Total Kapital
	Aksje-kapital	Overkurs	Annen innskutt egen-kapital	Sum innskutt egen-kapital	Risiko-utjevnings-fond	Garanti-ordning for skade-forsikring			
Egenkapital 31.12.2019	3 540	9 711	88	13 339	466	5	11 628	113	25 550
Resultat før andre inntekter og kostnader					-27		1 699	7	1 679
Sum andre inntekter og kostnader							164	8	172
Totalresultat for perioden					-27		1 864	15	1 851
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:									
Mottatt konsernbidrag/utbytte			511	511					511
Avgitt konsernbidrag/utbytte							-2 220		-2 220
Andre							52	-59	-7
Egenkapital 31.12.2020	3 540	9 711	599	13 850	438	5	11 323	69	25 686
Resultat før andre inntekter og kostnader					109		2 053		2 162
Sum andre inntekter og kostnader							-59		-59
Totalresultat for perioden					109		1 994		2 103
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:									
Mottatt konsernbidrag/utbytte			511	511					511
Avgitt konsernbidrag/utbytte							-2 220		-2 220
Andre								-69	-69
Egenkapital 31.12.2021	3 540	9 711	1 110	14 361	547	5	11 098	0	26 010

Kontantstrømoppstilling Storebrand Livsforsikring

1. januar - 31. desember

Storebrand Livsforsikring konsern			Storebrand Livsforsikring AS	
2020	2021	(NOK mill.)	2021	2020
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
27 431	29 213	Netto innbetalte premier forsikring	19 190	18 147
-20 625	-20 865	Netto utbetalte erstatninger og forsikringsytelser	-12 423	-12 500
7 285	-7 713	Netto inn-/utbetalinger ved flytting	-3 339	1 030
366	3 343	Andre netto inn-/utbetalinger forsikringsforpliktelser	3 494	54
-156	-211	Betaling av inntektsskatt	-1	-1
-2 393	-2 459	Utbetalinger til drift	-1 442	-1 362
1 133	2 107	Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	-2 129	-662
13 042	3 413	Netto kontantstrøm fra drift før finansielle eiendeler	3 350	4 705
-195	446	Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder	873	22
-7 424	-7 661	Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer	-9 868	-2 701
-511	178	Netto inn-/utbetalinger vedrørende eiendomsinvesteringer		
	721	Netto innbetaling ved salg av eiendomsinvesteringer		
	-1 859	Netto utbetaling ved kjøp av eiendomsinvesteringer		
-2 657	3 674	Netto endring bankinnskudd forsikringskunder	3 445	-1 556
-10 786	-4 500	Netto kontantstrøm fra finansielle eiendeler	-5 550	-4 235
2 256	-1 087	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-2 200	470
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
-28	613	Netto inn-/utbetalinger ved kjøp/salg av datterselskaper	621	279
-30	-31	Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler	-5	-6
-58	583	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	616	273
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
499	3 911	Innbetaling av ansvarlig lånekapital	3 911	499
-872	-1 072	Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-1 072	-872
-381	-381	Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	-381	-381
682	680	Innbetaling av konsernbidrag/utbytte	1 884	1 293
-2 202	-2 220	Utbetaling av konsernbidrag/utbytte	-2 220	-1 526
-2 274	917	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	2 121	-986
-76	413	Netto kontantstrøm i perioden	537	-243
10 710	4 913	- herav netto kontantstrøm i perioden før finansielle eiendeler	6 087	3 992
-76	413	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	537	-243
2 396	2 218	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start	1 167	1 410
-102	64	Valutaomregning kontanter/kontantekvivalenter i fremmed valuta		
2 218	2 696	Beholdning av kontanter/kontantekvivalenter ved periodeslutt	1 704	1 167

Storebrand Livsforsikring AS

Totalresultat

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	Note	2021	2020
TEKNISK REGNSKAP FOR LIVSFORSIKRING			
Forfalte premier, brutto		19 436	18 099
Avgitte gjenforsikringspremier		-9	-9
Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper/pensjonskasser	17	18 466	6 051
Premieinntekter for egen regning	14,15	37 893	24 142
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	32	1 526	1 397
herav inntekter fra eiendomsselskaper		1 526	1 397
Renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	18	5 130	5 389
Verdiendringer på investeringer	18	-754	1 622
Realisert gevinst og tap på investeringer	18	1 957	1 901
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	14	7 859	10 308
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	32	405	355
herav inntekter fra eiendomsselskaper		405	357
Renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	18	1 834	919
Verdiendringer på investeringer	18	9 307	5 268
Realisert gevinst og tap på investeringer	18	7 869	4 839
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	14	19 416	11 381
Andre forsikringsrelaterte inntekter	14,20	863	815
Utbetalte erstatninger, brutto		-12 798	-12 278
Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger		8	14
Overført premiereserve med videre til andre selskaper	17	-21 805	-5 021
Erstatninger for egen regning	14	-34 595	-17 285
Til/fra premiereserve, brutto	40	-5 448	554
Endring i tilleggsavsetninger	40	-2 290	-2 460
Endring i kursreguleringsfond	40	861	-1 670
Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	40	-9	-3
Til/fra tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten	40	30	-106
Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre selskaper	17	724	27
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	14	-6 132	-3 658
Endring i pensjonskapital		-20 913	-22 580
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	14	-20 913	-22 580
Overskudd på avkastningsresultatet	40	-1 211	-508
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	40	-100	-113
Annen tilordning av overskudd		-84	-84
Midler tilordnet forsikringskontraktene	14	-1 395	-705
Forvaltningskostnader		-235	-211
Salgskostnader	22	-243	-216
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader (inklusive provisjoner for mottatt gjenforsikring)		-965	-936
Forsikringsrelaterte driftskostnader	14	-1 442	-1 362
Andre forsikringsrelaterte kostnader	14,26	-135	-247
Resultat av teknisk regnskap		1 417	808

(NOK mill.)	Note	2021	2020
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	32	1 506	1 117
Renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	18	369	418
Verdiendringer på investeringer	18	-66	35
Realisert gevinst og tap på investeringer	18	410	-581
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		2 220	989
Andre inntekter	21	12	4
Forvaltningskostnader		-20	-19
Andre kostnader	27	-481	-392
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-500	-411
Resultat av ikke-teknisk regnskap		1 732	582
Resultat før skattekostnad		3 149	1 390
Skattekostnad	28	-504	369
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER		2 645	1 759
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	23	2	-3
Skatt på andre inntekter og kostnader	28	14	8
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet		16	5
Effektiv andel av gevinster og tap på sikringsinstrumenter i kontantstrømssikring	42	-56	-32
Sum andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet		-56	-32
Sum andre inntekter og kostnader		-40	-27
TOTALRESULTAT		2 605	1 732

Storebrand Livsforsikring AS

Balanse

31. desember

(NOK mill.)	Note	2021	2020
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
Andre immaterielle eiendeler	29	455	419
Sum immaterielle eiendeler		455	419
Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	32	12 478	13 225
Obligasjoner til amortisert kost utlån og fordring	10,13,30,33	9 408	7 361
Bankinnskudd - amortisert kost	10	715	373
Aksjer og andeler til virkelig verdi	13,30,34	476	51
Rentebærende verdipapirer	10,13,30,35	12 419	10 748
Utlån til virkelig verdi	10,13,30		12
Finansielle derivater til virkelig verdi	10,13,30,36	843	1 316
Sum investeringer		36 340	33 085
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger		495	257
Fordringer i forbindelse med gjenforsikringsforretninger			1
Fordringer med konsernselskaper	32	1 111	753
Andre fordringer	38	5 823	1 474
Sum fordringer		7 430	2 485
Anlegg og utstyr	37	10	14
Kasse, bank	10,30	989	794
Eiendeler ved skatt	28	797	1 547
Sum andre eiendeler		1 796	2 355
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		40	27
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		40	27
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		46 061	38 371
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	32	22 325	21 155
herav investeringer inklusive fordringer på eiendomsselskaper		22 325	21 104
Obligasjoner holdt til forfall	10,13,30,33	8 441	13 026
Obligasjoner til amortisert kost utlån og fordring	10,13,30,33	104 974	92 846
Utlån til amortisert kost	10,13,30	22 043	23 733
Bankinnskudd - amortisert kost	10,30	2 701	6 499
Aksjer og andeler til virkelig verdi	13,30,34	19 006	11 902
Rentebærende verdipapirer	10,13,30,35	26 107	27 035
Utlån til virkelig verdi	10,13,30		104
Finansielle derivater til virkelig verdi	10,13,30,36	1 276	4 247
Sum investeringer i kollektivporteføljen		206 875	200 546
Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser		4	15
Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	32	6 208	5 601
herav investeringer inklusive fordringer på eiendomsselskaper		6 208	5 586
Utlån	10,13,30	1 008	36
Bankinnskudd - amortisert kost	10,30	840	488
Aksjer og andeler til virkelig verdi	13,30,34	107 202	86 267
Rentebærende verdipapirer	10,13,30,35	42 559	42 340
Utlån og fordringer til virkelig verdi	10,13,30	133	171
Finansielle derivater til virkelig verdi	10,13,30,36	558	2 052
Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen		158 508	136 955
Sum eiendeler i kundeporteføljene		365 386	337 515
SUM EIENDELER		411 447	375 886

(NOK mill.)	Note	2021	2020
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
Aksjekapital		3 540	3 540
Overkurs		9 711	9 711
Annen innskutt egenkapital		1 899	1 110
Sum innskutt egenkapital		15 150	14 361
Risikoutjevningfond		547	438
Garantiordning for skadeforsikring		5	5
Annen opptjent egenkapital		10 015	10 729
Sum opptjent egenkapital		10 567	11 172
Evigvarende ansvarlig lånekapital		1 976	1 100
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital		8 889	7 734
Sum ansvarlig lånekapital mv.	9,13,30	10 865	8 834
Premiereserve		180 684	172 089
Tilleggsavsetninger		13 602	11 380
Kursreguleringsfond		6 309	7 170
Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		3 501	2 266
Andre tekniske avsetninger		661	702
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – kontraktsfastsatte forpliktelser	39,40	204 759	193 607
Premiereserve		157 873	137 089
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – særskilt investeringsportefølje	39,40	157 873	137 089
Pensjonsforpliktelser	23	2	7
Sum avsetninger for forpliktelser		2	7
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring		825	469
Finansielle derivater	10,13,30,36	1 638	401
Forpliktelser til konsernselskaper		3 235	2 254
Andre forpliktelser	41	6 377	7 553
Sum forpliktelser		12 075	10 678
Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		156	137
Sum påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		156	137
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		411 447	375 886

Lysaker, 8. februar 2022
Styret i Storebrand Livsforsikring AS

Odd Arild Grefstad (sign.)
styrets leder

Martin Skancke (sign.)

Vibeke Hammer Madsen (sign.)

Mari Tårnesvik Grøtting (sign.)

Trond Thire (sign.)

Hans Henrik Klouman (sign.)

Jan Otto Risebrobakken (sign.)

Geir Holmgren (sign.)
administrerende direktør

Oppstilling over endring i egenkapital for Storebrand Livsforsikring AS

(NOK mill.)	Aksje- kapital ¹⁾	Overkurs	Annen innskutt egen- kapital	Sum innskutt egen- kapital	Risiko- utjevning- fond	Garanti- ordning for skade- forsikring	Annen opptjent egen- kapital	Total egen- kapital
Egenkapital 31.12.2019	3 540	9 711	599	13 850	466	5	11 190	25 511
Resultat før andre inntekter og kostnader					-27		1 787	1 759
Sum andre inntekter og kostnader							-27	-27
Totalresultat for perioden					-27		1 759	1 732
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Mottatt konsernbidrag			511	511				511
Avgitt konsernbidrag/utbytte							-2 222	-2 222
Andre							1	1
Egenkapital 31.12.2020	3 540	9 711	1 110	14 361	438	5	10 729	25 533
Resultat før andre inntekter og kostnader					109		2 536	2 645
Sum andre inntekter og kostnader							-40	-40
Totalresultat for perioden					109		2 496	2 605
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Mottatt konsernbidrag			789	789				789
Avgitt konsernbidrag/utbytte							-3 210	-3 210
Andre							0	0
Egenkapital 31.12.2021	3 540	9 711	1 899	15 150	547	5	10 015	25 718

1) 35 404 200 aksjer pålydende kr. 100

Noter

Note 1 - Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper

1. SELSKAPSFORMLASJON

Storebrand Livsforsikring AS er et norsk aksjeselskap med obligasjoner notert på Oslo Børs. Selskapsregnskapet for 2021 ble godkjent av styret 8. februar 2022. Storebrand Livsforsikring konsern tilbyr produkter innenfor livs-, pensjon- og personforsikring til privatpersoner og bedrifter, kommuner og offentlig virksomhet i Norge og Sverige. Konsernet er delt inn i segmentene Sparing, Forsikring, Garantert Pensjon og Øvrig.

Storebrand Livsforsikring har hovedkontor i Professor Kohts vei 9, Lysaker, Norge.

2. GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Regnskapsprinsippene som benyttes i konsernregnskapet er beskrevet nedenfor. Prinsippene er benyttet konsistent for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter. Når det gjelder forsikringskontrakter er det ikke krav om bruk av ensartede regnskapsprinsipper og dette unntaket benyttes i konsernregnskapet for forsikringskontrakter. Dette er omtalt i punkt 14.

Årsregnskapet er avgitt i samsvar med forskrift om årsregnskap m.m. for livsforsikringsselskaper for morselskapet og for konsernregnskapet i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS), som godkjent av EU, og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av lover og forskrifter.

BRUK AV ESTIMAT I UTARBEIDELSEN AV ÅRSREGNSKAPET

Utarbeidelsen av årsregnskapet i overensstemmelse med gjeldende lover og forskrifter og i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimater og tar forutsetninger som påvirker eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader, noteopplysninger og opplysning om potensielle forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimater. Se nærmere omtale om dette i note 2.

3. OPPSUMMERING AV SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER FOR VESENTLIGE BALANSEPOSTER

Eiendelssiden i konsernets balanse består hovedsakelig av finansielle instrumenter og investeringseiendom, og det skilles mellom eiendeler i selskapsporteføljen (aksjonærer) og eiendeler som tilhører kundeporteføljen. Denne splitten skyldes at konsernet har en betydelig livsforsikringsvirksomhet hvor kundemidlene må holdes adskilt fra selskapets midler.

FINANSIELLE INSTRUMENTER - IFRS 9

IFRS 9 Finansielle instrumenter erstatter IAS 39, og ble generelt gjort gjeldende fra 1. januar 2018. For forsikringsdominerte konsern og selskap er det imidlertid under IFRS 4 gitt adgang til å utsette implementering av IFRS 9 frem til implementering av IFRS 17. Storebrand konsern kvalifiserte for utsettelse av IFRS 9, da over 90 prosent av konsernets samlede forpliktelser per 31. desember 2015 var knyttet til forsikringsvirksomhetene. For Storebrand konsern vil IFRS 9 implementeres samtidig med IFRS 17, forventet gjeldende fra 1. januar 2023.

Storebrand konsern har gjennomført en foreløpig analyse av klassifikasjon og måling av finansielle instrumenter etter dagens IAS 39 ved overgang til IFRS 9, basert på dagens forretningsmodell for de enkelte instrumenter. For gjeldsinstrumenter som forventes å bli klassifisert og målt til amortisert kost eller virkelig verdi over totalresultat ved overgang til IFRS 9, er det gjennomført en SPPI-test ("Solely payment of principal and interest", "utelukkende betaling av hovedstol og utestående renter på hovedstol"). Dette er en foreløpig inndeling etter IFRS 9 ut fra dagens aktiva-allokering. Det er ikke gjort noen vurderinger av eventuelle endringer i klassifikasjon og måling av de finansielle eiendelene etter IFRS 9 ved overgangen til IFRS 17.

IFRS9 - FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST OG VIRKELIG VERDI OVER TOTALRESULTAT

(NOK mill.)	IAS 39 klassifikasjon	IFRS 9 klassifikasjon	Bokført verdi etter IAS 39 01.01.2021	Virkelig verdi etter IFRS 9 01.01.2021	Bokført verdi etter IAS 39 31.12.2021	Virkelig verdi etter IFRS 9 31.12.2021
Finansielle eiendeler						
Bankinnskudd	AC	AC	12 508	12 508	9 139	9 139
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	AC	AC	113 233	122 317	122 824	126 179
Utlån til kunder	AC	FVOCI	23 771	23 771	23 052	23 052
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	AC	AC	6 095	6 095	9 681	9 681
Sum finansielle eiendeler			155 607	164 690	164 696	168 051
Finansielle forpliktelser						
Ansvarlig lånekapital	AC	AC	8 834	8 834	10 865	11 008
Annen kortsiktig gjeld	AC	AC	14 958	14 958	13 298	13 298
Sum finansielle forpliktelser			23 793	23 793	24 163	24 305

IFRS 9 - FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

(NOK mill.)	IAS 39 klassifikasjon	IFRS 9 klassifikasjon	Bokført verdi etter IAS 39 01.01.2021	Virkelig verdi etter IFRS 9 01.01.2021	Bokført verdi etter IAS 39 31.12.2021	Virkelig verdi etter IFRS 9 31.12.2021
Finansielle eiendeler						
Aksjer og andeler	FVP&L (FVO)	FVP&L	230 548	230 548	278 056	278 056
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	FVP&L (FVO)	FVP&L	165 513	165 513	158 533	158 533
Utlån til kunder	FVP&L (FVO)	FVP&L	7 665	7 665	7 443	7 443
Finansielle derivater	FVP&L/ Sikringsbok- føring	FVP&L/ Sikringsbok- føring	9 903	9 903	3 760	3 760
Sum finansielle eiendeler			413 629	413 629	447 792	447 792
Finansielle forpliktelser						
Finansielle derivater	FVP&L/ Sikrings- bokføring	FVP&L/ Sikringsbok- føring	886	886	1 997	1 997
Sum finansielle forpliktelser			886	886	1 997	1 997

En betydelig del av de finansielle eiendelene måles til virkelig verdi (virkelig verdi-opisjon benyttes), mens øvrige finansielle instrumenter som inngår i kategoriene Utlån og fordringer og Holdt til forfall, måles til amortisert kost. Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost er hovedsakelig relatert til norske pensjonsforpliktelser med årlig rentegaranti.

BALANSEPOSTER – IKKE OMFATTET AV IFRS 9

Investeringseiendommer måles til virkelig verdi.

Immaterielle eiendeler består av merverdier knyttet til ervervede forsikringskontrakter og kunderelasjoner ved foretaksintegrasjon og av kjøpte og egenutviklede IT-systemer. Disse merverdiene måles til anskaffelseskost fratrukket årlig amortisering og nedskrivning.

Gjeldssiden i balansen består hovedsakelig av forsikringsforpliktelser, men også poster som finansiell gjeld. Med unntak for derivater måles finansiell gjeld til amortisert kost.

Forsikringsforpliktelser skal være tilstrekkelige og dekke forpliktelser knyttet til utstedte forsikringskontrakter. Det benyttes ulike metoder og prinsipper i konsernet for fastsettelse av avsetningene for ulike forsikringskontrakter. En betydelig andel av forsikringsforpliktelsene er relatert til forsikringskontrakter med rentegarantier. Innregnede forpliktelser knyttet til norske forsikringskontrakter med rentegaranti, diskonteres med grunnlagsrenten (som tilsvarer den garanterte avkastning/rente) for de respektive forsikringskontrakter.

Innregnede forpliktelser knyttet til svenske forsikringskontrakter med rentegaranti i datterselskapet SPP, diskonteres med en observerbar markedsrente og med en estimert markedsrente for løpetider hvor det ikke foreligger en observerbar rente og tilsvarer hovedsakelig den samme rente som benyttes i solvensberegningene.

For fondsforsikringskontrakter i livsforsikringsvirksomheten (Unit Linked) vil avsetning for spareelementet i kontraktene korrespondere med verdien av tilhørende eiendelsporteføljer.

Som følge av at kundenes midler i livsforsikringsvirksomheten (garantert pensjon) historisk har hatt en avkastning som har oversteget verdiøkningen i garanterte forsikringsforpliktelser, har det overskytende blitt avsatt som kundebuffer (forpliktelser), i form av tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond og villkorad återbäring.

Forsikringsforpliktelser inkluderer Incurred But Not Settled (IBNS) avsetninger som består av avsetning for inntrådte ikke meldte erstatninger samt ikke-ferdigbehandlede forsikringsoppgjør (Incurred But Not Reported "IBNR" og Reported But Not Settled "RBNS"). IBNS-avsetningene inngår i premiereserven.

IBNS avsetningene måles ved bruk av aktuarielle modeller basert på historisk informasjon om bestanden.

4. ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Det er i 2021 ikke implementert nye regnskapsstandarder som har hatt vesentlig effekt for konsernregnskapet. For endring av estimater, se nærmere omtale av dette i note 2.

Storebrand valgte å tidligimplementere endringene til IAS 39 og IFRS 7 om referanserentereformen" (IBOR-reformen) som ble gitt ut i september 2019. Bortfallet av LIBOR-renter har ikke hatt noen annen påvirkning enn for sikringsbokføring (se note 42) da alle ISDA/CSA avtaler er reforhandlet, og EurSTR + 8,5bps har erstattet EONIA basert på "fallback" beregning i regi av ISDA.

5. NYE IFRS-ER SOM IKKE ER TRÅDT I KRAFT

Nye standarder og endringer i standarder som ikke er gjort gjeldende:

IFRS 17

IFRS 17 erstatter IFRS 4 Forsikringskontrakter og introduserer nye krav til innregning, måling, presentasjon og opplysninger om utstedte forsikringskontrakter. Standarden ble i 2021 vedtatt av EU og blir gjeldende fra 1. januar 2023. Formålet med ny standard er å etablere en ensartet praksis i regnskapsføring av forsikringskontrakter og økt transparens mellom forsikringsselskaper.

IFRS 17 er en omfattende og kompleks standard med grunnleggende forskjeller fra dagens standard for måling av forpliktelser og innregning av fortjeneste. Forsikringskontrakter skal innregnes til risikojustert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer med tillegg av uopptjent resultat for en gruppe kontrakter. Det uopptjente resultatet er summen av hver kontrakts servicemargin og inntektsføres over kontraktens serviceperiode i tråd med hvordan forsikringstjenestene leveres. Tapsbringende kontrakter skal innregnes og resultatføres umiddelbart.

Ved overgang til IFRS 17 skal det som utgangspunkt anvendes retrospektiv overgangsmetode, men det er åpnet for en modifisert retrospektiv overgangsmetode eller anvendelse basert på virkelig verdi på overgangstidspunktet dersom retrospektiv anvendelse ikke er praktisk mulig ("impracticable").

IFRS 17 innføres i Storebrands konsernregnskap. Implementeringstidspunktet er 1. januar 2023 med krav om at det oppgis sammenlignbare tall for 2022. For selskapsregnskapene til de juridiske enhetene har ikke de finansregulatoriske myndighetene i Norge og Sverige ennå besluttet reglene, men det er forventet at det kun er konsernets skadeforsikringsforetak som vil innføre IFRS 17 i selskapsregnskapet. Livsforsikringsselskapene forventes å følge tilsvarende regelverk som i dag i selskapsregnskap, og det vil oppstå avvik mellom livsforsikringsvirksomhetenes juridiske selskapsregnskap og de konsoliderte verdiene fra virksomheten i konsernregnskapet.

Storebrand arbeider med å forberede implementering av IFRS 17, herunder kartlegging av hvilke effekter implementering av IFRS 17 vil ha for Storebrands konsernregnskap.

Det er ikke noen andre nye eller endrede regnskapsstandarder som ikke er trådt i kraft som forventes å få vesentlig effekt for Storebrands konsernregnskap.

6. KONSOLIDERING

For Storebrand Livsforsikring AS (morselskapet) vil datterselskap som inngår i kollektivporteføljen innregnes etter egenkapitalmetoden, mens datterselskaper som inngår i selskapsporteføljen innregnes etter kostmetoden. For datterselskaper som utarbeider regnskapet etter andre prinsipper enn forsikringsselskaper, er datterselskapets regnskap omarbeidet i samsvar med de prinsipper forsikringsselskapets selskapsregnskap utarbeides etter.

Konsernregnskapet omfatter Storebrand Livsforsikring AS og selskaper hvor Storebrand Livsforsikring AS har kontroll. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital, med mindre det foreligger opsjoner eller andre betingelser som medfører at minoriteter klassifiseres som gjeld.

Storebrand Livsforsikring AS eier også det svenske holdingselskapet Storebrand Holding AB som igjen eier SPP Pension & Försäkring AB (publ). Ved ervervet av den svenske virksomheten i 2007 påla norske myndigheter Storebrand å søke om å opprettholde konsernstrukturen innen utgangen av 2009. Storebrand har sendt søknad om å beholde nåværende konsernstruktur.

Investeringer i tilknyttede selskaper (TS) (normalt investeringer på mellom 20 prosent og 50 prosent av selskapenes egenkapital) hvor konsernet har betydelig innflytelse og investering i felleskontrollert virksomhet (FKV) blir regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Investeringer i TS og FKV førstegangsinnregnes til anskaffelseskost.

VALUTA OG OMREGNING AV UTENLANDSKE SELSKAPER

Konsernets presentasjonsvaluta er norske kroner. Utenlandske selskaper som inngår i konsernet og som har en annen funksjonell valuta, er omregnet til norske kroner. Omregningsdifferanser er ført mot totalresultatet.

ELIMINERING AV INTERNE TRANSAKSJONER

Interne mellomværende, interne gevinster og tap, renter, utbytte og lignende mellom konsernselskapene er eliminert i konsernregnskapet. Transaksjoner mellom kundeporteføljene og selskapsporteføljen i livsforsikringsvirksomheten og mellom kundeporteføljene i livsforsikringsvirksomheten og andre selskaper i konsernet, blir ikke eliminert i konsernregnskapet. Grunnen til dette er at resultatet i kundeporteføljen tildeles kundene hvert enkelt regnskapsår, og skal ikke påvirke resultat og egenkapitalen til selskapet. I samsvar med livsforsikringsregelverket er transaksjoner med kundeporteføljer gjennomført til virkelig verdi.

7. VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNINGER

Ved overtakelse av virksomhet anvendes overtakelsesmetoden. Vederlaget måles til virkelig verdi. Direkte overtakelsesutgifter kostnadsføres når de oppstår, med unntak av utgifter knyttet til opptak av gjeld og egenkapital (emisjon).

Ved investeringer i datterselskap, herunder ved kjøp av investeringseiendom, blir det vurdert om kjøpet omfatter kjøp av virksomhet i henhold til IFRS 3. Når slike kjøp ikke omfatter kjøp av virksomhet anvendes ikke overtakelsesmetoden slik den følger av IFRS 3. Dette medfører at det blant annet ikke avsettes for utsatt skatt slik som i en foretaksintegrasjon.

8. SEGMENTINFORMASJON

Segmentinformasjonen er basert på den interne finansielle rapporteringsstrukturen til øverste beslutningstaker. I Storebrand er konsernledelsen ansvarlig for oppfølging og evaluering av segmentenes resultater og er definert som øverste beslutningstaker. Det rapporteres på fire segmenter

- Sparing
- Forsikring
- Garantert pensjon
- Øvrig

Det er noen forskjeller mellom resultatlinjer som benyttes i resultatregnskapet og segmentresultatene. I konsernets resultatoppstilling inngår brutto inntekter og kostnader knyttet til både forsikringskunder og eier (aksjonærer). I segmentresultatene inngår kun resultatelementer knyttet til eier (aksjonærer) som er de resultatelementene som konsernet har resultatmål og oppfølging av.

Finansielle tjenester som leveres mellom segmentene prises til markedsvilkår. Tjenester levert fra fellesfunksjoner og staber belastes de ulike segmentene basert på leveranseavtaler og fordelingsnøkler.

9. INNETKSTFØRING

PREMIEINNETKTER

Netto premieinntekter omfatter årets forfalte premie (inklusive spareelementer, administrasjonspremie, honorar for utstedelse av norske rentegarantier og fortjenesteelement risiko), tilflyttede premiereserver og avgitt gjenforsikring. Årlig premie periodiseres generelt lineært over dekningsperioden.

INNETKTER FRA EIENDOMMER OG FINANSIELLE EIENDELER

Inntekter fra eiendommer og finansielle eiendeler er beskrevet i avsnitt 12 og 13.

ANDRE INNETKTER

Honorar innregnes når inntekten kan måles pålitelig og er opptjent. Avkastningsbaserte inntekter og suksesshonorarer innregnes når usikkerheten knyttet til inntekten ikke lenger er til stede. Faste honorarer inntektsføres etter hvert som tjenesten leveres.

10. GOODWILL OG IMMATERIELLE EIENDELER

Merverdi ved kjøp av virksomhet som ikke kan allokere til eiendeler eller gjeldsposter på datoen for oppkjøpet, er klassifisert som goodwill i balansen. Goodwill måles til anskaffelseskost på oppkjøpstidspunktet og klassifiseres som en immateriell eiendel.

Goodwill avskrives ikke, men testes for verdifall og nedskrivingsbehov. Goodwill testes for verdifall årlig ved vurdering av gjenvinnbart beløp, eller dersom det er indikatorer som tilsier at et verdifall har funnet sted. For senere testing av behov for nedskrivning av goodwill, blir denne allokert til aktuelle kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet. Dersom den diskonterte kontantstrømmen for de(n) kontantgenererende enheten(e) goodwillen er henført til er lavere enn regnskapsført verdi, vil goodwill bli nedskrevet. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke selv om det i etterfølgende perioder skulle foreligge informasjon om at nedskrivningsbehovet ikke lenger eksisterer eller at nedskrivningsbehovet er blitt mindre.

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid måles til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode måles årlig. Ved balanseføring av nye immaterielle eiendeler må det kunne påvises at det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen vil tilflyte konsernet. I tillegg må eiendelens anskaffelseskost kunne estimeres pålitelig. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjoner på verdifall, normalt ved at de(n) tilhørende kontantgenererende enheten(e) testes. For øvrig behandles nedskrivning på immaterielle eiendeler og reversering av nedskrivning på samme måte som beskrevet for varige driftsmidler.

11. TILSTREKKELIGHETSTEST FORSIKRINGSFORPLIKTELSE OG TILHØRENDE MERVERDIER

Etter IFRS 4 skal det gjøres en tilstrekkelighetstest av forsikringsforpliktelsen ved hver regnskapsavleggelse. Testen som gjennomføres i Storebrands konsernregnskap gjøres med utgangspunkt i konsernets kapitalberegning.

12. INVESTERINGSEIENDOMMER

Investeringsseiendommer måles til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. Inntekter fra investeringsseiendommer består av både endringer i virkelig verdi og leieinntekter.

Investeringsseiendommer består hovedsakelig av sentrale kontorbygg, kjøpesentre og logistikkbygg. Investeringsseiendommer er eiendommer som leies ut til leietakere utenfor konsernet. Når det gjelder eiendommer hvor deler av eiendommen benyttes av konsernet til eget bruk og andre deler leies ut, er utleielene som kan seksjoneres, klassifisert som investeringseiendom. Alle eiendommer måles til virkelig verdi og verdiendringer av eiendommer som eies av kundeporteføljene tilordnes disse.

13. FINANSIELLE INSTRUMENTER

13-1. GENERELLE PRINSIPPER OG DEFINISJONER

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand blir part i instrumentets kontraktmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på tidspunktet for anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke måles til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt — det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Måling av verdifall og tapsutsatte finansielle eiendeler

For finansielle eiendeler som er innregnet til amortisert kost, vurderes det på hver balansedag om det finnes objektive indikasjoner på at det er inntruffet tap på en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler.

Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall har påløpt, måles tapet som differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte framtidige kontantstrømmene (eksklusiv framtidige kredittap som ikke har påløpt), diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente (effektiv rente beregnet ved førstegangsinnregning). Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Tap som forventes som følge av framtidige hendelser, uansett graden av sannsynlighet, blir ikke innregnet.

13-2. KLASSIFIKASJON OG MÅLING AV FINANSIELLE EIENDELER

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de etterfølgende kategorier:

- Finansielle eiendeler holdt for omsetning
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi-opsjonen
- Finansielle eiendeler som holdes til forfall
- Finansielle eiendeler utlån og fordringer

Holdt for omsetning

En finansiell eiendel er klassifisert som holdt for omsetning når den:

- i hovedsak er anskaffet med det formål å selge den eller kjøpe den tilbake på kort sikt
- er en del av en portefølje av identifiserte finansielle instrumenter som blir styrt sammen, og som det er godtgjort at det foreligger et nylig faktisk mønster for kortsiktig realisering av overskudd for, eller
- er et derivat, med unntak for et derivat som er øremerket og effektivt sikringsinstrument.

Med unntak for derivater faller kun en begrenset andel av Storebrands finansielle instrumenter inn under denne gruppen.

Finansielle eiendeler holdt for omsetning måles til virkelig verdi på balansetidspunktet. Endringer i virkelig verdi føres i resultatet.

Til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi-opsjonen

En betydelig andel av Storebrands finansielle instrumenter er klassifisert til kategorien virkelig verdi over resultatet på grunn av at:

- klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser, eller at
- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi

Regnskapsføringen er tilsvarende som for gruppen holdt for omsetning (instrumentene måles til virkelig verdi og verdiendringer føres i resultatet).

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivate finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette samt et fast forfall, og som et foretak har en positiv intensjon om og evne til å holde til forfall med unntak for

- de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet, eller
- de som oppfyller definisjonen av utlån og fordringer

Eiendeler holdt til forfall innregnes til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Kategorien anvendes i den norske livsforsikringsvirksomheten for eiendeler som er knyttet til forsikringskontrakter med rentegaranti.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke noteres i et aktivt marked, unntatt de som foretaket har til hensikt å selge umiddelbart eller på kort sikt, som skal klassifiseres som holdt for omsetning, og de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet.

Utlån og fordringer innregnes til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Kategorien anvendes i den norske livsforsikringsvirksomheten knyttet til forsikringskontrakter med rentegaranti.

Utlån og fordringer som er øremerket som sikringsobjekter er underlagt måling i henhold til kravene til sikringsbokføring.

13-3. DERIVATER

Regnskapsføring av derivater som ikke er et sikringsinstrument

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring innregnes i gruppen finansielle instrumenter holdt for omsetning. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi i resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

En del av konsernets forsikringskontrakter inneholder innebygde derivater, som for eksempel rentegarantier. Disse forsikringskontraktene følger ikke regnskapsstandarden IAS 39 Finansielle instrumenter, men følger regnskapsstandarden IFRS 4 Forsikringskontrakter, og de innebygde derivatene måles ikke løpende til virkelig verdi.

13-4. SIKRINGSBOKFØRING

Sikring av virkelig verdi

Storebrand benytter sikring av virkelig verdi på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater innregnes til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Kontantstrømsikring

Enkelte innlån i utenlandsk valuta er sikret ved bruk av sikringsinstrumenter (derivater). Storebrand benytter kontantstrømsikring av valutarisiko på hovedstol og valutarisiko av kredittmargin. Netto løpende verdiendringer på sikringsinstrumentet som vurderes til å være effektiv sikring innregnes i totalresultat og den ikke effektive andelen innregnes i resultatet.

Sikring av nettoinvestering

Sikring av nettoinvesteringer i utenlandske virksomheter innregnes på samme måte som kontantstrømsikringer. Gevinst og tap på sikringsinstrumentet som relaterer seg til den effektive delen av sikringen føres i totalresultatet, mens gevinst og tap som relaterer seg til den ineffektive delen innregnes over resultatet. Samlet tap eller gevinst i egenkapitalen føres over resultatet når den utenlandske virksomheten blir solgt eller avviklet.

13-5. FINANSIELLE FORPLIKTELSE

Etter førstegangsinnregning måles hovedsakelig alle finansielle forpliktelser som ikke er derivater til amortisert kost ved effektiv rentes metode.

14. FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

Regnskapsstandarden IFRS 4 Forsikringskontrakter, omhandler regnskapsmessig behandling av forsikringskontrakter. Storebrands forsikringskontrakter omfattes av standarden. IFRS 4 er en foreløpig standard inntil IFRS 17 skal tas i bruk. IFRS 4 tillater bruk av uensartede prinsipper for behandling av forsikringskontrakter i konsernregnskapet. I konsernregnskapet tas forsikringsforpliktelser med slik de er beregnet i de respektive datterselskaper i samsvar med det enkelte lands lovgivning. Dette gjelder også for forsikringskontrakter ervervet i en foretaksintegrasjon. I slike tilfeller er positive merverdier balanseført som eiendeler.

Det følger av IFRS 4 at avsetninger for forsikringsforpliktelser skal være tilstrekkelige. Ved vurdering av tilstrekkelighet knyttet til innregnede ervervede forsikringskontrakter, sees det i vurderingen også hen til IAS 37 Avsetninger, betingede eiendeler og betingede forpliktelser, og Solvens II beregninger.

Nedenfor redegjøres det for regnskapsprinsippene for de vesentligste forsikringsforpliktelsene.

14-1. GENERELT – LIVSFORSIKRING

Erstatninger for egen regning

Erstatninger for egen regning omfatter utbetalte forsikringsoppgjør fratrasket mottatt gjenforsikring, fraflyttede premiereserver og avgitt gjenforsikring.

Endring forsikringsforpliktelser

Endring forsikringsforpliktelser omfatter sparepremien som inntektsføres under premieinntekter og utbetalinger, samt endringer i avsetninger for fremtidige erstatninger. Posten omfatter også tilført garantert avkastning på premiereserven og premiefondet samt avkastning til kundene utover garantert avkastning.

Forsikringsforpliktelse (premiereserve)

Premiereserven er beregnet som kontantverdien av selskapets samlede forventede fremtidige forsikringsforpliktelser inklusive fremtidige administrasjonskostnader i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige avtalte premier. For individuelle kontoprodukter med fleksibel premieinnbetaling avsettes oppsamlet kontoverdi i premiereserven. Premiereserven svarer til 100 prosent av forsikringenes garanterte gjenkjøps-/flytteverdi før eventuelle avbrudds-/flyttegebyrer og andel av kursreguleringsfond.

Ved beregning av premiereserven er det benyttet samme forutsetninger som ligger til grunn for premien for de enkelte forsikringskontraktene, det vil si samme dødelighets- og uføresannsynligheter, rentegrunnlag og kostnadssatser. Premietariffene bygger på observert nivå for dødelighet og uførhet i samfunnet, tillegg sikkerhetsmarginer som blant annet inkluderer en forventning om fremtidig utvikling på området.

Den avsatte premiereserven inneholder for alle bransjer avsetning til dekning av fremtidige administrasjonskostnader inklusive oppgjørskostnader (administrasjonsreserve). For fullt betalte kontrakter, inklusive fripoliser, er kontantverdien av de forventede fremtidige administrasjonskostnader avsatt fullt ut i premiereserven. For kontrakter med fremtidig premieinnbetaling er det gjort fradrag for kontantverdien av den delen av de fremtidige administrasjonskostnader som forutsettes finansiert gjennom fremtidige premier.

En betydelig andel av de norske forsikringskontraktene har ett-årige rentegarantier, slik at den garanterte avkastningen må oppnås hvert år. I den svenske virksomheten foreligger det ikke kontrakter med en årlig rentegaranti, men det foreligger forsikringskontrakter med en sluttverdiggaranti.

Forsikringsforpliktelser særskilt investeringsportefølje

Forsikringsforpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje skal til enhver tid motsvare verdien av den investeringsporteføljen som er tilordnet kontrakten. Andelen av overskudd på risikoresultatet medregnes. Selskapet er ikke utsatt for investeringsrisiko på kundemidler, da det ikke garanteres minsteavkastning overfor kundene. Det eneste unntaket er ved dødsfall der etterlatte får utbetalt opprinnelig innbetalt beløp til livrenteforsikringer og for kundemidler i garantiporteføljen og Garanti90.

IBNS-avsetninger

I premiereserven for forsikringsrisiko inngår avsetninger for inntrufne ikke meldte erstatninger samt ikke-ferdigbehandlede forsikringsoppgjør. IBNR er avsetninger for potensielle fremtidige utbetalinger hvor Storebrand ennå ikke er blitt informert om at et uføretilfelle, dødsfall eller annet erstatningstilfelle er inntruffet. Siden Storebrand verken kjenner frekvens eller utbetalingsbeløp estimeres IBNR via aktuarielle modeller basert på historisk informasjon om bestanden. Tilsvarende er RBNS en avsetning for potensielle fremtidige utbetalinger hvor Storebrand har kjennskap til hendelsen, men ikke har ferdig behandlet kravet. Også her benyttes aktuarielle modeller basert på historisk informasjon for å estimere avsetningen.

Overføring av premiereserve m.v. (flytting)

Overføring av premiereserve ved flytting av forsikringer mellom forsikringsselskaper føres over resultatregnskapet under posten netto premieinntekter for mottatte reserver og erstatninger for egen regning for avgitte reserver. Kostnads-/inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven i forsikringsforpliktelser tilsvarende. Flyttebeløpet inkluderer også kontraktens andel av tilleggsavsetning, kursreguleringsfond, villkorad återbäring og årets resultat. Tilflyttede tilleggsavsetninger vises ikke under premieinntekter, men under posten endringer i forsikringsforpliktelser. Flyttebeløpene klassifiseres som kortsiktig fordring/ gjeld til oppgjør finner sted.

Salgskostnader

I norsk livsforsikringsvirksomhet er alle salgsutgifter ført som salgskostnader i resultatet når de er påløpt, mens i svenske datterselskaper er deler av salgsgutgiftene balanseført og amortiseres over kontraktens forventede løpetid.

14-2. LIVSFORSIKRING NORGE

Tilleggsavsetninger

For å sikre soliditeten i livsforsikring, har selskapene anledning til å foreta avsetning til tilleggsavsetninger. Tilleggsavsetningene er fordelt på kontraktene og kan benyttes til å dekke et negativt renteresultat inntil rentegarantien. Dersom selskapet ett år ikke oppnår en avkastning som svarer til rentegarantien, kan avsetningen føres tilbake fra kontrakten slik at selskapet blir i stand til å innfri rentegarantien. Det betyr at tilleggsavsetningene reduseres og at premiereserven økes tilsvarende på kontrakten. For renteforsikringer utbetales tilleggsavsetningen i rater over utbetalingsperioden.

Tilleggsavsetningene kan maksimalt være 12 prosent av premiereserven. Overstiges grensen blir det overskytende beløpet tilordnet kontrakten som overskudd.

Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier "etter skatteloven" fra forsikringstakerne og tilført overskudd i individuell og kollektiv pensjonsforsikring. Innskuddsfondet inneholder innbetalinger og innskudd for arbeidstakere med kortere medlemstid enn 12 måneder. Innbetaling og uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.

Pensjonistenes overskuddsfond består av overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ytelsene til pensjonistene.

Kursreguleringsfond

Årets netto urealiserte gevinster/tap på finansielle eiendeler til virkelig verdi i kollektivporteføljen tilføres/tilbakeføres fra kursreguleringsfondet i balansen under forutsetning av at porteføljen har en netto urealisert merverdi. Den delen av netto urealisert gevinst/tap på finansielle omløpsmidler i utenlandsk valuta som kan tilskrives valutakursendringer avsettes ikke til kursreguleringsfond. Valutarisikoen på utenlandske investeringer er i hovedsak sikret med valutakontrakter på porteføljenivå. Valutakursendring tilknyttet sikringsinstrumentet avsettes ikke til kursreguleringsfond, men føres direkte over resultatet. Etter regnskapsstandarden for forsikringskontrakter (IFRS 4) er kursreguleringsfondet vurdert som en forpliktelse.

RISIKOUTJEVNINGSFOND

Det er anledning til å avsette inntil 50 prosent av positivt risikoresultatet for kollektiv pensjon og fripoliser til risikoutjevningssfond for dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. Risikoutjevningssfondet er ikke vurdert som en forpliktelse etter IFRS og inngår som en del av egenkapitalen (bundet egenkapital).

14-3. LIVSFORSIKRING SVERIGE

Livsforsikringsforpliktelser

Livsforsikringsforpliktelsene er estimert som nåverdien av forventede fremtidige garanterte utbetalinger, administrasjonsutgifter og skatter, diskontert med den gjeldende risikofrie renten. Forsikringsmessige avsetninger med rentegaranti i SPP benytter en markedsmessig rentekurve. For risikoforsikring innen den innskuddsbaserte bestanden benyttes en reell diskonteringskurve. For spareforsikringer innen den ytelsesbaserte og den innskuddsbaserte bestanden samt sykeforsikring i den ytelsesbaserte bestanden diskonteres avsetningene med nominell rentekurve. Som utgangspunkt fastsettes den gjeldende diskonteringsrenten ut ifra de metoder som ligger til grunn for diskonteringsrenten i Solvens II.

I beregningen av livsforsikringsforpliktelser tas det hensyn til estimerte fremtidige administrasjonskostnader som med rimelighet kan forventes å oppstå og som kan knyttes til de eksisterende forsikringskontraktene. Kostnadene estimeres med bakgrunn i selskapets egne kostnadsanalyser og baseres på de faktiske driftskostnadene i løpet av det siste året. Projiseringen av de forventede fremtidige kostnader følger de samme prinsipper som grunnlaget for Solvens II. Det tas ikke hensyn til eventuelle fremtidige kostnadseffektiviseringer.

Villkorad återbäring (betinget kundetildelt bonus), og latent kapitaltilskott

Villkorad återbäring oppstår når verdien av kundemidlene er høyere enn nåverdien av forpliktelsene, og omfatter dermed den del av forsikringskapitalen som ikke er garantert. For kontrakter hvor kundemidlene er lavere enn forpliktelsene belastes eiers resultat ved avsetning til latent kapitaltilskudd. Villkorad återbäring og latent kapitaltilskudd innregnes på samme linje i balansen, som en del av bufferkapitalen.

14-4. SKADEFORSIKRING

Kostnadsføring av skadetilfeller skjer på det tidspunkt skadetilfeller inntreffer. Det er foretatt følgende avsetninger:

Avsetning for ikke opptjent premie for egen regning gjelder løpende kontrakter som er i kraft på regnskapstidspunktet og skal dekke kontraktens gjenstående risikoperiode.

Erstatningsavsetningen skal dekke forventet utbetaling av meldte, men ikke oppgjorte erstatningskrav (RBNS). Den skal videre dekke forventede erstatningskrav knyttet til skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp (IBNR). I tillegg skal erstatningsavsetningen inneholde en egen avsetning for fremtidige skadeoppgjørs kostnader på inntrufne ikke oppgjorte skadetilfeller.

15. PENSJONSFORPLIKTELSE EGENE ANSATTE

Storebrand har landspesifikke pensjonsordninger for egne ansatte. Ordningene innregnes etter IAS 19. I Norge har Storebrand innskuddspensjon. Storebrand er med i den norske AFP-ordningen (avtalefestet pensjon). Den norske AFP-ordningen er vurdert å være en ytelsesordning, men det foreligger ikke tilstrekkelig kvantitativ informasjon til å kunne estimere pålitelige regnskapsmessige forpliktelser og kostnader.

I Sverige har SPP i samsvar med Bankansattes Tjenestepensjonsplan (BTP-planen) kollektive ytelsespensjonsplaner for sine ansatte. En kollektiv ytelsespensjon innebærer at en ansatt er garantert en viss pensjon basert på sluttlønn etter avsluttet arbeidsforhold.

15-1. YTELSESDORDNING

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesordninger beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuariemessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelsen, samt beregnet avkastning av pensjonsmidlene.

Aktuarielle gevinster og tap, og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot totalresultatet i den perioden de oppstår. Når ansatte avslutter arbeidsforholdet før pensjonsalder eller går ut av ordningen, vil det utstedes ordinære fripoliser.

15-2. INNSKUDDSORDNING

En innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at konsernet betaler et årlig innskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte.

16. VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Konsernets varige driftsmidler består av inventar, IT-systemer og bygninger som benyttes av konsernet til egen virksomhet.

Inventar og IT-systemer måles til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Bygninger som benyttes til egen virksomhet av konsernet måles til oppskrevet verdi fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Det foretas årlig vurdering av virkelig verdi på disse bygningene på samme måte som beskrevet for investeringseiendommer. Økning i verdier for bygninger som benyttes i egen virksomhet føres over totalresultatet. En nedskrivning av bygningens verdi innregnes først mot revalueringsreserve som gjelder oppskrivninger på den aktuelle bygningen. Dersom nedskrivningen overstiger revalueringsreserven resultatføres det resterende.

Avskrivningsperiode og -metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. For bygninger foretas dekomponering, dersom ulike deler har forskjellig brukstid. Avskrivningsperiode og -metode måles da separat for hver del.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Nedskrivningstesten gjennomføres for den enkelte eiendel dersom den i hovedsak har uavhengige inngående kontantstrømmer, eventuelt en større kontantgenerende enhet. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes det om det er grunnlag for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

17. SKATT

Konsernets skatteforpliktelse vurderes etter IAS 12 og klargjøringer i IFRIC 23.

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført i totalresultatet. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skatt beregnes med utgangspunkt i konsernets skattemessige fremførbare underskudd, skattereduserende midlertidige forskjeller og skatteøkende midlertidige forskjeller.

Eventuell utsatt skattefordel innregnes dersom det anses sannsynlig at skattefordelen vil bli gjenvunnet. Eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt innregnes netto når det foreligger en juridisk rett til å motregne eiendeler og forpliktelser ved betalbar skatt, og konsernet er i stand til og har til hensikt å gjøre opp betalbar skatt netto.

Endringer i eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt som skyldes endringer i skattesats innregnes som et utgangspunkt i resultatregnskapet.

Det vises til note 28 – Skatt for ytterligere informasjon.

18. AVSATT UTBYTTE OG KONERNBIDRAG

Foreslått utbytte og konsernbidrag klassifiseres som egenkapital inntil det er vedtatt av generalforsamlingen, og presenteres etter dette tidspunktet som gjeld. Foreslått utbytte og konsernbidrag inngår ikke i beregning av solvenskapitalen. For Storebrand Livsforsikring AS avsettes det for foreslått utbytte og konsernbidrag i samsvar med unntaket for selskapsregnskap i Forskrift til årsregnskap for livsforsikringsforetak.

19. LEIEAVTALER

Leiekontrakter blir innregnet i balansen. Nåverdi av samlede leiebetalinger balanseføres som gjeld og en eiendel som reflekterer bruksretten av eiendelen i leieperioden. Storebrand har valgt å klassifisere bruksretten som varige driftsmidler og leieforpliktelsen som annen gjeld. Balanseført eiendel amortiseres over leieperioden og avskrivningskostnaden resultatføres løpende som driftskostnad. Rentekostnad på leieforpliktelsen resultatføres som finanskostnad. Leieavtaler som har kortere leieperiode enn 12 måneder og leieavtaler som omfatter eiendeler med lavere verdi enn om lag NOK 50.000 blir ikke innregnet i balansen, men leiebeløpene innregnes som en driftskostnad over leieperioden.

20. KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist.

Note 2 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet må ledelsen anvende estimater, foreta skjønnsmessige vurderinger og anvende forutsetninger for usikre størrelser. Estimater og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser og representerer ledelsens beste skjønn på tidspunktet for regnskapsavleggelsen.

En beskrivelse av de vesentligste estimater og vurderinger der skjønn anvendes og som kan påvirke innregnede verdier eller nøkkeltall fremkommer nedenfor, og i note 47 for Solvens og i note 28 for Skatt.

De faktiske resultatene kan avvike fra regnskapsestimatene.

FORSIKRINGSKONTRAKTER

Forsikringsrisiko er risiko for større utbetalinger enn antatt og/eller ugunstig endring i verdien av en forsikringsforpliktelse som følge av at faktisk utvikling avviker fra det som ble forutsatt ved beregning av premier eller avsetninger.

I konsernregnskapet innregnes forsikringsforpliktelser med rentegaranti, med ulike prinsipper i den norske og svenske virksomheten. Det er også innregnet en immateriell eiendel (value-of-business-in-force, "VIF") knyttet til forsikringskontrakter i den svenske virksomheten. Denne eiendelen har opprinnelse i Storebrands kjøp av forsikringsvirksomhet. Det er flere forhold som kan påvirke størrelsene på forsikringsforpliktelsene inklusive VIF, herunder biometriske forhold som økt levealder, fremtidig avkastning, uførhet, samt utvikling i fremtidige kostnader og juridiske forhold som lovendringer og utfall av rettssaker mv.

Et lavt rentenivå vil på lang sikt være utfordrende for eier med hensyn til forsikringskontrakter med rentegaranti, og vil, sammen med reduserte kundebuffer, kunne påvirke størrelsen på de innregnede beløp knyttet til forsikringskontraktene. De norske forsikringskontraktene med rentegarantier er diskontert med premieberegningsrenten (om lag 3,1 prosent). De svenske forsikringsforpliktelsene med rentegaranti er diskontert med en rentekurve som samsvarer med Solvens II-rentekurven.

I den norske virksomheten har en betydelig andel av forsikringskontraktene årlige rentegarantier. Estimattendringer og endrede vurderinger kan medføre endret avkastning i kundeporteføljene. Avhengig av størrelsen på eventuelle verdifall, vil slike verdifall, helt eller delvis, kunne motvirkes av reduksjon i kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger slik at effekt for eiers resultat kan bli begrenset. Tilsvarende vil verdiøkninger i stor grad kunne øke størrelsen på slike fond.

I den svenske virksomheten foreligger det ikke kontrakter med ett-årlig rentegaranti, men det foreligger forsikringskontrakter med rentegarantier slik at de får en garantert sluttverdi. Disse kontraktene diskonteres med en markedsmessig beregnet rente hvor deler av den anvendte rentekurven ikke er likvid. Endringer i diskonteringsrente vil kunne gi betydelige utslag i størrelsen på de forsikringsmessige forpliktelser samt påvirke resultatet. Dersom tilhørende kundemidler har en høyere verdi enn innregnet verdi av disse forsikringsmessige forpliktelsene, vil forskjellen utgjøre et betinget kundetildelt fond – villkorad återbäring (bufferkapital). Endringer i forutsetninger om fremtidige kostnads-, dødelighets- og andre biometriske forutsetninger kan også gi betydelige utslag på de innregnede forsikringsforpliktelsene. Estimattendringer og endrede vurderinger kan medføre endret avkastning i kundeporteføljene. Avhengig av størrelsen på eventuelle verdifall, vil slike verdifall, helt eller delvis, kunne motvirkes av reduksjon i villkorad återbäring slik at effekt for eiers resultat kan bli begrenset. Dersom verdien av den enkelte forsikringskontrakt er høyere enn tilhørende kundemidler, vil eier måtte dekke manglende kapital.

Det gis ytterligere informasjon om forsikringsforpliktelser i note 7, 39 og 40.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Investerings eiendommer måles til virkelig verdi. Markedet for nærings eiendom i Norge og Sverige er lite likvid og lite transparent. Verdsettelsene som gjøres vil være beheftet med usikkerhet og krever bruk av skjønn, dette gjelder særlig i perioder med urolige finansmarkeder.

Sentrale elementer som inngår i verdsettelsene, og som krever bruk av skjønn er:

- Markedsleie og ledighetsutvikling
- Kvaliteten og varigheten på leieinntektene
- Eierkostnader
- Teknisk standard og eventuelt oppgraderingsbehov
- Diskonteringsrenter for både sikker og usikker kontantstrøm, samt restverdi

Det innhentes også ekstern verdsettelse for deler av porteføljen kvartalsvis. Alle eiendommer skal i løpet av en 3 års periode ha minst en ekstern verdsettelse.

Det vises for øvrig til note 13 hvor verdsettelse av investerings eiendommer til virkelig verdi beskrives ytterligere.

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Det vil være usikkerhet knyttet til prisingen av finansielle instrumenter særlig knyttet til instrumenter som ikke prises i et aktivt marked. Dette gjelder særlig for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger, og for disse investeringene benyttes ulike verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi, herunder private equity investeringer, investeringer i utenlandske eiendomsfond samt andre finansielle instrumenter hvor det nyttes teoretiske modeller ved prisingen. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier. Hoveddelen av slike finansielle instrumenter inngår i kundeporteføljen.

Det vises for øvrig til note 13 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi beskrives ytterligere.

COVID-19

Storebrand påvirkes av Covid-19 og usikkerhet tilknyttet fremtidig økonomisk utvikling.

Mutasjoner og nye smittebølger har medført økning i smitteverntiltak og effekter for økonomien gjennom 2021. Det er en usikkerhet knyttet til fremtidig utvikling og påvirkningen på Storebrands regnskap. Dette kan gi smitteøkning og behov for nye nedstengninger, men denne risikoen knyttet til Covid-19 vurderes som redusert i løpet av året. En mer sannsynlig risiko til dette er at nedbygging av finansielle og pengepolitiske støttepakker kan avslører at forbrukertilliten og den svekke økonomiske gjeninnhenting etter pandemien er skjør. Negative finansmarkedseffekter kan forsterkes av at høy sparerate, lave renter og god tilgang på kreditt har bidratt til god investeringsavkastning og høy verdsettelse. Både aksjemarkedet og eiendomsmarkedet er høyere priset enn før pandemien. For eiendomsmarkedet er det risiko for at etterspørsel etter arealer blir redusert som en konsekvens av raskere overgang til netthandel og økt bruk av fjernarbeid.

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til effekten av utbruddet av Covid-19 på forsikringsrisikoen i Storebrand Livsforsikring. Overordnet er vurderingen uendret fra 2020, men usikkerheten relatert til Covid-19 direkte og økonomisk usikkerhet fra smitteverntiltak på næringslivet har vært mer omfattende enn anslått i 2020. Samtidig har usikkerheten i forsikringsrisikoen knyttet til oljeprisfallet i første kvartal 2020 vist seg mindre dramatisk. Det vurderes derfor at det er grunnlag for de ekstraordinære avsetningene knyttet til Covid-19 og økonomisk usikkerhet som ble gjort i 2020. Usikkerhetsnivået knyttet til disse avsetningene og fremtidig utvikling er stor. Særlig knyttes usikkerheten til indikasjoner om at Covid-19 i noen tilfeller kan føre til senskader. Nye mutasjoner (delta – omikron) kan også få betydning for sykdomsforløpet. I sum vurderes usikkerheten i utviklingen av eventuelle senskader fortsatt som stor, og det er grunnlag for å opprettholde avsetningene.

I 2020 forelå en midlertidig forskrift som fastsatte at stønadperiodene for arbeidsavklaringspenger (AAP) ble forlenget med seks måneder uten hensyn til varighetsbestemmelsene. Vedtaket var gjeldende for arbeidssøkere frem til 30. juni 2021. En del AAP-vedtak, som i utgangspunktet skulle avklares i regnskapsåret 2020 og første halvår 2021, har derfor fått utsatt behandlingen. I senere forskrifter har forlengelsen blitt utvidet til å gjelde ut juni 2022. En reduksjon i ledigheten har resultert i at færre starter å motta AAP. Samtidig har muligheten til å ta ut AAP i en lenger periode under pandemien medført at færre personer slutter å motta AAP og dermed opprettholdes uførepensjon fra Storebrand Livsforsikring.

FHI har i fjerde kvartal registrert en "noe forhøyet" dødelighet. På grunn av den økte dødeligheten i samfunnet, var det forventet et godt opplevelsesresultat i perioden. Den forhøyede dødeligheten sees i sammenheng med at smittevernstiltakene kan ha bidratt til at personer som ikke døde for et år siden, dør nå. Med dette menes en utsatt død, som kommer av begrenset utbredelse av andre smittsomme luftveissykdommer og influensavirus. I 2020 ble det observert en antydning til underdødelighet. Denne trenden sees jevnt over for produktene, men blant annet forskjellig dynamikk i produktregulering, tidligere avsetningsnivå og forskjeller i bestand medfører at resultateffektene varierer. Det er ikke antatt noen vesentlige skift i antagelser knyttet til fremtidig dødelighet i avsetningene.

Utviklingen knyttet til Covid-19 direkte og den økonomiske usikkerheten følges nøye. En forlengelse av situasjonen med høy arbeidsledighet kan føre til økt uførhet og medføre høyere avsetninger. Avsetningen per 31.12.2021 er selskapets beste estimat, og avsetningene vurderes til å være tilstrekkelige.

Storebrand har risikostyring som gjennom vedtatte prinsipper håndterer og demper effekten av volatile finansmarkeder. Storebrand vil fortsette å overvåke utviklingen av Covid-19 og effekter for økonomien. En langvarig situasjon med høy arbeidsledighet kan føre til høyere uførenivåer og økte forpliktelser. De nåværende forsikringsforpliktelsene representerer imidlertid Storebrands beste estimat av forsikringsforpliktelsene.

Covid-19 og den usikre makroøkonomiske situasjonen medfører en større usikkerhet knyttet til flere estimater ved utgangen av 2021 enn situasjonen før starten av pandemien. Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til spredning av Covid-19 og konsekvensene for samfunnet. Usikkerheten i kontantstrømmene tilhørende finansielle instrumenter og investeringseiendom som prises basert på nivå 3 beregninger, samt estimert forventede tap på utlån er følgelig også økt.

FORVALTNINGSGODTGJØRELSE

Finanstilsynet sendte i april 2021 et likelydende brev til alle livsforsikringsforetak og pensjonskasser om behandling av forvaltningsgodtgjørelse til forvaltningsselskaper for verdipapirfond og andre forvaltere av 'fonds'-strukturer. En samlet bransje inkludert Storebrand, mener Finanstilsynets lovtolkning er uriktig. Både Finans Norge og Pensjonskasseforeningen har derfor bedt Finansdepartementet om å overprøve Finanstilsynets tolkning. Begge foreninger har innhentet betenkninger som støtter bransjens syn. Spørsmålet i saken er om forvaltningsgodtgjørelsen fond betaler til forvalter, skal gå til fradrag i avkastningen (nettoføring) eller skal dekkes av selskapets kostnadsresultat som en del av premien (bruttoføring). For enkelte investeringsklasser, som for eksempel investeringer i infrastruktur fond og private equity fond, hvor det investeres i underliggende fond for å oppnå effektiv risikodiversifisert forvaltning, føres det kostnader i fondene som inngår i investeringsresultatet til kunde. Storebrand mener bransjens lovforståelse er riktig, og har derfor valgt å videreføre tidligere praksis, i påvente av nærmere avklaringer fra Finansdepartementet. Estimert årseffekt for Storebrand, gitt dagens allokering og investeringer, er om lag 45 millioner kroner.

UTSATT SKATT OG USIKRE SKATTEPOSISJONER

Beregning av utsatt skatt eiendel, utsatt skatt forpliktelse og skattekostnad er basert på fortolkning av regler og estimater.

I forbindelse med konsernets virksomhet kan det oppstå tvister mv. relatert til skatteposisjoner der utfallet er usikkert. Konsernet avsetter for usikre og omtvistede skatteposisjoner med beste estimat av forventet beløp, gitt forventet beslutning fra skattemyndighetene i tråd med IAS 12 og IFRIC 23. Avsetningene reverseres hvis den omtvistede skatteposisjonen avgjøres til fordel for konsernet og ikke lenger kan bli anket.

Det vises til ytterligere informasjon i note 28.

Note 3 Oppkjøp

DANICA PENSJONSFORSIKRING NORGE

Storebrand Livsforsikring AS inngikk 20. desember 2021 avtale om å kjøpe 100 prosent av aksjene i Danica Pensjonsforsikring Norge AS (Danica). Danica er et datterselskap i Danske Bank og den sjette største tilbyderer av innskuddspensjon i Norge med 5 prosent markedsandel. Storebrand Livsforsikring vil betale 2,01 milliarder kroner for aksjene i Danica (justert for verdiendringer i nettoeiendeler). Transaksjonen er avhengig av godkjenning fra Finanstilsynet og Konkurransetilsynet, og forventes å finne sted i løpet av første halvår av 2022.

Note 4 Resultat per segment

Storebrands virksomhet er delt inn i resultatområdene Sparing, Forsikring, Garantert Pensjon og Øvrig.

SPARING

Består av produkter som omfatter langsiktig sparing til pensjon, uten rentegarantier. I området inngår innskuddspensjon i Norge og Sverige. I tillegg inngår også enkelte øvrige datterselskaper i Storebrand Livsforsikring og SPP.

FORSIKRING

Forsikring omfatter personrisikoprodukter til det norske og svenske privatmarkedet og personalforsikring og pensjonsrelaterte forsikringer i det norske og svenske bedriftsmarkedet.

GARANTERT PENSJON

Garantert pensjon består av produkter som omfatter langsiktig sparing til pensjon, hvor kundene har en garantert avkastning eller ytelse på sparemidlene. I området inngår ytelsespensjon i Norge og Sverige, fripoliser og individuell kapital- og pensjonsforsikring.

ØVRIG

Under kategorien øvrig rapporteres resultatet fra selskapsporteføljene for Storebrand Livsforsikring og SPP.

AVSTEMMING MELLOM RESULTATREGNSKAP OG ALTERNATIVT RESULTATOPPSETT (SEGMENT)

Resultatene i segmentene avstemmes mot konsernresultat før amortisering og nedskrivning av immaterielle eiendeler. I konsernets resultatoppstilling inngår brutto inntekter og kostnader knyttet til både forsikringskunder og eier (aksjonærer). I alternativt resultatoppsett inngår kun resultatelementer knyttet til eier (aksjonærer) som er de resultatelementene som konsernet har resultatmål og oppfølging av. Resultatlinjer som benyttes i segmentrapporteringen vil dermed ikke være identiske med resultatlinjene i konsernresultatregnskapet. Under følger en overordnet beskrivelse av de vesentligste forskjellene.

Fee- og administrasjonsinntekter består av gebyrer og faste administrative inntekter. I konsernets resultatoppstilling er posten klassifisert som premieinntekter, netto renteinntekter bank, eller andre inntekter avhengig av type virksomhet. I konsernets resultatoppstilling inngår også spareelementer på forsikringskontrakter og eventuell tilflyttet reserve.

Pris for avkastningsgaranti og fortjeneste risiko (feeinntekter) - Storebrand Livsforsikring AS

For kollektive pensjonsforsikringer med avkastningsgaranti skal avkastningsgarantien prises i forkant. Nivået på avkastningsgarantien, størrelsen på bufferkapitalen (tilleggsavsetninger og kursreserver) og investeringsrisikoen for porteføljen pensjonsmidlene investeres i, er styrende for hvilken pris kunden betaler for sin avkastningsgaranti. Det er risikoen egenkapitalen utsettes for som er utgangspunktet for prisfastsettelsen av avkastningsgarantien. Forsikringsselskapet står for all nedsiderisiko og må reservere opp forsikringen dersom bufferavsetninger ikke er tilstrekkelige eller tilgjengelige.

Forsikringsresultatet består av forsikringspremier og erstatninger.

Forsikringspremier består av premieinntekter knyttet til risikoprodukter (forsikrings segment) som er klassifisert som premieinntekter i konsernets resultatoppstilling.

Erstatninger består av utbetalte erstatninger og endring i avsetninger for IBNR og RBNS knyttet til risikoprodukter som er klassifisert som erstatninger i konsernets resultatoppstilling.

Administrasjonskostnader består av konsernets driftskostnader i konsernets resultatoppstilling minus driftskostnader allokert til tradisjonelle individuelle produkter med overskuddsdeling.

Finansposter og risikoresultat liv og pensjon omfatter risikoresultat liv og pensjon og finansresultat inkludert netto overskuddsdeling og utlåns tap.

Risikoresultat liv og pensjon består av forskjellen mellom risikopremie og erstatninger for produkter knyttet til innskuddspensjon, fondsforsikringskontrakter (sparing segment) og ytelsespensjon (garantert pensjon segment). Risikopremie er klassifisert som premieinntekt i konsernets resultatoppstilling.

Finansresultat består av avkastningen for selskapsporteføljene til Storebrand Livsforsikring AS og SPP Pension & Försäkring AB (øvrig segment) mens avkastning på de øvrige selskapsporteføljene i konsernet ligger som finansresultat innenfor segmentet som virksomheten er knyttet til. Avkastning selskapsporteføljer er klassifisert som netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for selskap i konsernets resultatoppstilling. I finansresultatet inngår også avkastning på kundemidler knyttet til produkter innenfor forsikringssegmentet, denne posten vil i konsernets oppstilling inngå i posten netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for kunder. I alternativt resultatoppstilling inngår enkelte ikke vesentlige datterselskapers resultat før skatt i finansresultatet, mens i konsernets resultatoppstilling vises dette som andre inntekter, driftskostnader og andre kostnader.

NETTO OVERSKUDDSDELING

Storebrand Livsforsikring AS

Gamle og nye individuelle kontrakter utgått fra kollektive pensjonsforsikringer (fripoliser) har modifisert overskuddsdelingsregime som innebærer at selskapet kan beholde inntil 20 prosent av overskudd på avkastning etter eventuell avsetning til tilleggsavsetning. Modifisert overskuddsdelingsmodell innebærer at et eventuelt negativt risikoresultat vil kunne gå til fradrag mot kundenes renteoverskudd før fordeling hvis det ikke dekkes fra risikoutjevningsfondet.

Tradisjonelle individuelle kapital- og pensjonsprodukter som var i konsernet før 1.1.2008 videreføres etter overskuddsregler som gjaldt før 2008. Det gis ikke anledning til å etablere nye kontrakter i denne porteføljen. Konsernet kan beholde inntil 35 prosent av det samlede resultatet etter avsetning til tilleggsavsetninger.

En eventuell negativ avkastning i kundeporteføljene og avkastning lavere enn rentegaranti som ikke kan dekkes av tilleggsavsetning må dekkes av selskapets egenkapital, og vil inngå i linjen netto overskuddsdeling og tap.

SPP Pension & Försäkring AB

For premier betalt fra og med 2016 erstattes tidligere overskuddsdeling med en garantiavgift for premiebestemt forsikring (IF-bestand). Garantiavgift er årlig og beregnes som 0,2 prosent av kapitalen. Den tilfaller selskapet.

For innbetalinger inngått før 2016 opprettholdes overskuddsdelingen, det vil si at dersom totalavkastningen i et kalenderår for en premiebestemt forsikring (IF-bestand) overstiger garantert rente oppstår avkastningsdeling. Ved avkastningsdeling tilfaller 90 prosent av totalavkastningen forsikringstakeren og 10 prosent selskapet. Selskapets andel av totalavkastningen inngår i finansresultatet.

For ytelsesbasert forsikring (KF-bestand) har selskapet rett til å ta et indekseringsgebyr hvis det kollektive overskuddet tillater en indeksregulering av forsikringene. Indekseringen er maksimalt tilsvarende endringen i konsumprisindeksen (KPI) mellom de to foregående september-måneder. Pensjoner som utbetales blir indeksert dersom forholdet mellom eiendeler og garantert forsikringsforpliktelse i porteføljen per 30. september overstiger 107 prosent, hvor halvparten av gebyret belastes. Hele gebyret vil bli belastet dersom forholdet mellom eiendeler og garantert forsikringsforpliktelse i porteføljen per 30. september overstiger 120 prosent, her kan også fripoliser (fribrev) medregnes. Totalt gebyr tilsvarer 0,8 prosent av forsikringskapitalen.

Det gjøres en løpende vurdering av den garanterte forpliktelsen. Dersom den garanterte forpliktelsen er høyere enn verdien av eiendelene må det gjøres en avsetning i form av latent kapitaltilskudd. Dersom eiendelene er lavere enn den garanterte forpliktelsen når forsikringsutbetalingen starter tilfører selskapet kapital opp til den garanterte forpliktelsen i form av realisert kapitaltilskudd. Endring i latent kapitaltilskudd inngår i finansresultatet.

Utlånstap

Tap på utlån som ligger på Storebrand Livsforsikring Konsern sin balanse vil ikke inngå på denne linjen hverken i alternative resultatoppsett eller i konsernets resultatoppstilling, men vil i konsernets resultatoppstilling inngå i posten netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for kunder.

Amortisering av immaterielle eiendeler inneholder avskrivning og eventuelle nedskrivninger av immaterielle eiendeler oppstått ved oppkjøp av virksomhet.

RESULTAT PER VIRKSOMHETSOMRÅDE

(NOK mill.)	2021	2020
Sparing	1 001	782
Forsikring	261	89
Garantert pensjon	1 432	775
Øvrig	397	61
Resultat før amortisering	3 091	1 707
Amortisering immaterielle eiendeler	-366	-372
Resultat før skatt	2 725	1 336

SEGMENTOPPLYSNINGER PER 31.12

(NOK mill.)	Sparing		Forsikring		Garantert pensjon	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Fee og administrasjonsinntekter	2 161	1 961			1 631	1 511
Forsikringsresultat			599	454		
- Premier for egen regning			2 988	2 938		
- Erstatninger for egen regning			-2 389	-2 484		
Administrasjonskostnader	-1 177	-1 138	-404	-399	-890	-861
Driftsresultat	984	824	195	56	741	650
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	17	-41	65	33	187	136
Netto overskuddsdeling					504	19
Resultat før amortisering	1 001	782	261	89	928	805
Amortisering immaterielle eiendeler						
Resultat før skatt	1 001	782	261	89	928	805

(NOK mill.)	Øvrig		Storebrand Livsforsikring konsern	
	2021	2020	2021	2020
Fee og administrasjonsinntekter		4	3 792	3 476
Forsikringsresultat			599	454
- Premier for egen regning			2 988	2 938
- Erstatninger for egen regning			-2 389	-2 484
Administrasjonskostnader	-53	-30	-2 523	-2 427
Driftsresultat	-53	-26	1 868	1 503
Finans poster og risikoresultat liv og pensjon	450	57	1 223	204
Resultat før amortisering	397	32	3 091	1 707
Amortisering immaterielle eiendeler			-366	-372
Resultat før skatt	397	32	2 725	1 336
Skatt			-563	344
Resultat etter skatt			2 162	1 679

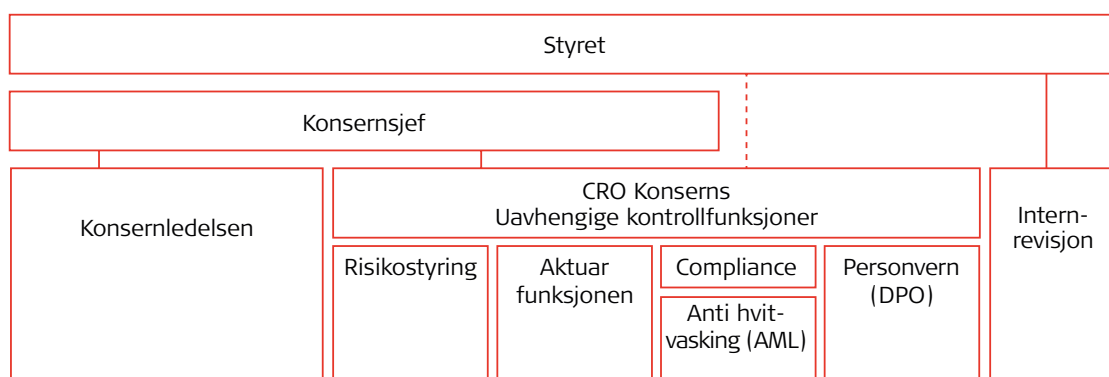
Note 5 - Risikostyring og internkontroll

Storebrands inntekter og resultater er avhengig av eksterne forhold som gir usikkerhet. De viktigste eksterne risikoforholdene er utviklingen i finansmarkedene og endringer i levealderen til den norske og svenske befolkningen. Interne operasjonelle faktorer kan også gi tap, for eksempel feil knyttet til forvaltningen av kunders midler eller utbetaling av pensjon.

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i konsernets virksomhet og organisasjon. Ansvaret for risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrand konsernet.

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGEN

Konsernets organisering av risikostyringsansvar følger en modell basert på 3 forsvarslinjer. Modellen skal ivareta risikostyringsansvar både på selskaps- og konsernnivå.

Styrene i Storebrand ASA og i konsernselskapene har det overordnede ansvaret for å begrense og følge opp virksomhetens risikoer. Styrene fastsetter årlig rammer og retningslinjer for virksomhetens risikotakning, mottar rapporter over faktisk risikonivå og gjør en framoverskuende vurdering av risikobildet.

Styret i Storebrand ASA har etablert et risikoutvalg som består av 3 styremedlemmer. Risikoutvalgets hovedoppgave er å forberede styrebehandlingen på risikoområdet, med særskilt oppmerksomhet på konsernets risikoappetitt, risikostrategi og investeringsstrategi. Utvalget skal bidra med framoverskuende beslutningsstøtte knyttet til styrets drøfting av virksomhetens risikotaking, finansielle prognoser og behandling av risikorapporteringen.

Ledere på alle nivåer i virksomheten har ansvar for risikohåndteringen innen eget ansvarsområde. God risikohåndtering forutsetter arbeid med mål, strategier og handlingsplaner, identifisering og vurdering av risikoer, dokumentasjon av prosesser og rutiner, prioritering og gjennomføring av forbedringstiltak, samt kommunikasjon, informasjon og rapportering.

UAVHENGIGE KONTROLLFUNKSJONER

Det er etablert uavhengige kontrollfunksjoner for virksomhetens risikohåndtering (risikostyringsfunksjonen/chief risk officer), for regeletterlevelse (compliancefunksjonen), for at forsikringsforpliktelsen er riktig beregnet (aktuarfunksjonen) for personvern (Data Protection Officer), for hvitvasking (Anti Money Laundering) og for bankens kredittgivning. Relevante funksjoner er etablert både for Storebrandkonsernet (gruppen) og for alle konsesjonsbelagte selskaper. De uavhengige kontrollfunksjonene er direkte underlagt selskapenes administrerende direktører og har rapportering til respektive selskapsstyre.

Funksjonelt har de uavhengige kontrollfunksjonene tilhørighet til Governance Risk & Compliance (GRC). GRC et kompetansefellesskap som ledes av CRO konsern. CRO konsern er underlagt konsernsjefen og rapporterer til styret i Storebrand ASA. Oppgavene til GRC er å sikre at alle vesentlige risikoer er identifisert, målt og hensiktsmessig rapportert. Funksjonen skal være aktivt involvert i utviklingen av konsernets risikostrategi og skal ha et helhetlig syn på virksomhetens risikoeksponering. Herunder følger ansvar for å sikre etterlevelse av relevant regulering for risikostyringen og konsernselskapenes virksomhet.

Internrevisjonen er direkte underlagt styret og skal gi styrene i relevante konsernselskaper en bekreftelse på hensiktsmessigheten og effektiviteten av virksomhetens risikohåndtering, herunder hvordan forsvarslinjene fungerer.

Note 6 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for økonomisk tap, svekket omdømme eller sanksjoner knyttet til brudd på internt eller eksternt regelverk som følge av ineffektive, utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eksterne hendelser eller at regler og retningslinjer ikke etterleves.

Operasjonell risiko søkes redusert med et effektivt system for internkontroll. Risikoer følges opp gjennom ledelsens risikogjennomgang med dokumentering av risikoer, tiltak og oppfølging av hendelser. I tillegg kommer internrevisjonens uavhengige kontroll gjennom styrevedtatte revisjonsprosjekter.

For å håndtere alvorlige hendelser i forretningskritiske prosesser er det utarbeidet beredskaps- og kontinuitetsplaner.

Storebrands IT-systemer er sentrale for operasjonell drift og pålitelig finansiell rapportering. Feil og driftsavbrudd kan få konsekvenser for forretningsdriften, og kan påvirke både kunders og aksjonærs tillit. I ytterste konsekvens kan avvikssituasjoner føre til sanksjoner fra tilsynsmyndigheter. Storebrands IT-plattform bærer preg av kompleksitet og integrasjoner mellom ulike fagsystemer og fellessystemer. Driften av IT-systemene er i betydelig grad utkontraktert til ulike tjenesteleverandører. Det er etablert en styringsmodell med tett leverandøroppfølging og internkontrollaktiviteter i den hensikt å redusere risikoen knyttet til IT-systemenes utvikling, forvaltning, drift og informasjonssikkerhet. Storebrand står overfor et større teknologiskifte med omlegging til en skybasert infrastruktur, og i 2021 ble hele kapitalforvaltningsvirksomheten flyttet til sky. Risikoen øker i forbindelse med selve transformasjonen, og konsekvensen av feil kan bli større når tjenester leveres over internett. Skybaserte tjenester og infrastruktur har gode innebygde sikkerhetsløsninger og reduserer risikoen knyttet til egenutviklede systemer og på sikt utdatert infrastruktur. Kapitalforvaltningsvirksomheten har et moderne og standardisert kjernesystem, kombinert med egenutviklede applikasjoner. Forsikringsplattformen bygger på innkjøpte standardssystemer som driftes og følges opp gjennom utkontrakteringsavtaler. For livsforsikringsvirksomheten er det stor grad av egenutvikling, mens deler av driften er utkontraktert. Andelsadministrasjon innen innskuddsbasert tjenestepensjon og unit linked, håndteres i en innkjøpt systemløsning.

I 2021 ble sikkerhetsfunksjonen delt i to formelle ansvarslinjer. En uavhengig andrelinje plassert med konsernets øvrige kontrollfunksjoner og en operativ førstelinje som en integrert del av infrastrukturdriften. Begge ansvarslinjer ble styrket i bemanning, og det ble også implementert utvidede overvåkningssystemer. Under pandemien har trusselbildet rundt informasjonssikkerhet og cyber-risk endret karakter der "hjemmekontorslitasje" kombinert med migrasjon til skyplattform, komplekse og manuelle prosesser, tredjepartsleverandører og nøkkelpersonavhengighet gitt økt usikkerhet i det korte bildet.

Sistnevnte er i noe grad allerede adressert gjennom forsterkningen og ansvarsdelingen som ble gjennomført tidligere i år. Kontrollfunksjonen har fått et spisset mandat og er tilført ressurser som spesifikt adresserer kompetanse og bevissthet hos ansatte nå som vi har en distribuert arbeidsmodell. Det er også et økt fokus og ressurser satt av til kontrollen med tredjepartsleverandører og tekniske sårbarheter i infrastruktur.

Note 7 Forsikringsrisiko

Storebrand tilbyr tradisjonelle livs- og pensjonsforsikringer som både kollektive og individuelle kontrakter, i tillegg tilbys det kontrakter hvor kunden har investeringsvalg.

Forsikringsrisikoen i Norge er i stor grad standardisert for kontrakter innen samme produkt som en følge av detaljert regulering fra myndighetene. I Sverige er det rammevilkår for forsikringskontraktene noe som medfører større forskjeller mellom kontraktene innen samme produkt.

Forsikringsrisikoen knyttet til økning av levealder og dermed økning i fremtidige pensjonsutbetalinger (langt liv) er den største forsikringsrisikoen i konsernet, i tillegg finnes uførersisiko og dødsfallsrisiko.

Livsforsikringsrisikoene er:

1. Langt liv – Risiko for feil estimering av levealder og fremtidige pensjonsutbetalinger. Historisk utvikling har vist at flere forsikrede oppnår pensjonsalder og lever lenger som pensjonister sammenlignet med tidligere. Det er betydelig usikkerhet knyttet til fremtidig dødelighetsutvikling. Ved økt levealder utover det som er forutsatt i premietarifene, tiltar også risikoen for at eiers resultat må belastes for å dekke nødvendig avsetningsbehov.
2. Uførhet – Risiko for feil estimering av fremtidig sykdom og uførhet. Det vil være usikkerhet knyttet til fremtidig utvikling av uførhet, inklusive uførepensjoner som reaktives tilbake til arbeidslivet.
3. Død – Risiko for feil estimering av dødsfall og feil estimering av utbetaling til etterlatte. I de senere år har det vært registrert avtagende dødelighet og færre unge etterlatte sammenlignet med tidligere.

I segmentet Garantert Pensjon har konsernet en betydelig forsikringsrisiko knyttet til estimering av levealder og fremtidige pensjonsutbetalinger for kollektive og individuelle forsikringsavtaler. I tillegg er det forsikringsrisiko knyttet til estimering av uførhet og etterlattepensjoner til ektefelle og/eller barn. Uføredeknningene i Garantert Pensjon er hovedsakelig solgt sammen med en alderspensjon. Dødsrisikoen er lav i Garantert Pensjon sett i forhold til øvrig risiko. I SPP er det mulig å endre fremtidige premier for IF-porteføljen noe som reduserer risikoen betraktelig. I Norge kan også fremtidige premier for kollektive avtaler endres, men kun for ny opptjening, dette vil medføre redusert risiko.

Tjenestepensjonsavtaler (hybrid) rapporteres i segmentet Garantert Pensjon når kunden har en avtale uten eget investeringsvalg på pensjonsmidlene. Dette er en liten bestand med begrenset forsikringsrisiko.

I segmentet Sparing har konsernet lav forsikringsrisiko. Forsikringsrisiko er hovedsakelig knyttet til død, med noe langt liv risiko for fripoliser med investeringsvalg. Tjenestepensjonsavtaler (hybrid) rapporteres i segmentet Garantert Pensjon når kunden har en avtale med eget investeringsvalg på pensjonsmidlene. Dette er en liten bestand med begrenset forsikringsrisiko.

Egen pensjonskonto inngår også i segmentet Sparing. I 2021 fikk 1,5 millioner nordmenn egen pensjonskonto. Innskuddspensjon fra nåværende og tidligere arbeidsgivere ble i løpet av 2021 samlet på personens egen pensjonskonto. Det er ikke lenger krav om 12 måneders ansettelsestid for å få med seg oppspart pensjonskapital. Storebrand har ikke forsikringsrisiko knyttet til egen pensjonskonto.

I segmentet Forsikring har konsernet forsikringsrisiko knyttet til uførhet og død. I tillegg er det forsikringsrisiko knyttet til yrkesskade, kritisk sykdom, kreftforsikring, barneforsikring, gravidforsikring og ulykkesforsikring. For yrkesskade utgjør risikoen først og fremst potensiell feil i vurdering av avsetningsnivået, da avviklingen av skadeårgangene kan ta opp mot 25 år. Forsikringsrisikoen innen kritisk sykdom, kreft og ulykke ansees for å være begrenset, på bakgrunn av volumet og den underliggende volatiliteten i produktene.

COVID-19 OG PÅVIRKNING PÅ FORSIKRINGSVIRKSOMHETEN

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til effekten av utbruddet av Covid-19 på forsikringsrisikoen i konsernet. Se omtale av Covid-19 under note 2: Sentrale regnskapsprinsipper og skjønsmessige vurderinger.

REGLER OM PERMITTERTE ANSATTE I PRIVATE TJENESTEPENSJONSORDNINGER

Varigheten av de midlertidige lovendringene som gir arbeidsgivere muligheten til å beslutte at permitterte ansatte skal fortsette som medlemmer i private pensjonsordningen er forlenget til og med 28. februar 2022. Arbeidsgiver kan velge om de permitterte ansatte fortsatt skal være omfattet av pensjonsordningens forsikringsdekninger. Permitterte som ikke får videreført sine forsikringsdekninger, får rett til å tegne en egen individuell forsikring (fortsettelsesforsikring). De ansatte som forblir medlemmer i pensjonsordningen, får ikke utstedt pensjonskapitalbevis, fripolise eller pensjonsbevis. Den midlertidige lovendringen anses ikke å ha betydning for Storebrand Livsforsikrings forsikringsrisiko.

REGLER OM PENSJON FRA FØRSTE KRONE OG DAG SETTES I KRAFT

Reglene om pensjon fra første krone og dag trer i kraft 1. januar 2022. Bedriftene gis tid til 30. juni 2022 med å tilpasse sine pensjonsordninger til de nye reglene. De nye reglene innebærer bl.a. at det blir krav for alle private tjenestepensjonsordninger om å spare minst 2 prosent av medlemmenes inntekt og at mulighet til å unnta ansatte med lønn under 1 G (folketrygdens grunnbeløp) fjernes. Videre blir minstekravet til 20 prosent stilling for rett på medlemskap i ordningene opphevet. Aldersgrensen for medlemskap settes ned fra 20 til 13 år som i folketrygden.

Ansatte får rett på medlemskap i ordningene når inntekten overstiger grensene for rapporteringspliktig lønn i a-ordningen¹⁾. Det blir ikke lenger egne unntaksregler for sesongarbeidere.

Den samlede årlige økte sparingen i Storebrand Livsforsikring er estimert til 500 millioner kroner. Økt sparing avhenger også av hvordan bedrifter med en høyere sparesats enn minimumssatsen eventuelt vil tilpasse pensjonsordningen.

INNFØRING AV BUFFERFOND FOR KOMMUNALE PENSJONSORDNINGER

Innføring av bufferfond for kommunale pensjonsordninger trer i kraft 1. januar 2022. De nye reglene innebærer at det blir innført et sammenslått og kundefordelt bufferfond for kommunale pensjonsordninger med virkning fra 1. januar 2022. Dette bufferfondet erstatter dagens tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond for disse ordningene. Regelendringen vil bl.a. legge til rette for et mer nøytralt regelverk ved flytting av kommunale pensjonsordninger. Finansdepartementet har fastsatt overgangsregler i forskrift som innebærer at flytteprosesser som er satt i gang før de nye reglene trer i kraft, skal følge regelverket som gjaldt på tidspunktet for beslutningen om flytting. De nye reglene har ikke betydning for Storebrand Livsforsikring per 31.12.2021.

BESKRIVELSE AV PRODUKTER

Risikopremie og tariffer

Garantert pensjon

Kollektiv pensjonsforsikringer i Norge følger premiene for tradisjonelle alders- og etterlattedekninger fellestariffen K2013. For uførepensjon er premiene basert på selskapets egne erfaringer. Omkostningspremien fastsettes årlig med sikte på full dekning av neste års forventede kostnader.

For individuelle forsikringer i Norge er premiene for dødsrisiko og risiko for langt liv basert på tariffer utarbeidet av forsikringsselskapene med utgangspunkt i felles erfaringer. Dette gjelder både kapital- og pensjonsforsikring. Uførepremiene er basert på selskapets egne erfaringer.

Risikopremien i kollektive forsikringer i Sverige beregnes som en utjevnet premie innenfor forsikringsfellesskapet, basert på kollektiv fordeling på alder og kjønn, samt behovet for etterlattedekning. Risikopremien for individuelle forsikringer fastsettes individuelt basert på alder og kjønn.

SPPs dødelighetsforutsetninger er fastsatt basert på bransjens felles dødelighetstariiff DUS 14 og justert for selskapets egne observasjoner.

Ny offentlig tjenestepensjon trådte i kraft fra 2020, og omfatter alderspensjon i offentlig sektor. Den nye ordningen er en påslagspensjon og er en nettoppensjon slik man kjenner det fra privat sektor. Påslagspensjon betyr at pensjonen opptjenes for hvert år med utgangspunkt i den ansattes lønn. Dette i motsetning til i tidligere ordning hvor pensjon ble beregnet fra sluttlønn. Påslagspensjonen sikrer en livsvarig alderspensjon, alderspensjonen kan tas ut helt eller delvis fra og med 62 år til og med 75 år. Utbetaling av pensjon skal uansett starte ved 75 år. Medlemmer som ikke har rett til AFP, gis betinget tjenestepensjon som et tillegg til alderspensjonen.

Forsikring

For gruppelivsforsikring og enkelte risikodekninger innen kollektiv pensjon er tariffene i tillegg til alder og kjønn også avhengig av næring/yrke. Innen gruppelivsforsikring benyttes også erfaringstariffering. For gruppelivsforsikring er tariffen, både for død og uførhet, basert på selskapets egne erfaringer.

Nyere individuelle kapitalforsikringer prises kjønnsnøytralt. Tariffene for alle individuelle kapitalforsikringer er basert på selskapets egne erfaringer.

For skadeforsikring (yrkesskade) er tariffene basert på selskapets egne erfaringer.

Styring av forsikringsrisiko

I den eksisterende forsikringsporteføljen overvåkes forsikringsrisikoen innen hver bransje. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom året. For hver type av risiko utgjør det ordinære risikoresultat for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og de avsetninger og utbetalinger som man må gjøre for de forsikringstilfeller som inntreffer i perioden. Forsikringstilfeller som man ikke har fått melding om, men som man av erfaring må anta er inntruffet, er tatt hensyn til.

Ved tegning av individuelle risikoprodukter i Norge gjennomføres det en helsevurdering av kunden. Resultatet av vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av kollektive avtaler med risikodekninger foretas en helsevurdering av de ansatte i bedrifter med få ansatte, ellers kreves arbeidsdyktighetserklæring. I vurderingen av risiko tas det også hensyn til bedriftens næringskategori, bransje og sykehistorikk.

For alle produkter utgjør storskader eller spesielle hendelser en stor risiko. De største skadene vil typisk være innenfor gruppeliv og yrkesskade.

¹⁾ A-ordningen er en samordnet måte for arbeidsgivere å rapportere opplysninger om ansatte og inntekt til SSB, NAV og Skatteetaten. Disse opplysningene blir sendt elektronisk enten via en tjeneste i Altinn eller arbeidsgivers lønssystem og trådte i kraft 1. januar 2015 – gjennom ordningen ble arbeidsgivers rapportering forenklet ved å gå fra frem skjemaer til én a-melding.

Selskapet styrer sin forsikringsrisiko gjennom ulike gjenforsikringsprogram. Gjennom katastrofereassurance (excess of loss) dekkes tap (engangserstatninger og reserveavsetninger) utover en nedre grense ved 2 eller flere dødsfall eller uføretilfeller som følge av samme begivenhet. Dekningen har også en øvre grense. Gjennom en gjenforsikringsavtale for et enkelt liv dekkes døds- og uførerisiko som overstiger selskapets praktiserte maksimale risikobeløp for egen regning. Selskapets maksimale risikobeløp for egen regning er forholdsvis høye og gjenforsikret risiko er derfor av beskjedne størrelse.

Selskapet styrer også sin forsikringsrisiko gjennom internasjonal pooling. Dette innebærer at multinasjonale bedriftskunder kan få utlignet resultatene mellom de ulike enhetene internasjonalt. Pooling tilbys for gruppeliv og risikodekninger innenfor kollektiv pensjon.

RISIKORESULTAT

Risikoresultatet består av premier selskapet tar for å dekke forsikringsrisikoer med fradrag for faktiske kostnader i form av forsikringsavsetninger og utbetalinger for forsikringshendelser som død, pensjon, uførhet og ulykke.

I tabellen nedenfor er risikoresultatet for de største virksomhetene i konsernet spesifisert, i tillegg oppgis resultateffekten av gjenforsikring og pooling. Risikoresultatet i tabellen viser samlet risikoresultat før fordeling kunder og eier (forsikringsselskapet).

Spesifikasjon av risikoresultat

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring AS		SPP Pension & Försäkring AB	
	2021	2020	2021	2020
Overlevelsresultat	33	7	83	54
Dødsfallsresultat	229	243	3	23
Uføresultat	249	-26	48	134
Gjenforsikring	-3	5	-1	0
Pooling	-7	-44	-22	-26
Annet	-1	-33	30	1
Sum risikoresultat	500	153	139	186

TILSTREKKELIGHETSTEST

Det følger av regnskapsstandarden IFRS 4 Forsikringskontrakter at de innregnede forsikringsforpliktelsene skal være tilstrekkelige og at det skal gjennomføres en tilstrekkelighetstest (liability adequacy test). Storebrand tilfredsstiller tilstrekkelighetstesten for 2021 og tilstrekkelighetstestene har følgelig ingen resultatmessig effekt på regnskapet for 2021.

SENSITIVITET

Volatiliteten i risikoresultatene avhenger av utviklingen i forsikringsrisiko, sensitiviteten angir usikkerheten knyttet til ulik forsikringsrisiko. Produktene i Storebrand innehar ulik forsikringsrisiko, men i beregningen av sensitiviteten er det tatt utgangspunkt i de samme endringene siden utviklingen i f.eks. uførhet i samfunnet antas lik på tvers av produktene. Det forventes likevel ulik effekt på risikoresultatene siden premien beregnes med en tariff som er spesifikk for produktet. Noen dekninger har en sterkere tariff hvor det forventes et bedre risikoresultat, mens andre produkter har en svakere tariff hvor risikoresultatet forventes å være svakere. Tariffen vil også gjenspeile eventuelle ulikheter i risikoen for produkter tegnet som en kollektiv eller individuell avtale. Den vil også gjenspeile ulik karenperiode, det vil si tid fra skade til rett til erstatning. Pensjonsproduktene har typisk 12 måneders karen, mens personalforsikring kommer til utbetaling ved varig uførhet.

I tabellen under er det brukt følgende faktorer som stress for garantert pensjon og sparing:

- 5 prosent økt dødelighet
- 5 prosent økt levetid
- 5 prosent økning for uførhet
- 5 prosent reduksjon for reaktivering

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

(NOK mill.)	Garantert pensjon				Sum
	Kollektiv pensjon privat sektor	Tjeneste-pensjon	Fripoliser	Individual med garanti	
Død	-4	NA	-15	-3	-22
Opplevelse	-11	-2	-66	-7	-87
Uførhet	-6	NA	-16	-4	-26
Reaktivering	-2	-11	-3	NA	-16

Tabellen over viser sensitiviteten som ett-års bruttoeffekt på risikoresultatet. Det varierer hvordan bruttoeffekten innregnes i selskapets resultat. Virksomhetsreglene definerer bufferkapital og andre faktorer som medfører at et negativt risikoresultat for de kollektive pensjonsproduktene vil kunne dekkes av risikoutjevningfondet, gitt at dette er tilstrekkelig. Tilsvarende vil inntil 50 prosent av et positivt risikoresultat tilføres risikoutjevningfondet mens øvrig positivt risikoresultat tilfaller kundene. Risikoresultatet for individuelle forsikringer inngår i overskuddsdelingen mellom kundene og Storebrand.

Det er i tillegg estimert behovet for økt premiereserve som følge av en varig endring i forutsetningene. Det er estimert en økning i premiereserven for økt levetid på 1,6 milliarder kroner og en økning på 0,4 milliarder kroner som følge av økt uførhet og redusert reaktivering som angitt ovenfor. En slik utvikling vil også kunne medføre behov for en økt premie. Etter forsikringsvirksomhetslovens §3-15 og §3-16 kan økt premiereserve dekkes av hele eller deler av årets overskudd på risikoresultatet, risikoutjevningfond og fremtidig overskudd på risikoresultatet, dette etter at Finanstilsynet har samtykket til selskapets opppreserveringsplan.

SPP PENSION & FÖRSÄKRING

SEK mill	Garantert pensjon		Sparing		Sum
	Individuell pensjonsforsikring og individuell tjeneste- pensjonsforsikring	Kollektiv pensjonsforiskring	Fond		
Død	-1	-4	NA		-5
Opplevelse	-9	-21	-4		-34
Uførhet	-6	-3	NA		-9
Reaktivering	-7	-3	NA		-10

En andel av endring i uføre og premiefritak dekkes av pooling og gjenforsikring, SPP's resultateffekt forventes å være omtrent 95 prosent. Endring i økt levealder (langt liv) og dødsfall får effekt i sin helhet i SPP's resultat.

SEK mill	Forsikring
	Effekt i MNOK
5 prosent endring i opptjent bruttopremie	+/- 149
5 prosentpoeng endring i Combined Ratio	+/- 140

Tabellen over viser effekt på resultat og egenkapital før skatt i segmentet forsikring av 5 prosent endring i opptjent bruttopremier og 5 prosentpoeng endring i combined ratio. Combined ratio er det mest anvendte kriteriet for å måle lønnsomhet innen skadeforsikring, og kan skyldes en endring i skadefrekvens, erstatningsnivå og/eller driftskostnader.

Note 8: Finansiell markedsrisiko

Markedsrisiko er endring i verdier som skyldes at finansmarkedspriser eller volatilitet avviker fra det som er forventet. Omfatter også risiko for at verdien av forsikringsforpliktelsen utvikler seg ulikt fra eiendelene som følge av renteendringer.

De vesentligste markedsrisikoene for Storebrand er renterisiko, aksjemarkedsrisiko, eiendomsrisiko, kredittrisiko og valutarisiko.

For livsselskapene er de finansielle eiendelene plassert i en rekke delporteføljer. Markedsrisikoen påvirker Storebrands inntekter og resultat ulikt for de forskjellige delporteføljene. Det er tre hovedtyper av delporteføljer; selskapsporteføljer, kundeporteføljer uten garanti (fondsforsikring) og garanterte kundeporteføljer.

Markedsrisikoen i selskapsporteføljene påvirker resultatet fullt ut.

Markedsrisikoen i fondsforsikring er kundens risiko, slik at Storebrand ikke treffes direkte av verdiendringer. Men verdiendringer påvirker Storebrands resultater indirekte. Inntektene er i stor grad basert på reservestørrelse, mens kostnadene i større grad er faste. Lavere finansmarkedsavkastning enn forventet vil derfor få en negativ effekt på Storebrands fremtidige inntekt og resultat.

For garanterte kundeporteføljer vil nettorisikoen for Storebrand være lavere enn brutto markedsrisiko. Graden av risikodemping avhenger av flere forhold. De viktigste er størrelse og fleksibilitet av kundebuffer og nivå og varighet på avkastningsgarantien. I de tilfeller hvor avkastningen ikke er høy nok til å dekke den garanterte renten, vil manglende avkastning kunne dekkes ved å bruke kundebuffer som er bygd opp av tidligere års overskudd.

For garanterte kundeporteføljer påvirkes risikoen av endringer i rentenivået. Fallende rente er positivt for investeringsavkastningen på kort sikt som følge av kursstigning på obligasjoner og renteswapper, men det er negativt på lang sikt fordi det reduserer sannsynligheten for å få en avkastning høyere enn garanti. I 2021 har både korte pengemarkedsrenter og lange renter steget i Norge. I Sverige har lange renter steget, mens korte pengemarkedsrenter har holdt seg på et nivå nær null.

Sammensetningen av eiendelene innenfor hver delportefølje følger av selskapets investeringsstrategi. Investeringsstrategien etablerer også retningslinjer og rammer for selskapets risikostyring, kreditteksponering, motpartseksponering, valutarisiko, bruk av derivatinstrumenter og krav til likviditet.

Aktivaallokering

(NOK mill.)	Kundeporteføljer m/garanti	Kundeporteføljer u/garanti	Selskaps-porteføljer
Eiendommer til virkelig verdi	12%	2%	1%
Obligasjoner til amortisert kost	37%	0%	29%
Pengemarked	1%	2%	19%
Obligasjoner til virkelig verdi	21%	15%	42%
Aksjer til virkelig verdi	12%	81%	0%
Utlån til amortisert kost	16%	1%	7%
Annet	1%	0%	1%
Totalt	100%	100%	100%

For selskapsporteføljene ønsker Storebrand å ta lav finansmarkedsrisiko, og det meste av midlene er plassert i korte- og mellomlange rentepapirer med lav kredittrisiko.

For kundeporteføljer uten garanti er det den forsikrede selv som står den finansielle risikoen, og den forsikrede kan selv velge risikoprofil. Storebrands rolle er å tilby et godt og bredt fondsutvalg, sette sammen profiler tilpasset ulik risikoprofil og tilby systematisk nedtrapping av risiko mot pensjonsalder. De største markedsrisikoene er aksjemarkedsrisiko og valutarisiko.

For garanterte kundeporteføljer er de største markedsrisikoene knyttet til aksjerisiko, renterisiko, kredittrisiko og eiendomsrisiko. Investeringsallokeringen er ikke vesentlig endret gjennom 2021. I Norge er mesteparten av kredittrisikoen knyttet til papirer som bokføres til amortisert kost. Det reduserer resultatrisikoen vesentlig fordi resultatet vanligvis ikke påvirkes av markedssvingninger. Unntaket er hvis det skjer en tapshendelse.

Markedsrisikoen styres gjennom å segmentere porteføljene ut fra risikobærende evne. For kunder som har store kundebuffer, investeres det med høyere markedsrisiko som gir økt forventet avkastning. For aksjerisiko benyttes i tillegg dynamisk risikostyring, der målet er å opprettholde en god risikobærende evne og fortløpende tilpasse den finansielle risikoen til buffersituasjonen og selskapets soliditet. Gjennom utøvelsen av denne type risikostyring forventer Storebrand å skape god avkastning hvert enkelt år og over tid.

For selskapsporteføljer og garanterte kundeporteføljer er størstedelen av eiendeler i annen valuta enn hjemlandsvaluta valutasikret. Det begrenser valutarisikoen fra investeringsporteføljene.

Valutarisiko oppstår i utgangspunktet som følge av investeringer i internasjonale verdipapirer, og også som følge av eierskapet i SPP.

I konsernregnskapet vil verdien av eiendeler og resultater fra den svenske virksomheten påvirkes av endring i verdien av svenske kroner. Storebrand Livsforsikring AS har valutasikret deler av verdien av SPP ved valutaterminer samt innlån i svenske kroner.

FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD I UTENLANDSK VALUTA PER 31.12

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern					Storebrand Livsforsikring AS				
	Balanse- poster eksklusive valutaderi- vater	Valuta- derivater	Nettoposisjon 2021		Nettoposi- sjon 2020	Balanse- poster eksklusive valutaderi- vater	Valutaderi- vater	Nettoposisjon 2021		Nettoposi- sjon 2020
	Netto på balansen	Netto salg	i valuta	i NOK	i NOK	Netto på balansen	Netto salg	i valuta	i NOK	i NOK
AUD	98	-132	-35	-224	-34	94	-125	-31	-201	-30
CAD	233	-406	-172	-1 203	-703	226	-387	-161	-1 125	-630
CHF	110	-128	-18	-178	-398	104	-121	-17	-166	-368
DKK	161	-237	-76	-103	-178	155	-216	-60	-82	-156
EUR	1 555	-1 706	-150	-1 506	-1 537	1 246	-1 468	-222	-2 222	-1 937
GBP	128	-267	-140	-1 669	-1 144	120	-238	-117	-1 403	-1 046
HKD	200	-802	-603	-682	-797	193	-516	-322	-364	-423
ILS	16			46	25	16			45	25
JPN	338	-542	-205	-1 567	-969	324	-518	-194	-1 488	-876
NZD	6	-21		-91	-91	6	-20		-84	-84
SEK	260 679	-9 921	250 759	244 236	233 790	26 214	-9 921	16 294	15 870	16 026
SGD	21	-27		-44	-45	20	-27		-45	-42
USD	4 593	-6 444	-1 851	-16 323	-9 172	3 629	-5 890	-2 261	-19 934	-12 561
NOK ¹⁾	62 478	-1 319	61 158	61 158	37 518	57 217		57 217	57 217	34 151
Andre valutatyper				1					1	
Forsikringsforpliktelse i SEK	-251 134		-251 134	-244 602	-233 735					-430
Sum nettoposisjon valuta 2021				37 252					46 018	
Sum nettoposisjon valuta 2020					22 531					31 621

1) Aksje- og rentefond denominert i NOK med utenlandsk valutaeksponering i blant annet EUR og USD utgjør 57 milliarder kroner.

Tabellen over viser valutaposisjoner pr. 31. desember 2021. Valutaeksponering er hovedsakelig knyttet til investeringer for den norske og svenske livsforsikringsvirksomheten.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING:

Valutarisiko eksisterer i utgangspunktet som følge av investeringer i internasjonale verdipapirer, og i et visst omfang også som følge av ansvarlige lån i fremmed valuta. Det foretas løpende sikring av det alt vesentlige av valutarisiko i kundeporteføljene. De ikke garanterte pensjonsprofilene er i alt vesentlig valutasikret. For de garanterte pensjonsporteføljene er renteporteføljene i alt vesentlig valutasikret mens omtrent av 70 prosent av globale aksjeporteføljer er valutasikret. Valutarisiko som følge av ansvarlig lån i fremmed valuta er valutasikret.

Sikring gjøres ved hjelp av valutaterminer på porteføljenivå, og valutaposisjonene følges løpende opp mot en totalramme. Negative valutaposisjoner lukkes senest påfølgende dag etter at de oppstod. I tillegg er det gitt separate rammer for å kunne ta aktive valutaposisjoner. Storebrand bruker et prinsipp for valutasikringen som benevnes blokkisikring, som effektiviserer gjennomføringen av valutasikringen.

SPP

SPP valutasikrer sine internasjonale investeringer til en viss grad. Valutaeksponering kan være mellom 0 og 30 prosent i henhold til investeringsstrategi.

NÆRMERE OM GARANTERTE KUNDEPORTEFØLJER

Storebrand Livsforsikring

Den årlige garanterte avkastningen til kundene følger grunnlagsrenten. Nye premier tas inn til en grunnlagsrente på 2,0 prosent og oppregulering av pensjon skjer med 0,5 prosent grunnlagsrente.

Avsetninger til forsikringsfond per 31.12 fordeler seg prosentvis slik på ulike satser for årlig grunnlagsrente:

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Kundeporteføljer fordelt på rentegaranti

Rentegaranti i prosent	2021	2020
6,00 %	0,2 %	0,3 %
5,00 %	0,2 %	0,3 %
4,00 %	39,8 %	42,9 %
3,40 %	0,4 %	0,3 %
3,00 %	28,9 %	28,8 %
2,75 %	1,7 %	1,8 %
2,50 %	10,5 %	10,9 %
2,00 %	14,3 %	12,2 %
1,50 %	0,1 %	0,1 %
0,50 %	1,8 %	1,6 %
0%	0,6 %	0,9 %

Tabellen inkluderer premiereserver eksklusiv IBNS

Gjennomsnittlig rentegaranti i prosent	2021	2020
Individuell kapitalforsikring	2,5 %	2,6 %
Individuell pensjonsforsikring	3,8 %	3,8 %
Kollektiv pensjonsforsikring	2,3 %	2,4 %
Fripoliser	3,2 %	3,3 %
Gruppelivsforsikring	0,1 %	0,2 %
Samlet	3,1 %	3,1 %

Tabell inkluderer premiereserve inklusive IBNS.

Det er 0 prosent rentegaranti på premiefond, innskuddsfond, pensjonistenes overskuddsfond og tilleggsavsetninger.

Rentegarantien skal oppfylles på årlig basis. Oppnår selskapet ett enkelt år en avkastning som er lavere enn den garanterte renten, kan inntil ett års garantert rente for den enkelte kontrakt dekkes av kontraktens tilleggsavsetning.

For å oppnå tilstrekkelig avkastning med dagens rentenivå, er det nødvendig å ta investeringsrisiko, i hovedsak ved å investere i aksjer, eiendom og selskapsobligasjoner.

Renterisiko er i en spesiell stilling fordi renteendringer også påvirker den virkelige verdien av forsikringsforpliktelsen for solvensberegningen. Siden pensjonsutbetalingene kan ligge svært langt fram i tid, har forsikringsforpliktelsen stor rentefølsomhet. I den norske virksomheten vil økt rentefølsomhet fra investeringene gi økt risiko for avkastning under garanti. Risikostyringen skal derfor balansere risikoen for årets resultat (renteøkning) med reinvesteringsrisikoen hvis renten faller under garanti i fremtiden. Obligasjoner til amortisert kost er et viktig risikostyringsverktøy.

SPP PENSION & FÖRSÄKRING

Den garanterte renten fastsettes av forsikringsselskapet og benyttes ved beregning av premien og den garanterte ytelsen. Den garanterte renten medfører ikke en årlig minimumsgaranti for avkastningen slik som i Norge.

Nye premier i individuell innskuddsbasert pensjon (IF) har en garanti på 1,25 prosent for 85 prosent av premien. Kollektiv ytelsesbasert pensjon (KF) er lukket for nytegnning.

SPP bærer risikoen for at det oppnås en avkastning lik garantert rente på forsikringstagernes midler over tid og at størrelsen på kontraktens eiendeler er større enn nåverdien av forsikringsforpliktelsen. For IF oppnår SPP overskuddsdeling dersom avkastningen overstiger garantert rente. Kontraktene må ha bufferkapital intakt for at overskuddsdeling skal representere en netto inntekt for SPP. For KF kreves en viss konsolideringsgrad, det vil si at eiendeler er større enn nåverdien av forpliktelser med en viss prosentsats, for at eier skal få overskuddsdeling (indekseringsavgift).

Dersom en forsikringskontrakt i selskapet har mindre eiendeler enn markedsverdien av forpliktelsen avsettes det et egenkapitaltilskudd som reflekterer denne mindreverdien. Dette benevnes latent kapitaltilskudd (LKT) og endringer i denne størrelsen resultatføres løpende. Når kontraktens eiendeler overstiger nåverdien av forpliktelsene, etableres en bufferstørrelse som benevnes "villkorad återbäring"(VÅB). Endringer i denne kundebufferen resultatføres ikke.

SPP PENSION & FÖRSÄKRING AB

Kundeporteføljer fordelt på rentegaranti

Rentegaranti i prosent	2021	2020
5,20 %	10,2 %	12,1 %
4,5%-5,2%	0,1 %	0,4 %
4,00 %	4,9 %	4,5 %
3,00 %	50,6 %	47,4 %
2,75%-4,0%	4,9 %	5,0 %
2,70 %	0,1 %	0,1 %
2,50 %	5,3 %	5,9 %
1,60 %	0,0 %	0,0 %
1,50 %	1,4 %	1,9 %
1,25 %	3,5 %	4,2 %
1,25% *	10,8 %	9,7 %
0,5%-2,5%	2,4 %	3,5 %
0%	5,9 %	5,4 %

* 1,25 prosent på 85 prosent av premien

Gjennomsnittlig rentegaranti	2021	2020
Kollektiv pensjonsforsikring	3,0 %	3,0 %
Individuell tjenstepensjonsforsikring	2,9 %	2,6 %
Individuell pensjonsforsikring	3,1 %	3,1 %
Samlet	3,1 %	3,0 %

I den svenske virksomheten er styring av renterisiko basert på at renterisikoen fra eiendelene tilnærmet skal tilsvare renterisikoen fra forsikringsforpliktelsene.

SENSITIVITETSANALYSER

Tabellene viser verdifall for Storebrand Livsforsikring og SPPs investeringsporteføljer som følge av momentane verdiendringer knyttet til finansmarkedsrisiko. Beregningen er modellbasert, og resultatet avhenger av valg av stressnivå for den enkelte kategori eiendeler. Stressene er gjort for selskapsporteføljen og garanterte kundeporteføljer per 31. desember 2021. Effekten av hvert stress endrer avkastningen i hver profil.

Fondsforsikring uten avkastningsgaranti er ikke inkludert i analysen. For disse produktene er det kundene som står markedsrisikoen og effekten av markedsfall vil ikke påvirke resultatet eller bufferkapitalen direkte.

Størrelsen på stresset er det samme som benyttes for selskapets risikostyring. Det er definert to stresstester. Stresstest 1 er fall i verdi av aksjer, kredittobligasjoner og eiendom i kombinasjon med rentenedgang. Stresstest 2 er et noe mindre fall i verdi av aksjer, kredittobligasjoner og eiendom i kombinasjon med renteoppgang.

Stressnivåer

	Stresstest 1	Stresstest 2
Rentenivå (parallelskift)	-100bp	+100bp
Aksjer	-20 %	-12 %
Eiendom	-12 %	-7 %
Kredittpåslag (andel Solvens II)	50 %	30 %

Fordi det er momentane markedsendringer som beregnes, vil den dynamiske risikostyringen ikke påvirke utfallet. Dersom det antas at markedsendringene inntreffer over en tidsperiode, vil den dynamiske risikostyringen redusere effekten av de negative utfallene noe.

Resultateffekten av stressene vil som følge av kundebufferne være lavere enn den samlede verdiendringen i tabellen. Per 31.12.21 er kundebufferne av en slik størrelse at resultateffektene er vesentlig lavere.

STRESSTEST 1

Sensitivitet	Storebrand Livsforsikring AS		SPP Pension & Försäkring AB	
	NOK Mill.	Andel av portefølje	SEK mill	Andel av portefølje
Renterisiko	4 811	2,1 %	-283	-0,3 %
Aksjerisiko	-4 406	-1,9 %	-2 565	-2,8 %
Eiendomsrisiko	-2 723	-1,2 %	-1 333	-1,4 %
Kredittrisiko	-1 097	-0,5 %	-796	-0,9 %
Samlet	-3 415	-1,5 %	-4 977	-5,4 %

STRESSTEST 2

Sensitivitet	Storebrand Livsforsikring AS		SPP Pension & Försäkring AB	
	NOK Mill.	Andel av portefølje	SEK mill	Andel av portefølje
Renterisiko	-4 814	-2,1 %	283	0,3 %
Aksjerisiko	-2 643	-1,1 %	-1 539	-1,7 %
Eiendomsrisiko	-1 588	-0,7 %	-778	-0,8 %
Kredittrisiko	-658	-0,3 %	-478	-0,5 %
Samlet	-9 703	-4,2 %	-2 512	-2,7 %

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

For Storebrand Livsforsikring er det stresstest 2, som inkluderer en renteoppgang som gir størst utslag. Samlet markedsrisiko er 9,7 mrd. kroner, som tilsvarer 4,2 prosent av investeringsporteføljen

Hvis stresset fører til at avkastningen faller under garanti, vil resultatet belastes dersom det ikke er tilstrekkelig kundebuffer. Andre negative resultateffekter er lavere avkastning fra selskapsporteføljen og at det ikke blir overskuddsdeling fra fripoliser og individualkontrakter.

SPP PENSION & FÖRSÄKRING

For SPP er det stresstest 1, som inkluderer et rentefall, som gir størst utslag. Samlet markedsrisiko er 5,0 mrd. svenske kroner, som tilsvarer 5,4 prosent av investeringsporteføljen.

Buffersituasjonen for den enkelte kontrakt vil avgjøre om hele eller deler av verdifallet vil påvirke finansielt resultat. Resultatet belastes bare for den delen av verdifallet som ikke kan avregnes mot kundebuffer. I tillegg kan finansielt resultat påvirkes negativt av redusert overskuddsdeling og bortfall av indekseringsavgift.

ØVRIGE VIRKSOMHETER

Øvrige selskaper i Storebrand Livsforsikring konsern er ikke inkludert i sensitivitetsanalysen da markedsrisikoen i disse er liten. Egenkapitalen til disse selskapene er investert med lav eller ingen allokering til risikable eiendeler, og produktene gir ikke opphav til direkte risiko for selskapet som følge av endringer av priser i finansmarkedet.

Note 9 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at selskapet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.

For forsikringsselskapene, spesielt livselskapene, er forsikringsforpliktelsen langsiktig og kontantstrømmene er i stor grad kjent lenge før de forfaller. I tillegg er det behov for likviditet for å håndtere utbetalinger knyttet til driften og likviditetsbehov knyttet til derivatkontrakter. Likviditetsrisikoen håndteres gjennom likviditetsprognoser og gjennom at deler av investeringene er plassert i svært likvide verdipapirer, f.eks. statsobligasjoner. Basert på disse tiltakene vurderes likviditetsrisikoen som lav.

Også for øvrige datterselskapene er det i tråd med lovkrav utarbeidet egne likviditetsstrategier. Disse strategiene spesifiserer rammer og tiltak for å sikre god likviditet og det spesifiseres en minste allokering til aktiva som kan omsettes på kort varsel. Strategiene definerer rammer for allokering til ulike typer aktiva, og medfører at selskapene har pengemarkedsplasseringer, obligasjoner, aksjer og andre likvide investeringer som kan omsettes ved behov.

I tillegg til klare strategier og risikostyring av likviditetsbeholdningen i hvert enkelt datterselskap har morselskapet i konsernet etablert en likviditetsbuffer. På overordnet nivå overvåkes utviklingen i likviditetsbeholdningene fortløpende i forhold til interne grenser. En særlig risiko er at finansmarkedene i perioder kan være lukket for nye låneopptak. Tiltak for å minimere likviditetsrisiko er å holde en jevn forfallstruktur på lånene, lave kostnader, en tilstrekkelig likviditetsbuffer og kredittavtaler med banker som selskapet kan trekke på dersom det skulle være nødvendig.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

UDISKONTERTE KONTANTSTRØMMER FINANSIELLE FORPLIKTELSE

(NOK mill.)	0-6 mnd	7-12 mnd	2-3 år	4-5 år	over 5 år	Sum	Sum balanseført verdi 2021	Sum balanseført verdi 2020
Ansvarlig lånekapital	750	1 103	5 255	2 919	3 290	13 317	10 865	8 834
Annen kortsiktig gjeld	13 346					13 346	13 346	15 671
Ikke innkalt restforpliktelse limited partnership	4 870					4 870		
Ikke trukket kapital i alternative investeringsfond	10 093					10 093		
Sum finansielle forpliktelser 2021	18 966	1 103	5 255	2 919	3 290	31 533	24 212	
Derivater knyttet til innlån 2021	-111	83	-93	61	-91	-151	657	
Sum finansielle forpliktelser 2020	24 217	862	2 204	7 524	0	34 806		24 505
Derivater knyttet til innlån 2020	-143	74	-209	0	0	-278		1 220

Avtalt restløpetid gir begrenset informasjon om selskapets likviditetsrisiko, da de aller fleste investeringsaktiva kan realiseres raskere i annenhåndsmarkedet enn den avtalte restløpetiden.

På ansvarlige lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

SPESIFIKASJON ANSVARLIG LÅNEKAPITAL OG FONDSOBLIGASJONER

(NOK mill.)	Nominell verdi	Valuta	Rente	Forfall/Call	Balanseført verdi 2021	Balanseført verdi 2020
Utsteder						
Evigvarende ansvarlig lån						
Storebrand Livsforsikring AS ¹⁾	1 100	NOK	Flytende	2024	1 100	1 100
Storebrand Livsforsikring AS ^{1,3)}	900	SEK	Flytende	2026	876	0
Tidsbegrenset ansvarlig lån						
Storebrand Livsforsikring AS ²⁾	750	SEK	Flytende	2021	0	789
Storebrand Livsforsikring AS ³⁾	1 000	SEK	Flytende	2022	976	1 044
Storebrand Livsforsikring AS ³⁾	900	SEK	Flytende	2025	877	938
Storebrand Livsforsikring AS ³⁾	1 000	SEK	Flytende	2024	976	1 045
Storebrand Livsforsikring AS	500	NOK	Flytende	2025	499	499
Storebrand Livsforsikring AS ³⁾	250	EUR	Fast	2023	2 685	3 420
Storebrand Livsforsikring AS ^{3,4)}	300	EUR	Fast	2031	2 876	0
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner					10 865	8 834

1) På evigvarende ansvarlig lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call

2) Lånet er innfridd 11.10.2021

3) Lånene er gjenstand for regnskapsmessig sikring, se note 42.

4) Lånet på EUR 300 millioner er Storebrands første grønne obligasjonslån, med utstedelse mars 2021.

FINANSIERINGSAKTIVITETER - BEVEGELSER I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	Ansvarlig lån	
	2021	2020
Balanse 1.1.	8 834	8 649
Opptak av nye lån/gjeld	3 911	499
Innfrielse av lån/gjeld	-1 072	-872
Endring i påløpte remter	-22	9
Valuta	-629	566
Verdiendring/amortisering		-16
Balanse 31.12	10 865	8 834

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

UDISKONTERTE KONTANTSTRØMMER FINANSIELLE FORPLIKTELSE

(NOK mill.)	0-6 mnd	7-12 mnd	2-3 år	4-5 år	over 5 år	Sum	Sum balanseført verdi 2021	Sum balanseført verdi 2020
Ansvarlig lånekapital	750	1 103	5 255	2 919	3 290	13 317	10 865	8 834
Annen kortsiktig gjeld	10 593					10 593	10 593	10 413
Ikke innkalt restforpliktelse limited partnership	4 469					4 469		
Ikke trukket kapital i alternative inves- teringsfond	7 843					7 843		
Sum finansielle forpliktelser 2021	15 812	1 103	5 255	2 919	3 290	28 380	21 459	
Derivater knyttet til innlån 2021	-111	83	-93	61	-91	-151	657	
Sum finansielle forpliktelser 2020	18 394	862	2 204	7 524	0	28 984		19 248
Derivater knyttet til innlån 2020	-143	74	-209	0	0	-278		1 220

Avtalt restløpetid gir begrenset informasjon om selskapets likviditetsrisiko, da de aller fleste investeringsaktiva kan realiseres raskere i annenhåndsmarkedet enn den avtalte restløpetiden.

På ansvarlige lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call.

Note 10 Kredittrisiko

Storebrand har risiko for tap knyttet til at motparter ikke oppfyller sine gjeldsforpliktelser. Risikoen omfatter også tap på utlån og tap knyttet til manglende kontraktsoppfyllelse fra motparter i finansielle derivater.

Grensene for kredittrisiko mot den enkelte motpart og samlet innenfor ratingkategorier besluttet av styrene i de enkelte selskapene i konsernet. Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko mot enkelte debitorer og sektorer. Endringer i debitors kredittvurdering overvåkes og følges opp. Konsernet benytter så langt det er mulig publiserte kredittrater supplert med egne vurderinger.

Underliggende investeringer i fond forvaltet av Storebrand er inkludert i tabellene.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

Rentebærende verdipapirer vurdert til virkelig verdi							Sum	Sum
Debitorkategori etter garantist	AAA	AA	A	BBB	NIG	Not rated	Virkelig verdi 2021	Virkelig verdi 2020
(NOK mill.)	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi		
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	23 336	9 820	335	10	8		33 509	38 803
Selskapsobligasjoner	16 856	5 927	30 736	33 929	4 493	1 604	93 545	99 910
Strukturerte papirer				23	13		36	35
Verdipapiriserte obligasjoner	3 491	203		30			3 724	3 579
Sum rentebærende verdipapirer vurdert fordelt etter rating	43 683	15 951	31 071	33 991	4 513	1 604	130 814	142 328
Obligasjonsfond ikke forvaltet av Storebrand							24 224	20 847
Ikke rentebærende papirer i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand							3 496	2 338
Sum 2021	43 683	15 951	31 071	33 991	4 513	1 604	158 533	165 513
Sum 2020	51 046	17 664	29 253	38 789	5 575	0		142 328

Rentebærende verdipapirer til amortisert kost							Sum	Sum
Debitorkategori etter garantist	AAA	AA	A	BBB	NIG		Virkelig verdi 2021	Virkelig verdi 2020
(NOK mill.)	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi			
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	10 412	12 713	3 815				26 940	27 412
Selskapsobligasjoner	11 575	8 470	22 320	15 558	23 529		81 451	85 728
Strukturerte papirer			136		17 652		17 788	9 177
Sum 2021	21 986	21 319	26 135	15 558	41 181		126 179	
Sum 2020	27 846	25 948	24 947	19 441	24 135			122 317

Motparter							Sum	Sum
	AAA	AA	A	BBB	NIG	Not rated	Virkelig verdi 2021	Virkelig verdi 2020
(NOK mill.)	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi		
Derivater	31	1 699	2 087		22	213	4 053	10 951
Herav derivater i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand		92	201				293	1 047
Sum derivater eksklusive derivater i obligasjonsfond 2021	31	1 607	1 886	0	22	213	3 760	
Sum derivater eksklusive derivater i obligasjonsfond 2020	0	4 306	5 393	46	134	24		9 903
Bankinnskudd ¹⁾		3 592	7 198	5			10 796	13 967
Herav bankinnskudd i obligasjonsfond forvaltet av Storebrand			1 652	5			1 657	1 459
Sum bankinnskudd eksklusive bankinnskudd i obligasjonsfond 2021	0	3 592	5 546	0	0	0	9 139	
Sum bankinnskudd eksklusive bankinnskudd i obligasjonsfond 2020	0	3 311	9 073	0	124	0		12 508
1) herav bundet bankinnskudd (skattetrekkskonto)		293					293	261

Ratingklasser er basert på Standard & Poors's

NIG = Non-investment grade.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

Rentebærende verdipapirer vurdert til virkelig verdi						Sum	Sum
Debitorkategori etter garantist						Virkelig	Virkelig
(NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	NIG	verdi	verdi
	Virkelig	Virkelig	Virkelig	Virkelig	Virkelig	2021	2020
	verdi	verdi	verdi	verdi	verdi		
Stat og statsgaranterte obligasjoner	9 991	1 849	283	10	8	12 140	11 937
Selskapsobligasjoner	6 844	2 469	23 005	25 754	1 369	59 442	60 728
Verdipapiriserte obligasjoner				23	13	36	35
Obligasjonsfond	1 227			30		1 257	1 210
Sum rentebærende verdipapirer vurdert fordelt etter rating	18 062	4 318	23 288	25 817	1 390	72 875	73 911
Obligasjonsfond ikke forvaltet av Storebrand						4 756	3 955
Ikke rentebærende papirer i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand						3 454	2 256
Sum 2021	18 062	4 318	23 288	25 817	1 390	81 086	
Sum 2020	17 792	4 414	20 218	28 997	2 490		80 122

Rentebærende verdipapirer til amortisert kost						Sum	Sum
Debitorkategori etter garantist						Virkelig	Virkelig
(NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	NIG	verdi	verdi
	Virkelig	Virkelig	Virkelig	Virkelig	Virkelig	2021	2020
	verdi	verdi	verdi	verdi	verdi		
Stat og statsgaranterte obligasjoner	10 412	12 713	3 815			26 940	27 412
Selskapsobligasjoner	11 575	8 470	22 320	15 558	23 529	81 451	85 728
Verdipapiriserte obligasjoner		136			17 652	17 788	9 177
Sum 2021	21 986	21 319	26 135	15 558	41 181	126 179	
Sum 2020	27 846	25 948	24 947	19 441	24 135		122 317

Motparter						Not	Sum	Sum
						rated	Virkelig	Virkelig
(NOK mill.)	AAA	AA	A	BBB	NIG	Virkelig	verdi	verdi
	Virkelig	Virkelig	Virkelig	Virkelig	Virkelig	Virkelig	2021	2020
	verdi	verdi	verdi	verdi	verdi	verdi		
Derivater		1 668	1 170		22	105	2 965	8 648
Herav derivater i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand		89	198				287	1 034
Sum derivater eksklusive derivater i obligasjonsfond 2021	0	1 580	972	0	22	105	2 678	
Sum derivater eksklusive derivater i obligasjonsfond 2020	0	4 158	3 298	0	134	24		7 615
Bankinnskudd ¹⁾		3 545	3 316	5			6 867	9 535
Herav bankinnskudd i obligasjonsfond forvaltet av Storebrand			1 617	5			1 622	1 382
Sum bankinnskudd eksklusive bankinnskudd i obligasjonsfond 2021	0	3 545	1 700	0	0	0	5 245	
Sum bankinnskudd eksklusive bankinnskudd i obligasjonsfond 2020	0	3 287	4 741	0	124	0		8 153
1) herav bundet bankinnskudd (skattetrekkkonto)		293					293	259

Ratingklasser er basert på Standard & Poors's

NIG = Non-investment grade.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

MOTPARTSRISIKO DERIVATER

Investeringer underlagt netting agreements/CSA

(NOK mill.)	Balanseførte eiendeler	Balanseførte forpliktelser	Netto eiendeler	Sikkerhetsstillelser		Netto eksponering
				Kontanter (+/-)	Verdipapirer (+/-)	
Investeringer underlagt netting agreements	3 760	1 997	1 763	313	0	1 450
Sum motparter 2021	3 760	1 997	1 763			
Sum motparter 2020	9 903	886	9 148	5 741	148	3 259

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Investeringer underlagt netting agreements/CSA

(NOK mill.)	Balanseførte eiendeler	Balanseførte forpliktelser	Netto eiendeler	Sikkerhetsstillelser		Netto eksponering
				Kontanter (+/-)	Verdipapirer (+/-)	
Sum motparter 2021	2 678	1 638	1 040	691	0	349
Sum motparter 2020	7 615	401	7 214	5 741	148	1 325

For å redusere motpartsrisiko på utestående derivattransaksjoner er det inngått rammeavtaler med motparter som blant annet regulerer hvordan sikkerheter skal stilles for endringer i markedsverdier som beregnes på daglig basis.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet (FVO)

(NOK mill.)	2021	2020
Balanseført verdi maksimal eksponering for kredittrisiko	165 976	173 178
Netto kredittrisiko	165 976	173 178
Årets endring i virkelig verdi som skyldes endringer i kredittrisiko	617	-5
Akkumulert endring i virkelig verdi som skyldes endringer i kredittrisiko	70	-922

Storebrand har ingen tilknyttede kredittderivater eller sikkerhetsstillelser

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet (FVO)

(NOK mill.)	2021	2020
Balanseført verdi maksimal eksponering for kredittrisiko	81 218	80 409
Netto kredittrisiko	81 218	80 409
Årets endring i virkelig verdi som skyldes endringer i kredittrisiko	282	77
Akkumulert endring i virkelig verdi som skyldes endringer i kredittrisiko	-217	-533

Storebrand har ingen tilknyttede kredittderivater eller sikkerhetsstillelser.

UTLÅNSPORTEFØLJEN

FORDELING AV UTLÅNSPORTEFØLJEN

Størstedelen av utlånene i Storebrand er boliglån til privatkunder. Boliglånene innvilges og administreres av Storebrand Bank, men en vesentlig andel av lånene er overdratt til Storebrand Livsforsikring som en del av investeringsporteføljen til forsikringskundene. Storebrand Livsforsikring og SPP har også lån til bedrifter som en del av investeringsporteføljen til forsikringskundene.

Bedriftsmarkedsporteføljen består av inntektsgenererende eiendom og utviklingseiendom med få kunder og lite mislighold som i det vesentlige er sikret med pant i næringseiendom.

I personmarkedet er det hovedsakelig lån med pant i boligeiendom. Kunder vurderes etter evne og vilje til å betjene lånet. I tillegg til betjeningsevne sjekkes kundene mot policyregler, og kredittklassifiseres. Det er lavt mislighold i personmarkedsporteføljen.

Gjennomsnittlig veid belåningsgrad for engasjementer med pant i boligeiendom er om lag 51 prosent. Om lag 95 prosent av engasjementene er innenfor 70 prosent belåningsgrad og knapt 99 prosent er innenfor 80 prosent belåningsgrad. Om lag 72 prosent av boligengasjementene er innenfor 60 prosent. Porteføljen anses å inneha lav kredittrisiko

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Utlån til amortisert kost og utlån til virkelig verdi Engasjementer fordelt på kundegrupper

(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer
Omsetning og drift av fast eiendom	10 254		10 254
Tjenesteytende næringer	3		3
Lønnskakere og andre	17 945	62	18 007
Andre	2 375		2 375
Sum	30 577	62	30 639
Individuelle nedskrivninger	-83		-83
Gruppenedskrivninger			0
Sum utlån til og fordringer på kunder 2021	30 495	62	30 556
Sum utlån til og fordringer på kunder 2020	31 435	64	31 500

Inndelingen i kundegrupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

Samlet engasjementsbeløp fordelt etter gjenstående løpetid

(NOK mill.)	2021			2020		
	Utlån til og fordringer på kunder	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer	Utlån til og fordringer på kunder	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer
Inntil 1 måned	1		1			0
2 - 3 måned	432		432	140		140
4 måned - 1 år	21	7	27	472	5	477
2 - 5 år	11 377	34	11 411	8 866	31	8 897
over 5 år	18 746	21	18 766	21 002	48	21 050
Sum brutto engasjement	30 577	62	30 639	30 480	83	30 564

Mislighold inntreffer etter 90 dager med restanse/overtrekk over både absolutt og relative terskler. Alle debitorsengasjementer regnes som misligholdte hvis mislighold har inntruffet på minst ett av dem.

Absolutt terskel er satt til 1000 kroner (per engasjement), og relativ terskel er 1% av samlet debitoreksponering

Kreditrisiko oppdelt etter kundegrupper

(NOK mill.)	Individuelle nedskrivninger	Sum resultatførte verdiendringer i perioden
Andre	-85	-85
Sum 2021	-85	-85
Sum 2020	-21	-21

Ved mislighold vil Storebrand selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig.

Aldersfordeling på forfalte engasjementer uten nedskrivning

	2021		2020	
(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	Sum engasjementer	Utlån til og fordringer på kunder	Sum engasjementer
Forfalt 1 - 30 dager	1	1	1	1
Forfalt 31 - 60 dager		0	2	2
Forfalt 61- 90 dager		0	1	1
Forfalt over 90 dager		0	6	6
Sum	1	1	10	10

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Utlån til amortisert kost og utlån til virkelig verdi Engasjementer fordelt på kundegrupper

(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Engasjementer uten verdifall	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer
Omsetning og drift av fast eiendom	4 248		4 248	0		0
Tjenesteytende næringer	3		3	0		0
Lønnstakere og andre	17 944	62	18 006	15		15
Andre	1 019		1 019	0	-1	1
Sum	23 214	62	23 276	15	-1	16
Individuelle nedskrivninger	-31		-31			0
Gruppenedskrivninger			0			0
Sum utlån til og fordringer på kunder 2021	23 184	62	23 245	15	-1	16
Sum utlån til og fordringer på kunder 2020	23 941	64	24 006	15	-1	16

Inndelingen i kundegrupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

Samlet engasjementsbeløp fordelt etter gjenstående løpetid

(NOK mill.)	2021			2020		
	Utlån til og fordringer på kunder	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer	Utlån til og fordringer på kunder	Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasjementer
Inntil 1 måned	1		1			0
2 - 3 måned	252		252	462	2	464
4 måned - 1 år	21	7	27	912	1	913
2 - 5 år	4 782	34	4 817	3 721	23	3 743
over 5 år	18 158	21	18 178	18 848	39	18 887
Sum brutto engasjement	23 214	62	23 276	23 942	64	24 007

Mislighold inntreffer etter 90 dager med restanse/overtrekk over både absolutt og relative terskler. Alle debitorsengasjementer regnes som misligholdte hvis mislighold har inntruffet på minst ett av dem.

Absolutt terskel er satt til 1000 kroner (per engasjement), og relativ terskel er 1% av samlet debitorerksponering

Kreditrisiko oppdelt etter kunde grupper

(NOK mill.)	Individuelle nedskrivninger	Sum resultatførte verdiendringer i perioden
Andre	-31	-31
Sum 2021	-31	-31
Sum 2020	-1	-1

Ved mislighold vil Storebrand selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig.

Aldersfordeling på forfalte engasjementer uten nedskrivning

(NOK mill.)	2021		2020	
	Utlån til og fordringer på kunder	Sum engasjementer	Utlån til og fordringer på kunder	Sum engasjementer
Forfalt 1 - 30 dager	1	1	1	1
Forfalt 31 - 60 dager		0	2	2
Forfalt 61- 90 dager		0	1	1
Forfalt over 90 dager		0	6	6
Sum	1	1	10	10

Note 11: Risikokonsentrasjoner

Det meste av risikoen for Storebrand konsern er knyttet til de garanterte pensjonsproduktene i livselskapene. Disse risikoene er konsolidert i Storebrand Livsforsikring konsern som omfatter både Storebrand Livsforsikring AS og SPP Pension & Försäkring AB.

For livsforsikringsvirksomheten er de store risikoene ganske sammenfallende for Norge og Sverige. Finansmarkedsrisikoen vil i stor grad være avhengig av globale forhold som påvirker investeringsporteføljene i alle virksomhetene. Forsikringsrisikoen vil kunne slå mer ulikt ut for de forskjellige selskapene, men spesielt levetidsrisikoen kan påvirkes av universelle utviklingstrekk.

Forsikringsvirksomheten er eksponert mot kreditrisiko. Forsikringsvirksomheten har i hovedsak kreditrisiko knyttet til obligasjoner med stor geografisk og bransjemessig spredning. Det er ingen vesentlig konsentrasjonsrisiko på tvers av obligasjoner og utlån.

Finansmarkeds- og investeringsrisiko er i hovedsak knyttet til kundeporteføljene i livsforsikringsvirksomheten. Risiko knyttet til negative utfall i finansmarkedet er beskrevet og kvantifisert i note 8, finansiell markedsrisiko.

En renteoppgang vil på kort sikt ramme avkastningen i livselskapene negativt.

Note 12 Klimarisiko

Storebrand er eksponert for klimarisiko, både forretningsmessig, for investeringene inkludert eiendom og for forsikringsforpliktelsene. Både fysiske klimaendringer og risiko fra overgang til lavutslipp kan påvirke. For Storebrand har overgangsrisiko størst betydning, spesielt på kort og mellomlang sikt. En rask overgang til lavutslipp kan ramme norsk økonomi generelt og fossil sektor spesielt. Dette kan gi økt uførehyppighet og lavere rente som øker forsikringsforpliktelsen. For investeringene er effekten av klimarisiko vanskelig å skille fra andre forhold som påvirker finansmarkedsutviklingen, men fysiske klimaendringer kan gi generelt lavere økonomisk vekst og lavere avkastning på lang sikt.

Det vises til ytterligere beskrivelse av klimarisiko i årsberetningen under kapitlet "Klimarisikoer og -muligheter"

Note 13 Verdsettelse av finansielle instrumenter og eiendommer

Konsernet gjennomfører en omfattende prosess for å sikre en mest mulig markedsriktig verdifastsettelse av finansielle instrumenter. Børsnoterte finansielle instrumenter verdsettes basert på offisielle sluttkurser fra børs innhentet gjennom Reuters og Bloomberg. Fondsandeler er generelt verdsatt til oppdaterte offisielle NAV-kurser der slike finnes. Obligasjoner verdsettes som hovedregel basert på innhentede kurser fra Nordic bond pricing og Bloomberg. Obligasjoner som det ikke stilles priser regelmessig vil normalt verdsettes basert på anerkjente teoretiske modeller. Dette gjelder primært obligasjoner denominert i norske kroner. Som grunnlag for slik verdsettelse benyttes diskonteringsrenter bestående av swaprenter tillagt en kredittpremie. Kredittpremien vil oftest være utstederspesifikk.

Unoterte derivater som valuta forwards, rente- og valutaswapper, verdsettes også teoretisk. Pengemarkedsrenter, swaprenter og valutakurser som danner grunnlag for verdsettelse hentes fra Reuters og Bloomberg. Verdsettelsen av valutaopsjoner og Swaptions leveres av Markit.

Konsernet gjennomfører løpende kontroll for å sikre kvaliteten på innhentede markedsdata fra eksterne kilder. Dette innebærer kontroll og rimelighetsvurdering av unormale endringer.

Konsernet kategoriserer finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder. Selskapet har etablert verdsettelsesmodeller for å fange opp informasjon fra et bredt utvalg med godt informerte kilder med henblikk på å minimere usikkerhet knyttet til verdsettelsen.

NIVÅ 1: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ STILTE PRISER I AKTIVE MARKEDER FOR IDENTISKE EIENDELER

Denne kategorien inkluderer børsnoterte aksjer som over den foregående 3 måneders perioden har hatt en daglig gjennomsnittlig omsetning tilsvarende ca. 20 millioner kroner eller mer. Aksjene anses på dette grunnlag å være tilstrekkelig likvide til å inngå i dette nivået. Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat i lokal valuta er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

NIVÅ 2: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ OBSERVERBAR MARKEDSINFORMASJON IKKE OMFATTET AV NIVÅ 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivå være omsatt i løpet av siste måned. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutaswapper og ikke-standardiserte rente- og valutaderivater klassifisert på nivå 2. Fondsinvesteringer, inkludert hedgefond, men ekskludert andre alternative investeringsfond, er generelt klassifisert på nivå 2.

NIVÅ 3: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ INFORMASJON SOM IKKE ER OBSERVERBAR I HENHOLD TIL NIVÅ 2

Aksjer klassifisert på nivå 3 er primært investeringer i unoterte/private selskaper samt fond bestående av slike. Dette omfatter blant annet investeringer i skog, mikrofinans, infrastruktur og eiendom. Private equity er generelt, gjennom direkte investeringer eller investeringer i fond, klassifisert på dette nivået. Private kundeutlån samt fond bestående av slike er også på nivå 3.

De typer verdipapirer som er klassifisert på nivå 3 er nærmere omtalt nedenfor med henvisning til verdipapirtype og verdsettelsesmetode. Storebrand er av den oppfatning at den verdsettelse som er lagt til grunn representerer beste estimat på verdipapirenes markedsverdi.

Aksjer

Av aksjer på nivå 3 utgjør skog det meste av verdien. Det er gjennomført ekstern verdivurdering per 31.12 som danner grunnlag for verdsettelsen av selskapets investering. Verdivurderingen er basert på modeller som inkluderer ikke observerbare forutsetninger.

For alternative investeringer organisert som aksjeselskap er aksjeinvesteringene verdsatt basert på verdjustert egenkapital rapportert fra eksterne kilder der det er tilgjengelig.

For private equity-investeringer baseres verdsettelsen normalt enten på siste foretatte transaksjon eller en modell hvor selskap som har løpende virksomhet vurderes ved å sammenlikne nøkkeltall med grupper av tilsvarende børsnoterte selskap.

Andeler

Av fondsandeler er det private equity-investeringer som utgjør majoriteten på nivå 3. For øvrig finnes det også noen andre typer fond som infrastrukturfond og mikrofinansfond, lånefond og eiendomsfond her. Hoveddelen av Storebrands private equity-investeringer er i form av private equity-fond. Disse fondsinvesteringene verdsettes basert på de verdier som rapporteres fra fondene. De fleste fondene rapporterer kvartalsvis, mens noen rapporterer sjeldnere. Rapporteringen foregår typisk med et par måneders forsinkelse. Siste mottatte verdivurdering legges til grunn, justert for kontantstrømmer og markedseffekt i perioden fra siste verdivurdering fram til rapporteringstidspunktet. For private equity beregnes markedseffekten basert på verdiutviklingen i relevant indeks multiplisert med estimert beta mot denne indeksen.

Utlån til kunder

Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldende diskonteringsfaktor justert for markedsspread.

Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedag fastsettes ved vurdering av markedsforholdene, markedspris og tilhørende swaprente. Virkelig verdi på utlån til bedriftskunder med marginlån er imidlertid svakt lavere enn amortisert kost da enkelte lån løper med lavere margin enn de ville gjort dersom de var tatt opp per utgangen av 2021. Mindreverdien er beregnet ved å neddiskontere differansen mellom avtalt margin og dagens markedspris over gjenværende løpetid.

Selskapsobligasjoner

Obligasjoner prises normalt ikke på nivå 3, men i tilfeller hvor lånet er misligholdt og det forventes en utbetaling prises disse basert på forventet utbetaling. Per 31.12.21 var ikke dette et vesentlig beløp for Storebrands regnskap.

Investeringseiendommer

Investeringseiendommene består hovedsakelig av kontoreiendom med lokalisering i Oslo og Stockholm og kjøpesentre i Sør-Norge.

Kontoreiendommer og kjøpesentre i Norge:

Avkastningskravet har størst betydning ved beregning av virkelig verdi for investeringseiendommer.

Det fastsettes et individuelt avkastningskrav for den enkelte eiendom. Den kunnskap som foreligger om markedets avkastningskrav herunder transaksjoner og takster, benyttes ved fastsettelsen av kontantstrømmen.

Avkastningskravet er oppdelt i følgende elementer:

- Risikofri rente
- Risikopåslag, justert for:
- Type eiendom
- Beliggenhet
- Bygningsmessig standard
- Miljøstandard
- Kontraktens varighet
- Leietakers kvalitet
- Andre forhold som transaksjoner og oppfatning i markedet, ledighet samt generell kunnskap om markedet og den enkelte eiendom

Ved beregning av virkelig verdi benyttes det i Storebrand interne kontantstrømmodeller. Netto kontantstrømmer for den enkelte eiendom diskonteres med et individuelt avkastningskrav. For kontoreiendommene er det estimert et fremtidig inntekts- og kostnadsbilde for de første 10 år, og beregnet en sluttverdi ved utløpet av det 10. året på basis av markedsleie og normal driftskostnad for eiendommen. For kjøpesentereieendommene er det estimert et fremtidig inntekts- og kostnadsbilde for de første 6 år, og beregnet en sluttverdi ved utløpet av det 6. året på basis av markedsleie og normal driftskostnad for eiendommen. I begge modellene er netto inntektsstrøm hensyntatt til eksisterende og fremtidig inntektstap som følge av ledighet, nødvendige investeringer og en vurdering av fremtidig utvikling i markedsleie. De fleste nye kontrakter som inngås har en løpetid på fem eller ti år for kontor (handel tre til fem år). Kontantstrømmene fra leieavtalene (kontrakts leie) inngår i verdiberegningene. For å estimere de langsiktige fremtidige ikke-kontraktsfastsatte leieinntektene er det utviklet en prognosemodell. Kontormodellen legger til grunn Leieprisoversikten fra Arealstatistikk, samt data og observasjoner fra meglere. Det beregnes et langsiktig, tidsvektet gjennomsnitt av de årlige observasjonene hvor de eldste observasjonene vektes med lavest vekt. For ikke-kontraktsfastsatt leie i det korte perspektiv sees det hen til dagens leiepriser og markedsforhold. For handel bygges prognosen ut fra kjøpesenterets utvikling.

Ekstern verdsettelse:

For eiendommer i norsk virksomhet foretas det en metodisk tilnærming til utvalg av eiendommer som verdsettes eksternt hvert kvartal, slik at alle eiendommer vil ha en ekstern verdsettelse minimum hvert tredje år. I 2021 er det innhentet ekstern verdsettelse for eiendom til en verdi på 24,6 mrd. kroner (98 prosent av porteføljens verdi per 31.12.21).

For kvalitetssjekk og oppdatering av intern modell skal det hvert kvartal innhentes eksterne verddivurderinger fra anerkjente verddivurderere for verifisering av den verdi som fremkommer ved anvendelse av den interne modellen. Ved innhenting av slike verddivurderinger, gjelder den enkeltes verddivurderer sine rutiner for verddivurdering, herunder hva gjelder informasjonsinnhenting, befaringer mv. Eksterne verddivurderinger skal rulleres slik at alle segmenter blir jevnlig verddivurdert. Oppdraget med verddivurdering av investeringseiendom skal rulleres mellom anerkjente verddivurderere innenfor et fornuftig tidsintervall der det må hensyntas at kjennskap til eiendommen har en verdi. Ved avvik mellom takst og verdi fremkommet ved bruk av intern modell, skal modellen anvendes så lenge avviket ligger innenfor det som skjønnsmessig anses å være beste praksis i markedet. Ved avvik på mer enn 5 prosent mellom intern og ekstern verddivurdering skal avviket omtales og begrunnes i verddivurderingsnotat/ vurderingspostnotat som fremlegges for styret i Storebrand Livsforsikring AS.

For eiendommer i svensk virksomhet innhentes det eksterne verdsettelse. Kjøpesentre og handelslokale verdsettes årlig, mens andre heleide eiendomsinvesteringer verdsettes kvartalsvis.

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

(NOK mill.)	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observe- bare forut- setninger	Nivå 3 Ikke observe- bare forut- setninger	Sum virkelig verdi 2021	Sum virkelig verdi 2020	Balanseført verdi 2021	Balanseført verdi 2020
Finansielle eiendeler							
Utlån til kunder - bedrift			5 055	5 055	6 065	5 044	6 052
Utlån til kunder - person			18 021	18 021	17 719	18 008	17 719
Obligasjoner holdt til forfall		9 103		9 103	14 244	8 441	13 026
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring		117 077		117 077	108 072	114 383	100 207
Sum 2021		126 179	23 077	149 256		145 876	
Sum 2020		120 681	25 420		146 100		137 004
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lånekapital		11 008		11 008	8 903	10 865	8 834
Sum 2021		11 008		11 008		10 865	
Sum 2020		8 903			8 903		8 834

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

VERDSETTELSE TIL VIRKELIG VERDI

(NOK mill.)	Kvoterte priser (Nivå 1)	Observerbare forutsetninger (Nivå 2)	Ikke observerbare forutsetninger (Nivå 3)	Sum virkelig verdi 2021	Sum virkelig verdi 2020
Eiendeler:					
Aksjer og andeler:					
- Aksjer	40 071	232	309	40 611	32 233
- Andeler		222 766	14 678	237 445	198 314
Sum aksjer og andeler 2021	40 071	222 998	14 987	278 056	
Sum aksjer og andeler 2020	31 285	189 064	10 199		230 548
Utlån til kunder					
- Utlån til kunder - bedrift			7 443	7 443	7 665
Sum utlån til kunder 2021			7 443	7 443	
Sum utlån til kunder 2020			7 665		7 665
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning					
- Stat- og statsgaranterte obligasjoner	16 722	14 188		30 911	34 206
- Selskapsobligasjoner		55 346	8	55 354	62 043
- Verdipapiriserte obligasjoner		3 528		3 528	3 128
- Obligasjonsfond		56 079	12 663	68 741	66 136
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 2021	16 722	129 141	12 670	158 533	
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 2020	15 959	140 040	5 505		165 513
Derivater:					
- Rentederivater		2 286		2 286	5 664
- Valutaderivater		-523		-523	3 353
Sum derivater 2021		1 763		1 763	9 017
- herav derivater med positiv markedsverdi		3 760		3 760	9 903
- herav derivater med negativ markedsverdi		-1 997		-1 997	-886
Sum derivater 2020		9 017			9 017
Eiendommer:					
- Investerings eiendommer			33 376	33 376	32 117
- Eierbenyttet eiendom			1 659	1 659	1 609
Sum eiendommer 2021			35 035	35 035	
Sum eiendommer 2020			33 726		33 726

Bevegelser mellom kvoterte priser og observerbare forutsetninger

(NOK mill.)	Fra kvoterte priser til observerbare forutsetninger	Fra observerbare forutsetninger til kvoterte priser
Aksjer og andeler	83	59

Bevegelser fra nivå 1 til nivå 2 gjenspeiler redusert omsetningsverdi i aktuelle aksjer i siste måleperiode. I motsatt tilfelle indikerer bevegelser fra nivå 2 til nivå 1 økt omsetningsverdi i aktuelle aksjer i siste måleperiode.

Bevegelser nivå 3

(NOK mill.)	Aksjer	Andeler	Utlån til kunder	Selskaps- obligasjoner	Obligasjons- fond	Investerings- eiendommer	Eierbenyttet eiendom
Balanse per 1.1.	839	9 360	7 665	318	9 196	32 117	1 609
Netto gevinster/tap	-17	6 350	43	-311	113	558	124
Tilgang/kjøp	4	1 523	975	38	5 740	1 793	66
Salg/forfalt/oppgjør	-517	-2 212	-746	-38	-1 846	-721	
Omregningsdifferanse utenlandsk valuta		-136	-495		-541	-775	-143
Annet		-207				406	3
Balanse per 31.12.21	309	14 678	7 443	8	12 663	33 376	1 659

Storebrand Livsforsikring har per 31.12.21 investert 7 141 millioner kroner i Storebrand Eiendomsfond Norge KS og Ruseløkkveien 26, Oslo.

Investeringene er klassifisert som Investering i tilknyttet selskap/felleskontrollert virksomhet i konsernregnskapet. Storebrand Eiendomsfond Norge KS og Ruseløkkveien 26 investerer utelukkende i eiendommer som vurderes til virkelig verdi.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

VIRKELIG VERDI KLASSIFISERT PER NIVÅ

(NOK mill.)	Kvoterte priser (Nivå 1)	Observerbare forutsetninger (Nivå 2)	Ikke observerbare forutsetninger (Nivå 3)	Sum virkelig verdi 2021	Sum virkelig verdi 2020
Eiendeler:					
Aksjer og andeler:					
- Aksjer	38 320	221	309	38 851	29 791
- Andeler		75 833	12 001	87 834	68 428
Sum aksjer og andeler 2021	38 320	76 055	12 310	126 685	
Sum aksjer og andeler 2020	29 362	61 239	7 619		98 219
Utlån til kunder:					
- Utlån til kunder - bedrift			133	133	287
Sum utlån til kunder 2021			133	133	
Sum utlån til kunder 2020			287		287
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning					
- Stat- og statsgaranterte obligasjoner	9 667	282		9 949	7 661
- Selskapsobligasjoner		26 289	8	26 296	28 313
- Verdipapiriserte obligasjoner		1 227		1 227	1 097
- Obligasjonsfond		42 178	1 435	43 613	43 052
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 2021	9 667	69 975	1 443	81 086	
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 2020	7 497	71 341	1 285		80 122
Derivater:					
- Rentederivater		1517		1 517	4 233
- Valutaderivater		-476		-476	2 981
Sum derivater 2021		1 040		1 040	
- herav derivater med positiv markedsverdi		2 678		2 678	
- herav derivater med negativ markedsverdi		-1 638		-1 638	
Sum derivater 2020		7 214			7 214

Bevegelser mellom kvoterte priser og observerbare forutsetninger

(NOK mill.)	Fra kvoterte priser til observerbare forutsetninger	Fra observerbare forutsetninger til kvoterte priser
Aksjer og andeler	78	49

Bevegelser fra nivå 1 til nivå 2 gjenspeiler redusert omsetningsverdi i aktuelle aksjer i siste måleperiode. I motsatt tilfelle indikerer bevegelser fra nivå 2 til nivå 1 økt omsetningsverdi i aktuelle aksjer i siste måleperiode.

Bevegelser nivå 3

(NOK mill.)	Aksjer	Andeler	Utlån til kunder	Selskaps- obligasjoner	Obligasjons- fond
Balanse per 1.1.21	328	7 291	287	318	966
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	-17	5 038	-10	-311	-12
Tilgang/kjøp	3	1 365		38	1 871
Salg/forfalt/oppgjør	-4	-1 694	-145	-38	-1 390
Balanse per 31.12.21	309	12 001	133	8	1 435

SENSITIVITETSANALYSE

AKSJER

Skoginvestering utgjør mesteparten av verdien for aksjer på nivå 3. Dette kjennetegnes blant annet ved svært lange kontantstrømsperioder. Det vil være usikkerhet knyttet til fremtidig kontantstrøm som følge av fremtidig inntekts- og kostnadsvekst, selv om disse forutsetninger er basert på anerkjente kilder. Verdssettelse av skoginvesteringer vil likevel være særlig sensitivt overfor diskonteringsrente som legges til grunn i kalkylen. Selskapet baserer sin verdssettelse på eksterne verdivurderinger. Disse benytter et antatt markedsmessig avkastningskrav.

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	Verdiendring ved endret diskonteringsrente		Verdiendring ved endret diskonteringsrente	
	Økning + 25 bp	Reduksjon - 25 bp	Økning + 25 bp	Reduksjon - 25 bp
Endring i virkelig verdi per 31.12.21	-11	10	-11	10
Endring i virkelig verdi per 31.12.20	-12	11	-12	11

ANDELER

Hoveddelen av disse investeringene er private equity fond som er investert i selskaper som prises mot sammenlignbare børsnoterte selskaper. Verdssettelsen vil derfor være sensitiv for svingninger i de globale aksjemarkedene. Private equity-porteføljen har en estimert beta mot MSCI World (Net – valutasikret til NOK) på omtrent 0,54.

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	Endring MSCI World		Endring MSCI World	
	Økning +10%	Reduksjon - 10%	Økning +10%	Reduksjon - 10%
Endring i virkelig verdi per 31.12.21	861	-861	709	-709
Endring i virkelig verdi per 31.12.20	430	-430	339	-339

Verdivurderingen for indirekte eiendomsinvesteringer vil være sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. Gjenværende indirekte eiendomsinvesteringene er ikke lenger belånt.

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	Verdiendring underliggende eiendommer		Verdiendring underliggende eiendommer	
	Økning +10%	Reduksjon - 10%	Økning +10%	Reduksjon - 10%
Endring i virkelig verdi per 31.12.21	1	-1	1	-1
Endring i virkelig verdi per 31.12.20	1	-1	1	-1

UTLÅN TIL KUNDER

Utlån vurderes til virkelig verdi. Verdien av disse fastsettes ved at fremtidige kontantstrømmer diskonteres med tilhørende swapkurve justert for en utstederspesifikk kredittspread.

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	Endring markedsspread		Endring markedsspread	
	+ 10 bp	- 10 bp	+ 10 bp	- 10 bp
Endring i virkelig verdi per 31.12.21	-29	29	-7	7
Endring i virkelig verdi per 31.12.20	-27	27	-7	7

SELSKAPSOBLIGASJONER

Verdipapirer registret som obligasjoner på nivå 3 er typisk misligholdte lån eller konvertible obligasjoner. Disse prises ikke utifra diskonteringsrente slik obligasjoner vanligvis gjør, og derfor inngår disse investeringene i samme sensitivitetstest som private equity.

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	Endring MSCI World		Endring MSCI World	
	Økning +10%	Reduksjon - 10%	Økning +10%	Reduksjon - 10%
Endring i virkelig verdi per 31.12.21	0	0	0	0
Endring i virkelig verdi per 31.12.20	15	-15	15	-15

EIENDOMMER

Sensitivitetsvurderingen av eiendom gjelder investeringseiendommer.

Verdivurderingen av eiendom er særlig sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. En endring på 0,25 prosent i avkastningskravet hvor alt annet holdes likt, vil medføre en endring av verdien på eiendomsporteføljen i Storebrand på om lag 5,5 prosent. I størrelsesorden 25-30 prosent av eiendommens kontantstrøm er knyttet til inngåtte leiekontrakter. Dette innebærer at endringene i de usikre delene av kontantantstrømmen med 1 prosent medfører endring i verdi på 0,70 til 0,75 prosent.

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	Endring i avkastningskrav		Endring i avkastningskrav	
	0,25%	-0,25%	0,25%	-0,25%
Endring i virkelig verdi per 31.12.21	-2 128	2 401	-1 348	1 515
Endring i virkelig verdi per 31.12.20	-1 827	2 041	-1 128	1 251

Note 14 - Bransjenote resultatregnskap

(NOK mill.)	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppelivs-forsikring	Individuell kapital-forsikring	Individuell rente/pensjons-forsikring	Skade-forsikring
Premieinntekter for egen regning	26 785	6 978	694	2 471	638	327
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	6 506	801	53	146	332	21
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalg-porteføljen	17 646			988	781	
Andre forsikringsrelaterte inntekter	710	16	1	81	56	
Erstatninger for egen regning	-30 466	-583	-716	-1 263	-1 287	-280
- herav gjenkjøp	-68	-177		-48	-12	
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-45	-6 816	30	-1	666	34
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	-18 009			-1 902	-1 002	
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-986	-325		-65	-19	
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-877	-99	-63	-228	-124	-51
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-97	-2	-32	-2	-1	-1
Resultat av teknisk regnskap 2021	1 167	-32	-33	225	39	50
Resultat av teknisk regnskap 2020	786	-9	-102	164	2	-34

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring AS	SPP	Storebrand Livsforsikring konsern
Premieinntekter for egen regning	37 893	13 619	51 512
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	7 859	2 997	10 856
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	19 416	28 267	47 682
Andre forsikringsrelaterte inntekter	863	710	1 573
Erstatninger for egen regning	-34 595	-16 350	-50 945
- herav gjenkjøp	-305	-517	-305
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-6 132	1 699	-4 433
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	-20 913	-28 686	-49 599
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-1 395		-1 395
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-1 442	-1 017	-2 459
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-135	-29	-164
Resultat av teknisk regnskap 2021	1 417	1 211	2 629
Resultat av teknisk regnskap 2020	808	805	1 643

INDIVIDUELL KAPITALFORSIKRING

(NOK mill.)	Med over- skuddsdeling	Uten rett til andel av overskudd	Investeringsvalg	2021	2020
Premieinntekter for egen regning	207	574	1 690	2 471	2 216
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	83	63		146	157
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen			988	988	870
Andre forsikringsrelaterte inntekter			81	81	63
Erstatninger for egen regning	-280	-213	-770	-1 263	-1 278
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	125	-122	-5	-1	-26
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje			-1 902	-1 902	-1 572
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-65			-65	-75
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-37	-114	-78	-228	-185
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-1	-1		-2	-5
Resultat av teknisk regnskap	34	187	5	225	164

INDIVIDUELL RENTE/PENSJONSFORSIKRING

(NOK mill.)	Med overskuddsdeling	Investeringsvalg	2021	2020
Premieinntekter for egen regning	18	619	638	712
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	332		332	362
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen		781	781	505
Andre forsikringsrelaterte inntekter	1	55	56	45
Erstatninger for egen regning	-920		-1 287	-1 302
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	668	-2	666	644
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje		-1 002	-1 002	-826
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-19		-19	-9
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-58	-67	-124	-127
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-1		-1	-3
Resultat av teknisk regnskap	21	19	39	2

KOLLEKTIV PENSJON PRIVAT

(NOK mill.)	Foretakspensjon uten investeringsvalg	Fripoliser uten investeringsvalg	Fripoliser med investeringsvalg	Foretakspensjon uten andel overskudd	Tjenestepensjon uten investeringsvalg
Premieinntekter for egen regning	2 026	39	236	1	227
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	810	5 452			136
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen			2 236		
Andre forsikringsrelaterte inntekter	3	87	156		
Erstatninger for egen regning	-770	-6 627	-330		-452
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-1 484	2 564		-2	213
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje			-2 187		
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-286	-639	45		-70
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-153	-259	-19		-17
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-6	-80	-0		-2
Resultat av teknisk regnskap	141	537	136	-1	36

KOLLEKTIV PENSJON PRIVAT

(NOK mill.)	Tjenestepensjon med investeringsvalg	Pensjonsbevis uten investeringsvalg	Tjeneste- pensjons- ordninger uten rett til overskudd
Premieinntekter for egen regning	973	196	1 159
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		7	90
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	391		
Andre forsikringsrelaterte inntekter	10		2
Erstatninger for egen regning	-50	-1	-60
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		-193	-1 066
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	-1 313		
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		-6	-29
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-10		-97
Andre forsikringsrelaterte kostnader			-7
Resultat av teknisk regnskap	0	3	-6

KOLLEKTIV PENSJON PRIVAT

(NOK mill.)	Innskudds- pensjon med investeringsvalg	Pensjonskapital- bevis uten investeringsvalg	Pensjonskapital- bevis med investeringsvalg	2021	2020
Premieinntekter for egen regning	21 559	181	188	26 785	19 408
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		11		6 506	9 505
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	10 765		4 255	17 646	10 006
Andre forsikringsrelaterte inntekter	203		247	710	706
Erstatninger for egen regning	-4 262	-111	-17 803	-30 466	-13 308
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		-77		-45	-3 739
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	-27 997		13 488	-18 009	-20 182
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser				-986	-539
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-205		-116	-877	-883
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-1		-1	-97	-187
Resultat av teknisk regnskap	62	3	257	1 167	786

KOLLEKTIV PENSJON OFFENTLIG

(NOK mill.)	Ytelsesbasert uten investeringsvalg	2021	2020
Premieinntekter for egen regning	6 978	6 978	613
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	801	801	197
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen			
Andre forsikringsrelaterte inntekter	16	16	
Erstatninger for egen regning	-583	-583	-452
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-6 816	-6 816	-237
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje			
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-325	-325	-82
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-99	-99	-49
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-2	-2	
Resultat av teknisk regnskap	-32	-32	-9

Note 15 Resultatanalyse fordelt per bransje

(NOK mill.)	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppe- livs- forsikring	Individuell kapital- forsikring	Individuell rente/ pensjons- forsikring	Skade- forsikring	Storebrand Livsforsikring AS		SPP	Storebrand Livsforsikring konsern	
							2021	2020	2021	2021	2020
Finansinntekter ¹⁾	25 157	543	62	1 148	1 119	24	28 054	19 939	3 910	31 964	23 930
Garantert rente	-22 538	-207	-32	-1 111	-1 077	-11	-24 976	-16 837	-3 217	-28 193	-20 813
- herav tilført premiefond	-9						-9	-3		-9	-3
Avkastnings- resultat	2 619	336	30	36	42	14	3 078	3 103	351	3 429	3 117
Risikopremie	13	-56	619	675	-103	273	1 421	1 577	44	1 465	1 758
Risikotilskudd ¹⁾	193	50	-671	-400	136	-244	-935	-1 385	105	-830	-1 376
Netto gjenforsikring med videre ¹⁾	-10		-32	-1		4	-38	-38	-10	-49	-41
Risikoresultat	196	-6	-84	275	33	33	447	153	139	586	341
Administrasjons- premie ¹⁾	1 504	35	84	208	127	55	2 013	1 884	1 737	3 751	3 515
Driftskostnader	-877	-99	-63	-228	-124	-51	-1 442	-1 362	-1 017	-2 459	-2 360
Administrasjons- resultat	628	-64	21	-20	3	4	571	522	721	1 292	1 155
Øvrig ²⁾	51						51			51	
Pris på rentegaranti	239	30					268	222		268	222
Fortjenesteelement risiko	33	8					41	37		41	37
Bransjeresultat brutto	3 765	305	-33	291	79	50	4 456	4 037	1 211	5 668	4 872
Netto til/fra tilleggs- avsetninger	-1 612	-11		-1	-20		-1 644	-2 524		-1 644	-2 524
Avkastningsresultat tilført kunder	-886	-325					-1 211	-508		-1 211	-508
Risikoresultat tilført kunder	-100						-100	-113		-100	-113
Annen tilordning av overskudd til kunder				-65	-19		-84	-84		-84	-84
Resultat av teknisk regnskap (til eier)	1 167	-32	-33	225	39	50	1 417	808	1 211	2 628	1 643
- herav avsatt til risikoutjevns- fond	114	-6					109	-27		109	-27

1) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (i note 20) og andre forsikringsrelaterte kostnader (i note 26) er fordelt etter art.

2) Består av egenkapitalbidrag og egenkapitaltilskudd ved overtakelse av porteføljer

INDIVIDUELL KAPITALFORSIKRING

(NOK mill.)	Med overskuddsdeling	Uten rett til andel overskudd	Investeringsvalg	Storebrand Livsforsikring AS	
				2021	2020
Finansinntekter ¹⁾	86	74	988	1 148	1 010
Garantert rente	-72	-52	-988	-1 111	-999
Avkastningsresultat	15	22	-0	36	11
Risikopremie	183	487	6	675	628
Risikotilskudd ¹⁾	-109	-285	-6	-400	-373
Netto gjenforsikring med videre ¹⁾				-1	-1
Risikoresultat	74	201	0	275	254
Administrasjonspremie ¹⁾	47	78	83	208	164
Driftskostnader	-37	-114	-78	-228	-185
Administrasjonsresultat	11	-35	5	-20	-22
Bransjeresultat brutto	99	187	5	291	244
Netto til/fra tilleggsavsetninger	-1			-1	-4
Annen tilordning av overskudd	-65			-65	-75
Resultat av teknisk regnskap	34	187	5	225	164

1) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (i note 20) og andre forsikringsrelaterte kostnader (i note 26) er fordelt etter art.

INDIVIDUELL RENTE/PENSJONSFORSIKRING

(NOK mill.)	Med overskuddsdeling	Investeringsvalg	Storebrand Livsforsikring AS	
			2021	2020
Finansinntekter ¹⁾	338	781	1 119	838
Garantert rente	-296	-781	-1 077	-828
Avkastningsresultat	42	-0	42	9
Risikopremie	-100	-2	-103	-101
Risikotilskudd ¹⁾	135	1	136	120
Netto gjenforsikring med videre ¹⁾				
Risikoresultat	35	-1	33	19
Administrasjonspremie ¹⁾	41	86	127	117
Driftskostnader	-58	-67	-124	-127
Administrasjonsresultat	-17	20	3	-10
Bransjeresultat brutto	60	19	79	19
Netto til/fra tilleggsavsetninger	-20		-20	-8
Annen tilordning av overskudd	-19		-19	-9
Resultat av teknisk regnskap	21	19	39	2

1) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (i note 20) og andre forsikringsrelaterte kostnader (i note 26) er fordelt etter art.

KOLLEKTIV PENSJON PRIVAT

(NOK mill.)	Foretakspensjon uten investeringsvalg	Fripoliser uten investeringsvalg	Fripoliser med investeringsvalg	Tjenestepensjon uten investeringsvalg	Tjenestepensjon med investeringsvalg	Pensjonsbevis uten investeringsvalg
Finansinntekter ¹⁾	939	6 286	2 235	159	391	8
Garantert rente	-468	-4 284	-2 236	-55	-391	
- herav tilført premiefond	-8					
Avkastningsresultat	471	2 003	-0	104	0	8
Risikopremie	-68	-557	-87	-259		
Risikotilskudd ¹⁾	21	834	42	272		
Netto gjenforsikring med videre ¹⁾	-1	-1				
Risikoresultat	-48	276	-45	13		
Administrasjonspremie ¹⁾	100	486	156	23	10	1
Driftskostnader	-153	-259	-19	-17	-10	
Administrasjonsresultat	-53	227	137	5	0	1
Øvrig ²⁾		51				
Pris på rentegaranti	215			24		
Fortjenesteelement risiko	28					
Bransjeresultat brutto	612	2 557	92	146	0	9
Netto til/fra tilleggsavsetninger	-185	-1 383		-40		
Avkastningsresultat tilført kunder	-286	-500		-64		-6
Risikoresultat tilført kunder		-139	45	-6		
Resultat av teknisk regnskap	141	535	136	36	0	3
-herav avsatt til risikoutjevningfond	-48	156		6		

1) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (i note 20) og andre forsikringsrelaterte kostnader (i note 26) er fordelt etter art.

2) Består av egenkapitalbidrag og egenkapitaltilskudd ved overtakelse av porteføljer

KOLLEKTIV PENSJON PRIVAT

					Storebrand Livsforsikring AS	
(NOK mill.)	Tjeneste- pensjonsordnin- ger uten rett til overskudd	Innskudds- pensjon med investeringsvalg	Pensjons- kapitalbevis uten investeringsvalg	Pensjons- kapitalbevis med investeringsvalg	2021	2020
Finansinntekter ¹⁾	106	10 765	13	4 255	25 157	17 875
Garantert rente	-77	-10 765	-7	-4 255	-22 538	-14 902
- herav tilført premiefond	-1				-9	-3
Avkastningsresultat	29	-0	5	-0	2 619	2 973
Risikopremie	984				13	
Risikotilskudd ¹⁾	-976				193	63
Netto gjenforsikring med videre ¹⁾	-8				-10	-27
Risikoresultat	0	-0			196	36
Administrasjonspremie ¹⁾	86	267	3	373	1 504	1 466
Driftskostnader	-97	-205		-116	-877	-883
Administrasjonsresultat	-11	62	3	257	628	582
Øvrig ²⁾					51	0
Pris på rentegaranti					239	209
Fortjenesteelement risiko	5				33	33
Bransjeresultat brutto	23	62	8	257	3 765	3 834
Netto til/fra tilleggsavsetninger			-5		-1 612	-2 508
Avkastningsresultat tilført kunder	-29				-886	-430
Risikoresultat tilført kunder					-100	-109
Resultat av teknisk regnskap	-6	62	3	257	1 167	786
-herav avsatt til risikoutjevningfond					114	-32

1) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (i note 20) og andre forsikringsrelaterte kostnader (i note 26) er fordelt etter art.

2) Består av egenkapitalbidrag og egenkapitaltilskudd ved overtakelse av porteføljer

KOLLEKTIV PENSJON OFFENTLIG

(NOK mill.)	Ytelsesbasert uten investeringsvalg	Storebrand Livsforsikring AS	
		2021	2020
Finansinntekter ¹⁾	543	543	143
Garantert rente	-207	-207	-62
Avkastningsresultat	336	336	81
Risikopremie	-56	-56	-7
Risikotilskudd ¹⁾	50	50	15
Netto gjenforsikring med videre ¹⁾			
Risikoresultat	-6	-6	9
Administrasjonspremie ¹⁾	35	35	19
Driftskostnader	-99	-99	-49
Administrasjonsresultat	-64	-64	-30
Pris på rentegaranti	30	30	13
Fortjenesteelement risiko	8	8	4
Bransjeresultat brutto	305	305	76
Netto til/fra tilleggsavsetninger	-11	-11	-3
Avkastningsresultat tilført kunder	-325	-325	-78
Risikoresultat tilført kunder			-4
Resultat av teknisk regnskap	-32	-32	-9
-herav avsatt til risikoutjevningfond	-6	-6	4

1) Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (i note 20) og andre forsikringsrelaterte kostnader (i note 26) er fordelt etter art.

Note 16 Salg av forsikringer (nytegning)

(NOK mill.)	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppelivs-forsikring	Individuell kapitalforsikring	Individuell rente/pensjonsforsikring	Skadeforsikring	Storebrand Livsforsikring AS
2021	106	10	4	981	141	21	1 263
2020	305	0	11	858	125	18	1 316

Salg består av nysalg og forbedringssalg med fradrag for forsikringer der første premie ikke blir betalt. Tilflyttede reserver (note 17) er ikke med i tallene.

Note 17 Flytting av forsikringsforpliktelser

(NOK mill.)	Kollektiv pensjons- forsikring privat	Kollektiv pensjons- forsikring offentlig	Individuell kapital- forsikring	Individuell rente og pensjons- forsikring	Storebrand Livsforsikring AS	
					2021	2020
Mottatte midler						
Premiereserve	12 245	6 089	12	119	18 466	6 051
Tilleggsavsetning	-20	744			724	27
Flytting av premiereserver med videre	12 225	6 833	12	119	19 190	6 078
Premiefond						
Antall kontrakter/kunder	141 240	48	106	310	141 704	9 034
Fraflyttede midler						
Premiereserve	-21 703		-31	-36	-21 769	-4 998
Tilleggsavsetning	-15				-16	-8
Kursreserver	-19				-19	-15
Flytting av premiereserver med videre	-21 737		-31	-37	-21 805	-5 021
Premiefond						-54
Antall kontrakter/kunder	212 799		247	678	213 724	13 625

Note 18 Netto finansinntekter

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Renter utlån	503	602	489	577
Renter bank	6	12	2	10
Renter obligasjoner og andre rentebærende papirer til virkelig verdi	3 042	2 670	2 119	1 574
Renter obligasjoner til amortisert kost	3 944	3 934	3 944	3 934
Renter derivater	1 318	1 032	363	410
Renteinntekt for øvrig	-459	-569	-221	-334
Utbytte	636	682	636	553
Sum renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	8 991	8 365	7 332	6 726
Verdiendring eiendom	933	494		
Verdiendring aksjer	42 019	7 826	12 852	3 058
Verdiendring obligasjoner og sertifikater	-2 066	1 225	-1 913	1 040
Verdiendring derivater	-4 847	3 915	-2 451	2 831
Verdiendring utlån		-5		-5
Sum verdiendringer på investeringer	36 039	13 455	8 487	6 925
Realisert gevinst aksjer	10 947	5 857	9 417	5 220
Realisert gevinst obligasjoner og sertifikater	-190	97	-9	247
Realisert gevinst derivater	5 458	-1 325	4 492	-2 964
Realisert gevinst obligasjoner til amortisert kost	293	450	293	450
Realisert gevinst andre investeringer	-202	334	-202	332
Agio aksjer	119	247	-91	634
Agio obligasjoner og sertifikater	181	-21	-121	485
Agio derivater	-4 591	1 782	-3 576	1 438
Agio obligasjoner til amortisert kost	1	208	1	208
Agio diverse	-51	13	32	109
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	11 964	7 642	10 237	6 159
Rentekostnader ansvarlig lån	-405	-356	-405	-356
Sum rentekostnader	-405	-356	-405	-356

Note 19 Netto inntekter fra eiendommer

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern	
	2021	2020
Leieinntekter fra eiendommer ¹⁾	1 589	1 648
Driftskostnader (inkludert vedlikehold og reparasjoner) som gjelder eiendommer ²⁾	-381	-393
Resultat minoritet definert som gjeld	-183	-68
Netto driftsinntekter eiendom	1 025	1 187
Realisert gevinst/tap	206	0
Endring i virkelig verdi investeringseiendommer	933	494
Sum inntekter eiendom	2 164	1 680
1) Herav eiendommer til eget bruk	104	97
2) Herav eiendommer til eget bruk	-42	-42

Note 20 Andre forsikringsrelaterte inntekter

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Renteinntekter forsikring	16	3	16	3
Forvaltningsgebyrer	126	127		
Øvrige forsikringsrelaterte gebyrer	89	79	89	79
Returprovisjoner	1330	1210	752	733
Andre inntekter	11	6	5	
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter	1 573	1 426	863	815

Note 21 Andre inntekter

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Renter på driftsbankkonti	3	2	3	2
Driftsinntekter i selskaper utenom forsikring	155	153		
Kickback investeringsvalg	7			
Gevinst ved utkjøp minoritet		17		
Gevinst ved salg av datterselskap	388			
Andre inntekter	13	26	9	2
Sum andre inntekter	565	198	12	4

Note 22 Salgskostnader

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Lønn og personalkostnader egne salgsressurser	-275	-257	-180	-161
Andre salgskostnader egne salgsressurser	-251	-258	-37	-32
Provisjoner til eksterne distributører	-240	-267	-26	-22
Sum salgskostnader	-766	-782	-243	-216
Endring i aktiverte salgskostnader	29	68		

Note 23 Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Storebrandkonsernet har landspesifikke pensjonsordninger.

De ansatte i Storebrand i Norge har en innskuddsbasert pensjonsordning. I en innskuddsordning setter foretaket av et avtalt tilskudd til en pensjonskonto. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonskontoen. Når innskuddene er betalt har foretaket ingen ytterligere betalingsforpliktelser knyttet til innskuddspensjonen, og innbetalingen til pensjonskonto kostnadsføres fortløpende. Det er av regulatoriske årsaker ikke anledning til spare for lønn som overstiger 12G i innskuddspensjon. Storebrand har for ansatte med lønn over 12G en pensjonssparing i spareproduktet Ekstrapensjon.

Premiesatser og innhold for innskuddspensjonsordningen er følgende:

- Sparingen starter fra første lønnskone
- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 12G (Grunnbeløp utgjør kr 106.399 pr 31.12.21)
- I tillegg spares 13 prosent av lønn mellom 7,1 til 12G
- Sparesats i Ekstrapensjon for lønn over 12G er 20 prosent

De norske selskapene er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon AFP. Den private AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen og er en flerforetaksordning pensjonsordning, men det foreligger ikke tilgjengelig pålitelig informasjon for innregning av forpliktelsen i balansen. Ordningen blir finansiert gjennom årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G, og premiesatsen i 2021 var på 2,5 %.

Det foreligger også pensjonsforpliktelser for ytelsesordning knyttet til driftspensjoner for enkelte tidligere ansatte og tidligere styremedlemmer.

Pensjonen for ansatte i SPP i Sverige følger de Bankanställdas Tjänstepensionsplan (BTP).

SPP har en innskuddsbasert tjenstepensjon som kalles BTP1. Alle nyansatte fra og med 01.01.2014 meldes inn i denne pensjonsavtalen. I BTP1 betaler arbeidsgiveren en premie til pensjonssparing beregnet ut fra pensjonsgivende lønn opp til 30 "inkomstbasbelopp". I forsikringen inngår alderspensjon med eller uten dødlighetsarv, uførepensjon og barnepensjon. Premien beregnes uavhengig av alder og beregnes primært ut fra månedslønnen. Premien betales månedlig i to deler, en fast del som er 2,5 prosent av pensjonsgivende lønn opp til og med 7,5 "inkomstbasbelopp". Premiens valgfrie del er 2 prosent av lønn opp til og med 7,5 "inkomstbasbelopp" samt 30 prosent av lønn mellom 7,5 og 30 "inkomstbasbelopp".

Pensjonen i avtalen BTP2 (ytelsesbestemt tjenstepensjon som er en lukket ordning) utgjør 10 prosent av årslønnen opp til 7,5 "inkomstbasbelopp" ("inkomstbasbeloppet" utgjorde i 2021 SEK 68 200 og blir i 2022 SEK 71 000), 65 prosent av lønn i intervallet i 7,5 til 20 og 32,5 prosent i intervallet 20 til 30. På lønn som overstiger 30 "inkomstbasbelopp" beregnes ingen alderspensjon. Full opptjeningsstid oppnås etter 30 års medlemskap i pensjonsordningen. Utover den ytelsesbaserte delen finnes også en mindre innskuddsdel innen BTP-planen. For denne del får den ansatte selv velge plasseringsform (tradisjonell forsikring eller fondsforsikring). Den innskuddsbaserte delen er 2 prosent av årslønn.

I SPP har administrerende direktør en pensjonsalder på 65 år. Administrerende direktør omfattes av BTP1. I tillegg har administrerende direktør en innskuddsbasert tilleggspensjon tegnet i SPP. Premien på denne forsikringen utgjør 20 prosent av lønn som overstiger 30 "inkomstbasbelopp".

BALANSEFØRTE PENSJONSFORPLIKTELSE ER FASTSATT SOM FØLGER

(NOK mill.)	2021	2020
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	981	1 204
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-1 003	-1 050
Netto pensjonsforpliktelse/-midler forsikret ordning	-22	154
Netto pensjonsforpliktelse/-midler forsikret ordning	-22	154
Øvre grense pensjonseiendel ¹⁾	31	
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	22	26
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	31	180

Inkluderer arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse som inngår i bruttoforpliktelsen.

1) Pensjonsmidler som ikke kan balanseføres

BOKFØRT I BALANSEN:

(NOK mill.)	2021	2020
Pensjonsforpliktelser	31	180

ENDRINGENE I DEN YTELSESBASERTE PENSJONSFORPLIKTELSEN I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	2021	2020
Pensjonsforpliktelse 1.1	1 230	1 051
Periodens pensjonsopptjening	13	14
Rentekostnader på forpliktelsen	13	17
Estimatawik	-144	72
Utbetalt pensjon	-33	-35
Pensjonsforpliktelse tilgang/avgang og omregningsdifferanser	-75	110
Pensjonsforpliktelse 31.12.	1 003	1 230

ENDRINGENE I PENSJONSMIDLENES VIRKELIGE VERDI

(NOK mill.)	2021	2020
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	1 050	951
Forventet avkastning	11	15
Estimatawik	11	-16
Innbetalte premier	25	22
Utbetalte pensjoner	-27	-30
Pensjonsmidler tilgang/avgang og omregningsdifferanser	-67	107
Pensjonsmidler 31.12.	1 003	1 050

Forventede innbetalinger av premie (ytelse) i 2022	19
Forventede innbetalinger av premie (innskudd) i 2022	128
Forventede innbetalinger til AFP i 2022	12
Forventede utbetalinger over drift (usikret ordning) i 2022	32

PENSJONSMIDLER HAR FØLGENDE SAMMENSETNING PER 31.12:

	Storebrand Livsforsikring AS		SPP Pension & Försäkring AB	
	2021	2020	2021	2020
Eiendommer til virkelig verdi	13 %	15 %	12 %	12 %
Obligasjoner til amortisert kost	39 %	34 %		
Utlån til amortisert kost	15 %	20 %	18 %	18 %
Aksjer og andeler til virkelig verdi	13 %	12 %	13 %	13 %
Obligasjoner til virkelig verdi	19 %	17 %	57 %	57 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	1 %	3 %		
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %
Bokført avkastning på eiendelene	4,5 %	4,4 %	1,9 %	4,8 %

Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene som administreres av Storebrand Livsforsikring og SPP Pension & Försäkring AB ved utgangen av året .
Finansielle instrumenter verdsettes på tre forskjellige nivåer. Fordeling av de enkelte klasser av finansielle instrumenter på nivåer fremgår av note 13.

NETTO PENSJONSKOSTNAD I RESULTATREGNSKAPET, SPESIFISERT SOM FØLGER:

(NOK mill.)	2021	2020
Periodens pensjonsopptjening	13	14
Netto rentekostnad/avkastning	2	2
Sum ytelsesbaserte ordninger	14	16
Periodens innbetaling til innskuddsordninger	159	149
Periodens kostnad til AFP (inkl. AGA)	17	12
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	190	177

ANALYSE AV AKTUARIELT TAP (GEVINST) I PERIODEN

(NOK mill.)	2021	2020
Tap (gevinst) - endring i diskonteringsrenten	-106	89
Tap (gevinst) - endring i andre økonomiske forutsetninger	-33	-12
Tap (gevinst) - opplevd DBO		-2
Tap (gevinst) - opplevd Pensjonsmidler	-16	12
Investerings-/administrasjonskostnader		1
Øvre grense pensjonsmidler	31	
Aktuarielt tap (gevinst) i perioden	-124	88

HOVEDFORUTSETNINGER BENYTTET I BEREKNINGENE AV NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE PER 31.12.

	Storebrand Livsforsikring AS		SPP Pension & Försäkring AB	
	2021	2020	2021	2020
Diskonteringsrente	2,0 %	1,5 %	1,8 %	1,2 %
Forventet lønnsvekst	2,25 %	1,75 %	3,5 %	3,5 %
Forventet årlig regulering folketrygd	2,25 %	1,75 %		
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner			2,0 %	2,0 %
Uførhetstabell	KU	KU		
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE	DUS14	DUS14

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Det er i Norge benyttet en diskonteringsrente fastsatt med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Det ble med virkning fra 2014 innført et nytt dødelighetsgrunnlag K2013 for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Storebrand har benyttet dødelighetstabell K2013BE (beste estimat) i aktuarberegningene per 31.12.2021.

De aktuarielle forutsetningene i Sverige følger bransjens felles dødelighetstabell DUS14 justert for selskapsspesifikke forskjeller. Fratredelseshyppigheten er beregnet til i gjennomsnitt 4 prosent per år.

SENSITIVITETSANALYSE PENSJONSBEREGNING

Risikoen for Storebrand knyttet til pensjonsordningen er knyttet til de endringer i de økonomiske -og actuarielle forutsetninger som må benyttes i beregningene, og den faktiske avkastningen på pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen.

For de norske selskapene som har gått over til innskuddspensjon fra 1. januar 2015 er det ikke beregnet sensitivitet, og tallene nedenfor viser sensitiviteten for de svenske selskapene.

Følgende estimater er basert på fakta og omstendigheter per 31. desember 2021, og beregnet for hver enkelt når alle andre forutsetninger holdes konstante.

Sverige	Diskonteringsrente		Forventet lønnsvekst		Dødelighet - endring i forventet levealder	
	1,0 %	-1,0 %	1,0 %	-1,0 %	+1 ÅR	-1 ÅR
Prosentvis endring i pensjon:						
Pensjonsforpliktelse	-8 %	10 %	-2 %	-4 %	2 %	-2 %
Periodens netto pensjonskostnader	-10 %	13 %	5 %	-4 %	1 %	-1 %

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Storebrandkonsernet har landspesifikke pensjonsordninger.

De ansatte i Storebrand i Norge har en innskuddsbasert pensjonsordning. I en innskuddsordning setter foretaket av et avtalt tilskudd til en pensjonskonto. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonskontoen. Når innskuddene er betalt har foretaket ingen ytterligere betalingsforpliktelser knyttet til innskuddspensjonen, og innbetalingen til pensjonskonto kostnadsføres fortløpende. Det er av regulatoriske årsaker ikke anledning til spare for lønn som overstiger 12G i innskuddspensjon. Storebrand har for ansatte med lønn over 12G en pensjonssparing i spareproduktet Ekstrapensjon.

Premiesatser og innhold for innskuddspensjonsordningen er følgende:

- Sparingen starter fra første lønnskroner
- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 12G (Grunnbeløp utgjør kr 106.399 pr 31.12.21)
- I tillegg spares 13 prosent av lønn mellom 7,1 til 12G
- Sparesats i Ekstrapensjon for lønn over 12G er 20 prosent

De norske selskapene er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon AFP. Den private AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen og er en flerforetaksordning pensjonsordning, men det foreligger ikke tilgjengelig pålitelig informasjon for innregning av forpliktelsen i balansen. Ordningen blir finansiert gjennom årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G, og premiesatsen i 2021 var på 2,5 %.

Det foreligger også pensjonsforpliktelser for ytelsesordning knyttet til driftspensjoner for enkelte tidligere ansatte og tidligere styremedlemmer.

BALANSEFØRTE PENSJONSFORPLIKTELSE ER FASTSATT SOM FØLGER

(NOK mill.)	2021	2020
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	13	16
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-34	-33
Netto pensjonsforpliktelse/-midler forsikret ordning	-21	-18
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	22	25
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	2	7

Inkluderer arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse. Arbeidsgiveravgift inngår i bruttoforpliktelsen.

BOKFØRT I BALANSEN:

(NOK mill.)	2021	2020
Pensjonseiendel	21	18
Pensjonsforpliktelser	22	25

ENDRINGENE I DEN YTELSESBASERTE PENSJONSFORPLIKTELSEN I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	2021	2020
Pensjonsforpliktelse 1.1	41	42
Rentekostnader på forpliktelsen	1	1
Estimatavvik	-2	1
Utbetalt pensjon	-4	-3
Pensjonsforpliktelse 31.12.	35	41

ENDRINGENE I PENSJONSMIDLENES VIRKELIGE VERDI

(NOK mill.)	2021	2020
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	33	35
Forventet avkastning	1	1
Estimatavvik		-2
Pensjonsmidler 31.12.	34	33

Forventede innbetalinger av premie (ytelse) i 2022	1
Forventede innbetalinger av premie (innskudd) i 2022	76
Forventede innbetalinger til AFP i 2022	12
Forventede utbetalinger over drift (usikret ordning) i 2022	4

PENSJONSMIDLER HAR FØLGENDE SAMMENSETNING PER 31.12:

	Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020
Eiendommer til virkelig verdi	13 %	15 %
Obligasjoner til amortisert kost	39 %	34 %
Utlån til amortisert kost	15 %	20 %
Aksjer og andeler til virkelig verdi	13 %	12 %
Obligasjoner til virkelig verdi	19 %	17 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	1 %	3 %
Sum	100 %	100 %
Bokført avkastning på eiendelene	4,5 %	4,4 %

Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene som administreres av Storebrand Livsforsikring ved utgangen av året . Finansielle instrumenter verdsettes på tre forskjellige nivåer. Fordeling av de enkelte klasser av finansielle instrumenter på nivåer fremgår av note 13.

NETTO PENSJONSKOSTNAD I RESULTATREGNSKAPET, SPESIFISERT SOM FØLGER:

(NOK mill.)	2021	2020
Sum ytelsesbaserte ordninger	0	0
Periodens kostnad til innskuddsordninger	83	79
Periodens kostnad til AFP (inkl. AGA)	12	11
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	96	91

ANALYSE AV AKTUARIELT TAP (GEVINST) I PERIODEN

(NOK mill.)	2021	2020
Tap (gevinst) - endring i diskonteringsrenten	-2	3
Tap (gevinst) - opplevd DBO		-2
Investerings-/administrasjonskostnader		2
Aktuarielt tap (gevinst) i perioden	-2	3

HOVEDFORUTSETNINGER BENYTTET I BEREGNINGENE AV NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE PER 31.12.

	2021	2020
Diskonteringsrente	2,0 %	1,5 %
Forventet lønnsvekst	2,25 %	1,75 %
Forventet årlig regulering folketrygd	2,25 %	1,75 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner		
Uførhetstabell	KU	KU
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Det er i Norge benyttet en diskonteringsrente fastsatt med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellestorgsgesjon. Det ble med virkning fra 2014 innført et nytt dødelighetsgrunnlag K2013 for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Storebrand har benyttet dødelighetstabell K2013BE (beste estimat) i aktuarberegningene per 31.12.2021.

SENSITIVITETSANALYSE PENSJONSBEREGNING

Risikoen for Storebrand knyttet til pensjonsordningen er knyttet til de endringer i de økonomiske -og aktuarielle forutsetninger som må benyttes i beregningene, og den faktiske avkastningen på pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen.

For de norske selskapene som har gått over til innskuddspensjon fra 1. januar 2015 er det ikke beregnet sensitivitet.

Note 24 Godtgjørelse og forpliktelser for ledende ansatte og tillitsvalgte

Geir Holmgren er administrerende direktør i Storebrand Livsforsikring AS. Han har en lønnsgaranti på 12 måneder etter ordinær oppsigelsestid. Alle arbeidsrelaterte inntekter inklusive konsulentoppdrag kommer til fradrag.

Selskapet har ingen forpliktelser overfor styrets leder ved opphør eller endring av vervet. Selskapet betaler styreansvarsforsikringer for sine styremedlemmer.

Storebrand har etablert en bonusordning for ansatte. Bonusordningen er knyttet til selskapets verdiskapning, samt individuelle prestasjoner.

Tusen kroner	Ordinær lønn ¹⁾	Andre ytelser ²⁾	Total godtgjørelse opptjent i året	Årets pensjons- opptjening	Lønnsgaranti (mnd)	Lån ³⁾	Eier antall aksjer ⁴⁾
Geir Holmgren	5 025	202	5 227	945	12	6 035	100 770
Odd Arild Grefstad	7 638	185	7 823	1 493	24	5 384	221 242
Lars Aa. Løddesøl	5 900	201	6 101	1 130	18	10 000	140 384
Heidi Skaaret	5 053	177	5 230	950	12	3 009	110 379
Karin Greve-Isdahl	3 210	41	3 251	566	12	18 598	29 551
Trygve Håkedal	3 527	41	3 568	629	12	8 989	24 848
Tove Selnes	3 215	168	3 382	562	12	11 282	29 538
Terje Løken ⁵⁾	3 527	158	3 686	629	12	6 786	24 695
Staffan Hansèn	6 528	28	6 555	1 682	12		99 083
Jan Erik Saugestad	6 531	153	6 684	1 256	12	1 200	120 176
Sum 2021	50 154	1 354	51 507	9 842		71 284	900 666
Sum 2020	47 812	1 498	49 310	9 598		69 128	664 613

Operasjonelt ansvar i Storebrand konsernet går på tvers av juridisk struktur og ledende ansatte for en juridisk enhet kan være avvikende fra ansatteforholdet.

1) En andel av konsernledelsens fastlønn vil være bundet til kjøp av fysisk STB-aksjer med 3 års bindingstid. Kjøp av aksjer vil foregå en gang per år.

2) Omfatter bilgodtgjørelse, telefon, forsikring, rentefordel, andre trekkpliktige ytelser.

3) Ansatte kan låne inntil 7 millioner kroner til subsidierte priser mens overskytende lånebeløp følger markedsrente.

4) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jamfør regnskapsloven §7-26.

5) Terje Løken fratrådte sin stilling 31. desember 2021. Ettersom Løken går inn i en annen stilling utenfor Storebrand-konsernet, vil det ikke bli utbetalt etterlønn.

Tusen kroner	Godtgjørelse	Eier antall aksjer ¹⁾	Lån ²⁾
Styret			
Odd Arild Grefstad		221 242	5 384
Jan Otto Risebrobakken		8 962	5 386
Hans Henrik Klouman	236		
Vibeke Hammer Madsen	236	780	
Martin Skancke	236	30 000	
Trond Thire	101	595	7 250
Mari Tårnesvik Grøtting	101	560	3 729
Jørn Hilstad	57	1 960	4 340
Hanne Seim Grave	52	325	1 932
Sum 2021	1 020	264 424	28 021
Sum 2020	1 662	234 902	20 818

1) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jamfør regnskapsloven §7-26.

2) Ansatte kan låne inntil 7 millioner kroner til subsidierte priser mens overskytende lånebeløp følger markedsrente.

Lån til ansatte i Storebrand Livsforsikring konsern er 629 millioner kroner.

Note 25 Revisjonshonorar

Storebrandkonsernet har PWC som ekstern revisor.

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Lovpålagt revisjon	-5,3	-6,2	-1,8	-1,5
Andre attestasjonstjenester	-0,4	-0,3	-0,4	0,0
Skatterådgivning	0,0	0,0	0,0	0,0
Andre tjenester utenfor revisjonen	-0,5	-0,2	-0,5	-0,2
Sum	-6,2	-6,6	-2,6	-1,7

Inklusive merverdiavgift

Note 26 Andre forsikringsrelaterte kostnader

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Pooling	-60	-69	-38	-44
Rentekostnader forsikring	-91	-75	-91	-75
Rabatt forvaltningsgebyr		-51		-51
Avkastningsskatt	-4	-4		-1
Tap på krav forsikring	-7	-81	-7	-80
Andre kostnader	-3	2		4
Sum andre forsikringsrelaterte kostnader	-164	-279	-135	-247

Note 27 Andre kostnader

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Kostnader ansvarlig lån	-405	-356	-405	-356
Amortisering immaterielle eiendeler	-366	-372	-29	-28
Andre kostnader	-76	-52	-46	-8
Driftskostnader andre selskaper enn forsikring	-92	-95		
Sum andre kostnader	-939	-875	-481	-392

Note 28 Skatt

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Betalbar skatt	-35	-32		
Endring utsatt	-528	376	-504	369
Sum skattekostnad	-563	344	-504	369

AVSTEMMING AV FORVENTET SKATTEKOSTNAD TIL FAKTISK SKATTEKOSTNAD

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Ordinært resultat før skatt	2 725	1 336	3 149	1 390
Forventet inntektsskatt med nominell skattesats	-681	-334	-787	-347
Skatteeffekten av:				
aksjer (fritaksmetoden)	1	227	1	124
mottatt utbytte	2		303	244
tilknyttede selskaper		-4		
resultat omfattet av avkastningsskatt	161	82		
permanente forskjeller	-5	-94	-4	
utsatt skatt verdøkning eiendom kundemidler ¹⁾	-582	-566		
utsatt skatt verdøkning eiendom kundemidler dekket av kundeavkastning ¹⁾	582	566		
endring i skattesats	-25			
Endring tidligere år	-16	467	-16	349
Skattekostnad	-563	344	-504	369
Effektiv skattesats ²⁾	21 %	-26 %	18 %	18 %

SKATTEKOSTNAD PÅ ØVRIGE RESULTATELEMENTER I TOTALRESULTATET

(NOK mill.)	2021	2020	2021	2020
Skatt på øvrige resultatelementer som ikke blir omklassifisert til resultatet	10	10	14	8
Sum skattekostnad i totalresultatet	10	9	8	10

BEREGNING AV UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT AV MIDLERTIDIGE FORSKJELLER OG UNDERSKUDD TIL FREMFØRING

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Skatteøkende midlertidige forskjeller				
Verdipapirer	3	158	3	158
Fast eiendom ¹⁾	2 748	2 696		
Driftsmidler	25	24	25	17
Gevinst-/tapskonto	13	19	15	19
Annet	371	443	100	117
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	3 160	3 340	143	311
Skattereduserende midlertidige forskjeller				
Avsetninger	-7	-8		
Påløpt pensjon		-1		
Gevinst-/tapskonto		-3	-2	-3
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-7	-12	-2	-3
Fremførbare underskudd	-3 330	-6 530	-3 327	-6 496
Grunnlag for netto utsatt skatt eiendel/skatt forpliktelse	-177	-3 202	-3 186	-6 187
Netto utsatt eiendel/forpliktelse i balansen ³⁾	-437	-1 077	-797	-1 547
Bokført i balansen:				
Utsatt skatt eiendel	1 058	1 723	797	1 547
Utsatt skatt forpliktelse	622	647	0	0

1) Det avsettes utsatt skatt på verdøkning i eiertiden på fast eiendom i SPP Fastigheter AB i tråd med IAS 12 og regler for konsolidering. Dette er investeringer som eies av kundemidler. Disse eiendommene er eid gjennom egne aksjeselskaper og et salg av eiendommer vil medføre at denne skatten vil påvirke avkastningen til kundene, og ikke påvirke eiers skattekostnad. Denne skatten er i konsernregnskapet blitt bokført som en fordring på kundemidlene og har derfor ingen effekt på netto skattekostnad. I balansen blir ikke utsatt skatt knyttet til fast eiendom eiet av kundemidler nettet mot andre midlertidige forskjeller.

2) Den effektive skattesatsen er påvirket av at konsernet driver virksomhet i forskjellige land med ulik skattesats fra Norge. I tillegg vil skattekostnaden påvirkes av skatteeffekter knyttet til tidligere år. Selskapsskattesatsen i Norge er 22 prosent. For selskaper som er omfattet av finansskatt er skattesatsen 25 prosent. I Storebrand-konsernet inngår både selskaper som omfattes og som ikke omfattes av finansskatten. Ved balanseføring av utsatt skatt/ skattefordel i konsernregnskapet benyttes derfor selskapsskattesatsen gjeldende for det enkelte selskap (22 eller 25 prosent).

Skattesatsen for selskaper i Sverige ble endret til 20,6 prosent for 2021, fra 21,4 prosent i 2020.

3) Usikre skatteposisjoner

Skattereglene for forsikringsbransjen har over flere år gjennomgått endringer. Storebrand og Skatteetaten har i noen saker forskjellige tolkninger av skattereglene og tilhørende overgangsregler. Som et resultat av dette, oppstår det usikre skatteposisjoner tilknyttet de regnskapsførte skattekostnadene. Hvorvidt de usikre skatteposisjonene innregnes i regnskapet eller ikke, vurderes iht. IAS 12 og IFRIC 23. Usikre skatteposisjoner vil kun innregnes i regnskapet dersom selskapet anser at det er sannsynlighetsovervekt for at Skatteetatens tolkning vinner frem. Under beskrives vesentlige usikre skatteposisjoner.

A. I 2015 avviklet Storebrand Livsforsikring AS et heleid norsk datterselskap, Storebrand Eiendom Holding AS, med et skattemessig tap på omtrent 6,5 milliarder kroner, og en tilsvarende økning i det fremførbare underskuddet. I januar 2018 mottok Storebrand Livsforsikring AS et varsel om endring av ligningen for 2015 med påstand om at tapet er beregnet for høyt, men uten ytterligere kvantifisering. Storebrand Livsforsikring AS er uenig i argumentene som er anvendt og ga 2. mars 2018 sitt tilsvarende svar til Skatteetaten. Varselet var uklart, men på bakgrunn av varselet ble det i årsregnskapet for 2017 gjort en avsetning for en usikker skatteposisjon tilknyttet et tidligere ført skattemessig tap på omtrent 1,6 milliarder kroner (fremkommer som en reduksjon i det fremførbare underskuddet, og ga isolert sett en tilhørende økt skattekostnad for 2017 på omtrent 0,4 milliarder kroner). I mai 2019 mottok Storebrand Livsforsikring AS et utkast til vedtak om endring av ligning fra 2015 fra Skatteetaten. Storebrand er ikke enige i Skatteetatens varsel og ga i oktober 2019 sitt tilsvarende svar. I mars 2020 mottok Storebrand Livsforsikring AS vedtak som var basert på samme argumentasjon som i utkast til vedtak. Storebrand Livsforsikring AS påklagde i mai 2021 vedtaket til Skatteklagenemda. Storebrand

Livsforsikring AS vurderer at det er en sannsynlighetsovervekt for at selskapets syn vil vinne frem i Skatteklagenemda eller en eventuell rettslig prosess, og det er derfor ikke innregnet en usikker skatteposisjon i regnskapet basert på vedtaket. Dersom Skatteetaten vinner frem med sitt syn, vurderer Storebrand at det vil oppstå en skattekostnad for selskapet på omtrent 1,2 milliarder kroner. I tillegg vil det oppstå negative effekter for kundemidlenes avkastning etter skatt. Effektene er basert på beste estimat og etter gjennomgang med ekstern ekspertise.

B. Det ble for inntektsåret 2018 innført nye skatteregler for livsforsikrings- og pensjonsforetak. Disse reglene inneholdt overgangsregler for hvordan selskapene skulle opp-/nedskrive de skattemessige verdiene per 31. desember 2018. Skattedirektoratet publiserte i desember 2018 en tolkningsuttalelse som Storebrand anser ikke er i samsvar med lovens ordlyd. Ved fremleggelse av statsbudsjettet for 2020 i oktober 2019, foreslo Finansdepartementet en presisering i overgangsreglenes ordlyd i tråd med tolkningsuttalelsen fra Skattedirektoratet. Presiseringen ble i desember 2019 vedtatt av Stortinget. Storebrand anser at det hefter usikkerhet rundt rettskildeverdien fra et slikt etterarbeid av en lovregel, og som i dette tilfellet kun gjelder for et tidligere inntektsår. I skattemeldingen for 2018 har Storebrand Livsforsikring AS lagt til grunn ordlyden i den opprinnelige overgangsreglen, men mottok i oktober 2019 varsel om endring av ligning i tråd med tolkningsuttalelsen fra Skattedirektoratet og presiseringen fra Finansdepartementet. Storebrand Livsforsikring AS er ikke enige i Skatteetatens tolkning, men anser det som usikkert om selskapets tolkning vinner frem dersom saken avgjøres av domstolene. Den usikre skatteposisjonen er derfor innregnet i regnskapet. Forskjellen mellom Storebrands tolkning og Skatteetatens tolkning er, basert på vårt oppdaterte beste estimat, omtrent 6,4 milliarder kroner i en usikker skatteposisjon. Dersom Storebrands tolkning vinner frem, vil det fraregnes en avsatt skattekostnad på omtrent 1,6 milliard kroner i regnskapet.

C. Utfallet av tolkning av skatteregler for konsernbidrag nevnt under punkt A. vil få betydning ved beregning av effekt fra overgangsreglene for de nye skattereglene omtalt under punkt B. I regnskapet er det lagt til grunn en tilsvarende tolkning som beskrevet under punkt A. ved beregning av skattemessige inngangsverdier på eiendomsaksjer eid av kundemidlene for perioden 2016 og 2017. Det er derfor en usikker skatteposisjon tilknyttet effekt fra overgangsreglene utover punkt B. Denne effekten er avhengig av tolkning og utfall av punkt A. Dersom Storebrands syn vinner frem under punkt A. vil Storebrand regnskapsføre en ytterligere skatteinntekt på omtrent 0,8 milliarder kroner hvis selskapets syn også vinner frem under punkt B. Dersom Skatteetaten vinner frem med sitt syn fullt ut under punkt A. vil Storebrand regnskapsføre en skattekostnad på omtrent 0,6 milliarder kroner.

Selskapet har gjennomført en oppdatert vurdering av sakene i forbindelse med årsavslutningen, og anser at saken fra selskapets side ikke har blitt svekket i løpet av året. Det er en uklar tidslinje for videre prosess med Skatteetaten og behandling i Skatteklagenemda, men Storebrand vil dersom nødvendig søke avklaring i domstolene for de omtalte usikre skatteposisjonene.

Note 29 Immaterielle eiendeler, goodwill og merverdi kjøpte forsikringsforpliktelser

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

(NOK mill.)	Immaterielle eiendeler				Sum 2021	Sum 2020
	IT- systemer	Value of business in force	Andre immate- rielle eiendeler	Goodwill		
Anskaffelseskost 1.1	914	10 602	705	831	13 052	11 612
Tilgang i perioden:	188		7		195	236
Utviklet internt	13				13	45
Kjøpt separat	175		7		182	191
Valutajusteringer ved omregning av utenlandsk enhet	-23	-679	-46	-53	-801	1 204
Anskaffelseskost 31.12	1 078	9 923	666	778	12 445	13 052
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1	-367	-7 954	-705	0	-9 026	-7 789
Nedskrivning i perioden	-30				-10	
Amortisering i perioden	-87	-365	-1		-473	-409
Valutajusteringer ved omregning av utenlandsk enhet	3	527	46		576	-828
Akk. av- og nedskrivninger 31.12	-481	-7 792	-659	0	-8 932	-9 026
Balanseført verdi 31.12.21	598	2 131	6	778	3 513	
Balanseført verdi 31.12.20	548	2 648		831		4 026

SPEKIFIKASJON AV IMMATERIELLE EIENDELER

(NOK mill.)	Levetid	Avskrivnings-sats	Avskrivnings-metode	Balanseført verdi 2021	Balanseført verdi 2020
Silver	10 år	10 %	Lineær	168	197
IT systemer	5 år/10 år	20%/10%	Lineær	598	548
Value of business inforce SPP	20 år	5 %	Lineær	1 963	2 451
Andre immaterielle eiendeler (merkevarenavn, kundelister mv)	5 år	20 %	Lineær	6	

GOODWILL FORDELT PÅ VIRKSOMHETSKJØP

(NOK mill.)	Anskaffelses-kost 1.1.21	Verdi i balansen 1.1.21	Tilgang/ Avgang	Valuta-differanser ved omregning av utenlandsk enhet	Verdi i balansen 31.12.21	Verdi i balansen 31.12.20
Goodwill ved kjøp av SPP	831	831		-53	778	831
Sum	831	831		-53	778	831

Goodwill avskrives ikke, men testes årlig for nedskrivningsbehov.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

(NOK mill.)	IT-systemer	Value of business in force	Andre immaterielle eiendeler	Sum 2021	Sum 2020
Anskaffelseskost 1.1	544	281		825	691
Tilgang i perioden:	131		7	138	135
Utviklet internt	13			13	45
Kjøpt separat	118		7	125	90
Anskaffelseskost 31.12	675	281	7	963	825
Akk. av- og nedskrivninger 1.1.	-322	-84		-406	-353
Nedskrivning i perioden	-20				
Amortisering i perioden	-52	-28	-1	-101	-53
Akk. av- og nedskrivninger 31.12.	-395	-112	-1	-508	-406
Balanseført verdi 31.12.	281	169	6	455	419

(NOK mill.)	Levetid	Avskrivningssats	Avskrivnings-metode	Balanseført verdi 31.12.21	Balanseført verdi 31.12.20
IT systemer	5 år	20 %	Lineær	281	222
VIF fra Silver ved oppkjøp	10 år	10 %	Lineær	168	197
Andre immaterielle eiendeler (merkevarenavn, kundelister mv)	5 år	20 %	Lineær	6	

IMMATERIELLE EIENDELER KNYTTET TIL OPPKJØP AV SPP

Storebrand Livsforsikring AS kjøpte i 2007 SPP Pension & Försäkring AB med datterselskaper. Hoveddelen av de immaterielle verdiene knyttet til SPP er verdien av eksisterende forretning (VIF -value of business in force), hvor det er foretatt en egen tilstrekkelighetstest etter kravene i IFRS 4. For å bestemme om goodwill og øvrige immaterielle eiendeler knyttet til SPP har vært gjenstand for verdifall, er det estimert gjenvinnbart beløp ved å beregne virksomhetens bruksverdi. SPP anses som én kontantstrømgenererende enhet.

I beregningen av bruksverdi har ledelsen benyttet styrebehandlete budsjetter og prognoser for den kommende treårsperioden. For perioden 2025-2031 har administrasjonen gjort vurderinger og fastsatt en årlig vekst per element i resultatoppstillingen. I beregning av terminalverdien benyttes en vekstrate tilsvarende observert inflasjon på 1,7 prosent. Dette er lavere enn Riksbankens inflasjonsmål på 2,0 prosent, men nærmere risikofri rente benyttet i avkastningskravet. Hoveddriverne for resultatvekst på lang sikt vil være avkastning på forvaltningskapitalen, den underliggende inflasjonen og lønnsutviklingen i markedet (som driver premieveksten). I tillegg til kontantstrømmer fra prognostisert resultat er også endring i forventet regulatorisk kapitalbinding inkludert i verdsettelsen. Bruksverdi er beregnet ved å benytte et avkastningskrav på 6,7 prosent. Avkastningskravet er beregnet med utgangspunkt i risikofri rente og tillagt en premie som reflekterer risikoen i virksomheten.

Beregninger knyttet til fremtiden vil være usikre. Verdien vil påvirkes av ulike vekstparametere, forventet avkastning samt hvilket avkastningskrav som legges til grunn mv. Det presiseres at målsettingen med beregningen er å oppnå tilstrekkelig sikkerhet for at bruksverdi, jf. IAS 36, ikke er lavere enn innregnet verdi i regnskapet. Simulering med rimelige forutsetninger tilsier en verdi som forsvarer bokført verdi.

IMMATERIELLE EIENDELER KNYTTET TIL OPPKJØP AV SILVER

Storebrand Livsforsikring AS kjøpte i 2018 Silver Pensjonsforsikring AS. Selskapet ble i 2018 fusjonert med Storebrand Livsforsikring AS. Immaterielle verdier knyttet til kjøpet av Silver er verdien av eksisterende forretning (VIF -value of business in force), som også omfattes av Storebrand Livsforsikrings tilstrekkelighetstest etter kravene i IFRS 4. Silver er integrert i Storebrand Livsforsikring sin virksomhet og inngår i hovedsak i sparesegmentet. Gjenvinnbart beløp fastsettes ved å beregne virksomhetens bruksverdi. Det anses som mest korrekt å estimere verdi på kontraktene som ble kjøpt til tross for at disse ikke er en egen kontantstrømgenererende enhet. For å bestemme om det har vært verdifall under bokførte verdier vurderes parametrene brukt i verdsettelsen og oppkjøpsanalysen. Videre sammenlignes dette med utviklingen av forventede verdier brukt i verdsettelsen ved oppkjøpet.

Bruksverdien vil påvirkes av forutsetning om forventet avkastning i finansmarkedene, kostnader, kundeavgang, inntektsutvikling, samt hvilket avkastningskrav som legges til grunn. Simulering med rimelige og også konservative forutsetninger tilsier en verdi som forsvarer bokført verdi jf. IAS 36.

IMMATERIELLE EIENDELER KNYTTET TIL KJØP AV KUNDEPORTEFØLJE FRA INSR

Storebrand inngikk i 2020 avtale om å overta en kundeportefølje fra Insr Insurance Group ASA. Polisene ble gjennom 2020 og 2021 fornyet i Storebrands systemer, og den immaterielle eiendelen akkumulert basert på faktiske fornyelser jf. IAS 38. Kundeporteføljen fra Insr er integrert i Storebrands virksomhet. Gjenvinnbart beløp fastsettes ved å beregne virksomhetens bruksverdi. Det ansees som mest korrekt å estimere verdi på kontraktene som ble overtatt til tross for at disse ikke er en egen kontantstrømgenererende enhet. For å bestemme om det har vært verdifall under bokførte verdier, vurderes parametrene brukt i verdsettelsen og oppkjøpsanalysen. Videre sammenlignes dette med utviklingen av forventede verdier brukt i verdsettelsen ved inngåelse av avtale om overtagelse av kundeporteføljen.

Bruksverdien vil påvirkes av forutsetning om lønnsomhet og skadeprosent, kundeavgang, samt hvilket avkastningskrav som legges til grunn. Simulering med rimelige og også konservative forutsetninger tilsier en verdi som forsvarer bokført verdi jf. IAS 36.

Note 30 Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

(NOK mill.)	Utlån og fordringer	Investeringer holdt til forfall	Virkelig verdi, holdt for omsetning	Virkelig verdi	Forpliktelser amortisert kost	Sum 2021	Sum 2020
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	9 139					9 139	12 508
Aksjer og andeler				278 056		278 056	230 548
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	114 383	8 441		158 533		281 358	278 746
Utlån til kunder	23 052			7 443		30 495	31 435
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	9 681					9 681	6 200
Derivater			3 760			3 760	9 903
Sum finansielle eiendeler 2021	156 255	8 441	3 760	444 032	0	612 488	0
Sum finansielle eiendeler 2020	142 686	13 026	9 903	403 726	0		569 341
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lånekapital					10 865	10 865	8 834
Derivater			1 997			1 997	886
Annen kortsiktig gjeld					13 298	13 298	15 556
Sum finansielle forpliktelser 2021	0		1 997	0	24 163	26 160	
Sum finansielle forpliktelser 2020	0		886	0	24 390		25 277

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

(NOK mill.)	Utlån og fordringer	Investeringer holdt til forfall	Virkelig verdi, holdt for omsetning	Virkelig verdi	Forpliktelser amortisert kost	Sum 2021	Sum 2 020
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	5 245					5 245	8 153
Aksjer og andeler				126 685		126 685	98 219
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	114 383	8 441		81 086		203 910	193 355
Utlån til kunder	23 051					23 051	23 770
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	7 470					7 470	2 512
Derivater			2 678			2 678	7 615
Sum finansielle eiendeler 2021	150 149	8 441	2 678	207 770	0	369 039	
Sum finansielle eiendeler 2020	134 642	13 026	7 615	178 342	0		333 624
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lånekapital					10 865	10 865	8 834
Derivater			1 638			1 638	401
Annen kortsiktig gjeld					10 593	10 593	10 413
Sum finansielle forpliktelser 2021	0		1 638	0	21 459	23 096	
Sum finansielle forpliktelser 2020	0		401	0	19 248		19 649

Note 31 Eiendommer

EIENDOMSTYPE

(NOK mill.)	2021	2020	2021		KVM
			Avkastningskrav % ¹⁾	Gjennomsnittlig varighet leie- kontrakt (år) ³⁾	
Kontorbygg (inklusive parkering og lager):					
Oslo-Vika/Filipstad Brygge	8 715	8 435	3,25 - 3,75	5,9	94 165
Stor-Oslo for øvrig	4 988	4 811	4,00 - 5,35	4,1	85 225
Kontor i Sverige	724	790	4,4	3,7	16 987
Kjøpesenter (inklusive parkering og lager)					
Norge for øvrig	5 611	5 497	5,00 - 6,30	3,4	180 173
Handel Sverige ²⁾	2 807	2 693	5,2	5,0	112 329
Parkering					
Parkeringshus Oslo	933	858	4,2	1,0	27 393
Parkeringshus i Sverige ²⁾			0,0		
Øvrige					
Kultur-/konferansesenter i Sverige		270	0,0		
Boligeiendommer i Sverige ²⁾	3 905	2 589	3,2	0,2	90 191
Hotell Sverige ²⁾	2 550	2 692	4,2	11,4	35 872
Service eiendommer Sverige ²⁾	2 434	2 750	4,3	10,0	49 579
Eiendommer under utvikling Norge	709	683	7,6		38 820
Konferanse Norge		50			
Totalt investeringseiendommer	33 376	32 117			730 734
Eiendommer til eget bruk	1 659	1 609			
Sum eiendommer	35 035	33 726			730 734

1) Eiendommene er vurdert med utgangspunkt i følgende avkastningskrav (inklusive 2 prosent inflasjon)

2) Alle eiendommene i Sverige verdivurderes eksternt. Vurderingen skjer ut i fra hvilke avkastningskrav som finnes i markedet (inklusive 2 prosent inflasjon)

3) Gjennomsnittlig varighet på leiekontraktene er vektet ut ifra verdien på de enkelte eiendommene

Storebrand Livsforsikring har per 31.12.21 investert 7 141 millioner kroner i Storebrand Eiendomsfond Norge KS og Ruseløkkveien 26 AS, Oslo. Investeringene er klassifisert som Investering i tilknyttet selskap/felleskontrollert virksomhet i konsernregnskapet.

Selskapene investerer utelukkende i eiendommer som vurderes til virkelig verdi.

LEDIGHET

Norge

Ledigheten for utleiebare arealer er 8,0 prosent (7,4 prosent) ved utgangen av 2021.

Ledigheten tilknyttet arealer som ikke er tilgjengelig for utleie på grunn av pågående utviklingsprosjekter er 91,8 prosent (78,6 prosent)

Ved utgangen av 2021 er totalt 10,7 prosent (13,8 prosent) av arealene for investeringseiendommer ledige.

Sverige

Ved utgangen av 2021 er ledigheten 0,5 prosent for investeringseiendommer.

TRANSAKSJONER:

Kjøp: Det er avtalt ytterligere SEK 539 millioner i eiendomskjøp i SPP i 4. kvartal 2021 utover det som er slutført og tatt inn i regnskapet per 31.12.2021.

Salg: Det er ikke avtalt ytterligere salg i Storebrand/SPP utover det som er slutført og tatt inn i regnskapet per 31.12.2021.

EIENDOMMER TIL EGET BRUK

(NOK mill.)	2021	2020
Balanse 1.1	1 609	1 375
Tilgang	27	8
Verdiregulering ført over totalresultat	124	72
Avskrivning	-13	-14
Oppskrivning på grunn av avskrivning (over totalresultat)	12	13
Valutajustering ved omregning av utenlandsk enhet	-106	108
Andre endringer	6	48
Balanse 31.12	1 659	1 609
Anskaffelseskost IB	559	551
Anskaffelseskost UB	586	559
Akkumulert av- og nedskrivning IB	-692	-677
Akkumulert av- og nedskrivning UB	-705	-692
Fordeling på selskap og kunder:		
Eiendommer til eget bruk - selskap		
Eiendommer til eget bruk - kunder	1 659	1 609
Sum	1 659	1 609
Avskrivningsmetode	Lineær	
Avskrivningsplan og økonomisk levetid norske eiendommer:	50 år	
Avskrivningsplan og økonomisk levetid svenske eiendommer:	100 år	

Note 32 Investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

SPESTIFIKASJON FOR DATTERSELSKAPER MED VESENTLIG MINORITET INNREGNET I EGENKAPITALEN (TALL FOR 100%)

(NOK mill.)	2021	2020
Eiendeler		277
Gjeld		2
Egenkapital majoritet		206
Egenkapital minoritet		69
Eierandel minoritet		25
Stemmerett i prosent av totale aksjer		25
Driftsinntekter		31
Resultat etter skatt		29
Andre inntekter og kostnader		
Totalresultat		29
Utbytte betalt til minoritet		

1) Værdalsbruket er solgt i løpet av 2021

TILKNYTTETE OG FELLESKONTROLLERTE SELSKAPER STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

(NOK mill.)	Forretningssted	Eierandel	Resultat	Verdi i balansen 31.12.21	Verdi i balansen 31.12.20
Norsk Pensjon AS	Oslo	25 %			
Inntre Holding AS ²⁾	Steinkjer				127
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	Oslo	31 %	398	4 089	3 694
Ruseløkkveien 26 AS ¹⁾	Oslo	50 %	402	3 259	2 472
Pensjonskontoregisteret AS	Oslo	27 %			
Försäkringsgirot AB	Stockholm	17 %	3	8	5
Visit Karlstad ²⁾	Karlstad				0
Tilknyttede selskaper Storebrand Livsforsikring konsern			803	7 355	6 299

1) Felleskontrollert virksomhet

2) Selskapet er solgt i løpet av 2021

AKSJER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

(NOK mill.)			Bokført verdi 31.12		
Selskap	Eierandel i %	Stemme- andel i %	2021	2020	Resultatandel 2021
Storebrand Pensjonstjenester AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	18	18	
AS Værdalsbruket, 7660 Vuku ¹⁾				54	564
Storebrand Holding AB, Stockholm	100,0	100,0	12 457	13 034	943
Storebrand Eiendom Trygg AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	14 601	14 148	700
Storebrand Eiendom Vekst AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	5 919	5 580	438
Storebrand Eiendom Utvikling AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	836	796	-7
Storebrand Eiendomsfond Invest AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	3 918	3 694	398
Benco Insurance Holding BV, Nederland ²⁾				110	
Storebrand Infrastructure Holding S.a.r.l, Luxembourg ¹⁾				71	
Datterselskaper			37 749	37 506	3 036
Norsk Pensjon AS, Hansteensgate 2, 0253 Oslo	25,0	25,0	1	1	
Pensjonskontoregisteret AS, Oslo	27,2	27,2	1	1	
Ruseløkkveien 26, Oslo	50,0	50,0	3 259	2 472	402
Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet			3 261	2 474	402
Sum investering i datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet			41 010	39 980	3 438

Alle transaksjoner med tilknyttede selskaper er inngått på markedsmessige vilkår.

1) Selskapet er solgt i løpet av 2021

2) Selskapet er likvidert i løpet av 2021

Note 33 Obligasjoner til amortisert kost

UTLÅN OG FORDRING

(NOK mill.)	2021		2020	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	25 536	26 940	24 564	27 327
Selskapsobligasjoner	70 854	71 189	66 944	71 750
Strukturerte papirer	17 993	17 581	8 699	1 510
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	114 383	115 710	100 207	100 588
Modifisert durasjon		8,0		6,6
Gjennomsnittlig effektiv rente	3,0 %	2,5 %	1,6 %	1,7 %

OBLIGASJONER HOLDT TIL FORFALL

(NOK mill.)	2021		2020	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Selskapsobligasjoner	8 441	9 103	13 026	14 244
Sum obligasjoner holdt til forfall	8 441	9 103	13 026	14 244
Modifisert durasjon		3,5		3,1
Gjennomsnittlig effektiv rente	4,3 %	2,0 %	4,4 %	1,1 %

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert både på papirets balanseførte verdi og papirets observerte markedskurs (virkelig verdi). For rentepapirer uten observerte markedskurser er effektiv rente beregnet på grunnlag av rentebindingstid og klassifisering av det enkelte papir med hensyn til likviditet og kredittrisiko. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekt.

Note 34 - Aksjer og andeler

		Storebrand Livsforsikring AS	Storebrand Livsforsikring konsern
(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Aksjer i norske selskaper			
Aksjer i finans- og forsikringsselskaper			
Aker	886581432	33	33
B2Holding AS	992249986	8	8
Buskerud Telemark Vestfold Investeringsfond AS	978661459		
DnB	981276957	315	316
Entra ASA	999296432	22	22
Gjensidige Forsikring ASA	995568217	92	92
NMI Frontier Fund KS	993147044	32	32
NMI Fund III KS	993147044	20	20
NMI Global Fund KS	993147044	18	18
Norwegian Microfinance Initiative AS	993147044	13	13
Olav Thon Eiendomsselskap	914594685	2	2
SpareBank 1 SMN	937901003	13	13
Sparebank 1 SR-Bank G	937895321	16	16
Sum aksjer i finans- og forsikringsselskaper		584	585

		Storebrand Livsforsikring AS	Storebrand Livsforsikring konsern
(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Andre aksjer			
ADEVINTA ASA-B	921796226	43	43
Aker BP ASA	989795848	38	38
Equinor ASA	923609016	310	311
Mowi ASA	964118191	161	162
Norsk Hydro	914778271	175	175
Orkla	910747711	104	104
SalMar	960514718	55	55
Schibsted A	933739384	44	44
Schibsted B	933739384	39	39
Telenor	982463718	196	197
Tomra Systems	927124238	82	82
Yara International	986228608	158	159
Uspesifiserte norske aksjer		356	356
Sum andre aksjer norske		1 762	1 764
Aksjer i utenlandske selskaper			
Aksjer i finans- og forsikringsselskaper			
3I Group		19	19
ABN AMRO Group NV		5	6
Aegon NV		12	12
Aflac Inc.		29	29
Ageas (BE)		1	1
AGNC Investment Corp (REIT)		13	14
AIA Group Ltd		74	76
Alexandria Real Estate Equities Inc		18	18
ALLEGHANY CORP		14	14
Allianz SE		107	109
Allstate Corp		19	20
Ally Financial Inc		15	16
American Express		67	69
American Financial Group Inc/OH		18	18
American International Group		54	55
American Tower Corp (REIT)		87	89
Ameriprise Financial		21	21
Amp Ltd.		2	2
Annaly Capital Management Inc (REIT)		17	17
Aon Corp		52	54
Aozora Bank Ltd		4	4
Apollo Global Management Inc		12	12
Arch Capital		4	4
Ascendas Real Estate Investment Trust (REIT)		4	4
Assicurazioni General		26	27
Assurant		2	2
ASX Ltd		1	1

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS	Storebrand Livsforsikring konsern
		Virkelig verdi	Virkelig verdi
Athene Holding Ltd		15	15
Aust & Nz Bank Group		41	42
AvalonBay Communities Inc (REIT)		49	49
Aviva PLC		30	30
Axa		52	53
AXA Equitable Holdings Inc		9	9
Azrieli Group		18	18
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria S.A.		15	15
Banco BPM SpA			
Banco de Sabadell			
Banco Espirito Santo SA (delisted)			
Banco Santander		33	34
Bank Kyoto		3	3
Bank of America Corp		259	265
Bank of Cyprus Holdings PLC (GBP)			
Bank of East Asia			
Bank of Montreal		67	69
Bank of New York Mellon		42	43
Bank of Nova Scotia		67	69
Bankinter		1	1
Barclays Bank		21	21
Berkshire Hathaway B		51	59
Blackrock		91	94
Blackstone Group LP/The		53	54
BNP Paribas		45	47
BOC Hong Kong Holdings		5	5
Boston Properties Inc (REIT)		29	30
Brighthouse Financial Inc			
British Land Co PLC (REIT)		7	7
Brown & Brown		2	2
Caixabank		2	2
Camden Property Trust (REIT)		9	9
Canadian Imperial Bank of Commerce		29	29
Capital One Financial		46	47
CapitaLand Integrated Commercial Trust (REIT)		11	11
Carlyle Group Inc/The			
CBOE Global Markets INC.		7	8
CBRE Group Inc		26	27
Charles Schwab Corp		86	89
Chiba Bank		4	4
Chubb Ltd		73	75
Ci Financial Corp		14	14
Cincinnati Finc. Corp		7	8
Citigroup		98	100
Citizens Financial Group Inc		17	18
City Developments		31	31

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS Virkelig verdi	Storebrand Livsforsikring konsern Virkelig verdi
CK Asset Holdings Ltd			1
CME Group Inc/IL		48	50
CNP Assurances		27	27
Comerica Inc		21	21
Commerzbank AG		4	4
Commonwealth Bank of Australia		93	95
Concordia Financial Group Ltd			
Credit Agricole		21	21
Credit Suisse Group RG		14	14
Crown Castle International Corp (REIT)		62	64
Dai-ichi Life Holdings, INC		13	13
Daito Trust Const		2	2
Daiwa House Industry		26	26
Daiwa House Residential Investment Corp		9	10
Daiwa Securities		1	1
Danske Bank A/S			
DBS Group Holdings Limited		31	32
Deutsche Bank		10	11
Deutsche Boerse		14	14
Digital Realty Trust Inc (REIT)		33	34
Discover Financial Services		23	23
Duke Realty Corp (REIT)		20	21
East West Bancorp Inc		6	6
Equinix Inc (REIT)		62	64
Equity Residential (REIT)		19	19
Erie Indemnity Co			
Erste Group Bank AG		10	10
Essex Property Trust Inc		10	10
Everest Re Group		6	6
EXOR NV		21	22
Extra Space Storage Inc		14	15
FactSet Research Systems Inc		3	4
Fairfax Financial Holdings Inc		7	8
Federal Realty Investment Trust (REIT)		4	4
Fifth Third Bancorp		7	8
FinecoBank Banca Fineco SpA			
First Republic Bank/CA		14	14
FNF Group		7	8
Franklin		1	1
Fukuoka Financial Group		4	4
Gecina SA (REIT)		29	29
Globe Life Inc		1	1
Goldman Sachs		98	100
GPT Group (REIT)		9	10
Groupe Bruxelles Lambert		2	2
H&R Real Estate Investment Trust (REIT)		4	4
Hachijuni Bank Ltd			

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS	Storebrand Livsforsikring konsern
		Virkelig verdi	Virkelig verdi
Hang Lung Properties		1	1
Hang Seng Bank		7	7
Hannon Armstrong Sustainable Infrastructure Capita		7	7
HARGREAVES LANSDOWN PLC		2	2
Hartford Financial Services		18	18
Healthpeak Properties Inc		18	18
Henderson Land		1	1
Hong Kong Exchanges & Clearing		41	43
Hongkong Land Holdings		0	1
HSBC Holdings (GBP)		75	77
Huntington Bancshares		7	7
Hysan Development		1	1
iA Financial Corp Inc		4	4
ICADE (REIT)		4	4
IGM Financial Inc		35	35
Industrivaerden A			4
Ing-Groep		34	35
Insurance Australia Group		3	3
Intact Financial Corp			1
Intercontinental Exchange Inc		47	49
Intesa SanPaolo		22	22
Invesco Ltd USA		14	14
Investec Plc		6	6
Investment AB Kinnevik (B)		3	10
Investor AB-B		16	57
Iron Mountain Inc (REIT)		22	22
J.P Morgan Chase and Co		341	349
Japan Exchange Group Inc		1	1
Japan Post Bank Co Ltd		3	3
Japan Post Holdings Co Ltd		9	10
Japan Post Insurance Co Ltd		2	2
Japan Real Estate Investment Corp (REIT)		2	2
Japan Retail Fund Investment Corp (REIT)		2	2
Jones Lang LaSalle Inc		8	8
Julius Baer Group Ltd		1	1
KBC GROEP NV		25	25
Kerry Properties			
Keycorp		14	14
Kingston Financial Group Ltd			
KK DA Holdings (delisted)			
KKR & Co Inc		20	20
Klepierre (REIT)		10	10
Land Securities Group PLC (REIT)		8	8
Legal & General Group		42	43
LendLease Group		8	8
Lincoln National Corp		21	21
Link REIT (REIT)		9	9

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS Virkelig verdi	Storebrand Livsforsikring konsern Virkelig verdi
Lloyds Banking Group PLC		27	27
Loews Corp		2	2
M&G PLC		5	5
M&T Bank Corp		3	3
Macquarie GP LTD		32	33
Magellan Financial Group Ltd		4	4
Manulife Financial		44	45
Mapfre SA		1	1
Markel Corp		8	8
MarketAxess Holdings Inc		2	2
Marsh & McLennan Cos		66	68
Mebuki Financial Group Inc		4	4
Medibank Pvt Ltd		1	1
Mediobanca SpA		1	1
Metlife		27	28
Mid-America Apartment Communities Inc		3	4
Mirvac Group (REIT)		30	31
Mitsubishi Estate		7	7
Mitsubishi UFJ Holdings Group		41	42
Mitsui Fudosan		14	14
Mizuho Financial Group		16	17
Moody's		34	35
Morgan Stanley		112	114
MS&AD Insurance Group Holdings		2	2
MSCI Inc		26	27
Muenchener Rueckversicherungs RG		27	28
Nasdaq Inc		6	6
National Australian Bank		47	49
National bank of Canada		11	11
Natwest Group PLC		4	5
Nedbank Group		1	1
New World Development		2	2
New York Community Bancorp			
Ninety One PLC		2	2
Nippon Building Fund Inc (REIT)		2	2
Nippon Prologis REIT Inc		7	7
NN Group NV		18	18
Nomura Holdings		13	13
Nomura Real Estate Holdings		3	3
Nomura Real Estate Master Fund Inc/New		9	9
Nordea Bank Abp		2	17
Northern Trust Corporation		19	19
Old Mutual Ltd		3	3
Onex Corp		28	28
Orix		17	17
Overseas-Chinese Bank		7	8

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS	Storebrand Livsforsikring konsern
		Virkelig verdi	Virkelig verdi
Peoples United Financial		4	4
PNC Financial Services		76	77
Poste Italiane SpA		20	20
Power Corp. of Canada		6	6
Principal Financial Grp		17	17
Progressive Corp		42	43
Prologis Inc (REIT)		102	104
Prudential		56	57
Prudential Financial Inc		35	36
Public Storage (REIT)		31	32
QBE Insurance Group		12	12
Raiffeisen Intl Bank		3	3
Realty Income Corp		20	21
Regency Centers Corp (REIT)		25	25
Regions Financial		7	7
Reinsurance Group of America Inc		6	6
Renaissancere Holdings		9	9
Resona Holdings		2	2
RioCan Real Estate Investment Trust (REIT)		5	6
Royal Bank of Canada		129	133
S&P Global Inc		82	84
Scentre Group (REIT)		7	7
Schroders		2	2
SCOR SE		4	4
Segro PLC (REIT)		2	2
Sei Investments Co			
Shizuoka Bank			
Signature Bank/New York NY		6	6
Simon Property Group Inc (REIT)		40	41
Singapore Exchange		9	9
Sino Land			
Skandinaviska Enskilda Banken A		24	43
SmartCentres Real Estate Investment Trust		3	3
Societe Generale		13	13
Sompo Holdings Inc		8	8
Standard Chartered		4	4
State Street		23	24
Stockland (REIT)		4	4
Sumitomo Mitsui Financial Group		6	6
Sumitomo Mitsui Trust Holdings		14	14
Sumitomo Realty & Dev		4	4
Sun Hung Kai Properties		5	5
Sun Life Financial Inc		13	13
Suncorp Group Holding		6	6
SVB Financial Group		26	26
Svenska Handelsbanken A		2	17

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS Virkelig verdi	Storebrand Livsforsikring konsern Virkelig verdi
Swedbank AB (A shs)		2	18
Swire Pacific		3	3
Swire Properties Ltd		6	6
Swiss Re Ltd		18	18
Synchrony Financial		10	11
T Rowe Price Group Inc		19	19
T&D HOLDINGS		14	14
The Travelers Companies, Inc.		36	37
Tokio Marine Holdings, Inc.		18	18
Tokyo Century Corp		1	1
Tokyu Fudosan Holdings, Corp		3	3
Toronto - Dominion Bank (CAD)		107	110
TRUIST FINANCIAL CORP		56	57
Tryg			
UBS Group AG		52	53
UDR Inc (REIT)		9	10
UmweltBank AG			
UniCredit SPA		10	10
United Overseas Bank		9	9
United Urban Investment Corp (REIT)		1	1
Unum Group		6	6
US Bancorp		41	43
Ventas Inc (REIT)		9	9
Vonovia SE		4	5
Vornado Realty Trust (REIT)		25	25
Voya Financial Inc		6	6
Wells Fargo		13	16
WELLS FARGO & CO DIVIDEND EQUALIZATION PFD			
Welltower Inc		19	19
Westpac Banking Corp		28	29
Weyerhaeuser Co (REIT)		58	59
Wharf		1	1
Willis Towers Watson Plc		20	21
WR Berkley		5	6
Zions Bancorporation		8	8
Zurich Financial Services AG		34	36
Sum aksjer i finans- og forsikringsselskaper utenlandske		6 190	6 464

Andre aksjer

3M CO	75	78
ABB (CHF)	106	107
Abbott Laboratories	162	166
Abbvie	153	157
Accenture PLC	182	187
Adobe Inc	192	197

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS	Storebrand Livsforsikring konsern
		Virkelig verdi	Virkelig verdi
Advanced Micro Devices		113	115
Agilent Technologies		41	42
Air Products & Chemicals		65	66
Alphabet Inc Class A		540	554
Alphabet Inc Class C		496	510
Amazon Com		878	903
American Water Works Co Inc		182	184
Amgen		60	62
Anthem Inc		88	89
Antofagasta Plc		51	52
Apple Inc		1 737	1 785
Applied Materials		116	118
APTIV PLC.		63	64
Archer-Daniels-Midland		40	41
ASML Holding NV		172	178
Assa Abloy B		14	43
Astrazeneca (GBP)		120	123
AT&T Inc		133	136
Atlas Copco AB		32	93
Autodesk		54	55
Automatic Data Processing		64	66
Bakkafrost P/F		62	62
Becton Dickinson & Co		49	50
Block,Inc		46	47
Booking Holdings Inc		58	59
Boston Scientific		39	40
Bristol-Myers Squibb		109	112
Broadcom Inc		180	185
Canadian National Railway		54	56
Caterpillar		73	75
Charter Communications, Inc. - A		45	47
Cie Financiere Richemont SA		46	47
Cisco Systems		215	220
Coca-Cola		205	210
Colgate Palmolive		40	42
Comcast Corp A		130	133
Costco Wholesale		39	45
CSL Ltd		57	59
CSX		83	85
CVS Health		85	88
Daikin Industries		96	97
Daimler		58	59
Danaher Corp		153	157
Deere & Co		82	83
Deutsche Telecom		63	64
Dover		51	51

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS Virkelig verdi	Storebrand Livsforsikring konsern Virkelig verdi
Dow Inc		45	46
EDP Renovaveis SA		51	51
Edwards Lifescienc		59	61
Eli Lilly & Co		156	159
Emerson Electric		45	46
Ericsson LM-B SHS		23	55
Estee Lauder Cos A		66	67
Ford Motor Co		79	80
General Mills		56	57
GETLINK		77	78
Gilead Sciences Inc		63	64
GlaxoSmithkline		125	127
Hancock Timberland VIII Inc		214	214
Home Depot		277	284
HP Inc		40	41
Hydro One Ltd		54	54
Illinois Tool Works		64	66
Infineon		66	67
Intel		122	126
International Business Machines Corp		76	78
International Flavors & Fragrances Inc		43	44
Intuit		129	132
Intuitive Surgical		81	83
Kellogg Co		40	40
KERING		48	49
Keyence		65	67
Lam Research Corp		66	68
Legrand		53	53
Linde PLC		201	205
L'Oreal SA		104	106
Lowe's Cos Inc		111	114
Magna A		41	41
Mastercard Inc		193	199
McDonald's Corp		175	179
Medtronic PLC		99	102
Merck		49	50
Merck & Co		147	151
Meta Platforms, Inc		484	497
Micron Technology		65	67
Microsoft		1 436	1 475
Moderna Inc		56	57
Mondelez International Inc		102	104
Nestle		268	275
Netflix Inc		167	172
Newmont Corp		74	75
NIKE Inc - B		123	126

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS	Storebrand Livsforsikring konsern
		Virkelig verdi	Virkelig verdi
Nokia A		43	43
Novo-Nordisk B		101	105
Nucor Corp		45	45
NVIDIA		496	508
NXP Semiconductors NV		39	40
Old Dominion Freight Line Inc		40	40
Oracle Corporation		116	119
Palo Alto Networks Inc		54	55
PAYPAL HOLDINGS INC		134	138
Pepsico Inc		232	237
Pfizer		244	250
Procter & Gamble		266	273
Qualcomm		126	129
Recruit Holdings Co Ltd		51	52
Relx Plc		52	53
Republic Services		89	90
Roche Holding Genuss		211	217
Rockwell Automation Inc		50	51
Roper Technologies		50	51
Salesforce.Com Inc		166	170
Sanofi		93	96
Sap SE		110	113
Stryker Corp		50	52
Suez		62	62
Sysco Corp		51	52
Target Corporation		89	91
Terna Rete Elettrica Nazionale SpA		66	67
Tesla Inc		104	118
Texas Instruments		113	116
Thermo Fisher Scientific Inc		177	181
Thomson Reuters Corp		71	71
T-Mobile US Inc		53	54
Tokyo Electron		100	102
Toyota Motor		118	121
Uber Technologies Inc		40	41
Unilever GB		88	91
Union Pacific Corp		131	134
United Health Group		308	317
United Parcel Services		66	68
United Utilities Water PLC		69	69
Verbund AG		63	63
Verizon Communications		146	151
Vestas Wind System		52	52
Vinci		71	72
Visa Inc - Class A shares		270	276
Vodafone Group		75	76

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS	Storebrand Livsforsikring konsern
		Virkelig verdi	Virkelig verdi
Volvo B		13	47
Walgreens Boots Alliance Inc		59	59
Walt Disney		174	179
Waste Connections Inc		58	58
Waste Mangement		134	135
WSP Global Inc		41	41
WW Grainger Inc		47	47
Xylem Inc		84	84
ZOETIS INC		109	111
Uspesifiserte aksjer		9 283	10 097
Sum andre aksjer utenlandske		30 314	31 799
Sum aksjer		38 851	40 611
Herav børsnotert		38 527	40 287

Fondsandeler

Aktiv Påverkan R2 - B		248
Aktiv Påverkan R5 - A		196
Aktiv Påverkan R5 - B		607
AMF Råntefond Kort		129
BlackRock Global Allocation USD		111
BlackRock World Gold USD		150
BNP Paribas Global Environment		112
Brummer Multi-Strategy		907
Brummer Multi-Strategy 2xL		1 401
Carnegie Fastighetsfond Norden		254
Carnegie Sverigefond		633
Carnegie Total		135
Cicero Hållbar Mix		273
Contrarian 65 - A		236
Contrarian 65 - B		662
Cubera International Private Equity 20 Class B-5	113	258
Cubera International Private Equity 20 Class B-6	486	486
Cubera International Private Equity 21 Class B-6	130	130
DEAS Eiendomsfond Norge 1 IS	184	184
Delphi Europe A	93	93
Delphi Global A	436	436
Delphi Global NOK		125
Delphi Global Valutasikret	76	76
Delphi Kombinasjon A	78	78
Delphi Nordic A	360	360
Delphi Nordic NOK		240
Delphi Norge A	330	330
East Capital Russian Fund	63	63
East Capital Rysslandsfonden		115
East Capital Östeuropafonden		112

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS	Storebrand Livsforsikring konsern
		Virkelig verdi	Virkelig verdi
Enter Sverige C			1 026
Equinor Aksjer Europa		360	360
Equinor Aksjer Norge		2 061	2 061
Equinor Aksjer Pacific		194	194
Equinor Aksjer USA		1 480	1 480
Espira 60			128
Espira 90			150
Espira SDG Solutions			133
Fidelity Asian Special Sits. USD			652
First State Global Umbrella PLC-China Growth Fund		83	83
Fondsfinans Norge		113	113
FSSA China Growth Fund Class I USD			167
Handelsbanken Amerika Tema			321
Handelsbanken Latinamerikafond		14	116
Handelsbanken Nordiska Småbolag			1 009
Handelsbanken Tillväxtmarknad Tema			279
IKC 0-100			369
IKC Sverige Flexibel			138
Janus Henderson Global Technology USD			1 496
JPMorgan Emerging Markets Small USD			197
JPMorgan Global Focus EUR			519
Lannebo Mixfond			477
Lannebo Småbolag			1 603
Lynx Active Balanced Fund D2 SEK			136
Mercer Advantage Balanced Growth Fund			309
Naventi Balanserad Flex			418
Naventi Defensiv Flex			155
Naventi Offensiv Flex			414
Navigera Aktie 1			1 732
Navigera Balans 1			783
Navigera Dynamica 90 Global			276
Navigera Global Change			250
Navigera Tillväxt 1			659
Norron Target			355
ODIN Sverige C			811
Partners Group L Private Equity USD			130
Placerum Balanserad Class B			358
Placerum Dynamisk Class B			551
Proaktiv 75 - A			2 569
Proaktiv 75 - B			1 975
Proaktiv 80 - A			1 767
Proaktiv 80 - B			1 247
Proaktiv 85 - A			640
Proaktiv 85 - B			325
Proaktiv 90 - A			258
Proaktiv 90 - B			106

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS Virkelig verdi	Storebrand Livsforsikring konsern Virkelig verdi
Schroder ISF Indian Opportunities			249
SKAGEN Global A		502	502
SKAGEN Global NOK			743
SKAGEN Kon-Tiki A		255	255
SKAGEN Kon-Tiki NOK			269
SKAGEN Select 100		557	557
SKAGEN Select 30		152	152
SKAGEN Vekst A		63	63
SPP Aktiefond Europa			3 494
SPP Aktiefond Global			15 311
SPP Aktiefond Japan			840
SPP Aktiefond Stabil			124
SPP Aktiefond Stabil A SEK		299	299
SPP Aktiefond Sverige			10 444
SPP Aktiefond USA			8 339
SPP Emerging Markets Plus			1 607
SPP Emerging Markets Plus A SEK		6 349	6 349
SPP Emerging Markets SRI			1 261
SPP Emerging Markets SRI A SEK		3 516	3 516
SPP Generation 40-tal			1 560
SPP Generation 50-tal			10 325
SPP Generation 60-tal			22 099
SPP Generation 70-tal			10 769
SPP Generation 80-tal			1 516
SPP Global Multifactor			534
SPP Global Plus			3 394
SPP Global Solutions A			2 747
SPP Mix 100			893
SPP Mix 20			1 419
SPP Mix 50			1 048
SPP Mix 80			7 445
SPP Sverige Plus			1 570
SPP Sverige Småbolag Plus			362
State Street Europe ESG Scrn Index Equity Fund			118
State Street US ESG Scrn Index Equity Fund			150
State Street World ESG Scr Index Equity Fund			463
Storebrand Eiendomsfond Norge KS		207	
Storebrand Global ESG A		4 467	4 467
Storebrand Global ESG Plus A		7 574	7 574
Storebrand Global ESG Plus LUX I EUR		798	798
Storebrand Global Indeks A		289	289
Storebrand Global Indeks B		2 403	2 403
Storebrand Global Indeks Valutasikret A		94	94
Storebrand Global Multifactor A		14 934	14 934
Storebrand Global Multifaktor Valutasikret A		163	163
Storebrand Global Solutions A		6 470	6 470

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS	Storebrand Livsforsikring konsern
		Virkelig verdi	Virkelig verdi
Storebrand Global Solutions LUX I EUR		330	330
Storebrand Global Solutions Valutasikret A		57	57
Storebrand Global Value A		391	391
Storebrand Indeks - Norden A		57	57
Storebrand Indeks - Norge A		7 579	7 579
Storebrand Indeks Alle Markeder A		1 867	1 867
Storebrand Indeks Nye Markeder A		87	87
Storebrand Infrastructure Fund Class B-3		1 038	1 318
Storebrand Int. Private Eq. 15 Ltd - Class B-2			183
Storebrand Int. Private Eq. 15 Ltd - Class B-4		895	895
Storebrand Int. Private Eq. 16 Ltd - Class B-3			210
Storebrand Int. Private Eq. 16 Ltd - Class B-6		1 724	1 724
Storebrand Int. Private Eq. 17 Ltd - Class B-3			186
Storebrand Int. Private Eq. 17 Ltd - Class B-6		1 193	1 193
Storebrand International Private Eq 18 Class B-4			200
Storebrand International Private Eq 18 Class B-5		303	303
Storebrand International Private Eq 18 Class B-6		1 214	1 214
Storebrand International Private Eq 19 Class B-4			163
Storebrand International Private Eq 19 Class B-6		205	205
Storebrand International Private Eq 19 Class B-7		887	887
Storebrand International Private Equity 13 - B-3			161
Storebrand International Private Equity 13 - B-4		494	539
Storebrand International Private Equity 14 - B-2			174
Storebrand International Private Equity 14 - B-4		856	856
Storebrand International Private Equity IX - B3		15	105
Storebrand International Private Equity VI Ltd -B3		155	161
Storebrand International Private Equity VIII LtdB3		101	200
Storebrand International Private Equity X - B-3		193	289
Storebrand International Private Equity XI - B-3		645	830
Storebrand International Private Equity XII - B-3			136
Storebrand International Private Equity XII - B-4		490	490
Storebrand Nordic Private Equity III Ltd.		66	80
Storebrand Norge Fossilfri A		1 371	1 371
Storebrand Norge I		7 618	7 618
Storebrand Renewable Energy A		690	690
Storebrand Smart Cities A		150	150
Storebrand Vekst A		136	136
Storebrand Verdi A		219	219
Swedbank Robur Access Sverige			473
Swedish Sustainable Leaders			161
T.Rowe Price Asian ex-Japan Equity Fund		55	55
T.Rowe Price Emerging Markets Equity			271
T.Rowe Price US Large Cap Value USD			142
T.Rowe Price US Smaller Comp. USD			223
Vanguard Emerging Markets Stock Index Fund			167
Vanguard ESG Developed World All Cap Equity Index			123

(NOK mill.)	Organisasjonsnummer	Storebrand Livsforsikring AS	Storebrand Livsforsikring konsern
		Virkelig verdi	Virkelig verdi
Vanguard Global Small-Cap Index Fund			113
Wellington Climate Strategy Fund			135
Wellington Global Health Care Equity Portfolio		161	161
Wellington Global Health Care USD			524
Öhman Småbolagsfond			283
Öhman Sweden Micro Cap			820
Uspesifiserte fondsandeler		849	4 126
Sum fondsandeler		87 834	237 444
Sum aksjer og fondsandeler		126 685	278 056

Note 35 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

(NOK mill.)	2021	2020
	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	30 911	34 206
Selskapsobligasjoner	55 354	62 043
Verdipapiriserte obligasjoner	3 528	3 128
Obligasjonsfond	68 741	66 136
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	158 533	165 513

	Storebrand Livsforsikring AS	SPP Pension & Forsikring AB
Modifisert durasjon	7,31	6,66
Gjennomsnittlig effektiv rente	3,3 %	1,4 %

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert på papirets markedsverdi. Gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er beregnet med det enkelte papirs andel av virkelig verdi som vektor. Rentederivater er inkludert i beregning av modifisert durasjon og gjennomsnittlig effektiv rente.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

(NOK mill.)	2021	2020
	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat- og statsgaranterte obligasjoner	9 949	7 661
Selskapsobligasjoner	26 296	28 313
Verdipapiriserte obligasjoner	1 227	1 097
Obligasjonsfond	43 613	43 052
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	81 086	80 122

Note 36 Derivater

Storebrand Livsforsikring gjør aktivt bruk av finansielle derivater. Finansielle derivater brukes generelt til å styre den totale investeringsrisikoen på en effektiv måte som sikrer potensialet for en langsiktig god risikojustert avkastning. Herunder brukes derivater til å fjerne uønsket risiko, samt å tilpasse investeringsporteføljen til selskapets forpliktelser på kort og lang sikt. Bruk av derivater tillater ofte en raskere, enklere og billigere måte å øke eller redusere risikoen på. I de enkelte aksje- og obligasjonsporteføljene benyttes finansielle derivater for å tilpasse den ønskede risikoeksponeringen innenfor gitte rammer for å implementere forvalters markedssyn. Definisjoner av ulike typer derivater er beskrevet under "Ord og uttrykk".

NOMINELT VOLUM

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum og lignende. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater, og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater.

Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering. I motsetning til brutto nominelt volum tar beregningen av netto nominelt volum også hensyn til fortegnet til instrumentenes markedsrisikoeksponering, ved å skille mellom såkalte eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner.

En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiøkning ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiøkning ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

(NOK mill.)	Brutto nom. volum ¹⁾	Brutto balan- seførte fin. eiendeler	Brutto balanseført gjeld	Nettoført fin. eiendeler gjeld i balansen	Nettobeløp hensyntatt nettingavtaler		Netto beløp 2021	Netto beløp 2020
					Fin. eiendeler	Fin. gjeld		
Rentederivater	166 140	2 935	624				2 312	5 664
Valutaderivater	168 570	825	1 373				-548	3 353
Sum derivater 2021	334 710	3 760	1 997				1 763	
Sum derivater 2020	434 407	9 903	886					9 017

1) Verdier per 31. desember

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

(NOK mill.)	Brutto nom. volum ¹⁾	Brutto balan- seførte fin. eiendeler	Brutto balanseført gjeld	Nettoført fin. eiendeler gjeld i balansen	Nettobeløp hensyntatt nettingavtaler		Netto beløp 2021	Netto beløp 2020
					Fin. eiendeler	Fin. gjeld		
Rentederivater	140 643	1 866	323				1 542	4 233
Valutaderivater	153 910	813	1 314				-502	2 981
Sum derivater 2021	294 554	2 678	1 638				1 040	
Sum derivater 2020	342 095	7 615	401					7 214

1) Verdier per 31. desember

Note 37 Varige driftsmidler og leieavtaler

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

(NOK mill.)	Maskiner	Inventar	2021	2020
Balanseført verdi pr. 1.1	8	8	17	16
Tilgang		9	9	4
Avgang		-2	-2	0
Avskrivning	-2		-3	-4
Balanseført verdi pr. 31.12	6	15	21	17

AVSKRIVNINGSPLAN OG ØKONOMISK LEVETID:

Avskrivningsmetode:	Lineær
Maskiner	3-10 år
Inventar	3-8 år

AVSTEMMING AV VARIGE DRIFTSMIDLER OG LEIEAVTALER I BALANSEN

(NOK mill.)	2021	2020
Varige driftsmidler	21	17
Bruksretteieendeler	620	683
Balanse 31.12	641	700

LEIEAVTALER

Konsernets leide eiendeler inkluderer kontorer og annen fast eiendom, IT-utstyr og øvrig utstyr. Konsernets bruksretteieendeler er kategorisert og presentert i tabellen under:

Eiendeler som er innregnet etter IFRS 16 avskrives i samsvar med leieperioden

(NOK mill.)	Bygninger	IT-utstyr	Annet utstyr	2021	2020
Anskaffelseskost 1. januar	657	72	2	731	340
Tilgang	5			5	359
Valutadifferanser ved omregning av utenlandsk enhet	-43	-4		-47	33
Anskaffelseskost 31.12	619	68	2	688	731
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1. januar	-13	-35	-1	-48	-32
Avskrivning	-5	-17		-23	-24
Valutadifferanser ved omregning av utenlandsk enhet		2		3	7
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember	-18	-50	-1	-69	-48
Balanseført verdi 31.12	601	18	1	620	683

Anvendte praktiske løsninger

Konsernet leier også PC-er, IT-utstyr og maskiner med avtalevilkår fra 1 til 3 år. Konsernet har besluttet å ikke innregne leieavtaler der den underliggende eiendelen har lav verdi, og innregner dermed ikke leieforpliktelser og bruksretteieendeler for noen av disse leieavtalene. I stedet kostnadsføres leiebetalingene når de inntreffer. Konsernet innregner heller ikke leieforpliktelser og bruksretteieendeler for kortsiktige leieavtaler mindre enn 12 måneder.

Avskrivning leieavtaler

Leieavtaler for bruksretteieendeler avskrives lineært over leieperioden

LEIEFORPLIKTELSE

(NOK mill.)	2021	2020
Mindre enn 1 år	22	24
1-2 år	4	22
2-3 år	1	4
3-4 år		1
4-5 år		
Mer enn 5 år	594	634
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31. desember	621	685

ENDRINGER I LEIEFORPLIKTELSE

(NOK mill.)	2021	2020
Ved førstegangsanvendelse 01.01	684	309
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	5	359
Betaling av hovedstol	-24	-25
Betaling av renter		1
Valutajusteringer ved omregning av utenlandsk enhet	-44	40
Totale leieforpliktelser 31. desember	621	684

ANDRE LEIEKOSTNADER INNREGNET I RESULTATET

(NOK mill.)	2021	2020
Leiekostnader for eiendeler med lav verdi	-17	-14
Totale leiekostnader inkludert i driftskostnader	-17	-14

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

(NOK mill.)	Maskiner	Inventar	2021	2020
Balanseført verdi pr. 1.1	8	0	9	11
Tilgang			0	1
Avskrivning	-2		-2	-3
Balanseført verdi pr. 31.12	6	1	7	9

AVSKRIVNINGSPAN OG ØKONOMISK LEVETID:

Avskrivningsmetode:	Lineær
Maskiner/utstyr	3-4 år
Inventar	3-8 år

LEIEAVTALER

(NOK mill.)	Bygninger	IT-utstyr	2021	2020
Anskaffelseskost 1. januar	6	4	10	10
Anskaffelseskost 31.12	6	4	10	10
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1. januar	-4	-1	-4	-2
Avskrivning	-2	-1	-2	-3
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember	-5	-2	-7	-4
Balanseført verdi 31.12	1	2	3	6

AVSTEMMING AV VARIGE DRIFTSMIDLER OG LEIEAVTALER I BALANSEN

(NOK mill.)	2021	2020
Varige driftsmidler	7	9
Rett til bruk eiendeler	3	6
Balanse 31.12	10	14

(NOK mill.)	2021	2020
Mindre enn 1 år	1	3
1-2 år	1	1
2-3 år	1	1
3-4 år	0	1
4-5 år	0	0
Mer enn 5 år	0	0
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31. desember	3	6

ENDRINGER I LEIEFORPLIKTELSE

(NOK mill.)	2021	2020
Ved førstegangsanvendelse 01.01	6	8
Betaling av hovedstol	-3	-3
Totale leieforpliktelser 31. desember	3	6

ANDRE LEIEKOSTNADER INNREGNET I RESULTATET

(NOK mill.)	2021	2020
Leasingtilganger med lavere verdi	-9	-8
Totale leiekostnader inkludert i driftskostnader	-9	-8

Note 38 Andre fordringer

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Kundefordringer - ikke forsikringsrelaterte	158	164	1	
Fordringer på meglere	5 351	2 138	4 624	512
Mottatte sikkerhetsstillelser	2 335	2 022	1 178	928
Fordring avkastningsskatt	25	215		
Beholdning skattekonto	259	109		
Andre kortsiktige fordringer	68	305	21	34
Sum	8 196	4 953	5 823	1 474

Note 39 Forsikringsforpliktelser fordelt på bransjer

(NOK mill.)	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppelivs-forsikring	Individuell kapital-forsikring	Individuell rente/pensjons-forsikring	Skade-forsikring	Storebrand Livsforsikring AS	
							2021	2020
Premiereserve/pensjonskapital	298 353	9 253	1 515	14 975	14 461		338 557	309 179
- herav IBNS	1 936	67	1 416	1 192	27		4 639	4 501
- herav ikke opptjent premieinntekt	1 654	48	26				1 728	1 636
Tilleggsavsetning	11 788	1 020		153	642		13 602	11 380
Kursreguleringsfond	5 563	492	34	44	165	14	6 309	7 170
Premiefond	1 536	1 566					3 101	1 763
Innskuddsfond	399						399	503
Pensjonistenes overskuddsfond	1						1	0
Villkorad återbäring							0	0
Andre tekniske avsetninger						661	661	702
- herav IBNS						573	573	587
Sum forsikringsforpliktelser	317 639	12 330	1 548	15 171	15 267	675	362 632	330 697

(NOK mill.)	SPP Pension & Försäkring		Storebrand Livsforsikring konsern	
	2021	2020	2021	2020
Premiereserve/pensjonskapital	230 819	222 807	569 376	531 715
- herav IBNS	957	1 025	5 596	5 526
- herav ikke opptjent premieinntekt			1 728	1 636
Tilleggsavsetning			13 602	11 380
Kursreguleringsfond			6 309	7 170
Premiefond			3 101	1 763
Innskuddsfond			399	503
Pensjonistenes overskuddsfond			1	0
Villkorad återbäring	13 781	10 769	13 781	10 769
Andre tekniske avsetninger			661	702
- herav IBNS			573	587

Sum forsikringsforpliktelser	244 600	222 436	607 232	564 002
-------------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

INDIVIDUELL KAPITALFORSIKRING

(NOK mill.)	Med rett til andel av overskudd	Uten rett til andel av overskudd	Investerings- valg	2021	2020
Premiereserve/pensjonskapital	2 004	1 979	10 992	14 975	13 020
Tilleggsavsetning	153			153	180
Kursreguleringsfond	34	10		44	57
Sum forsikringsforpliktelser	2 191	1 989	10 992	15 171	13 256

INDIVIDUELL RENTE/PENSJONSFORSIKRING

(NOK mill.)	Med rett til andel av overskudd	Investerings- valg	2021	2020
Premiereserve/pensjonskapital	7 738	6 723	14 461	14 081
Tilleggsavsetning	642		642	686
Kursreguleringsfond	165		165	165
Sum forsikringsforpliktelser	8 544	6 723	15 267	14 932

KOLLEKTIV PENSJON PRIVAT

(NOK mill.)	Foretaks- pensjon uten investeringsvalg	Fripoliser uten investeringsvalg	Fripoliser med investeringsvalg	Tjeneste- pensjon uten investeringsvalg	Tjeneste- pensjon med investeringsvalg	Pensjonsbevis uten investeringsvalg
Premiereserve/pensjonskapital	17 616	134 272	19 905	3 428	3 140	349
Tilleggsavsetning	1 599	9 993		191		
Kursreguleringsfond	1 037	4 279		151		6
Premiefond	579	9		329		
Innskuddsfond	399					
Pensjonistenes overskuddsfond	-2			3		
Sum forsikringsforpliktelser	21 227	148 553	19 905	4 101	3 140	355

(NOK mill.)	Tjenestepensjon uten rett til overskudd	Innskudds- pensjon med investeringsvalg	Pensjons- kapitalbevis uten investeringsvalg	Pensjons- kapitalbevis med investeringsvalg	2021	2020
Premiereserve/pensjonskapital	2 151	95 515	360	21 617	298 353	277 856
Tilleggsavsetning			5		11 788	10 250
Kursreguleringsfond	79		11		5 563	6 676
Premiefond	619				1 536	1 346
Innskuddsfond					399	503
Pensjonistenes overskuddsfond					1	0
Sum forsikringsforpliktelser	2 849	95 515	376	21 617	317 639	296 632

KOLLEKTIV PENSJON OFFENTLIG

(NOK mill.)	Ytelsesbasert uten investeringsvalg	2021	2020
Premiereserve	9 253	9 253	2 686
Tilleggsavsetning	1 020	1 020	264
Kursreguleringsfond	492	492	211
Premiefond	1 566	1 566	417
Sum forsikringsforpliktelser	12 330	12 330	3 579

Tabellen nedenfor viser forventede erstatningsutbetalinger (eksklusive gjenkjøp og uttak).

UTVIKLING ERSTATNINGSUTBETALINGER

(NOK mrd.)	Storebrand Livsforsikring AS	SPP Pension & Försäkring
0-1 år	14	7
2-3 år	29	16
Over 3 år	300	207
Sum	343	231

SKADEFORSIKRING

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske avsetninger	4	15
Sum eiendeler	4	15
Premiereserve	89	116
IBNS	573	587
Sum	661	702
Kursreguleringsfond	14	17
Sum forsikringsforpliktelser	675	720

KURSREGULERINGSFOND

(NOK mill.)	2021	2020	Endring 2021
Aksjer	5 195	3 102	2 093
Rentebærende	1 115	4 069	-2 954
Sum	6 309	7 170	-861

Note 40 Endring forsikringsforpliktelser

FORSIKRINGSFORPLIKTELSE - KONTRAKTSFASTSATTE FORPLIKTELSE

(NOK mill.)	Premie- reserve	Tilleggs- avsetning	Kurs- regule- ringsfond	Premie-, innskudds- pensionistenes overskudds- fond	Andre tekniske avsetninger skade- forsikringer	Storebrand Livsforsikring AS	
						2021	2020
1. Inngående balanse	172 089	11 380	7 170	2 266	702	193 607	189 160
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser							
2.1 Netto resultatførte avsetninger	5 448	2 290	-861	9	-30	6 857	3 685
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet	507			704		1 211	508
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	94			6		100	113
2.4 Annen tilordning av overskudd	84					84	84
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	6 132	2 290	-861	720	-30	8 251	4 389
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser							
3.1 Overføringer mellom fond	296	-219		84		161	30
3.2 Overføringer til/fra selskapet	2 167	152		431	-11	2 739	-13
Valutadifferanser ved omregning av utenlandsk enhet						-1	40
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	2 463	-67		515	-11	2 900	57
4. Utgående balanse	180 684	13 602	6 309	3 501	661	204 758	193 607

FORSIKRINGSFORPLIKTELSE - SÆRSKILT INVESTERINGSPORTEFØLJE

(NOK mill.)	Premiereserve	Storebrand Livsforsikring AS	
		2021	2020
1. Inngående balanse	137 089	137 089	114 538
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser			
2.1 Netto resultatførte avsetninger	20 913	20 913	22 580
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	20 913	20 913	22 580
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser			
3.1 Overføringer mellom fond	-82	-82	-32
3.2 Overføringer til/fra selskapet	-49	-49	
Valutadifferanser ved omregning av utenlandsk enhet	1	1	3
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	-130	-130	-29
4. Utgående balanse	157 873	157 873	137 090

Note 41 Andre forpliktelser

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Leverandørgjeld	230	142	81	43
Offentlige avgifter og skattetrekk	115	343	88	81
Mottatt sikkerhetsstillelser	2 756	8 141	1 859	6 118
Gjeld megler	5 096	2 769	4 341	1 206
Ekstern finansiering i Eiendommer	2 411	1 746		
Leieforpliktelse rett til bruk eiendel	621	684	3	6
Annen gjeld	523	451	4	99
Sum	11 751	14 276	6 377	7 553

Note 42 Sikringsbokføring

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

SIKRING AV VIRKELIG VERDI AV RENTERISIKO OG KONTANTSTRØMSIKRING AV KREDITTMARGIN

Storebrand benytter Storebrand benytter seg av sikring av virkelig verdi på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå.

Storebrand benytter seg av kontantstrømsikring av kredittmargin. Sikringsobjektene er forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi. Den andelen av gevinst eller tap på sikringsinstrumentet som vurderes til å være en effektiv sikring, innregnes i totalresultatet. Andelen reklassifiseres senere til resultatet i takt med resultateffektene på sikringsobjektet. Sikringseffektiviteten er pr 31.12.21 på 99 prosent.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt

(NOK mill.)	2021					2020				
	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹⁾		Resultat- ført	Ført over total- resultat	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹⁾		Resultat- ført	Ført over total- resultat
		Eiendeler	Gjeld				Eiendeler	Gjeld		
Renteswapper	1 894	703			-391	2 273	1 094			141
Ansvarlig lånekapital	-1 865		2 685	-1	335	-2 238		3 420	-2	-173

1) Balanseførte verdier per 31.12.

SIKRING AV VIRKELIG VERDI AV RENTERISIKO

Storebrand benytter seg av sikring av virkelig verdi på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå. Sikringseffektiviteten er pr 31.12.21 på 90 prosent.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt

(NOK mill.)	2021			
	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹⁾		Resultatført
		Eiendeler	Gjeld	
Renteswapper	3 045		158	
Ansvarlig lånekapital	-3 039		2 876	2

1) Balanseførte verdier per 31.12.

VALUTA SIKRING AV NETTOINVESTERING STOREBRAND HOLDING AB

Storebrand har i 2021 benyttet kontantstrømsikring av valutarisiko knyttet til Storebrand sin nettoinvestering i Storebrand Holding AB. Det er benyttet 3 mnd rullerende valutaderivater, hvor spotelementet i disse er benyttet som sikringsinstrument. Effektiv andel av sikringsinstrumentene er innregnet i totalresultatet. Det foretas en delvis sikring av nettoinvesteringen i Storebrand Holding AB og det forventes derfor at sikringseffektiviteten fremover vil være om lag 100 prosent. Det er bokført en inntekt på 577 millioner i totalresultatet knyttet til sikring av Storebrand Holding AB, mot en kostnad på 868 millioner i 2020.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt

(NOK mill.)	2021			2020		
	Kontrakt/nominell verdi	Balanseført verdi ¹⁾		Kontrakt/nominell verdi	Balanseført verdi ¹⁾	
		Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld
Valutaderivater	-4 696		-18	-4 700		27
Innlån benyttet som sikringsinstrument	-3 800		3 704	-3 650		3 815
Underliggende objekter		9 538	0		10 045	

1) Balanseførte verdier per 31.12.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

SIKRING AV VIRKELIG VERDI AV RENTERISIKO OG KONTANTSTRØMSIKRING AV KREDITTMARGIN

Storebrand benytter seg av sikring av virkelig verdi på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå.

Storebrand benytter seg av kontantstrømsikring av kredittmargin. Sikringsobjektene er forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi. Den andelen av gevinst eller tap på sikringsinstrumentet som vurderes til å være en effektiv sikring, innregnes i totalresultatet. Andelen reklassifiseres senere til resultatet i takt med resultateffektene på sikringsobjektet. Sikringseffektiviteten er pr 31.12.21 på 99 prosent.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt

(NOK mill.)	2021					2020				
	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹⁾		Resultat- ført	Ført over total- resultat	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹⁾		Resultat- ført	Ført over total- resultat
		Eiendeler	Gjeld				Eiendeler	Gjeld		
Renteswapper	1 894	703			-391	2 273	1 094			141
Ansvarlig lånekapital	-1 865		2 685	-1	335	-2 238		3 420	-2	-173

1) Balanseførte verdier per 31.12.

SIKRING AV VIRKELIG VERDI AV RENTERISIKO

Storebrand benytter seg av sikring av virkelig verdi på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå. Sikringseffektiviteten er pr 31.12.21 på 90 prosent.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt

(NOK mill.)	2021			
	Kontrakt/ nominell verdi	Balanseført verdi ¹⁾		Resultatført
		Eiendeler	Gjeld	
Renteswapper	3 045		158	
Ansvarlig lånekapital	-3 039		2 876	2

Utfasing av LIBOR på ulike valutaer som referanserenter har hatt stor oppmerksomhet gjennom hele 2021. Overgang til nye "overnigt-renter" har vært krevende for mange markedsaktører, men overgangen har gått bedre enn mange fryktet. Fra 1. januar 2022 vil LIBOR for USD, GBP, EUR, CHF og JPY erstattes med nye "overnigt renter", SOFR, SONIA, EurSTR, SARON og TONA. Det vil fortsatt i 2022 bli kvotert verdi på noen av LIBOR-rentene, dog kun syntetisk for GBP og JPY. Overgang og bruk av de nye offisielle "overnigt-rentene" vil fortsette i 2022.

For Storebrand har prosessen med bortfall av LIBOR-renter ikke vært spesielt krevende da eksponeringen mot LIBOR-renter har vært begrenset. Nødvendig tilpasning av avtaler relatert til EONIA i forhold til enkelte motparter har blitt gjennomført i Q4 2021. EONIA er erstattet med EurSTR og den fastsatte "fallbacks" som har medført en videreføring av verdiene basert på EONIA. NIBOR og STIBOR som har størst betydning på forvaltningen av Storebrand's kundeporteføljer, vil inntil videre videreføres. Det samme er gjeldende for EURIBOR.

Storebrand sikrer en eksponering i referanserenten EURIBOR 3M fordelt på to cross currency swaper EUR/NOK som har et samlet nominelt beløp i euro på 550 millioner.

Note 43 Sikkerhetsstillelser

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Avgitte sikkerhetsstillelser for derivathandel	2 324	3 380	1 178	928
Mottatte sikkerhetsstillelser for derivathandel	-3 077	-8 828	-2 191	-6 817
Sum mottatte og avgitte sikkerhetsstillelser	-753	-5 448	-1 013	-5 889

CSA-avtalene som er inngått med 15 motparter regulerer hva som kan benyttes av sikkerheter av partene ved inngåtte OTC-kontrakter. De fleste avtalene har et minimum overføringsbeløp på EUR 500.000. Det er i hovedsak avtalt at kontanter i EUR og NOK kan benyttes som sikkerhetstillegg. I noen tilfeller definert at obligasjoner er gyldig sikkerhetstillegg og da i hovedsak statsobligasjoner. Renter beregnes på henholdsvis NOWA- og EONIA rentene.

Avgitt sikkerhetstillegg for futures og opsjoner reguleres daglig med bakgrunn i daglig marginavregning på de enkelte kontrakter.

Sikkerhetstillegg er mottatt og avgitt både i form av kontanter og verdipapirer. Sikkerhetstillegg i form av kontanter er balanseført og klassifisert som andre fordringer og andre forpliktelser, henholdsvis note 38 og 41.

Note 44 Betingede forpliktelser

(NOK mill.)	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Ikke innkalt restforpliktelser vedrørende limited partnership	4 870	8 251	4 469	7 686
Ikke trukket kapital i alternative investeringsfond	10 093		7 843	
Sum betingede forpliktelser	14 963	8 251	12 312	7 686

Storebrand Livsforsikring AS har ubenyttede kreditttrammer i forbindelse med utlån til og fordringer på kunder, se note 10 kredittisiko.

Selskapene i Storebrand driver en omfattende virksomhet i Norge og utlandet og er gjenstand for kundeklager og kan bli part i rettsvister.

Note 45 Utlån av verdipapirer og gjenkjøpsavtaler

(NOK mill.)	2021	2020
Utlån av aksjer	207	
Mottatte sikkerhetsstillelser for utlånte verdipapirer	-227	

Storebrand Livsforsikring har inngått avtale om verdipapirutlån med en rekke motparter. JPMorgan Luxembourg er agent for verdipapirutlånene og foretar selve utlånene på vegne av Storebrand Livsforsikring. Det lånes kun ut aksjer. Storebrand Livsforsikring mottar 80% av inntekten fra verdipapirutlån. JPMorgan tar en kostnad på 20%.

Note 46 Transaksjoner med nærstående parter

Storebrand Livsforsikring har transaksjoner med øvrige selskaper i Storebrand konsernet, ledende ansatte samt aksjonærer i Storebrand ASA. Dette er transaksjoner som er en del av de produkter og tjenester som tilbys av selskapet til sine kunder. Transaksjonene inngår til markedsmessige betingelser og omfatter tjenestepensjon, privat pensjonssparing, skadeforsikring, leie av lokaler, bankinnskudd, utlån, kapitalforvaltning og fondssparing.

Storebrand Livsforsikring AS har i løpet av 2021 kjøpt boliglån utstedt fra søsterselskapet Storebrand Bank ASA. Transaksjonene er gjennomført til markedsmessige betingelser. Verdien av porteføljen som er overført i 2021 er 5 milliarder kroner. Total verdi av porteføljen pr 31.12.21 er 18 milliarder kroner. Storebrand Livsforsikring betaler honorar til Storebrand Bank i forbindelse med forvaltning av lånene, beløpet for 2021 er 70,5 millioner kroner.

Interne transaksjoner mellom konsernselskaper er eliminert i konsernregnskapet, med unntak av transaksjoner mellom kundeporteføljene i Storebrand Livsforsikring AS og andre enheter i konsernet. Se nærmere beskrivelse i note 1 Regnskapsprinsipper.

Se også note 24 Ledende ansatte og note 32 Konsernselskaper og tilknyttede selskaper.

(NOK mill.)	2021			2020		
	Kjøp/salg av tjenester	Renter	Fordringer/gjeld	Kjøp/salg av tjenester	Renter	Fordringer/gjeld
Konsernselskap:						
Storebrand ASA	102		3	41		-1
Storebrand Bank ASA	22		5	49		2
Storebrand Asset Management AS	-52		45	-56		30
Storebrand Forsikring AS	156		26	154		45

Note 47 Solvens II

Storebrand Livsforsikring er et forsikringsselskap regulert etter Solvens II.

Beregningene nedenfor er for Storebrand Livsforsikring AS (solo-beregning). Det er ikke krav om å rapportere solvensmargin for Storebrand Livsforsikring Konsern. Storebrand ASA rapporterer solvensmargin for Storebrand Konsern (gruppe-beregning).

Solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet beregnes i henhold til Solvens II-forskriften § 46 (1)-(3) etter standardmetoden og inkluderer effekten av overgangsordningen for aksjer i henhold til Solvens II-forskriften § 58.

SOLVENSKAPITAL

(NOK mill.)	Total	31.12.21				31.12.20
		Gruppe 1 ubegrenset	Gruppe 1 begrenset	Gruppe 2	Gruppe 3	Total
Aksjekapital	3 540	3 540				3 540
Overkurs	9 711	9 711				9 711
Avstemmingsreserve	19 884	19 884				23 393
<i>Herav effekt av overgangsordning</i>	0					4 815
Ansvarlige lån	10 860		2 002	8 857		8 734
Utsatt skattefordel	0					0
Risikoutjevsningsfond	547			547		438
Forventet utbetalt utbytte/konsernbidrag	-2 420	-2 420				-1 709
Total solvenskapital	42 121					44 107
Total solvenskapital tilgjengelig til å dekke minstekapitalkravet	34 161	30 715	2 002	1 444		37 528

SOLVENSKAPITAL- OG MARGIN

(NOK mill.)	31.12.21	31.12.20
Marked	20 424	21 635
Motpart	620	818
Liv	7 266	7 044
Helse	635	644
Operasjonell	1 067	1 062
Diversifisering	-5 228	-5 318
Tapsabsorberende skatteeffekt	-5 125	-5 367
Totalt solvenskapitalkrav forsikringsselskap	19 659	20 518
Solvensmargin med overgangsregler	214,3 %	215,0 %
Minimumskapitalkrav	7 218	7 306
Minimumsmargin	473,3 %	513,7 %

Note 48 Kapitalavkastning

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

	2021		2020		2019		2018		2017 ¹⁾	
	Bokført avkastning	Markeds- avkastning	Bokført avkastning	Markeds- avkastning	Bokført avkastning	Markeds- avkastning	Bokført avkastning	Markeds- avkastning	Bokført avkastning	Markeds- avkastning
Kollektivporteføljen totalt	4,5 %	3,9 %	4,8 %	5,5 %	3,8 %	5,5 %	3,2 %	2,4 %	4,5 %	5,1 %
Per portefølje:										
Kollektiv ytelse	4,7 %	4,3 %	4,3 %	5,6 %	4,2 %	6,1 %	2,2 %	0,5 %	3,8 %	4,5 %
Sverige filial	4,0 %	0,1 %	3,0 %	2,3 %	4,5 %	6,1 %	4,4 %	1,1 %	6,1 %	5,7 %
Fripoliser	4,6 %	3,9 %	5,0 %	5,7 %	3,9 %	5,5 %	3,5 %	2,9 %	4,7 %	5,4 %
Individual	3,8 %	3,7 %	3,6 %	3,9 %	3,6 %	4,7 %	2,9 %	0,0 %	4,5 %	4,2 %

1) Endret sammenligningstall til å samsvare med tildeling i kontoføring

	2021	2020
Kapitalavkastning investeringsvalg	13,8 %	7,9 %

	2021	2020	2019	2018	2017
Kapitalavkastning selskapsporteføljen	1,7 %	1,6 %	2,8 %	2,5 %	4,6 %

Note 49 Antall ansatte

	Storebrand Livsforsikring konsern		Storebrand Livsforsikring AS	
	2021	2020	2021	2020
Antall ansatte per 31.12	1 169	1 251	774	804
Gjennomsnittlig antall ansatte	1 208	1 265	795	778
Antall årsverk per 31.12	1 159	1 232	768	795
Gjennomsnittlig antall årsverk	1 196	1 247	787	769

Note 50 Solgt/avviklet virksomhet

Storebrand har gjennomført en strategisk gjennomgang av eierskapet i AS Værdalsbruket, som var et heleid datterselskap av Storebrand, og ble eid 74,9% av Storebrand Livsforsikring AS og 25,1% av Storebrand ASA. AS Værdalsbruket er Norges nest største private skogeierbedrift i Trøndelag. Selskapet eier betydelige kalksteinsressurser, gir naturtursmeopplevelser og er en del av Inntrø Holding AS, en stor eksportør av bygnings tømmer. I 2021 har Storebrand solgt AS Værdalsbruket. Salget har gitt en nettogevinst på 409 millioner kroner for Storebrand Livsforsikring konsern, som inngår i linjen andre inntekter. Det er ingen betingelser knyttet til salget.

I løpet av året har Storebrand Livsforsikring AS avviklet det heleide datterselskapet BenCo Insurance Holding B.V. Det har oppstått et tap på 24 millioner i konsernresultatet som følge av dette.

Storebrand Livsforsikring AS har siden 2005 hatt en svensk filial. Forsikringsvirksomheten er i løpet av 2021 solgt til SPP Pension & Försäkring AB til markedsmessige vilkår.

Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS OG STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for Storebrand Livsforsikring AS og Storebrand Livsforsikring Konsern for 2021 (årsrapporten 2021).

Regnskapet er avlagt i overensstemmelse med kravene i regnskapsloven og årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper for morselskapet og i overensstemmelse med kravene i IFRS og tilhørende fortolkningsuttaler som godkjent av EU for konsernet samt norske tilleggskrav i verdipapirhandelloven. Årsberetningen for konsern og mor er i samsvar med regnskapslovens krav og Norsk Regnskapsstandard nr. 16 per 31. desember 2021.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er årsregnskapet for 2021 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandards, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2021. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir årsberetningen en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir også beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt beskrivelsen av nærstående vesentlige transaksjoner, en rettviseende oversikt.

Lysaker, 8. februar 2022
Styret i Storebrand Livsforsikring AS

Odd Arild Grefstad (sign.)
styrets leder

Martin Skancke (sign.)

Vibeke Hammer Madsen (sign.)

Mari Tårnesvik Grøtting (sign.)

Trond Thire (sign.)

Hans Henrik Klouman (sign.)

Jan Otto Risebrobakken (sign.)

Geir Holmgren (sign.)
administrerende direktør

Til generalforsamlingen i Storebrand Livsforsikring AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Storebrand Livsforsikring AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, totalresultat, oppstilling over endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, totalresultat, oppstilling over endring i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Storebrand Livsforsikring AS' revisor sammenhengende i 4 år fra valget på generalforsamlingen den 19. mars 2018 for regnskapsåret 2018.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2021. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Virksomheten har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning for årsregnskapet 2021 som har avledet nye fokusområder.

Sentrale forhold ved revisjonen	Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen
<i>Verdsettelse av forsikringsforpliktelsene i livsforsikring</i> Vi har fokusert på verdsettelsen av forsikringsforpliktelsene fordi det er vesentlige estimater i regnskapet. Estimatenes innebærer komplekse vurderinger av sannsynligheten for at forsikrede hendelser inntreffer, og usikkerhet knyttet til hvorvidt avsetningene er tilstrekkelig til å dekke de totale forpliktelsene overfor forsikringstakerne. Små justeringer av forutsetningene kan ha vesentlig betydning for størrelsen på estimatene. Beregningen av forsikringsforpliktelsene vil i stor grad avhenge av god datakvalitet i forsikringssystemet og anvendelse av forutsetninger som er i tråd med regulatoriske bestemmelser og hensiktsmessige bransjestandarder. Se note 1, 2, 7 og 39 til regnskapet hvor ledelsen gir en nærmere beskrivelse av forsikringsforpliktelsene, forutsetningene og estimatusikkerhet.	Ved vår revisjon har vi vurdert og testet utformingen og effektiviteten av etablerte kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder, herunder selskapets interne reberegninger av forsikringsforpliktelsene. Vi undersøkte også om ledelsen hadde etablerte effektive kontroller som sikret god datakvalitet ved beregningen av forsikringsforpliktelsene. Dette inkluderte kontroller rettet mot datainnhenting, databehandling, avstemming av forsikringssystemene samt generelle IT-kontroller relevante for finansiell rapportering. De kontrollene vi valgte å bygge på fungerte effektivt. Vi har også utført uavhengige kontrollberegninger for et utvalg av forsikringsforpliktelsene ved bruk av våre aktuarielle modeller og sammenlignet mot selskapets beregninger. Vi benyttet våre egne aktuarer i dette arbeidet. Kontrollberegningene viste ikke avvik av betydning. Vi har vurdert og utfordret ledelsens anvendelse av sentrale forutsetninger som ligger til grunn for estimatet av forsikringsforpliktelsene. Det samme gjorde vi for den metoden og de modeller ledelsen benyttet. Vi benyttet våre egne aktuarer i deler av dette arbeidet. Vi har også vurdert og kommet til at informasjonen i notene om forsikringsforpliktelsene er tilstrekkelig og dekkende.

Verdsettelse av investeringseiendom

Konsernet har investeringseiendom som i hovedsak består av kontor og handelseiendom. Vi har fokusert på investeringseiendom fordi det er et

Ved vår revisjon har vi vurdert og testet utformingen og effektiviteten av etablerte kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder, herunder selskapets interne verdivurdering av

estimat og utgjør en betydelig del av konsernets balanse.

Eiendommene verdsettes til virkelig verdi og er klassifisert i nivå 3 etter IFRS 13. Verdsettelse av eiendommene innebærer bruk av forutsetninger som er gjenstand for skjønnssanvendelse fra ledelsens side. Viktige forutsetninger for verdien av den enkelte eiendom er i første rekke forventede fremtidige kontantstrømmer og avkastningskrav.

Grunnlaget for ledelsens estimat er en intern verdsettelsesmodell og eksterne verddivurderinger. Ledelsen innhenter observasjoner av markedsdata fra ulike markedsaktører. Ledelsen vurderer rimeligheten av sine egne estimater gjennom innhentelse av verdsettelse fra eksterne verdsettere for et utvalg eiendommer på rullerende basis. Verdsetterne ble engasjert av selskapets ledelse.

For en nærmere beskrivelse av investeringseiendom, metoden som benyttes og forutsetningene som ligger til grunn for verdsettelsen, se note 1, 2, 13 og note 31 til regnskapet.

investeringseiendom. Vi undersøkte særlig om ledelsen hadde etablert kontroller som skal sikre vurdering av markedsleie og avkastningskrav. Vi fant at det var etablert rutiner som sikret at disse elementene regelmessig ble kontrollert mot både eksterne verdsettelse og markedsdata. De kontrollene vi valgte å bygge på fungerte etter vårt syn effektivt.

Vi har innhentet, lest og forstått den interne verdsettelsesmodellen. Vi kom til at modellen inneholder de elementer som regnskapsregelverket krever og derfor er hensiktsmessig for bruk til å fastsette virkelig verdi på konsernets investeringseiendom. Vi kontrollerte om- og fant at modellen foretok matematisk riktige beregninger.

I vår vurdering av verdsettelsene har vi utfordret benyttede forutsetninger for forventede fremtidige kontantstrømmer og avkastningskrav ved å sammenligne dem mot informasjon fra relevante eksterne kilder for et utvalg eiendommer. Bakgrunnen for vesentlige endringer i verdi fra tidligere perioder var gjenstand for diskusjoner med ledelsen. Vi fant at forutsetningene stemte godt overens med informasjon fra relevante kilder og at forklaringer på vesentlige endringer i verdi var basert på endringer i informasjonen fra relevante kilder.

Vi vurderte også verdsetternes kvalifikasjoner, kompetanse og objektivitet. Vi har gjennomgått engasjementsbrevene for verdsettelsesoppdragene for å vurdere hvorvidt det var klausuler eller honorarbestemmelser som kunne påvirke deres objektivitet eller på noen annen måte ha begrenset deres oppdrag. Vi fant ingen indikasjoner på slike forhold. De interne verdifastsettelse sammenlignet vi mot de eksterne verdsetternes anslag på verdier for utvalgte eiendommer. Vi utfordret ledelsen på avvik av betydning og innhentet forklaringer til avvik. Vi har utfordret ledelsen og eksterne verdsettere for mulig virkning av klimarisiko i fastsettelsen av virkelig verdi. Vi vurderte forklaringene som rimelige.

Vi har også vurdert og kommet til at informasjonen om investeringseiendom var i henhold til kravene i regnskapsreglene og ga en hensiktsmessig beskrivelse av metoden som ble benyttet og forutsetningene som lå til grunn for verdsettelsen

Verdsettelse av finansielle eiendeler til virkelig verdi

Vi har fokusert på dette området både fordi finansielle eiendeler til virkelig verdi utgjør en betydelig del av eiendelene i balansen og fordi markedsverdien i enkelte tilfeller må estimeres ved hjelp av verdsettelsesmodeller som vil inneholde skjønn.

Hovedandelen av de finansielle eiendelene som regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet er basert på priser i aktive markeder (nivå 1 investeringer) eller er avledet fra observerbar markedsinformasjon (nivå 2 investeringer). For disse eiendelene er det viktig med rutiner og prosesser som sikrer et nøyaktig grunnlag for verdsettelsen.

For finansielle eiendeler som er verdsatt basert på modeller og enkelte forutsetninger som ikke er direkte observerbare (nivå 3 investeringer), har vi fokusert på både modellene og de forutsetningene som ligger til grunn for verdsettelsen.

Se note 1, 2 og 13 for en beskrivelse av verdsettelse av finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi over resultatet.

Ved vår revisjon har vi vurdert utforming og testet effektivitet av Storebrands etablerte kontroller over verdsettelse av finansielle eiendeler til virkelig verdi. Dette omfattet særlig kontroller som sikret fullstendig og nøyaktig anvendelse av markedspriser og andre observerbare stamdata, avkastningskontroller og generelle IT-kontroller relevante for finansiell rapportering. De kontrollene vi valgte å bygge på fungerte etter vårt syn effektivt.

For finansielle eiendeler som er verdsatt ved hjelp av modeller og bruk av enkelte forutsetninger som ikke er direkte observerbare, har vi vurdert verdsettelsesprinsipper, modellene og forutsetningene, som ble anvendt. Vi fant at modellene og forutsetningene var hensiktsmessige og anvendt konsistent.

For et utvalg investeringer testet vi også at virkelig verdi var i samsvar med eksterne verdsettelser. Der det er relevant har vi tatt stilling til påliteligheten av kildene som benyttes. Våre tester avdekket ikke vesentlige avvik.

Vi har også vurdert og funnet at noteinformasjonen om konsernets verdsettelsesprinsipper og virkelig verdi fastsettelse var tilstrekkelig og hensiktsmessig.

Usikre skatteposisjoner

Skattereglene for livsforsikringsforetak og finanskonsern er komplekse, og har gjennomgått vesentlige endringer de siste årene. Som beskrevet i note 28 har det som en del av konsernets virksomhet oppstått usikre skatteposisjoner knyttet til avviklingen av et datterselskap i 2015 og innføringen av nye skatteregler for livsforsikringsforetak i 2018. Det knytter seg betydelig skjønn til ledelsens vurdering av hvorvidt de usikre skatteposisjonene skal innregnes i regnskapet. De usikre skatteposisjonene har derfor vært et fokusområde.

Vi har gjennomgått og utfordret ledelsens vurdering av de usikre skatteposisjonene. Som grunnlag for sine vurderinger har ledelsen blant annet innhentet eksterne juridiske vurderinger. Vi har vurdert de eksterne juristenes kompetanse, integritet og objektivitet. Vi har evaluert de eksterne vurderingene, om argumentene i advokatens vurderinger er rimelige og om avveiningene fremstår som nøytrale.

Vi har også vurdert informasjonen om de usikre skatteforpliktelsene i årsregnskapet, og fant at informasjonen dekker kravene i regnskapsreglene.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde, for selskapsregnskapet i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for konsernregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjons handlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjons handlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av forskrift om elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Vi har utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet med filnavn stbliv-2021-12-31-nb.zip er utarbeidet i overensstemmelse med verdipapirhandelloven § 5-5 og tilhørende forskrift (ESEF-regelverket).

Etter vår mening er årsregnskapet i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for at årsregnskapet utarbeides, merkes og offentliggjøres i det felles elektroniske rapporteringsformatet som kreves i ESEF-regelverket. Ansvarer omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig for utarbeidelsen, merkingen og offentliggjøringen.

Revisors oppgaver og plikter

For beskrivelse av revisors oppgaver og plikter ved attestasjonen av ESEF-rapporteringen, vises det til: <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 8. februar 2022

PricewaterhouseCoopers AS

Thomas Steffensen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Ord og uttrykk

GENERELT

Ansvarlig lånekapital

Ansvarlig lånekapital er lån som har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlig lånekapital er en del av kapitalen ved beregning av solvenskapital.

Durasjon

Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på kontantstrømmen til rentebærende papirer. Modifisert durasjon er beregnet på grunnlag av durasjon og uttrykker verdifølsomhet i forhold til underliggende renteendringer.

Egenkapital

Egenkapitalen består av innskutt egenkapital, opptjent egenkapital og minoritetsinteresser. Innskutt egenkapital omfatter aksjekapital, overkurs og annen innskutt egenkapital. Opptjent egenkapital omfatter annen egenkapital og andre fond.

Solvens II

Solvens II er et felles europeisk regelverk for regulering av forsikringsbransjen. Under solvens II vil størrelsen på kapitalkravet bli bestemt av hvor mye risiko selskapet er utsatt for.

FORSIKRING

Gjenforsikring (Reassuranse)

Overføring av en del av risikoen til et annet forsikringsselskap.

IBNR-avsetninger (incurred but not reported)

Avsetninger for erstatninger for forsikringstilfeller som er inntruffet, men ennå ikke meldt til forsikringsselskapet.

RBNS-avsetninger (reported but not settled)

Avsetninger for erstatninger for meldte, men ikke oppgjorte erstatninger.

LIVSFORSIKRING

KAPITALAVKASTNING

Bokført kapitalavkastning viser netto realiserede inntekter av finansielle eiendeler inklusiv verdiregulering på fast eiendom og valutakursendringer på finansielle eiendeler uttrykt i prosent av selskapets gjennomsnittlige kapital i henholdsvis kundefond med garanti og i selskapsporteføljen i året. Markedsavkastning viser realiserede inntekter av finansielle eiendeler, verdiregulering av fast eiendom og årets endring i kursreserver, uttrykt i prosent av selskapets gjennomsnittlige kapital i henholdsvis kundefond med garanti og i selskapsporteføljen i året målt etter markedsverdi.

KOLLEKTIVE KONTRAKTER

Kollektiv ytelsespensjon (defined benefit - DB)

Garanterte utbetalinger av pensjoner fra avtalt alder og så lenge den forsikrede lever. Alternativt kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder. Produktet tilbys både innenfor privat og offentlig sektor. Dekninger er alders-, uføre- og etterlattepensjon.

Kollektiv innskuddspensjon (defined contribution - DC)

I kollektiv innskuddspensjon er premien gitt som prosent av lønn, mens utbetalingene er ukjente. Kunden bærer all finansiell risiko i oppsparingsperioden.

Kollektive ettårige risikodekninger

Disse produktene har garanterte utbetalinger ved død og uførhet, samt premiefritak ved uførhet.

Fripoliser (ytelse) og pensjonskapitalbevis (innskudd)

Dette er kontrakter med opptjente rettigheter som utstedes ved utmeldelse fra eller opphør av pensjonsavtaler.

Gruppelivsforsikring

Kollektiv livsforsikring der forsikringssummen utbetales som engangsbeløp ved død dersom avdøde var medlem av gruppen. Slik forsikring kan ha uførekapitalforsikring knyttet til seg.

Unit Linked

Livsforsikring med investeringsvalg hvor kunden selv kan påvirke risiko og avkastning gjennom valg av plassering i ulike fond. Gjelder både individuelle forsikringer og kollektiv innskuddspensjon.

INDIVIDUELLE KONTRAKTER

Individuell rente- eller pensjonsforsikring

Kontrakter med garanterte utbetalinger så lenge den forsikrede lever. Alternativt kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder.

Individuell kapitalforsikring

Kontrakter med engangsutbetaling ved oppnådd alder, død og uførhet.

Individuell fondsforsikring

Kapitalforsikring eller renteforsikring hvor kunden bærer den finansielle risikoen.

Kontraktsfastsatte forpliktelser

Avsetninger til premiereserve for kontraktsfastsatte forpliktelser skal minst utgjøre forskjellen mellom kapitalverdien av selskapets fremtidige forpliktelser og kapitalverdien av de fremtidige nettopremier (prospektiv beregningsmetode). Tilleggsytelser som følge av tilført overskudd medregnes.

RESULTAT

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet er forskjellen mellom de premier som betales av kunder i henhold til tariff og selskapets faktiske driftskostnader. Inntektene består av gebyrer som er basert på størrelsen av kundemidler, premievolum eller

antall i form av stykkpris. Driftskostnadene består blant annet av personalkostnader, markedsføring, provisjoner og IT-kostnader.

Finansresultat

Finansresultatet består av netto finansinntekter fra finansielle eiendeler for kollektivporteføljen (kollektive og individuelle produkter uten investeringsvalg) fratrukket garantert avkastning.

Risikoresultat

Risikoresultatet består av premier selskapet tar for å dekke forsikringsrisikoer med fradrag for faktiske kostnader i form av forsikringsavsetninger og utbetalinger for forsikringshendelser som død, pensjon, uførhet og ulykke.

ØVRIGE BEGREPER

Forsikringsmessige avsetninger livsforsikring

For nærmere beskrivelse av forsikringsmessige avsetninger og periodisering av premier og erstatninger se note 1- regnskapsprinsipper.

Soliditetskapital

I begrepet soliditetskapital inngår egenkapital, ansvarlig lånekapital, risikoutjevningsfond, kursreguleringsfond, tilleggsavsetning, villkorad återbäring, over-/underverdi på obligasjoner til amortisert kost og opptjent resultat. Soliditetskapitalen regnes også ut i prosent av samlede kundefond eksklusive tilleggsavsetninger og villkorad återbäring.

Bufferkapital

Består av kursreguleringsfond, tilleggsavsetninger og villkorad återbäring.

FINANSIELLE DERIVATER

Finansielle derivater omfatter et vidt spekter av instrumenter hvor verdier og verdiutvikling er avledet av aksjer, obligasjoner, valuta eller andre tradisjonelle finansielle instrumenter. I forhold til tradisjonelle instrumenter som aksjer og obligasjoner innebærer derivater mindre kapitalbinding og brukes som et fleksibelt og kostnadseffektivt supplement til tradisjonelle finansielle instrumenter i kapitalforvaltningen. Finansielle derivater kan brukes både til sikring av uønsket finansiell risiko og som et alternativ til tradisjonelle instrumenter for å ta ønsket risiko.

Aksjeopsjoner

Kjøp av aksjeopsjoner innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av aksjer til en fast kurs. Aksjeopsjoner kan også være knyttet til aksjeindekser i stedet for enkeltaksjer. Salg av aksjeopsjoner innebærer tilsvarende ensidige forpliktelser. I hovedsak benyttes børs-omsatte og clearede opsjoner.

Aksjefutures (aksjeindeks futures)

Aksjefutures kan være knyttet til enkeltaksjer, men er normalt knyttet til aksjeindekser. Aksjefutures er standardiserte terminavtaler som er børsnotert og gjenstand for clearing. Gevinster og tap beregnes daglig, og gjøres opp påfølgende dag.

Basisswapper

Basisswapper innebærer avtaler om bytte av hovedstol og rentebetingelser mellom ulike valuta. Ved avtalenes utløp byttes hovedstol tilbake til opprinnelig valuta. Basisswapper brukes blant annet for å sikre avkastning i en konkret valuta samt sikre valutaeksposering.

Fremtidige renteavtaler (FRA)

Fremtidige renteavtaler (FRA) innebærer avtaler om å betale eller motta forskjellen mellom en fast avtalt rente og en fremtidig rente på et fastsatt beløp for en bestemt periode frem i tid. Denne differansen gjøres opp i begynnelsen av den fremtidige perioden. FRA er spesielt velegnet til styring av kortsiktig renterisiko.

Kredittderivat

Med kredittderivat menes en finansiell kontrakt som overfører hele eller deler av kredittrisikoen knyttet til lån, obligasjoner eller lignende fra kjøperen av beskyttelsen (selgeren av risiko) til selgeren av beskyttelsen (kjøperen av risiko). Kredittderivater er omsettelige instrumenter som gjør det mulig å overføre kredittrisiko knyttet til bestemte aktiva til en tredje part uten å selge aktivaene.

Rentefutures

Rentefutures er knyttet til statsobligasjoner eller kortsiktige referanserenter. Rentefutures er standardiserte terminavtaler og er gjenstand for børsnotering og clearing. Gevinster og tap beregnes daglig og gjøres opp påfølgende dag.

Renteswapper/assetswapper

Renteswapper/assetswapper innebærer en tidsbegrenset avtale om bytte av rentebetingelser mellom to parter. Normalt er det tale om bytte av fast rente mot flytende rente. Instrumentet brukes for å styre eller endre renterisiko.

Renteopsjoner

Renteopsjoner kan være knyttet til pengemarkedsrenter eller obligasjoner. Kjøp av renteopsjoner knyttet til obligasjoner (også kalt for obligasjonsopsjoner) innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av obligasjoner til avtalte kurser. Renteopsjoner kan brukes som et fleksibelt instrument for styring av både kortsiktig og langsiktig renterisiko.

Valutaterminer/valutaswapper

Valutaterminer/valutaswapper innebærer avtaler om fremtidig kjøp og salg av valuta til forhåndsbestemte kurser. Instrumentene brukes i hovedsak til å valutasikre verdipapirbeholdninger, bankbeholdninger, ansvarlig lån og forsikringsmessige avsetninger i valuta. Spotforretninger inkluderes også i disse instrumentene.

Valutaopsjoner

Valutaopsjoner gir innehaveren rett, men ingen plikt til fremtidig kjøp og salg av valuta til forhåndsbestemte kurser. Valutaopsjoner brukes til å valutasikre ansvarlig lån i valuta.

